શ્રી વૃદ્ધિ-નેમિ-અમૃત-ગ્રંથમાલા ગ્રંથાંક-૧૮

શ્રી સિદ્ધચક્ર-નવપદ આરાધન વિધિ

[સચિત્ર]

(જેમાં નવે પદોનું શુદ્ધ ને વૈરાગ્ય સ્વરૂપ, નિત્ય ક્રિયા વિધિ, દૈનિક ક્રિયા વિધિ, અષ્ટ પ્રકારી પૂજા, શ્રી નવપદજીની ઓળી, સત્તર ભેદી પૂજા, સ્તુતિ, ચૈત્યવંદનો, સ્તવનો, ઢાળો, શ્રી સિદ્ધચક્ર યંત્રોદ્ધાર વિધાનની સમજ ઇત્યાદિ શ્રી સિદ્ધચક્ર-આરાધન યોગ્ય વિપુલ સામગ્રી છે)

નવપદ સ્વરૂપના લેખક :

પૂ. વિદ્વદ્વર્ય મુનિશ્રી ધુરંધરવિજયજી મ૦

—: પ્રકાશક :—

—: સંપાદક :—

પૂ. મુનિરાજ શ્રી નિરંજનવિજયજી મ૦

કિંમત— ૨-૮-૦

प्राप्तिस्थान

મુખ્ય પ્રાપ્તિસ્થાન—
શાહ બાલુભાઈ રૂગનાથ.
જમાદારની શેરી.
ભાવનગર

(૨) જસવંતલાલ ગિરધરલાલ
૧૨૩૮, રૂપાસુરચંદની પોળ
અમદાવાદ.

(૩) ચંદુલાલ જેઠાલાલ ખંભાતવાલા.
C/O મેઘરાજ પુસ્તક ભંડાર, ઠે ગોડીજી ચાલ
પાયધુની, મુંબાઇ.

આ પુસ્તકમાં પ્રેસ જન્ય તથા સંશોધન જન્ય તથા દષ્ટિજન્ય જે કાંઈ ભૂલ ચૂક હોય તે સુધારીને વાચવા ભલામણ છે તેમજ અગત્યની ભૂલ હોય તો પ્રકાશકને જણાવવા કૃપા કરશો.

પ્રથમ આવૃત્તિ.

શ્રી વીર. નિ. સંવત–૨૪૭૫
વિક્રમ–સંવત્–૨૦૦૫
જેઠ શુદિ પૂર્ણિમા.

મુદ્રક—ગોવિંદલાલ મોહનલાલ જાની.
શ્રી કૃષ્ણ પ્રિન્ટરી, ઠે રતનપોળ—અમદાવાદ.

પ્રકાશકીય નિવેદન

આગમો શ્રુતિમાં અને જૈન શ્રુતિમાં [illegible] આધારરૂપ છે. [illegible] આ આચારાંગ [illegible] આગમોની [illegible] છે. તે [illegible] જ નહિ પણ [illegible] શુદ્ધિ તે [illegible].

આ [illegible] આચારાંગ [illegible] અનેક પ્રકાશિત થયા છે. [illegible] તે [illegible] પુસ્તકો થયાં છે. તે સર્વ પુસ્તકોમાં આ પ્રકાશન [illegible] વિશેષ ઉપયોગી થશે તે [illegible] નવીન [illegible]

પુસ્તકની [illegible] આ [illegible]

[illegible]

[illegible]

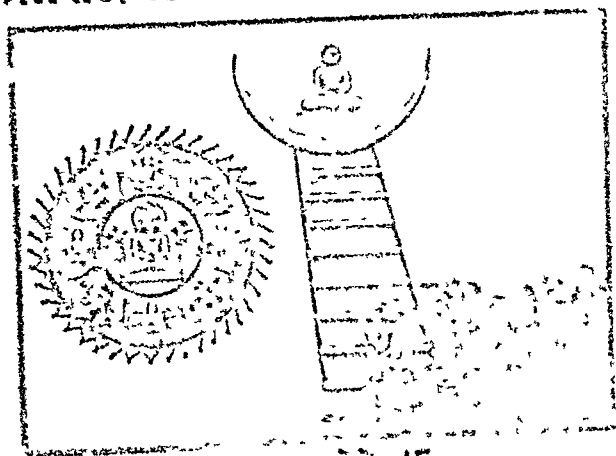
પ્રકાશક.

॥ अर्हं नमः ॥

॥ तिजयविजयचक्कं सिद्धचक्कं नमामि ॥

॥ श्री गौतमस्वामिने नमः ॥

श्रीसिद्धचक्र-नवपद-आराधन विधि.

卐 खंड पहेलो 卐

श्री सिद्धचक्रनी आराधना शा माटे ?

यस्य प्रसादात् त्रिजगत् [illegible]

[illegible] [illegible] विश्वात् [illegible]

जेना प्रभावथी [illegible]

[illegible]

પરિણામી અને અપરિણામી—વિશ્વમાં પદાર્થો બે પ્રકારના છે, પરિણામી અને અપરિણામી. પરિણામી એટલે વિવિધ ફેરફારને પામનારા, સંયોગોને આધારે જેમાં પરિવર્તન થાય છે એવા. અપરિણામી એટલે પરિવર્તન નહિ પામનારા, સંયોગોની જેના ઉપર કશી પણ અસર નથી થતી એવા. પાણી, સ્ફટિક, આત્મા વગેરે પદાર્થો પરિણામી છે. આકાશાસ્તિકાય, ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય આદિ અપરિણામી છે.

દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ-પરિણામી પદાર્થોમાં પરિણામનું જે પરિવર્તન થાય છે તેમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવ પ્રધાન ભાગ ભજવે છે. પાણીમાં સુગંધી ને શુભ દ્રવ્યનું મિશ્રણ કરવામા આવે તો તે સુગંધી ને સારૂં બને છે ને અશુભ દ્રવ્યોના યોગે ખરાબ ને દુર્ગંધવાળું થાય છે સ્ફટિકની પાછળ જેના રંગનું દ્રવ્ય મૂકવામા આવે, તે રંગને તે તુરત ગ્રહણ કરે છે. સારા ક્ષેત્રમાંથી પસાર થતું પાણી સારા ગુણવાળું અને મલિન ક્ષેત્રમાં રહેલું પાણી દોષવાળું હોય છે સ્વાતિ નક્ષત્રમાં પડેલું પાણી મોતી ઉત્પન્ન કરે છે-ઉત્તમ ગણાય છે, ને આશ્લેષા નક્ષત્રમાં વરસેલું પાણી જીવાત ઉત્પન્ન કરે છે, ખરાબ કહેવાય છે, તેમા કોઈ કારણ હોય તો તે કાળ છે ભાવનાને બળે પાણી પણ અમૃતરૂપ થઈ જાય છે માટે જ કહ્યું છે કે—पानीयमप्यमृतमित्यनुचि-

આત્મા ઉપર પણ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવની પ્રબળ અસર છે. સારા દ્રવ્યોના સમાગમમાં રહેતો ને તેનું સેવન કરતો આત્મા ઉન્નત થાય છે. ખરાબ દ્રવ્યોના સંયોગે અવનત બને છે. બ્રાહ્મીના સેવનથી બુદ્ધિ વધે છે, મદિરા માણસને ઉન્મત્ત બનાવે છે. તેમાં દ્રવ્ય મુખ્ય કારણ છે. સારા ને નરસા ક્ષેત્રના પ્રભાવે જીવ સારા નરસા વિચાર કરે છે. સિદ્ધાચલજી, હિમાલય વગેરે પવિત્ર તીર્થોમાં સાત્ત્વિકભાવના સ્ફુરે છે. ને કુરુક્ષેત્ર, હલ્દીઘાટ, પાણીપતનું મેદાન વગેરે ક્ષેત્રોમાં ક્રૂર વિચારો જાગૃત થાય છે. શ્રવણકુમારની કથા ક્ષેત્રના પ્રભાવને સારી રીતે વ્યક્ત કરે છે: માતાપિતાનો પૂર્ણ ભક્ત શ્રવણકુમાર અશક્ત માતપિતાને કાવડ કરી પોતાને ખભે ઉપાડી સર્વતીર્થોની યાત્રા કરાવે છે. દંડકારણ્યમાં પ્રવેશતા જ શ્રવણે કાવડ નીચે મૂકી માતા-પિતાને કહ્યું 'હું કાંઈ તમારો નોકર નથી કે તમને સદા ઉપાડી મારો ખભો તોડું, માટે આજ સુધી તમારો જે ભાર વહન કર્યો છે તેના પૈસા ચુકવી આપો તો જ આગળ ચાલું' શ્રવણની માતપિતાએ વિચાર્યું કે 'પૂર્ણ ભક્તિવાળા પુત્રમાં આ જે વિચાર-પરિવર્તન થયું છે તેમાં આ ક્ષેત્રનો જ પ્રબળ પ્રભાવ છે.' તેઓએ પુત્રને કહ્યું 'ભાઈ, આ [illegible]

પરિણામી અને અપરિણામી—વિશ્વમાં પદાર્થો બે પ્રકારના છે, પરિણામી અને અપરિણામી. પરિણામી એટલે વિવિધ ફેરફારને પામનારા, સંયોગોને આધારે જેમાં પરિવર્તન થાય છે એવા. અપરિણામી એટલે પરિવર્તન નહિ પામનારા, સંયોગોની જેના ઉપર કશી પણ અસર નથી થતી એવા. પાણી, સ્ફટિક, આત્મા વગેરે પદાર્થો પરિણામી છે. આકાશાસ્તિકાય, ધર્માસ્તિકાય, અધર્માસ્તિકાય આદિ અપરિણામી છે.

દ્રવ્ય–ક્ષેત્ર–કાળ–ભાવ–પરિણામી પદાર્થોમાં પરિણામનું જે પરિવર્તન થાય છે તેમાં દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ ને ભાવ પ્રધાન ભાગ ભજવે છે. પાણીમા સુગંધી ને શુભ દ્રવ્યનું મિશ્રણ કરવામા આવે તો તે સુગંધી ને સારૂં બને છે ને અશુભ દ્રવ્યોના યોગે ખરાબ ને દુર્ગંધવાળું થાય છે. સ્ફટિકની પાછળ જેના રંગનુ દ્રવ્ય મૂકવામા આવે, તે રંગને તે તુરત ગ્રહણ કરે છે સારા ક્ષેત્રમાથી પસાર થતું પાણી સારા ગુણવાળુ અને મલિન ક્ષેત્રમાં રહેલુ પાણી દોષવાળું હોય છે સ્વાતિ નક્ષત્રમાં પડેલુ પાણી મોતી ઉત્પન્ન કરે છે–ઉત્તમ ગણાય છે, ને અશ્લેષા નક્ષત્રમા વરસેલું પાણી જીવાત ઉત્પન્ન કરે છે, ખરાબ કહેવાય છે, તેમા કાળ કારણ હોય [illegible] ભાવનાને યોગે પાણી પણ અમૃતરૂપ થઈ [illegible]

આત્મા ઉપર પણ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ ને ભાવની પ્રબલ અસર છે. સારા દ્રવ્યોના સમાગમમાં રહેતો ને તેનુ સેવન કરતો આત્મા ઉન્નત થાય છે. ખરાબ દ્રવ્યોના સંયોગે અવનત બને છે. બ્રાહ્મીના સેવનથી બુદ્ધિ વધે છે, મદિરા માણસને ઉન્મત્ત બનાવે છે, તેમાં દ્રવ્ય મુખ્ય કારણ છે. સારા અને નરસા ક્ષેત્રના પ્રભાવે જીવ સારા નરસા વિચાર કરે છે. સિદ્ધાચલજી, હિમાલય વગેરે પવિત્ર તીર્થભૂમિમાં સદ્‌વિચારણા સ્ફુરે છે. ને કુરુક્ષેત્ર, દંડકારણ્ય, પાણિપતનું મેદાન વગેરે ક્ષેત્રોમાં દુષ્ટ વિચારો જાગૃત થાય છે. શ્રવણ કુમારની કથા ક્ષેત્રના પ્રભાવને સારી રીતે વ્યક્ત કરે છે. માતાપિતાનો પૂર્ણ ભકત શ્રવણકુમાર અશકત માતપિતાને કાવડ કરી પોતાને ખભે ઉપાડી સર્વતીર્થોની યાત્રા કરાવે છે. દંડકારણ્યમાં પ્રવેશતા જ શ્રવણે કાવડ નીચે મૂકી માતા-પિતાને કહ્યું ‘ હું કાંઈ તમારો નોકર નથી કે તમને આમ ઉપાડી મારો ખભો તોડું, માટે આજ સુધી તમારો જે ભાર વહન કર્યો છે તેના પૈસા ચૂકવી આપો તોજ આગળ ચાલુ. ’ અનુભવી માતપિતાએ વિચાર્યું કે પૂર્ણ ભક્તિવાળા પુત્રમાં આ જે વિચાર-પરિવર્તન જણાય છે તેમાં આ ક્ષેત્રનો જ પ્રબલ પ્રભાવ કારણ છે. તેમણે પુત્રને કહ્યું ‘ ભાઈ આ અરણ્યમાં અમે પૈસા કયાંથી લાવીએ, અરણ્યને પેલે પાર લઈ ચાલ એટલે પૈસા ચૂકવી આપીશું.’ અરણ્યમાંથી પસાર થયા બાદ શ્રવણને પોતાના વિચાર અને વર્તન માટે ખૂબ પશ્ચાત્તાપ થયો, તે વારંવાર માતપિતાની માફી માગવા લાગ્યો.

ઘણી વખત કજીયા કંકાસ વગેરે પ્રસંગે કહેવાય છે કે આ કાલ ઘડી છે આ ચોઘડીયું વીતવા દ્યો. આવા સમયમાં શાણાઓ પણ શાણપણ ગૂમાવી બેસે છે. કાળનું ઓસડ કાળ. કેટલાક સમયે આત્મામાં વગર કારણે શાન્ત રસની ઊર્મિઓ ઉભરાઇ આવે છે. શરદ વસન્ત ને વર્ષા ઋતુઓમાં વિષયોનું વિશેષ બલ હોય છે. વસન્ત શિશિર અને ગ્રીષ્મ ઋતુમાં પ્રશાન્ત વાતાવરણ વધારે જોવાય છે. તે સર્વમાં કાળની પ્રબલતા નિમિત્ત ભૂત છે. ભાવનાનો પ્રભાવ પ્રકટ જ છે. શુભ ભાવે સુખી ને છેવટ મુક્ત બને છે. જે માટે કહેવાય છે કે ભાવના ભવનાશિની. ને અશુભ ભાવે ઘોરાતિઘોર નરકાદિ દુઃખોનો ભાગી થાય છે. मन एव मनुष्याणां कारणं बन्धमोक्षयोः એ વચન ભાવનાના બળને સ્પષ્ટ સમજાવે છે.

છે. એજ રીતે શ્રીસિદ્ધચક્રની આરાધના માટે વર્ષમા બે સમય બતાવવામા આવ્યા છે. એક આસો શુકલ સાતમથી પૂર્ણિમા સુધીના નવ દિવસો અને બીજો ચૈત્ર શુકલ સાતમથી પૂર્ણિમા સુધીના નવ દિવસો. આ બન્ને ઋતુમાં સિદ્ધચક્રજીની જે વિશિષ્ટ આરાધના કરવામા આવે છે તેમાં બાહ્ય અને આન્તર અનેક હેતુઓ સમાયા છે. આત્માને અશુભ કર્મ નામના શત્રુએ ઘણા કાળથી નિર્માલ્ય બનાવી મૂક્યો છે, આત્માની વાસ્તવિક મિલકત ને સ્વતંત્રતા ખૂંચવી લીધી છે જ્યારથી આત્મા સમજણો થયો, ત્યારથી તેણે પોતાના શત્રુ સામે યુદ્ધ જાહેર કર્યું છે. શત્રુ જ્યારે સર્વ સામગ્રી સહિત તૈયાર થઇને બહાર નીકળ્યો હોય ત્યારે તેના ઉપર આક્રમણ કરી પ્રબલ પરાક્રમ ફોરવી તેને પરાજિત કરવામાં આવે તો તે ફરી કદી ઉભો ન થાય. સિદ્ધચક્રજીની આરાધનાનો જે કાળ ઉપર બતાવવામાં આવ્યો છે, તે સમયે કર્મ રાજાનો મુખ્ય સેનાપતિ મોહ સર્વ રીતે સજ્જ થઈને મેદાનમાં આવે છે શરદ અને વસન્તનો સમય સ્વાભાવિક રીતે મોહને અનુકૂલ છે. તે સમયે પ્રકૃતિનું વાતાવરણ પણ ઘણું જ માદક-મોહક રહે છે, વિષયો ઇન્દ્રિયોને પૂર જોસથી ખેંચતા હોય છે. તે સમયે જો ઇદ્રિયો ઉપર સાચો કાબૂ મેળવ્યો હોય ને મોહને વશ ન બનતાં તેને દૂર હટાવ્યો હોય તો તે ફરી કદી પણ ન સતાવે.

શરદ અને વસન્તમાં રોગનું વાતાવરણ પણ પુંકળ હોય છે. શરીરમાં પિત્ત અને કફનો ઋતુજન્ય વિકાર

થાય છે. શરદમા વર્ષાના ભેજવાળી હવા દૂર થાય છે ને ઉત્તરા ચિત્રાનો સખત તાપ પડે છે. વસન્તમાં શીયાળાની ઠંડી દૂર થાય છે ને ઉનાળાની ગરમી પ્રબલતા ધારણ કરે છે એ શરદી ગરમીના કાળ પરિવર્તનના સન્ધિરૂપ આસો ને ચૈત્ર અનેક વ્યાધિઓને વધારે છે. રોગની ઉત્પત્તિમાં પ્રબલ કારણ કોઇ હોય તો તે અજીર્ણ છે; ને અજીર્ણ આહાર-વિહારની અનિયમિતતાથી થાય છે. આહાર અને આચરણ ઉપર કાબૂ રાખનાર રોગનો ભોગ ભાગ્યેજ બને છે. વૈદકમાં કહ્યુ છે કે—

वद्यानां शारदी माता, पिता न कुसुमाकर ॥
हेमन्तस्तु सखा प्रोक्तो, हितभुग् मितभुग् रिपु ॥ १ ॥

શરદઋતુ વૈદ્યોની માતા છે (જેમ માતા પોતાના બાળકને પુષ્ટ કરે છે તેમ શરદઋતુ રોગોને વધારી વૈદ્યોને પુષ્ટ કરે છે. માતા કરતા પિતા અલ્પ પોષક હોય છે.) વસન્ત વૈદ્યોનો પિતા છે હેમન્ત વૈદ્યોનો મિત્ર કહ્યો છે. હિતકર અને પ્રમાણસર ખાનાર માણસ વૈદ્યોનો શત્રુ છે.

જીભને જીતવાના નવ દિવસ—નિયમ વગરનો માણસ ખાવા ઉપર નિયમ રાખી શકતો નથી. જીભ ઉપર જય મેળવવો અતિદુષ્કર છે. સિદ્ધચક્રની આરાધનામાં દિવસમાં માત્ર એક વખત રૂક્ષ(લુખા)અન્નનું ભોજન કરવાનું હોય છે ને તેથી પિત્ત અને કફ બન્ને દબાય છે. જીવન નિયમિત કરવાથી શરીરનું સ્વાસ્થ્ય સારૂં થાય છે નિર્મલ વિચાર કરવાથી દુર્ધ્યાન થતા નથી. મન સ્થિરતાનું શિક્ષણ મેળવે છે. નિત્ય ક્રિયા [illegible] શબ્દોથી વચનશુદ્ધિ થાય

છે. એ પ્રમાણે અભ્યન્તર અને બાહ્ય જીવનને વિશુદ્ધ કરનારા અનેક હેતુઓ હોવાથી ચૈત્ર અને આસો માસમાં શ્રી સિદ્ધચક્રજીનુ આરાધન કરવામાં આવે છે. શ્રી સિદ્ધચક્ર નવ દિવસે આરાધાય છે. હંમેશ એક એક પદનું આરાધન કરવાનું હોય છે. પદ નવ છે. તે આ પ્રમાણે—૧ અરિહંત પદ, ૨ સિદ્ધ પદ, ૩ આચાર્ય પદ, ૪ ઉપાધ્યાય પદ, ૫ મુનિપદ, ૬ દર્શન પદ, ૭ જ્ઞાનપદ, ૮ ચારિત્ર પદ, અને ૯ તપપદ. તેમાં પ્રથમ પાંચ ગુણી (ગુણવાળા) છે અને છેલ્લાં ચાર ગુણ છે.

તપસ્વી ભાઈબ્હેનોએ ધ્યાનમાં રાખવાની સૂચનાઓ—

(૧) આ ઓળીના દિવસોમાં જેમ બને તેમ ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ રૂપ કષાયનો ત્યાગ કરવો અને વિકથા કરવી નહિ.

(૨) આ દિવસોમાં આરંભોનો ત્યાગ કરવો અને કરાવવો તથા બની શકે તેટલી 'અમારિ' પળાવવી.

(૩) દેવપૂજનનાં કાર્ય સિવાય સચિત્ત પાણીનો ત્યાગ રાખવો.

(૪) પહેલા અને પાછલા દિવસ સાથે બધા દિવસોમાં મન વચન અને કાયાથી નિર્મળ બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું. કુદૃષ્ટિ પણ કરવી ન જોઈએ.

(૫) જતાં આવતાં ઈર્યાસમિતિનો ખાસ ઉપયોગ રાખવો. કોઈ પણ ચીજ લેતાં મૂકતાં, કટાસણું સંથારીયું પાથરતાં, યતનાપૂર્વક પૂંજવા પ્રમાર્જવાનો ઉપયોગ રાખવો.

(૬) થુંક બળખો, લીંટ જેમ તેમ નાંખવા નહિ, પણ રૂમાલ રાખીને તેમાં કાઢવા ખાસ ઉપયોગ રાખવો, તેથી પણ જીવ રક્ષા ઘણી સચવાય છે.

(૭) પ્રતિક્રમણ, પડિલેહણ, દેવવંદન, પ્રભુ પૂજન વિગેરે ક્રિયા કરતા, ગુણણું ગણતાં, આહાર વાપરતાં, માર્ગે જતાં આવતાં, સ્થંડિલ માત્રું કરતાં બોલવું નહિ.

(૮) આયંબિલ કરતી વખતે આહાર સારો યા ખરાબ હોય તેના ઉપર રાગ દ્વેષ ન કરવો અર્થાત્ વખાણવું અથવા વખોડવું નહિ. વાપરતાં ' સુર સુર ' ' ચબ ચબ ' શબ્દ કરવાં નહિ . એંઠવાડ પડે નહિ તેવી રીતે ઉપયોગ રાખવો.

(૯) ચૌદ નિયમો હંમેશ બને તો ધારવા ઉપયોગ રાખવો.

(૧૦) પાણી પીધા પછી પ્યાલો તુરતજ લુંછી નાંખવો, તેમ નહિ કરવાથી બે ઘડી પછી સંમૂર્છિમ જીવોની ઉત્પત્તિ થાય છે તેમાં મોટો દોષ છે.

(૧૧) થાળી વાટકા વગેરે તમામ વાસણો નામ વિનાના તથા વસ્ત્રો ધોયેલાં વાપરવાં. છતી શકિતએ સાંધેલાં ફાટેલાં વાપરવાં ન જોઇએ.

(૧૨) બાજી માંડવાના પાટલાઓ ડગતા ન રહે તેનો [illegible] જાણીને ઉપયોગ રાખવો.

(૧૩) નવકારવાળી, પુસ્તક વિગેરે શુદ્ધ ઉંચે સ્થાને મૂકવાનો ઉપયોગ રાખવો. ચરવળો બગાવી દેવાથી તથા [illegible] જેમ તેમ મૂકી દેવાથી આશાતના થાય છે.

(૧૪) દરેક ક્રિયા ઉભા ઉભા પ્રમાદ રહિતપણે કરવી જોઈએ.

શ્રીનવપદજીની ઓળીના વિધિના દિવસોનો કાર્યક્રમ.

આ મહામંગળકારી શ્રી સિદ્ધચક્ર તપનો પ્રારંભ કરનાર ભાઈબહેનોએ પ્રથમ આસો માસથી ઓળીની શરૂઆત કરવી. તિથિની વધઘટ ન હોય તો આસો સુદ ૭ અને ચૈત્ર સુદ ૭ થી અને જો વધઘટ હોય, તો સુદ ૬ અગર સુદ ૮થી શરૂ કરવી, તે સુદ ૧૫ સુધી નવ આયંબીલ કરવાં, અને નવ ઓળી કરવાથી સાડાચાર વર્ષે આ તપ પૂર્ણ થાય છે.

નવેય દિવસમાં કરવાની દિનચર્યા :—

(૧) એક પ્રહર એટલે ચાર ઘડી રાત્રિ બાકી હોય ત્યારે ઉઠી, મંદ સ્વરે ઉપયોગથી ભાવપૂર્વક રાઈ પ્રતિક્રમણ કરવું.

(૨) પદના ગુણની સંખ્યા પ્રમાણે લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો.

(૩) જીવો જોઈ શકાય એવા પ્રકાશમાં પડિલેહણ કરવું.

(૪) પડિલેહણ કરીને આઠ થોયો વડે (પહેલું) સવારે દેવવંદન કરવું. અહિં અન્તે (મન્હજિણાણંની)સજ્ઝાય કહેવી.

(૫) સિદ્ધચક્રજીના યંત્રની વાસક્ષેપ વડે સવારમાં પૂજા કરવી.

(૬) નવ જુદા જુદા દેરાસરે અથવા નવ દેરાસર ન હોય તો જુદા જુદા પ્રતિમાજી ભગવાન સન્મુખ કુલ નવ ચૈત્યવંદન કરવાં.

(૭) ગુરુ મહારાજને વંદન કરી હમેશાં વ્યાખ્યાન શ્રવણ કરી પચ્ચક્ખાણ કરવું જોઈએ.

(૮) નાહી ધોઈ પવિત્ર થઈ, જિનેશ્વર ભગવંતની સ્નાત્રપૂજા તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી.*

(૯) જે પદના જેટલા ગુણ હોય, તેટલા સાથીઆ કરવા અને તેના ઉપર ફલ અને નૈવેદ્ય યથાશકિત ચડાવવાં

(૧૦) દરેક પદના ગુણો હોય તેટલી પ્રભુને પ્રદક્ષિણા દઈ ખમાસમણા પણ તેટલાં દેવા.

(૧૧) બપોરના આઠ થોઈએ (બીજું) દેવવંદન પચ્ચક્ખાણ પાર્યા પહેલાં કરવું જોઈએ.

(૧૨) સ્વસ્થાનકે આવી પચ્ચક્ખાણ પારી આયંબીલ કરવું.

(૧૩) આયંબીલ કર્યા પછી ત્યાંજ તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ કરવું. પછી ચૈત્યવંદન કરવું. ઠામચઉવિહારનું પચ્ચક્ખાણ કરનારને આ ચૈત્યવંદન કરવાની જરૂર નથી.

(૧૪) સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલાં, પડિલેહણ કરી ચ થોઈએ (ત્રીજું) દેવવંદન કરવું.

(૧૫) દેરાસરે દર્શન કરી આરતિ મંગળ દીવો કરવો

(૧૬) સૌને સાથે દેવસી પ્રતિક્રમણ કરવું.

(૧૭) જે દિવસે જે પદની આરાધના હોય તે પદની વીસ નવકારવાળી ગણવી.

(૧૮) રાત્રે શ્રીપાળ મહારાજનો રાસ સાંભળવો.

(૧૯) એક પ્રહર રાત્રિ વીત્યા બાદ લગભગ નવ વાગે સંથારા પોરિસિ સૂત્રની ગાથાઓ ભણાવી સંથારે સૂઈ રહેવું

* [illegible] પછી આરતિ મંગળ દીવો ઉતારી [illegible]

(૨૦) હંમેશનો વિધિ હંમેશાં રાત્રે સૂતા પહેલા પૂર્ણ કરી લેવો.

ઉપર મુજબ નવેય દિવસ ભાવપૂર્વક ક્રિયા કરવાની હોય છે.

કાઉસગ્ગ કરવાનો વિધિ. [૧]

ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ (જે દિવસે જે પદ હોય તે પદ) આરાધનાર્થં કાઉસગ્ગ કરૂં ? ઇચ્છં 'વન્દણવત્તિઆએ० અન્નત્થ०' કહી, [જે દિવસે જેટલા લોગસ્સનો હોય તેટલા લોગસ્સનો] કાઉસગ્ગ કરવો, કાઉસગ્ગ પારીને પ્રગટ રીતે એક લોગસ્સ કહેવો

પડિલેહણ કરવાનો વિધિ [૨]

ખમાસમણ દઈ, ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ પડિલેહણ કરૂં ? ઇચ્છં.' કહી, ક્રિયામાં વપરાતા સર્વ ઉપકરણોની પડિલેહણા કરવી. પછી ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી-કાજો લેવો કાજો જોઇ +પૌષધમાં હોઇએ તો ત્યાંજ ઉભા રહીને કાજો પરઠવવાની ઇરિયાવહિ કરી પછી 'અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો' કહી, ત્રણ વખત 'વોસિરે' કહી, યોગ્ય સ્થાનકે કાજો પરઠવવો.

દેવવંદન કરવાનો વિધિ [૩]

પ્રથમ-ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી-ઉત્તરાસંગ નાખી ખમા-

+કેટલાક શ્રાવકો પૂછે કે સામાયિકમાં પડિલેહણા થાય કે કેમ ? તો એટલું સમજવાનું કે સામાયિક નિવૃત્તિરૂપ છે અને પડિલેહણા એ તો પ્રવૃત્તિરૂપ છે. માટે સામાયિકમાં પડિલેહણા કરવી એ કોઇ રીતે યોગ્ય નથી. અનુભવીઓને પૂછતા પણ એમ જ કહ્યું છે.

ખમાસમણ દેઇ સકળકુશલવલ્લિઃ કહી, ચૈત્યવંદન કરવું પછી જં કિંચિ-નમુત્થુણં સુધી કહી, જયવીયરાય૦ અડધા કહેવા.

પછી ખમાસમણ દેઇ ફરી ચૈત્યવંદનનો આદેશ માગી, ચૈત્યવંદન બોલવું. પછી જં કિંચિ-નમુત્થુણં કહી, ઉભા થઇ 'અરિહંત ચેઇયાણં૦ વંદણવત્તિ૦ અન્નત્થ૦' કહી, એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરવો. પારી, 'નમોઽર્હત્સિદ્ધા૦' કહી, પહેલી થોય કહેવી, પછી 'લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ વંદણ૦ અન્નત્થ૦' કહી, એક નવકારનો કાઉસગ્ગ પારી, બીજી થોય કહેવી, તે પ્રમાણે પુક્ખરવર૦ અને સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ કહી અનુક્રમે ત્રીજી ને ચોથી થોય બોલવી ચોથી થોય વખતે ફરી 'નમોઽર્હત્૦' બોલવું. અને 'વંદણવત્તિ૦' ને બદલે વેયાવચ્ચગરાણં૦ કહેવું.

પછી નમુત્થુણં કહી પ્રથમની વિધિ પ્રમાણે બીજી ચાર થોયો કહી નમુત્થુણં૦ જાવંતિ ચેઇયાઇં૦ ખમા૦ જાવંત કેવિ સાહૂ૦ કહી, સ્તવન બોલવું, પછી જયવીયરાય અડધા કહેવા (આભવ મખંડા સુધી કહેવી)

ફરી ખમાસમણ દેઇ ત્રીજું ચૈત્યવંદન નમુત્થુણં સુધી કરવું પછી જયવીયરાય આખા કહેવા

સવારના દેવવંદન પછી ખમાસમણ દેઇ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂં? ઇચ્છં, કહી એક નવકાર બોલી-'મન્નહ જિણાણં'ની સજ્ઝાય કહેવી (મધ્યાન્હ [illegible] તથા સાંજના દેવવંદનમાં સજ્ઝાય કહેવાની [illegible])

મન્હ જિણાણંની સજ્ઝાય [૪]

મન્હ જિણાણં આણં, મિચ્છં પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં,
છવ્વિહ-આવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોઇ પઇદિવસં. ૧
પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં સીલં તવો અ ભાવો અ;
સજ્ઝાય-નમુક્કારો, પરોવયારો અ જયણા અ ૨
જિણપૂઆ જિણથુણણં, ગુરુથુઅ સાહમ્મિઆણ વચ્છલં;
વવહારસ્સ ય સુદ્ધી, રહજત્તા તિત્થજત્તા ય. ૩
ઉવસમ-વિવેગ-સંવર,-ભાસાસમિઇ છજ્જીવકરુણા ય;
ધમ્મિઅજણ-સંસગ્ગો, કરણદમો ચરણપરિણામો ૪
સંઘોવરિ બહુમાણો, પુત્થયલિહણં પભાવણા તિત્થે,
સડ્ઢાણ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરુવએસેણં. ૫

પચ્ચક્ખાણ પારવાનો વિધિ [૫]

ખમા૦ ઇરિયા૦ પડિક્કમીને જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન કહી પછી જંકિંચિ-નમુત્થુણં૦ જાવંત ચેઇયાઇં૦ ખમા૦ જાવંત કેવિ સાહૂ૦ નમોઽર્હત્૦ ઉવસગ્ગહરં૦ યાવત્ જયવીયરાય૦ પૂરા કહેવા.

પછી સજ્ઝાયનો આદેશ માગી, નવકાર ગણી મન્હ-જિણાણંની સજ્ઝાય કહેવી. પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છા૦ કહી મુહપત્તિ પડીલેહવી.

પછી ખમાસમણ દઇ 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ પચ્ચક્ખાણ પારૂં?' 'યથાશક્તિ' ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'પચ્ચક્ખાણ પાર્યું.' 'તહત્તિ' કહી. મુઠી વાળી જમણો હાથ ચરવળા ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણી નીચેનો પચ્ચક્ખાણ પારવાનો પાઠ કહેવો

ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં. પાણં, ખાઇમં સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, આયંબિલં પચ્ચક્ખાઇ; અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં; મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, એગાસણં પચ્ચક્ખાઇ તિવિહંપિ આહારં-અસણં, ખાઇમ, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં; સહસાગારેણં સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં; ગુરૂઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં; મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં પાણસ્સ, લેવેણ વા અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા સસિત્થેણ વા અસિત્થેણ વા વોસિરઇ.

પારણાને દિવસે એકાસણા બિયાસણાનું પચ્ચક્ખાણ. [૧૧]

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિયં પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, મુટ્ઠિસહિયં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહાર અસણં, પાણં, ખાઇમ, સાઇમ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વિગઇઓ પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પડુચ્ચમક્ખિએણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં,

મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં. * બેઆસણું, બિયાસણું પચ્ચક્ખાઇ, તિવિહંપિ આહારં અસણં ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં, ગુરૂઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવસમાહિ વત્તિયાગારેણં; પાણસ્સ લેવેણ વા અલેવેણ વા અચ્છેણ વા બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરઇ.

દેસાવગાસિઅંનું પચ્ચક્ખાણ. [૧૨]

(૧૪) નિયમ ધારવાવાળાને સાથે દેસાવગાસિયનું પચ્ચક્ખાણ લેવું હોય તો—

દેસાવગાસિયં ઉવભોગપરિભોગં પચ્ચક્ખાઈ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઇ.

એ પચ્ચક્ખાણ પણ સાથે બોલવું.

આયંબિલ કરી મુખશુદ્ધિ કર્યા પછી ઉકતાં તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ [૧૩]

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ-તિવિહંપિ આહારં—અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઇ.

મુટ્ઠિસહિઅંનું પચ્ચક્ખાણ [૧૪]

મુટ્ઠિસહિયં પચ્ચક્ખાઈ—અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઇ

* એકાસણાનું પચ્ચક્ખાણ કરવું હોય તો [illegible] બોલવું [illegible]

"ગંઠસહિયં," "વેઢસહિયં," પચ્ચક્ખાણ કરવું હોય તો તે શબ્દો બોલવા.

પાણહારનું પચ્ચક્ખાણ [૧૫]

પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરઇ.

સંથારા પોરિસી સુત્ર [૧૬]

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો ખમાસમણાણં ગોયમાઇણં મહામુણીણં.

અણુજાણહ જિટ્ઠિજ્જા ! અણુજાણહ પરમગુરૂ ! ગુરુગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા ! બહુપડિપુન્ના પોરિસી, રાઇયસંથારએ ઠામિ. ૧

અણુજાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણં વામપાસેણં;
કુક્કુડિપાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં. ૨
સંકોઇઅસંડાસા, ઉવ્વટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા;
દવ્વાઇઉવઓગં, ઊસાસનીરુભણાલોએ. ૩
જઇ મે હુજ્જ પમાઓ, ઇમસ્સ દેહસ્સિમાઈ રયણીએ;
આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅ. ૪

ચત્તારિ મંગલ-અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં. ૫

ચત્તારિ લોગુત્તમા-અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો ૬

ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ-અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ, સિદ્ધે સરણં પવજ્જામિ, સાહૂ સરણં પવજ્જામિ, કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ ૭

પાણાઇવાયમલિઅં, ચોરિક્કં મેહૂણં દવિણમુચ્છં;
કોહં માણં માયં, લોભં પિજ્જં તહા દોસં. ૮
કલહં અબ્ભક્ખાણં, પેસુન્નં રઇઅરઇસમાઉત્તં;
પરપરિવાયં માયા-મોસં મિચ્છત્તસલ્લં ચ. ૯
વોસિરિસુ ઇમાઇં, મુક્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ઘભૂઆઇં;
દુગ્ગઇનિબંધણાઇં, અટ્ઠારસ પાવઠાણાઇં. ૧૦
'એગોહં નત્થિ મે કોઇ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઇ;'
એવં અદીણમણસો, અપ્પાણમણુસાસઇ. ૧૧
'એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ;
સેસા મે બાહિરા ભાવા; સવ્વે સંજોગલક્ખણા.' ૧૨
સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુક્ખપરંપરા;
તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૧૩
અરિહંતો મહ દેવો, જાવજ્જીવં સુસાહુણો ગુરુણો;
જિણપણ્ણત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં. ૧૪
(૧૪ મી ગાથા ત્રણ વખત કહેવી, પછી સાત નવકાર ગણી પછીની ત્રણ ગાથા બોલવી.)
ખમિઅ ખમાવિઅ મઇ ખમિઅ, સવ્વહ જીવનિકાય;
સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુજ્ઝહ વઇર ન ભાવ. ૧૫
સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહ રાજ ભમંત;
તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્ઝવિ તેહ ખમંત. ૧૬
જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિયં પાવં;
જં જં કાએણ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ૧૭

શ્રી સ્નાત્ર પૂજાનો વિધિ

૧ પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે સુંદર ત્રણ બાજોઠ મૂકી તે ઉપર સિંહાસન મૂકવું

૨ પછી નીચેના બાજોઠ ઉપર વચમાં કેશરનો સાથીયો કરી ઉપર ચોખા પૂરીને શ્રીફળ મૂકવું.

૩ પછી તેજ બાજોઠ ઉપર કેશરના સાથીયાના આગળના ભાગમાં બીજા ચાર સાથીયા કરી તે ઉપર ચાર કળશ પંચામૃત ભરીને દરેક કળશને નાડાછડી બાંધીને મૂકવા.

૪ સિંહાસનના મધ્ય ભાગમાં કેશરનો સાથીઓ કરી ચોખા પૂરી રૂપાનાણુ મૂકી ત્રણ નવકાર ગણી તેના ઉપર ધાતુના પ્રતિમાજી ભગવાન પધરાવવા.

૫ વળી પ્રતિમાજી ભગવાનની આગળ બીજો સાથીયો કરી તેના ઉપર સિદ્ધચક્રજી ભગવાન પધરાવવા.

૬ પ્રતિમાજી ભગવાનની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજી ભગવાનની નાસિકા સુધી ઉંચો ઘીનો દીવો મૂકવો.

૭ પછી સ્નાત્રીયાઓએ હાથે નાડાછડી બાંધી હાથમાં પંચામૃત ભરેલો કળશ લઇ ત્રણ નવકાર ગણી પ્રભુજીને તેમજ સિદ્ધચક્રજીના ગટ્ટાજીને પખાળ કરવો.

૮ વાલા કુંચી કરી પાણીનો પખાલ કરી ત્રણ અંગલુહણા કરી કેશર વડે પૂજા કરવી.

૯ પછી હાથ ધપી પોતાના જમણા હાથની હથેળીમાં કેશરનો ચાંલ્લો કરવો

પૂ૦ પંડિતવર્ય શ્રી વીરવિજયજી મ૦ કૃત સ્નાત્રપૂજા.

(પ્રથમ કળશ લઇ ઉભા રહેવું.)

દોહા—કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરિય વિવેક;
મજ્જન પીઠે થાપીને, કરીએ જળ અભિષેક. ૨
(અહીં કુસુમાંજલિની થાળી લઈને ઉભા રહેવું.)

ગાથા આર્યા ગીતિ.

જિણ-જમ્મ-સમય મેરૂ, સિહરે રયણ કણય કલસેહિં;
દેવાસુરહિ ણ્હવિઉ, તે ધન્ના જેહિં દિટ્ઠોસિ ૩
(પ્રભુના જમણા અંગુઠે કુસુમાંજલિ મૂકવી.)

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

નિર્મલ જલ કલશે ન્હવરાવે, વસ્ત્ર અમૂલક અંગ ધરાવે; કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણંદા; સિદ્ધ સ્વરૂપી અંગ પખાલી, આતમ નિર્મળ હુઈ સુકુમાળી કુ૦ ૪

ગાથા આર્યા ગીતિ ઢાળ.

મચકુંદચંપમાલઈ, કમલાઈ પુપ્ફ પંચ વણ્ણાઈ;
જગનાહ ન્હવણ સમયે, દેવા કુસુમાંજલિં દિંતિ. ૫
નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ;

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે, કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દિજે. કુસુમાંજલિ મેલો શાન્તિ જિણંદા. ૬

દોહા—જિણ તિહું કાલય સિદ્ધની, પડિમા ગુણ ભંડાર;
તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ, ભવિક દુરિત હરનાર. ૭
નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

કૃષ્ણાગરૂ વર ધૂપ ધરીજે, સુગંધકર કુસુમાંજલિ દીજે, કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણંદા. ૮

ગાથા આર્યા ગીતિ.

જસુ પરિમલ બલ દહદિસિ, મહુકર ઝંકાર સદ્દ સંગીયા;
જિણ ચલણોવરિ મુક્કા, સુર નર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા. ૯
નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલ થલ ફૂલ ઉદક કર ધારી, કુસુમાંજલિ મેલો પાર્શ્વ જિણંદા. ૧૦

દોહા—મૂકે કુસુમાંજલિ સુરા, વીરચરણ સુકુમાલ;
તે કુસુમાંજલિ ભવિકનાં, પાપ હરે ત્રણ કાળ. ૧૧
નમોઽર્હત૦

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પણમંત ઠવેવી, કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા ૧૨

વસ્તુ છંદ.

ન્હવણકાળે ન્હવણકાળે, દેવ દાણવ સમુચ્ચિય; કુસુમાંજલિ તહિં સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય, જિણ પયકમલે નિવડેઈ, વિગ્ઘહર જસ નામ મંતો, અનંત ચઉવીસ જિન, વાસવ મલિય અસેસ; સા કુસુમાંજલિ સુહકરો ચઉવિહ સંઘ વિસેસ, કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જિણંદા ૧૩
નમોઽર્હત૦

કુસુમાંજલિ ઢાળ

અનંત ચઉવીશી જિનજી જુહારું, વર્તમાન ચઉવીશી સંભારું, કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જિણંદા. ૧૪

દોહા—મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિન વીશ;
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ ૧૫
નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ ઢાળ.

અપછર મંડલી ગીત ઉચ્ચારા, શ્રીશુભવીરવિજય જયકારા, કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા ૧૬

ઇતિ શ્રીકુસુમાંજલયઃ

(પછી દરેક સ્નાત્રીયાઓ ત્રણ ખમાસમણ દેઇ પ્રદક્ષિણાના દોહા બોલતા ત્રણ *પ્રદક્ષિણા દઇ ચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન કરી 'નમુત્થુણં' કહી જયવીયરાય પર્યંત કહે. પછી સ્નાત્ર પૂરી ભણાવનારા કળશ લેઈ ઉભા રહીને કળશ કહે) તે કળશ—

કળશ.

દોહા—ચરમ જિનેશ્વર પાય નમી, કલ્યાણક વિધિ તાસ,
વર્ણવતાં સુણતાં થકાં, સંઘની પૂગે આશ. ૧

ઢાળ—(એક દિન અચિરા હુલરાવતી–એ દેશી.)

સમકિત ગુણઠાણે પરિણમ્યા, વળી વ્રતધર સંયમ સુખ રમ્યા; વીશ સ્થાનક વિધિએ તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલમાં ધરી. ૧

જો હોવે મુજ શક્તિ ઇસી, સવિ જીવ કરું શાસન રસી ॥ શુચિ રસ ઢળતે તિહાં બાંધતાં, તીર્થંકર નામ નિકાચતાં. ૨

* [illegible]

સરાગથી સંયમ આચરી, વચમાં એક દેવનો ભવ કરી, ચ્યવી પન્નર ક્ષેત્રે અવતરે, મધ્ય ખંડે પણ રાજવી કુલે ૩

પટરાણી કૂખે ગુણનિલો, જેમ માનસરોવર હંસલો; સુખ શય્યાએ રજની શેષે, ઉતરતાં ચૌદ સુપન દેખે. ૪

ઢાળ. સ્વપ્નની—દેશી.

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઇઠ્ઠો, ત્રીજે કેસરી સિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિહ. ૧ પાંચમે ફૂલની માળા, છઠ્ઠે ચંદ્ર વિશાળા, રવિ રાતો ધ્વજ મોહટો, પૂરણ કળશ નહીં છોટો. ૨ દશમે પદ્મ સરોવર, અગિયારમે રત્નાકર; ભુવન વિમાન રત્નગંજી, અગ્નિશિખા ધૂમ વર્જી. ૩ સ્વપ્ન લહી જઇ રાયને ભાખે, રાજા અર્થ પ્રકાશે; પુત્ર તીર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનોરથ ફળશે. ૪

વસ્તુ છંદ.

અવધિ નાણે અવધિ નાણે, ઉપના જિનરાજ, જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર, મિથ્યાત્વ તારા નિર્બલા, ધર્મ ઉદય પરભાત સુંદર, માતા પણ આનંદિયા, જાગતી ધર્મ વિધાન, જાણંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન ૧

દોહા

શુભ લગ્ને જિન જનમિયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત;
સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત. ૧

ઢાળ—કડખાની દેશી.

સાંભળો કળશ જિન મહોત્સવનો ઇહાં, છપ્પન કુ
મરી દિશિ વિદિશિ આવે તિહાં, માય સુત નમીય આનંદ

અધિકો ધરે, અષ્ટ સંવર્ત્ત વાયુથી કચરો હરે ૧ વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટ કુમરી કરે, અષ્ટ કળશા ભરી. અષ્ટ દર્પણ ધરે. અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી, ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી. ૨ ઘર કરી કેળના, માત સુત લાવતી, કરણ શુચિ કર્મ જળ કળશે ન્હવરાવતી; કુસુમ પૂજી અલંકાર પહેરાવતી, રાખડી બાંધી જઇ, શયન પધરાવતી. ૩ નમીય કહે માય તુજ, બાળ લીલાવતી. મેરૂ રવિ ચંદ્ર લગે, જીવજો જગપતિઃ સ્વામિ ગુણ ગાવતી, નિજ ઘર જાવતી, તેણે સમે ઇંદ્ર, સિંહાસન કંપતી. ૪

ઢાળ એકવીશાની દેશી.

જિન જન્મ્યાજી, જિણ વેળા જનની ઘરેઃ તિણ વેળાજી ઇંદ્ર સિંહાસન થરહરે. દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જનમે યદાઃ દિશિનાયકજી, સોહમ ઇશાન બેહુ તદા. ૧

ત્રોટક છંદ.

તદા ચિંતે ઇંદ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો; જિન જન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો. ૧ સુઘોષ આદે ઘંટનાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે; સવિ દેવી દેવા જન્મ મહોત્સવે, આવજો સુરગિરિવરે ૨

(અહીં ઘંટ વગાડવો)

ઢાળ પૂર્વની.

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડી આવી મળેઃ જન્મ મહોત્સવજી, કરવા મેરૂ ઉપર ચલે સોહમપતિજી. બહુ પરિવારે આવીયા. માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા. ૩

(પ્રભુને સોના-રૂપાનાથી વધાવવા)

ત્રોટક.

વધાવી બોલે હે રત્નકુક્ષી, ધારિણી તુજ સુત તણો;
શક્ર સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો
એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ સ્થાપી, પંચ રૂપે પ્રભુ ગ્રહી; દે
દેવી નાચે હર્ષ (સાચે)સાથે, સુર ગિરિ આવ્યા વહી. ૪

ઢાળ-પૂર્વની.

મેરૂ ઉપરજી, પાંડુક વનમેં ચિહું દિશે; શિલા ઉપરજી
સિંહાસન મન ઉલ્લસે, તિહાં બેસીજી. શક્રે જિન ખોળે ધર
હરિ ત્રેસઠજી, બીજા તિહા આવી મળ્યા. ૫

ત્રોટક.

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ આઠ જાતિ
માગધાદિ જળ તીર્થ ઔષધિ, ધૂપ વળી બહુ ભાતિ
અચ્યુતપતિએ હુકમ કીધો, સાંભળો દેવા સવે, ક્ષીરજલ
ગંગાનીર લાવો, ઝટિતિ જિન મહોત્સવે. ૬

ઢાળ. વિવાહલાની દેશી.

સુર સાંભળીને સંચરીઆ, માગધ વરદામે ચલી
પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મળ જળ કળશ ભરાવે.
તીરથ જળ ઔષધી લેતા, વળી ખીરસમુદ્રે જાતા, જળ
કળશા બહુલ ભરાવે, ફૂલ ચંગેરી થાળ લાવે. ૨ સિંહા
સન ચામર ધારી, ધૂપધાણા રકેબી સારી, સિદ્ધાંતે ભાખ્યા
જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ ૩ તે દેવા સુરગિરિ આવે,
પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે, કળશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે,
ભક્તે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ૪

ઢાળ—રાગ ધન્યાશ્રી.

આતમભક્તિ મળ્યા કેઈ દેવા, કેતા મિત્તનુજાઈ ॥ નારી

પ્રેર્યા વળી નિજ કુળવટ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ ॥ જોઈસ
વ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે ॥ અચ્યુતપતિ
હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ આઠ
જાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો ॥ ચઉસઠ
સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસેં ગુણા કરી જાણો ॥ સાઠ લાખ
ઉપર એક કોડિ, કળશાના અધિકાર ॥ બાસઠ ઇંદ્રતણા તિહાં
બાસઠ, લોકપાલના ચાર ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ ચંદ્રની પંક્તિ છાસઠ છાસઠ,
રવિશ્રેણી નરલોકો ॥ ગુરુસ્થાનક સુર કેરો એક જ, સામા
નિકનો એકો ॥ સોહમપતિ ઈશાનપતિની, ઇંદ્રાણીના સોળ ॥
અસુરની દશ ઇંદ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥
જ્યોતિષ વ્યંતર ઇંદ્રની ચઉ ચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો ॥ કટક
પતિ અંગરક્ષક કેરો, એક એક સુવિવેકો ॥ પરચુરણ સુરનો
એક છેલ્લો, એ અઢીસેં અભિષેકો ॥ ઈશાનઇંદ્ર કહે મુજ આપો,
પ્રભુને ક્ષણ અતિરેકો ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ તવ તસ ખોળે ઠવી
અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે ॥ વૃષભ રૂપ કરી શૃંગ જળે
ભરી, ન્હવણ કરે પ્રભુ અંગે ॥ પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી
કેસર રંગ રોળે ॥ મંગળ દીવો આરતી કરતાં, સુરવર જય
જય બોલે ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ ભેરી ભુંગળ તાલ બજાવત, વળિયા
જિન કર ધારી ॥ જનની ઘર માતાને સોંપી, એણી પરે
વચન ઉચ્ચારી ॥ પુત્ર તુમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક
આધાર ॥ પંચ ધાવી રંભાદિક થાપી, પ્રભુ ખેલાવણહાર ॥
આ૦ ॥ ૬ ॥ બત્રીશ કોડી કનક મણિ માણિક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ
કરાવે ॥ પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ, દ્વીપ નંદીસર જાવે ॥
કરીય અઠ્ઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે ॥ દીક્ષા
કેવલને અભિલાષે, નિત નિત જિન ગુણ ગાવે ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥

તપગચ્છ ઇસર સિંહસૂરીસર, કેરા શિષ્ય વડેરા ॥ સત્યવિજય પન્યાસતણે પદ, કર્પૂરવિજય ગંભીરા ॥ ખિમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રીશુભવિજય સવાયા ॥ પંડિત વીર વિજય શિષ્યે જિન, જન્મ મહોત્સવ ગાયા ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ ઉત્કૃષ્ટા એકસો ને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીશ ॥ અતીત અનાગત કાળે અનંતા, તીર્થંકર જગદીશ ॥ સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ ॥ મંગલ લીલા સુખ ભ પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઇ ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥

[વિધિ —અહીં કળશાભિષેક કરીયે, પછી દૂધ, દહીં ઘૃત, જળ અને સાકર એ પંચામૃતનો પખાલ કરીને પછી પૂ રી અને ફૂલ ચઢાવીએ. પછી લૂણ ઉતારી આરતી ઉતાર પછી પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆઓએ પોતા નવ અંગે કંકુના ચાંદલા કરવા. પછી પડદો કાઢી નાંખી મં દીવો ઉતારવો]

સ્નાત્ર પૂજા એટલે શું ?

પ્રભુનો જન્મ થતી વખતે ઇંદ્રાસન ડોલાયમાન છે. ત્યાર બાદ ચોસઠ ઇંદ્રો મેરૂ પર્વત ઉપર જઈ પ્ર જન્મોત્સવ કરે છે, અપૂર્વ લાભકારી સ્નાત્ર મહોત્સવ રહે તથા મંદિરોમાં લોકો ભણાવે છે. પરંતુ સ્નાત્ર પૂજા ભણાવવાથી અપૂર્વ લાભ મળે છે, તેમજ સ્થાને, મોક્ષનું અવિચલ સ્થાન પ્રાપ્ત કરાવે છે. સ્નાત્ર ભણાવવું એજ શ્રેયસ્કર છે. ટાઇમના અભાવે દ નિવારે જરૂર ભણાવવું જોઇએ.

પ્રદક્ષિણાના દુહા.

કાલ અનાદિ અનંતથી, ભવ ભ્રમણનો નહિ પાર.
તે ભ્રમણ નિવારવા, પ્રદક્ષિણા દઉં ત્રણ વાર. ૧
ભમતીમાં ભમતાં થકાં, ભવભાવટ દૂર પલાય;
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર રૂપ, પ્રદક્ષિણા ત્રણ દેવાય. ૨
જન્મ મરણાદિ ભય ટળે, સીઝે જો દર્શન કાજ,
રત્નત્રય પ્રાપ્તિ ભણી, દર્શન કરો જિનરાજ. ૩
જ્ઞાન વડું સંસારમાં, જ્ઞાન પરમ સુખ હેત;
જ્ઞાન વિના જગ જીવડા, ન લહે તત્ત્વ સંકેત. ૪
ચય તે સંચય કર્મનો, રિક્ત કરે વળી જેહ;
ચારિત્ર નિર્યુક્તિયે કહ્યું, વંદો તે ગુણગેહ ૫
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર એ, રત્નત્રયી નિરધાર,
ત્રણ પ્રદક્ષિણા તે કારણે, ભવ દુઃખ ભંજનહાર. ૬

શ્રી જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ, ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરું? ઇચ્છં.
જગચિંતામણિ જગનાહ, જગગુરુ જગરક્ખણ, જગબંધવ
જગસત્થવાહ, જગભાવ-વિઅક્ખણ; અટ્ઠાવય-સંઠવિય-રૂવ,
કમ્મટ્ઠ-વિણાસણ; ચઉવીસંપિ જિણવર, જયંતુ અપ્પડિ-
હયસાસણ. ૧ કમ્મભૂમિહિં કમ્મભૂમિહિં, પઢમ-સંઘયણિ;
ઉક્કોસય સત્તરિસય, જિણવરાણ વિહરંત લબ્ભઇ; નવકો
ડિહિં કેવલીણ, કોડિસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઇ. સંપઇ
જિણવર, વીસ મુણિ, બિહું કોડિહિં વરનાણ. સમણહ કોડિ-
સહસ્સદુઅ, થુણિજ્જઇ નિચ્ચ વિહાણિ. ૨ જયઉ

સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સત્તુંજિ ઉજ્જિંત પહુ નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; ભરૂઅચ્છહિ મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ-દુરિઅ-ખંડણ, અવરવિદેહિં તિથ્થયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય-સંપઈઅ, વંદુ જિણ સવ્વેવિ. ૩ સત્તાણવઇ-સહસ્સા, લખ્ખા છપ્પન્ન અટ્ઠ કોડિઓ, બત્તીસય બાસિઆઇ, તિઅ લોએ ચેઈએ વંદે. ૪ પનરસ કોડિ સયાઈ, કોડિ બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-બિંબાઈં પણમામિ. ૫

---

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીસંકૃત અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલપૂજા ફળ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં યજામહે સ્વાહા. ૧

(૨) ચંદન પૂજા—દુહા.

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ, આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રી પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ચંદનં યજામહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

સુરભિ અખંડ કુસુમ ગ્રહી પૂજો ગત સંતાપ, સુમ-જંતુ ભવ્ય જ પરે, કરીએ સમકિત છાપ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રીં

સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સત્તુંજિ ઉજ્જિંત પહુ નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; ભરૂઅચ્છહિ મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ–દુરિઅ–ખંડણ, અવરવિદેહિ તિત્થયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય-સંપઈઅ, વંદુ જિણ સવ્વેવિ. ૩ સત્તાણવઇ–સહસ્સા, લખ્ખા છપ્પન્ન અટ્ઠ કોડિઓ, બત્તીસય બાસિઆઇ, તિઅ લોએ ચેઈએ વંદે. ૪ પનરસ કોડિ સયાઈ, કોડિ બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-બિંબાઈ પણમામિ. ૫

---

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીમંકૃત અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલપૂજા ફળ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રી પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ–જરા–મૃત્યુ–નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં યજામહે સ્વાહા. ૧

(૨) ચંદન પૂજા—દુહા.

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ, આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રી પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ–જરા–મૃત્યુ–નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ચંદન યજામહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

સુરભિ અખંડ કુસુમે ગ્રહી પૂજો ગત સંતાપ, સુમ [illegible]

સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સત્તુંજિ ઉજ્જિંત પહુ નેમિ જિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; ભરૂઅચ્છહિ મુણિસુવ્વય, મુહરિ પાસ દુહ–દુરિઅ–ખંડણ, અવરવિદેહિ તિત્થયરા, ચિહુ દિસિ વિદિસિ જિં કેવિ, તીઆણાગય-સંપઈઅ, વંદુ જિણ સવ્વેવિ. ૩ સત્તાણવઇ–સહસ્સા, લખ્ખા છપ્પન્ન અટ્ઠ કોડિઓ; બત્તીસય બાસિઆઇ, તિઅ લોએ ચેઈએ વંદે. ૪ પનરસ કોડિ સયાઈ, કોડિ બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઈ, સાસય-બિંબાઈ પણમામિ. ૫

---

૫૦ શ્રીવીરવિજયજીસંકૃત અષ્ટપ્રકારી પૂજાના દુહા.

(૧) જલપૂજા—દુહા.

જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ; જલ પૂજા ફળ મુજ હજો, માગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ–જરા–મૃત્યુ–નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય જલં યજામહે સ્વાહા. ૧

(૨) ચંદન પૂજા—દુહા.

શીતલ ગુણ જેહમાં રહ્યો, શીતલ પ્રભુ મુખ રંગ, આતમ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ. ૧ ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ–જરા–મૃત્યુ–નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ચંદનં યજામહે સ્વાહા. ૨

(૩) પુષ્પપૂજા—દુહા.

સુરભિ અખંડ કુસુમ ગ્રહી પૂજો ગત સંતાપ; સુમ જંતુ ભવ્ય જ પરે, કરીએ સમકિત છાપ. ૧ ૐ

પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ-પુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મ--જરા--મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ફલં યજામહે સ્વાહા. ૮

ઉપર મુજબ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કર્યા પછી લૂણ તથા આરતી મંગળ દીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણ૦૧
જીમજીમ તડતડ લૂણજ ફૂટે,તિમતિમ અશુભ કર્મબંધત્રુટે.લૂ૦૨
નયન સલુણાં શ્રીજિનજીના, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીના, લૂ૦૩
રૂપ સલુણ જિનજીનુ દિસે, લાજ્યુ લૂણ તે જળમાં પેસે. લૂ૦૪
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઇ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા.લૂ૦૫
જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી,તે એમ થાજો લૂણ જયુ પાણી. લૂ૦૬
અગર કૃષ્ણાગરુ કુંદરુ સુગંધે,ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે. લૂ૦૭

આરતિ

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જયજય આરતિ આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરુદેવીકો નંદા. જય જય૦ ૧
પહેલી આરતિ પૂજા કીજે,નરભવ પામી લાહો લીજે. જયજય૦૨
દુસરી આરતિ દીન દયાળા,ધુળેવા મંડપમા જગ અજવાળા. જય જય૦ ૩
ત્રીજી આરતી ત્રિભુવન દેવા, સુરનર ઇંદ્ર કરે તોરી સેવા. જય જય૦ ૪
ચોથી આરતિ ચઉ ગતિ ચૂરે, મનવંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે. જય જય૦ ૫

પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ॐ હ્રીં શ્રી પરમ પુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ–જરા–મૃત્યુ–નિવારણાય શ્રીમ જિનેન્દ્રાય ફલં યજામહે સ્વાહા. ૮

ઉપર મુજબ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કર્યા પછી લૂણ તથા આરતી મંગળ દીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણ૦૧
જીમજીમ તડતડ લૂણજ ફૂટે, તિમતિમ અશુભ કર્મ બંધ ત્રુટે. લૂ૦૨
નયન સલુણાં શ્રીજિનજીના, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીના. લૂ૦
રૂપ સલુણું જિનજીનું દિસે, લાજ્યુ લૂણ તે જળમા પેસે. લ
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઇ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા. લૂ
જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજો લૂણ જ્યુ પાણી. લૂ
અગર કૃષ્ણાગરુ કુંદરુ સુગંધે, ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે. લૂ

આરતિ.

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જય જય આરતિ આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરૂદેવીકે નંદા. જય જય૦ ૧
પહેલી આરતિ પૂજા કીજે, નરભવ પામી લાહો લીજે. જય જય૦ ૨
દૂસરી આરતિ દીન દયાળા, ધુળેવા મંડપમાં જગ અજવાળ્યા. જય જય૦ ૩
તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા, સુરનર ઇંદ્ર કરે તોરી સેવા. જય જય૦ ૪
ચોથી આરતિ ચઉ ગતિ ચૂરે, મનવંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે. જય જય૦ ૫

પૂજી કરી, માગે શિવફલ ત્યાગ. ૧ ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ-પુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ--જરા--મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે જિનેન્દ્રાય ફલં યજામહે સ્વાહા. ૮

ઉપર મુજબ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કર્યા પછી લૂણ તથા આરતી મંગળ દીવો ઉતારવા.

લૂણ ઉતારણ

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મન રંગે. લૂણ૦૧
જીમજીમ તડતડ લૂણુજ ફૂટે,તિમતિમ અશુભ કર્મબંધ ત્રુટે.લૂ૦૨
નયન સલુણાં શ્રીજિનજીના, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીના. લૂ૦૩
રૂપ સલુણુ જિનજીનુ દિસે, લાજ્યુ લૂણુ તે જળમાં પેસે. લૂ૦૪
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઇ જલધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણ ઉદારા. લૂ૦૫
જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી,તે એમ થાજો લૂણ જયુ પાણી. લૂ૦૬
અગર કૃષ્ણાગરુ કુંદરુ સુગંધે,ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે. લૂ૦૭

આરતિ

શ્રી આદિ જિનની આરતિ.

જય જય આરતિ આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરુદેવીકો
નંદા. જય જય૦ ૧
પહેલી આરતિ પૂજા કીજે,નરભવ પામી લાહો લીજે. જયજય૦૨
દુસરી આરતિ દીન દયાળા,ધુળેવા મંડપમા જગ અજવાળ્યા.
જય જય૦ ૩
તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા, સુરનર ઇંદ્ર કરે તોરી સેવા.
જય જય૦ ૪
ચોથી આરતિ ચઉ ગતિ ચૂરે, મનવાંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે.
જય જય૦ ૫

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
જીમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
કુરૂ નામે જનપદ તિલક સમોવડ હત્થિણાઉર સાર,
જિણનયરી કંચણ રયણ ધણ કણ સુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચંદ-દિણંદ;
તસ પણયખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેખે સુપન સાર ઉદાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ ક્ષેમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે સઘલા ઇતિ ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપના અચિરાદેવી કૂખે, નીજ મુખ ઉતરતાં ચૌદસ સુહણાં દેખે. ૪

દુહો-ભાવારથ જેહવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ,
જિણ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમંદે કહું તેહ.

ઢાળ-(નેમીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઉડે- એ રાગ)

ઉન્નત મિત ગજવર ચઉવિધ ધર્મ કહંત,
માનું મોહ મહાગઢ તસ ચીર દ્વાર દિયંત;
કૈલાસ પતિ નતિ સેવિત ચઉગતિ અંત,
નિજ દેખે પ્રથમ ગજ સુપને શુભ ગજ દંત. ૧
ર વૃષ ભાર વહેતા ધોરી વૃષભ દેખાવે, ભરતે ભવિ

ઢાળ–રાગ વસંત આરામમંદરભાવ–એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
જીમ ભવિકજનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
કુરૂ નામે જનપદ તિલક સમોવડ હત્થિણાઉર સાર,
જિણનયરી કંચણ રયણ ધણ કણ સુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચંદ–દિણંદ,
તસ પણુયખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેખે સુપન સાર હુવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ ક્ષેમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે સઘલા દુરિત ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપન્ના અચિરાદેવી કૂખે, નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ સુહણાં દેખે. ૪

દુહો–ભાવારથ જેહવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ;
જિણ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમંદે કહું તેહ.

ઢાળ–(તેહીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઉડે– એ રાગ)

ઉન્નત મિત ગજવર ચઉવિધ ધર્મ કહંત,
માનું મોહ મહાગઢ તમ મીર દોટ દિયંત;
એરાવણ પતિ નતિ સેવિત ચઉગતિ અંત,
નિજ રૈને પ્રથમ ગજ સુપને ગુભ ગઈ દંત. ૧
ધંધમ ભાર વહેવા ધોરી વૃષભ કહાવે, ભરતે બવિ

ઢાળ-રાગ વસંત આરામમંદરભાવ-એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
જીમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
કુરૂ નામે જનપદ તિલક સમોવડ હત્થિણાઉર સાર,
જિણુનયરી કંચણુ રયણુ ધણુ કણુ સુગુણજણુ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચદ-દિણુંદ;
તસ પણુયખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેખે સુપન સાર હુવાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણુ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ ક્ષેમંકર જગહિતકર નિતમેવ, વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે સઘલા ઇતિ ઉપદ્રવ જાય, આવી ઉપન્ના અચિરાદેવી કૂખે, નીજ મુખ ઉતરતાં ચૌદસ સુહણા દેખે. ૪

દુહો-ભાવારથ જેહવા હુઇયે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ,
જિણ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમંદે કહું તેહ.

ઢાળ-(તીજી સામેરી તથા નટ્ટગાઇરે- એ રાગ)

ઉન્નત સિત ગજવર ચઉવિધ ધર્મ કહંત,
માનું મોહ મહાગઢ તન ચીર કોટ દિપંત;
એરાવણ પતિ નતિ સેવિત ચઉગતિ અંત,
નિજ ઉદરે પ્રથમ ગજ સુપને શુભ ગઉ દંત. ૧
પંચમ બાર ચૌદમા તારી પ્રથમ કહાવે, ભરતે ક્ષિ

ઢાળ–રાગ વસંત આરામમંદરભાવ–એ દેશી.

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ,
જીમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલ વિલાસ;
કુરૂ નામે જનપદ તિલક સમોવડ હત્થિણાઉર સાર,
જિણનયરી કંચણ રયણ ધણ કણ સુગુણજણ આધાર. ૧

તિહાં રાયરાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ,
નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજે તપનહ માનું ચંદ–દિણંદ;
તસ પણયખાણી નૃપ પટ્ટરાણી નામે અચિરા નાર,
સુખ સેજે સુતા ચૌદ પેખે સુપન સાર ઉદાર. ૨

શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિ જિનેસર દેવ, જે યોગ ક્ષેમંકર જગહિતકર નિતમેવ; વિશ્વસેન નરેસર વંશ મહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચન વાને સમ સુખ કંદ. ૩

જે પંચમ ચક્રી સોલસમો જિનરાય, જસ નામે સઘલા ઇતિ ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપન્ના અચિરાદેવી કૂખે, નીજ સુખ ઉતરતાં ચૌદસ સુહણાં દેખે. ૪

દુહો–ભાવારથ જેહવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ;
જિણ ગુણ દાખું લેશથી, મતિમંદે કહું તેહ.

ઢાળ–(તોડીજ સામેરી તથા નટ્ટગાઉડે– એ રાગ)

ઉન્નત અતિ ગજવર ચઉવિધ ધર્મ કહંત,
માનું મોહ મહાગઢ તસ ચીર દોટ દિયંત;
ઐરાવણ પતિ નતિ સેવિત ચઉગતિ અંત,
નિરખે તે પ્રથમ ગજ સુપને શુભ ગઉ દંત ૧
સંયમ ભાર વહેવા ધોરી વૃષભ દેખાવે, ભરતે ભવિ

કોઈ બોધિ બીજ વર પાવે: જસ ઉન્નત કુલ ઉન્નત ગોત્ર ને વંશ, ચિત અમૃત મંગલ સુખ લીજે શુભમ અત્યંત. ૨

પરનીચિક આપદ પીડિત ભવિજન રાખે, એકલ મલ્લ દુર્જય સિંહ પરાક્રમ દાખે; પરિષહ ગજ ગોદી ભંજે અસહાય અજીત, જોયો એ ઉદયે આણી પ્રેમ કહે સિદ્ધ. ૩

કોઈ ધાર્મિક ધ્યાને જિન પદ લાગી લહેશે, મુજ આપત [illegible] જેને [illegible] નિરખે, [illegible] નિર્મલ [illegible] ધામ, કરે લક્ષ્મી આવે સુખને આપે વિલાસ. ૪

ત્રિભુવન શિર ધરશે જસ આજ્ઞા સુખધામ, નિજ જન્માંતર સુરભિત જગત ઉપરે ઉદ્દામ; જો પંચમ સુરતરુ જ્યું શશિધર દેવો, નિષ્કલંક સુધાઈ ગુણ ગણ ગંગ વિશેષ. ૫

કુમત જે ગુરુ દેખે સમ સંતાપ ક્ષુધ, તેને ક્ષમે દિનકર મિથ્યા તિમિર વિધ્વંસ; અતિ કમલ વિકાસે ભાનુ કહે ગુણવંત, ગુણ ગણ પતિ અમૃત નિત્ય ઉદય પ્રશાંત. ૬

[illegible] ગુણ નંદન ધર્મ [illegible] ભગવંત. અતિ ત્રિભુવન માંહે [illegible] એક આનંદ પ્રેમ [illegible] અતિશય ભાવ [illegible]. [illegible] નયણે [illegible] સુખને [illegible] કહાવે. ૭

જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર ધર્મ સદા [illegible]. [illegible] વિખવાદ, [illegible] પદ [illegible] પદ [illegible], જે પાવન [illegible] મંગલ [illegible]. ૮

[illegible] ૯

શ્રી શાન્તિ જિનાધિપ [illegible]

હોસ્યે પાસે સુર સમુદાય, બારમે એ જાણો તેરમે રયણનો રાશિ; ધન કંચન દેઈ કરશે ત્રિગડે વાસી. ૧૦

જ્ઞાનાદિક ગુણમણિ દેશે ભવિને એહ, વરવારિકા ઘોષી પૂરવ પરિ ગુણગેહ; નિજ કર્મ ઇંધણને ધ્યાનાનલસ્યુ જવાલી, નિજ આતમ નિર્મલ કંચન પરે અજુયાલી. ૧૧

નિર્ધૂમ અગ્નિ સમ ભવિસેવન કરી શુદ્ધ, ચૌદમે સુહણે અષ્ટ કર્મક્ષયે સિદ્ધ; ચૌદ રાજની ઉપર કરશે જે અહિઠાણ, તે ભણી સંપૂરણ ચૌદ સુપન મંડાણ. ૧૨

ગુણલક્ષણ લક્ષિત અતિ સુંદર આકાર, જિન માતા ચૌદે દેખે સુપન ઉદાર; પણ ચક્રી માતા કાંઇક તેજે હીણ, દેખે દોઇ પદધર હોય વાર ગુણપીણ. ૧૩

કુલકીર્તિ થંભો કુલોદ્ધાર કુલમેર, કુલ સુરતરુ પાદપ જેહને નહિ ભવફેર; કુલમંડણ દીપક જીપક દુશ્મન કોડિ, ત્રિભુવન જસ ભક્તે નમશે પદ કર જોડી. ૧૪

વળી હોટી ન એહની કરતા ભવન મઝાર, લોકોત્તર ચરિતે ધન્ય હોશે અવતાર; વળી જ્ઞાન વિમળ ગુણ જેહના કહેતાં પાર, ન લહે મુખ કહેતાં જો સુરગુરૂ અવતાર. ૧૫

(શ્રી શાંતિજિન ચૌદ સુપનાર્થ સ્તવન)

દોહા—સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનથી, તવ ચવીય ઉદરે ઉપન્ન,
[illegible] સત્તમિ દિવસ ગુણસંપુન્ન;
તવ [illegible] વિયોગ વિરહ ભાગી ઇતિ સમંત.
[illegible] ઘરઘરે વિસમંત. ૧
[illegible] જિન ચ્યો જન્મ,
[illegible] કહે [illegible]

આરતિ મંગલ દીપ, જિનરાજને સમીપ;
ભગવતિ ચૂર્ણિં માંહિ, અધિકાર એહ ઉછાંહિ. ૮

ઢાળ–અધિક ઉછાંહિશ્યું હરખ ભરી જલ ભીંજતા એ.
નવ નવ ભાતિશ્યું ભક્તિભર કીજતા એ.
ચાલ–કીજત નાટિક રંગ, ગાજતા ગુહિર મૃદંગ,
કિટ કિટતિ કડતાલ, ચઉતાલ તાલ કંસાલ. ૯
શંખ પણુવ ભુંગલ ભેરી, ઝલ્લરી વીણા નફેરી,
એક કરે હય હયહેપા, એક કરે ગજગુલકાર. ૧૦

ઢાળ–ગુલકાર ગરજના રવ કરે એ,
પાય દ્દર દ્દરય ધુર સુર ધરે એ.
ચાલ–સુરધરે અતિ બહુમાન, તિહાં કરે નવ નવ તાન;
વર વિવિધ જાતિ છંદ, જિનભક્તિ સુરતરુ કંદ. ૧૧
વલી કરે મંગલ આઠ, એ જંબૂપન્નતિ પાઠ;
થય થુઇ મંગલ એમ, મન ધરી અતિ બહુ પ્રેમ. ૧૨
ઢાળ–પ્રેમ સુઘોષણા પુણ્યની સુર સહુ એ,
સમકિત પોષણા, શિષ્ટ સંતોષણા ઇમ બહુ એ.
ચાલ–બહુ પ્રેમશ્યું ગુણ ખેમ, ઘેર આવિયા નિધિ જેમ;
બત્રીસ કોડિ સુવન્ન, કરિ વૃષ્ટિ રયણની ધન્ન. ૧૩
જિનજનની પાસે મેહલી, કરે ચાકરીની કેલી;
નંદિસરે જિનગેહ, કરે મહોચ્છવ સસનેહ. ૧૪

ઢાળ–હવે નાત્ર મહોચ્છવ કરે રસાલ હુવો જબ પરભાત,
[illegible] સુર નયરી નિરખી હરખીઓ નરનાર,
[illegible] મંગલ [illegible] ગાને [illegible] નાચે રાસ,
[illegible] મને [illegible] નગર [illegible] આસ. ૧

પંચવરણી કુસુમ વાસિત ભૂમિકા સંસિક્ત,
વર અગર ચંદન ધૂપ ધૂપણાં છાંટા કુંકુમ હિત;
શિર મુગટ મંડલ કાને કુંડલ હૈયડે નવસર હાર,
ઇમ સયલ ભૂષણ ભૂષિતાં- બહુ જગતજન પરિવાર. ૨

જિન જન્મ કલ્યાણક મહોત્સવે, હુઓ ચૌદ ભુવન ઉદ્યોત,
નારકી પાવર અનુપમ સુખીયા સકલ મંગલ હોત;
દુઃખ દુરિત ઇત શમત, સઘળે જિનરાજ જન્મ પ્રતાપ,
તિણે હેતે શાંતિ કુમાર ઠવીઓ નામ ઇતિ આલાપ. ૩

ઇમ શાંતિ જિનનો કલશ ભણતાં હોવે મંગલ માલ,
કલ્યાણ કમલા કેલિ કરતાં લહીએ લીલવિલાસ,
જિન સ્નાત્ર કરીએ ચઢતે વરીએ ભાવધુર અપાર,
શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરીંદ જંપે શ્રી શાંતિ જિન સુખકાર. ૪

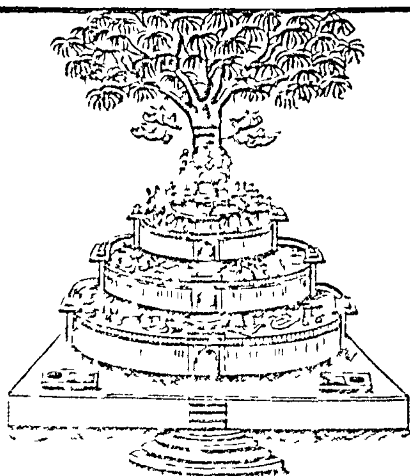
[illegible] શાંતિ જિન [illegible]

[illegible] —[illegible]
[illegible] ૧

[illegible]
[illegible] ૨

[illegible]
[illegible] ૩

શ્રીઅરિહન્ત પદ—

પ્રથમ પદનો–ભક્તિ વિભાગ   નમો નમો હોઉ સયા જિણાણં

(शिखरिणी)

अशोकाख्यं वृक्षं सुरविरचितं पुष्पनिकरं,
 ध्वनिं दिव्यं श्रव्यं रुचिरचमराद्यासनवरम् ॥
वपुर्भाभारं सुमधुररवं दुन्दुभिमयं,
 प्रभो प्रेक्ष्यच्छत्रत्रयमविमतं कस्य न मुदे ॥१॥

अशोकवृक्षः सुरपुष्पवृष्टि-र्दिव्यध्वनिश्चामरमासनञ्च ।
भामण्डलं दुन्दुभिरातपत्रं सत्प्रातिहार्याणि जिनेश्वराणाम् ॥२॥

भावावगमो नाथे, पूजा वचनमेव च ।
आनन्दायकता नित्यं सर्वेभ्योऽप्यतिशेरते ॥३॥

શ્રી અરિહન્ત પદની વ્યાખ્યા—

શ્રી જિનશાસનમાં પ્રથમ પદે અરિહન્ત છે. તેમની [illegible]

માત્રથીજ તેમના શરીરમાં રક્ત તરીકે રહે. બાકી રક્ત ને માંસ બન્ને દૂધ જેવા ઉજ્જવળ હોય. શ્વાસ ને નિઃશ્વાસ કમળની સુવાસ સમા સુગન્ધી હોય. આહાર ને નિહાર ચર્મચક્ષુઓ ન દેખી શકે. મતિ શ્રુત ને અવધિ એ ત્રણે જ્ઞાન પ્રથમથીજ સાથે હોય અલિપ્ત ભાવે ભોગવાતા ભોગો પણ ભલભલાને ઇર્ષ્યા કરાવે તેવા હોય. સર્પ કાંચળીને છોડે તેમ ભોગોને છોડી વર્ષ સુધી સંવત્સરી દાન આપી દીક્ષા સ્વીકારે. અપ્રમત્તપણે ચારિત્ર ધર્મની અખડિત આરાધના કરે. શુકલ ધ્યાનની ધારાએ ચઢે. ઘાતી કર્મનો સમૂળગો નાશ કરી કેવળ જ્ઞાન ઉપાર્જે, તીર્થંકર નામ કર્મ ઉદયમાં આવે. સમવસરણની રચના થાય. કરોડો દેવો હાજર રહે, સેવા કરે. સર્વગ્રાહ્ય દેશના માલવકૈશિકી પ્રધાન રાગમાં ભગવંત આપે. તે ઉપદેશ અફળ ન થાય. વાણી ચોત્રીશ ગુણે ગૌરવવંતી હોય. ભગવંત ચોત્રીશ અતિશયે શોભતા હોય આઠ પ્રાતિહાર્ય અને ચાર મહાઅતિશયો ત્રણ લોકના લોકોને મોહ પમાડતા હોય. બલ–વીર્યને ગોપવ્યા સિવાય અનિદ્ર ને નિસ્તન્દ્ર ભાવે સતત તીર્થંકરપણાની ધર્મચક્રવર્તિપણાની મહાઋદ્ધિને ભોગવતા ભગવાન પૃથ્વી પર વિહરતા રહે

એ અરિહંત પ્રભુને ત્રિકરણ યોગે નમન હો!!!

શ્રી અરિહન્ત પદ પ્રથમ કેમ?

આઠ કર્મોમાંથી અરિહન્તે ચાર ઘાતી કર્મનો ક્ષય કરેલ હોય છે ને ચાર અઘાતી કર્મ બાકી હોય છે, જ્યારે સિદ્ધ ભગવંતના આઠ કર્મ નિર્મૂળ હોય છે. આઠ કર્મનો નાશ

કરીને સિદ્ધો થાય છે. અરિહન્તો પણ 'નમો સિદ્ધાણં' કહી સિદ્ધોને નમે છે, તો પછી નવપદમાં પ્રથમ સિદ્ધ પદને ન મૂકતાં અરિહન્ત પદ શા માટે મૂકવામાં આવ્યું છે? અરિહન્ત કરતાં સિદ્ધ વિશેષ છે. એ એક ચોક્કસ વાસ્તવ હકીકત છે, છતાં જનપદના ઉપકારની દૃષ્ટિએ અરિહંતનું સ્થાન ઊંચું છે. વસ્તુ-પદાર્થનું ગમે તેટલું અધિક મૂલ્ય હોય તો પણ ઓળખાણ વગર તે અમૂલ્ય પદાર્થનો ખ્યાલ થઈ શકતો નથી. તે કીમતી વસ્તુ કરતાં તેને ઓળખાવનાર વધારે મહત્તાને પામે છે. અરિહંતો ન હોય તો સિદ્ધોની જાણ લોકોને ન થાય. માટે જ સિદ્ધોની શક્તિ અને પૂજનીયતા અધિક હોવા છતાં તેને ઓળખાવનાર અરિહંત છે માટે તે પ્રથમ પૂજનીય છે ને તેથી પ્રથમ પદે અરિહંતોને સ્થાપવામાં આવ્યા છે.

ગુરુ ગોવિંદ દોનું ખડે, કિસકો લાગું પાય.
પ્રથમ નમું ગુરુદેવકો, જિને ગોવિંદ દિયા બતાય.

એ વ્યાપક વચનની દૃષ્ટાન્તે અરિહંતપદનો અર્થ છે.

શ્રી અરિહંત પદનું આરાધન આ રીતે.

૧ અશોકવૃક્ષ. ૨ દેવકૃત પુષ્પવૃષ્ટિ, ૩ દિવ્યધ્વનિ. ૪ ચામર. ૫ સિંહાસન. ૬ ભામંડળ. ૭ દુંદુભિ, ૮ છત્રત્રય ૯ અપાયાપગમાતિશય. ૧૦ જ્ઞાનાતિશય. ૧૧ પૂજાતિશય, ને ૧૨ વચનાતિશય [illegible]

દરેક દિવસની વિધિની વિશેષ સમજ.

વિધિ:—

પહેલો દિવસ

પદ—શ્રી અરિહંત
કાઉસ્સગ્ગ—બાર લોગસ્સનો
વર્ણ—શ્વેત, એક ધાન્યનુ.
આયંબિલ, ચોખાનુ કરવું

નવકારવાલી—વીશ
જાપ—ૐ હ્રીઁ નમો અરિહંતાણં

સ્વસ્તિક—બાર. પ્રદક્ષિણા તથા ખમાસમણાં—બાર.

ખમાસમણાનો દુહો:—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દવ્વહ ગુણ પજ્જાયરે;
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાયરે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે,
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે. વીર૦

અરિહંત પદના બાર ગુણ:—

૧ અશોકવૃક્ષપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિહંતાય નમઃ
૨ પુષ્પવૃષ્ટિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૩ દિવ્યધ્વનિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૪ [illegible] ચામરયુગ્મપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૫ સુવર્ણસિંહાસનપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૬ ભામંડલપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૭ દુંદુભિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૮ છત્રત્રયપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૯ જ્ઞાનાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૧૦ પૂજાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૧૧ વચનાતિશયસંયુતાય શ્રીજિન

૧૨ અપાયાપગમાતિશયસંયુતાય શ્રીજિન

અથ શ્રી ચોસઠ પ્રકારી પૂજાની વિધિ

વિધાન [illegible] વખતે [illegible] પાટલો [illegible] પધરાવીને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરીયે. [illegible] કરીયે. પછી [illegible] [illegible] આગળ લગાવીયે. તે [illegible] નીચે મુજબ છે—

૧ ૐ હ્રીં અનંતજ્ઞાનગુણેભ્યો નમઃ

૨ ૐ હ્રીં અનંતદર્શનગુણેભ્યો નમઃ

૩ ૐ હ્રીં અનંતચારિત્રગુણેભ્યો નમઃ

૪ ૐ હ્રીં અનંતાવ્યાબાધગુણેભ્યો નમઃ (પાઠાંતરે અનંત સુખિભ્યો નમઃ)

૫ ૐ હ્રીં અક્ષયસ્થિતિગુણેભ્યો નમઃ

૬ ૐ હ્રીં અરૂપિણે નમઃ

૭ ૐ હ્રીં અગુરુલઘવે નમઃ

૮ ૐ હ્રીં અનંતવીર્યેભ્યો નમઃ

એ રીતે [illegible] [illegible]. [illegible]

દરેક દિવસની વિધિની વિશેષ સમજ.

વિધિઃ—

પહેલો દિવસ

પદ—શ્રી અરિહંત
કાઉસ્સગ્ગ–બાર લોગસ્સનો
વર્ણ—શ્વેત, એક ધાન્યનું.
આયંબિલ, ચોખાનું કરવું.

નવકારવાલી—વીશ

જાપ–ૐ હ્રીઁ નમો અરિહંતાણં

સ્વસ્તિક–બાર. પ્રદક્ષિણા તથા ખમાસમણાં–બાર.

ખમાસમણાનો દુહોઃ—

અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દવ્વહ ગુણ પજ્જાયરે,
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંત રૂપી થાયરે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈરે,
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે. વીર૦

અરિહંત પદના બાર ગુણઃ—

૧ અશોકવૃક્ષપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિહંતાય નમઃ
૨ પુષ્પવૃષ્ટિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૩ દિવ્યધ્વનિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૪ દ્વાદશ ચામરયુગ્મપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૫ સુવર્ણસિંહાસનપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૬ ભામંડલપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૭ દુંદુભિપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૮ છત્રત્રયપ્રાતિહાર્યસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૯ જ્ઞાનાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૧૦ પૂજાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

૧૧ વચનાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦
૧૨ અપાયાપગમાતિશયસંયુતાય શ્રીઅરિ૦

અથ શ્રી ચોસઠ પ્રકારી પૂજાની વિધિ

વિશાલ જિનભૂવનને વિષે શુભમુહૂર્તે જળયાત્રાનો વરઘોડો ચડાવીને તીર્થોદક મેળવવાં. અષ્ટકર્મનું માંડલુ અક્ષત રંગી આઠ પાખડીનુ ઉજ્જવલ તંદુલે ભરીયે. રેખા પંચવર્ણી કરીયે. પછી રક્ત ગુલાલે સિદ્ધના આઠે ગુણને સ્થાનકે મંત્રાક્ષર લખીયે તે મંત્રના પદ નિચે મુજબ છે—

૧ ૐ હ્રીં અનંતજ્ઞાનાત્મકેભ્યો નમ:
૨ ૐ હ્રીં અનંતદર્શનાત્મકેભ્યો નમઃ
૩ ૐ હ્રીં અનંતસુખાત્મકેભ્યો નમઃ
૪ ૐ હ્રીં અનંતચરણાત્મકેભ્યો નમ: (પાઠાંતરે અનંત ક્ષાયિકેભ્યો નમ:)
૫ ૐ હ્રીં અક્ષયસ્થિતયે નમ.
૬ ૐ હ્રીં અમૂર્તયે નમ.
૭ ૐ હ્રીં અગુરુલઘવે નમઃ
૮ ૐ હ્રીં અનંતવીર્યેભ્યો નમઃ

એ રીતે મંત્રપદ લખવા. મધ્યમાં વૃક્ષ તથા જ્ઞાન પધરાવીયે વૃક્ષને મૂળે કુહાડો મૂકીએ. અખંડ દીપક રાખીએ. ચોસઠ મોદકનો એક થાળ ભરીને મૂકીએ. શ્રીમહાવીર દેવની પ્રતિમાને અભિષેક કરીએ. ચોસઠ કુમાર અને ચોસઠ કુમારિકાઓ ઊભા રહે. જઘન્ય પક્ષે આઠ કુમાર અને આઠ કુમારિકાઓ ઉભા રહે. એ રીતે અષ્ટપ્રકારી પૂજા આઠ

દિવસ પર્યંત નિત્ય ભણાવીએ. આઠે દિવસ નૈવેદ્ય ને ફળ નવા નવાં ધરીએ. એ રીતે એ આઠ દીવસમાં ચોસઠ પૂજા પૂર્ણ થાય. તથા નિત્ય સંઘની વાત્સલ્યતા અને ગુરુભક્તિ કરવી, જ્ઞાનોપકરણાદિ કરવાં. રાત્રિ જાગરણ કરવાં, પ્રભાવના કરવી, યાચકને દાન આપવું ઇત્યાદિક વિધિ પૂર્ણે વૃક્ષને મહોત્સવ સહિત દેરાસરમા પધરાવવો.

પૂજ્ય પંડિતવર્ય શ્રીવીરવિજયજી મહારાજ કૃત.

શ્રી ચોસઠપ્રકારી પૂજા.

પ્રથમ દિવસેઽધ્યાપનીય જ્ઞાનાવરણીકર્મસૂદનાર્થં

પ્રથમ પૂજાષ્ટક.

આ પૂજામાં જોઇતી ચીજોનાં નામ.

(૧ કુવાનુ શુદ્ધ જળ, ૨ કેસર, ૩ કેતકી જાઇના ફૂલ, ૪ અગરબત્તી ધૂપ, ૫ પચદીવેટનો દીવા, ૬ ઉજ્જવળ તદુલ, ૭ ઉત્તમ નૈવેદ્ય, ૮ ઉત્તમ ફળ)

પ્રથમ જળ પૂજા.

દોહા—શ્રી શંખેશ્વર સાહિબો, સમરી સરસતી માય,
શ્રી શુભવિજય સુગુરુ નમી, કહું તપફળ સુખદાય. ૧
જ્ઞાન થકી સવિ જાણતા, તે ભવ મુગતિ જિણંદ,
ચઉ ઘરી ભૂષણ તપ તપ્યા, તપથી પદ મહાનંદ. ૨
દાનાદિક જો નવિ હુવે, તો તનુશક્તિ વિચાર,
તપ નવિ કરે [illegible] ગોપવના, [illegible] ક્ષમા આહાર. ૩
[illegible] વિધિ [illegible] પાન;
[illegible] જિનકે [illegible], તે [illegible]. ૪

વિવિધ પ્રકારે તપ કહ્યાં, આગમ રયણુની ખાણ;
તેહમાં કર્મસૂદન તપે, દિન ચઉસઠ્ઠિ પ્રમાણ. ૫
જ્ઞાનાવરણી કર્મ અટ્ઠ, પચ્ચક્ખાણે છેદાય;
ઉપવાસાદિક અડ કવલ, અંતિમ તિમ અંતરાય. ૬
ઉજમણું તપ પૂરણે, શક્તિતણે અનુસાર;
તરુવર રૂપાનો કરો, ઘાતિયાં શાખા ચાર. ૭
ચાર પ્રશાખા પાતલી, કર્મનો ભાવ વિચાર;
ઈગ સય અડવન્ન પત્ર તસ, કાપવા કનક કુઠાર. ૮
ચોસઠ મોદક મૂકીયે, પુસ્તક આગળ સાર,
ચોસઠ કલશા નામિયે, જિન પડિમા જયકાર. ૯
પૂજા સામગ્રી રચી, ભરી ફળ નૈવેદ્યે થાળ;
જ્ઞાનોપગરણ મેળવી, જ્ઞાનભક્તિ મનોહાર. ૧૦
જળકળશા ચોસઠ ભરી, ધરિયે પુરુષને હાથ;
તીર્થોદક કળશા ભરી, ચોસઠ કુમરી હાથ. ૧૧
ચોસઠ વસ્તુ મેળવી, મંડળ રચિયે સાર,
મંગળદીવો રાખીયે, પુસ્તક મધ્ય વિશાલ. ૧૨
સ્નાત્રમહોત્સવ કીજીયે, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર;
જ્ઞાનાવરણ હઠાવવા, આઠ અભિષેક ઉદાર. ૧૩

ઢાળ-[ગગ જોગા આશાવરી-મોતીવાળા ભમરજી-એ દેશી]

ચરમ પ્રભુ મુખ ચંદ્રમા, સખિ ! દેખણ દીજે; હાથ આરિસા બિંબરે, સખિ ! મુને દેખણ દીજે; છપ્પન્ન દિગ્કુમરી કહે, સખિ૦ વિકસિત મેઘકદંબરે, સખિ૦ ૧ ભવ-મંડળમેં ન દેખીઓ, સખિ૦ પ્રભુજીનો દેદાર રે, સખિ૦ કૃત્ય કરી ઘર જાવતી, સખિ૦ ખેલત બાળ કુમાર રે, સખિ૦

૨ યૌવનવય સુખ ભોગવે, સખિ૦ શ્રી મહાવીર કુમાર રે; સખિ૦ જ્ઞાનથી કાળ ગવેષિઓ, સખિ૦ આપ હુઆ અણગાર રે, સખિ૦ ૩ ગુણઠાણુ લહી બારમું, સખિ૦ જ્ઞાનાવરણી હણ્યુ જેમ રે. સખિ૦ કેવળ લહી મુગતે ગયા, સખિ૦ અમે પણ કરશુ તેમરે સખિ૦ ૪ સ્વામિ સેવાથી લહે, સખિ૦ સેવક સ્વામિ ભાવરે; સખિ૦ સાલંબન નિરાલંબને, સખિ૦ કરશું એહવો બનાવરે. સખિ૦ ૫ તીસ કોડાકોડી સાગરૂ, સખિ૦ થિતિ અંતરમુહૂર્ત્ત લહીસ રે, સખિ૦ બંધ ચતુર્વિધ ચેતશું, સખિ૦ પગઇ ઠિઇ રસ પએસ રે. સખિ૦ ૬ સૂક્ષ્મ બંધ ઉદય વળી, સખિ૦ ઉદીરણ સત્તા ખીણ રે, સખિ૦ સ્નાતક સ્નાન મિશે હુવે, સખિ૦ જ્ઞાન પડલ મલહીણ રે, સખિ૦ ૭ સર્વાંગે સ્નાતક થઇ, સખિ૦ કરશું સાહેલી રંગરે. સખિ૦ સહજાનંદ ઘરે રમો, સખિ૦ શ્રી શુભવીરને સંગરે. સખિ૦ ૮

કાવ્ય. ઉપજાતિવૃત્તમ્

તીર્થોદકૈર્મિશ્રિતચંદનૌઘૈ, સંસારતાપાહતયે સુશીતૈ,
જરાજનિપ્રાંતરજોભિશાંત્યૈ, તત્કર્મદાહાર્થમજં યજેઽહમ્. (૧)

દ્રુતવિલંબિતવૃત્તદ્વયમ્

સુરનદીજલપૂર્ણઘટૈર્ઘનૈ–ર્ઘુસૃણમિશ્રિતવારિભૃતૈઃ પરૈ,
સ્નપયતીર્થકૃતં ગુણવારિધિં, વિમલતા ક્રિયતાં ચ નિજાત્મન (૨)
જનમનોમણિભાજનભારયા, શમરસૈકસુધારસધારયા.
સકલબોધકલારમણીયકં. સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે (૩)

[illegible]

જન્મજરામૃત્યુનિવારણાય, અજ્ઞાનોચ્છેદકાય, શ્રીમતે વીર-
જિનેંદ્રાય, જલં યજામહે સ્વાહા.

(ઇતિ અજ્ઞાનોચ્છેદનાર્થં પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ) ૧

અથ દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહા—મૂલ પ્રકૃતિયે એક એ, ઉત્તર પ્રકૃતિ પાંચ;
મોહસમે પણ નવિ સમે, વિણ ખાયકની આંચ. ૧
તિણે તેહિજ વિધિ સાધવા, પૂજો અરિહા અંગ,
સિદ્ધસ્વરૂપ હૃદય ધરી, ઘોળી કેસર રંગ. ૨

ઢાળ બીજી [ઝુબખડાની દેશી]

બીજી ચંદનપૂજાનારે; કેસરનો કરી ઘોળ પ્રભુપદ પૂજીએ.
બાહિર રંગે ગવેષીને રે, રંગ અભ્યંતર ચોળ. પ્ર૦
પૂજીએ જિન પૂજીયેરે આનંદરસ કલ્લોલ. પ્ર૦ ૧ એ આંકણી.
ચુર પગઈ ધૂર કર્મનીરે, બંધ ત્રિભંગ પ્રકાર પ્ર૦
ખય ઉપશમ ગુણ નીપજેરે, અડવીશ ઉપર ચાર પ્ર૦ ૨
ત્રણશેં ચાલીશ ઉત્તરૂ રે, બહુવાદિક પદ બાર. પ્ર૦
પૂજ્ય વિશેષાવશ્યકેરે, નંદીસૂત્ર મોઝાર. પ્ર૦ ૩
બંધહેતુ છતે પામીયે રે, મતિ આવરણ બલેણ. પ્ર૦
ધ્રુવબંધિ પ્રકૃતિ ટળે રે, જબ લહે ખાયક શ્રેણ. પ્ર૦ ૪
જિમ રોહે નૃપ રીઝવ્યોરે, રીઝવવો એક સાંઈ. પ્ર૦
શ્રીશુભવીરને આશરે રે, નાસે કર્મ બલાય. પ્ર૦ ૫

કાવ્યં-દ્રુતવિલંબિતદ્વયમ્.

જિનપતેર્વરગંધસુપૂજનં, જનિજરામરણોદ્‌ભવભીતિહૃત;
સકલરોગવિયોગવિપદ્ધરં, કુરૂ કરેણ સદા નિજપાવનમ્ ૧

સહજકર્મકલંકવિનાશનૈ–રમલભાવસુવાસનચંદનૈઃ,
અનુપમાનગુણાવલિદાયકં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે. ૨

અથ મંત્ર--ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ મતિજ્ઞાનાવરણનિવારણાય, શ્રીમતે વીરજિનેંદ્રાય, ચંદન ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ મતિજ્ઞાનાવરણનિવારણાર્થં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

અથ તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહા.

શ્રુતજ્ઞાનાવરણી તણો, તું પ્રભુ ટાલણહાર,
ક્ષાયુમેં શ્રુતકેવળી કર્યા, દેઈ ત્રિપદી ગણધાર. ૧
સુમનસ વૃષ્ટિ તેણે કરી, સમવસરણ મોઝાર,
કરતા સુમનસ સુમનસા, પ્રભુ પૂજા દિલધાર. ૨

ઢાળ. ત્રીજી [દ્વેષ ન ધરિયે લાલન દ્વેષ ન ધરિયે—એ દેશી.]

સમવસરણે શ્રુતજ્ઞાન પ્રકાશે, પૂજે સુરનર ફૂલની રાશે, સ્વામી ફૂલની રાશે. કેતકી જાયનાં ફૂલ મંગાવો, ભેદત્રિકે કરી ફૂલ રચાવો. સ્વા૦ ૧ પ્રભુપદ પ્રણમી શ્રીશ્રુત માગો, શ્રુતજ્ઞાનાવરણ તે જેમ જાય આગો, સ્વા૦ ખય ઉપસમ ગુણ જિમ જિમ થાવે, તિમ તિમ આતમગુણ પ્રગટાવે. સ્વા૦ ૨ મતિ વિણ શ્રુત ન લહે કોઈ પ્રાણી, સમકિતવંતની એહ નિશાની, સ્વા૦ ફૂલાદિક શ્રુત નાણ જાણે, ખીર નીર જિમ હંસ [illegible]. સ્વા૦ ૩ ગીતારથ વિણ ઉગ્રવિહારી, તપિયા [illegible] બહુલ સંસારી, સ્વા૦ [illegible] તપ કીય તે [illegible], શ્રી જિનદાસની વાણી વચન પ્રમાણો. સ્વા૦ ૪ [illegible] [illegible], [illegible] મતિજ્ઞાન [illegible], સ્વા૦

મતિ શ્રુત નાણે ચઉ શિવ જાવે, શ્રુત કેવલી શુભવીર વધાવે. સ્વા૦ ૫

કાવ્યં—(દ્રુતવિલંબિતવૃત્તદ્વયમ્)

સુમનસાં ગતિદાયિ વિધાયિનાં, સુમનસાં નિકરૈઃ પ્રભુપૂજનમ્,
સુમનસાં સુમનોગુણસંગિનાં, જિનવિધેહિ નિધેહિ મનોર્ચને. ૧
સમયસારસુપુષ્પસુમાલયા, સહજકર્મકરેણ વિશોધયા;
પરમયોગબલેન વશીકૃતં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે ૨

અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ શ્રુતજ્ઞાનાવરણનિવારણાય, શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય કુસુમાનિ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ શ્રુતજ્ઞાનાવરણનિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ)

અથ ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહા—અવધિજ્ઞાનાવરણના, ક્ષયથી હુઆ ચિદ્રૂપ;
તે આવરણ દહન ભણી, ઉર્ધ્વગતિ રૂપ ધૂપ. ૧

ઢાળ ચોથી

(જિનવર જગત દયાળ ભવિયાં ' જિનવર જગત દયાળ—એ દેશી.)

એ ગુણ જ્ઞાન રસાલ, ભવિયાં! એ ગુણ જ્ઞાન રસાલ;
ધૂપઘટા કરી જ્ઞાનછટા વરી, અવધિ આવરણ પ્રજાલ; ભ૦
ષટ્ ભેદાંતર વૃદ્ધિની રચના, જાણે ખેત્ર ને કાળ. ભ૦ એ૦ ૧
અંગુલ આવલી સખમસંખે, પૂરણે કિંચૂણ કાળ, ભ૦
પૂર્ણાવલિ અંગુલ પુહુત્તે, હસ્તે મુહૂર્ત્ત વિચાલ. ભ૦ એ૦ ૨
કોશ દિનાંતર યોજન દિન નવ, દ્રવ્યપર્યાય વિશાળ, ભ૦
પણુવીશ યોજન પક્ષ અધૂરે, પક્ષે ભરત નિહાલ. ભ૦ એ૦૩
જંબુદ્વીપ તે માસ અધિકે, વરસે અઢીદ્વીપ ભાલ, ભ૦

રૂચકદ્વીપ તે વર્ષ પુહુત્તે, સંખ્યાતે સંખ્યાતો કાળ, ભ૦ એ૦ ૪
કાળ અસંખ્ય દ્વીપ સંખમસંખા, જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ ત્રિકાળ; ભ૦
એક સમે અઠ અધિક શત સીઝે, ટાળી ભવ જંજાળ. ભ૦ એ૦ ૫
શિવરાજઋષિ વિભંગને ટાળી, વરિયા શિવ વરમાળ, ભ૦
સાયરદ્વીપ અસંખ્ય દિખાવે, શ્રી શુભવીર દયાળ. ભ૦ એ૦ ૬

કાવ્ય (દ્રુતવિલંબિતવૃત્તદ્વયમ્)

અગરમુખ્યમનોહરવસ્તુનઃ, સ્વનિરૂપાધિગુણૌઘવિધાયિનઃ;
પ્રભુશરીરસુગંધસુહેતુના, રચય ધૂપનપૂજનમર્હતઃ ૧
નિજગુણાક્ષયરૂપસુધૂપનં, સ્વગુણઘાતમલપ્રવિકર્ષણમ્;
વિશદબોધમનંતસુખાત્મકં, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે. ૨
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ અવધિઆવરણનિવારણાય
શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.
(ઇતિ અવધિ આવરણનિવારણાર્થં ચતુર્થ ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ)

અથ પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—મનપર્યવ આવરણતમ, હરવા દીપકમાળ.
જ્યોતમેં જ્યોત મિલાઇયે, જ્ઞાન વિશેષ વિશાળ. ૧

(રાગ ખાંચમી—[illegible], એ દેશી)

જ્યોતિ જગતને રે, અઢી દ્વીપ પ્રમાણ,
દો દિશે કરી રે, અઢી અંગુલનો તરતમ જાણ,
મેરુ વિપુલમતિ રે, તેહને તે ભવ પદ નિરવાણ,
મુનિવેષ [illegible] રે, નવિ ઉપજે, દો ભેદે નાણ. જ્યોતિ૦ ૧
[illegible] રે, જાણે જ્યોતિ અંતર [illegible];
[illegible] રે, [illegible] એક સમાણ,

અધોલોકમાં રે, યોજન સો અધિકેરા જાણું;
સંજ્ઞી જીવના રે, જાણે મનચિંતન મંડાણ. જ્યોતિ૦ ૨
ઋજુમતિ દ્રવ્યથી રે, અનંત અનંત પ્રદેશ વિચાર;
અસંખિત ભવ કહે રે, પલિય અસંખમ ભાગ ત્રિકાળ;
સવિ પરજાયનો રે, ભાગ અનંતો મનથી સાર;
ચારે ભાવથી રે, અધિકા વિપુલમતિ અણગાર. જ્યોતિ૦ ૩
મતિ શ્રુત નાણશું રે. મનપજ્જવ પામ્યા મુનિરાય;
ખાયક ભાવથી રે, એક સમય દશ મુક્તિ જાય;
ખયઉપશમ પદેરે, મુનિવર તે સાતે ગુણઠાણ,
શ્રી શુભવીરથી રે, જંબુસ્વામી લગે એ નાણ. જ્યોતિ૦ ૪

કાવ્ય (દ્રુતવિલમ્બિતવૃત્તદ્વયમ્)

ભવતિ દીપશિખાપરિમોચનં, ત્રિભુવનેશ્વરસદ્મનિશોભનમ્;
સ્વતનુકાંતિકરં તિમિરં હરં, જગતિ મંગલકારણમાતરમ્. ૧
શુચિમનાત્મચિદુજ્જ્વલદીપકે-જ્વલિતપાપપતંગસમૂહકૈ:,
સ્વકપદં વિમલં પરિલેભિરે, સહજસિદ્ધમહં પરિપૂજયે. ૨
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ મન:પર્યવાવરણોચ્છેદકાય,
શ્રીમતે વીરજિનેન્દ્રાય દીપં ય૦ સ્વાહા.
(ઇતિ મન:પર્યવાવરણોચ્છેદનાર્થં પંચમ દીપક પૂજા સંપૂર્ણ)

અથ ષષ્ટ અક્ષતપૂજા

દોહા—ઘનઘાતી ઘાતે કરી, જેહ થયા મુનિભૂપ,
બહિરાતમ ઉચ્છેદીને, અંતર આતમરૂપ. ૧

(ઢાળ છઠ્ઠી—સાહેલડીઆં—એ દેશી)

અક્ષતપદ વરવા ભણી, સુણો સંતાજી, અક્ષતપૂજા સાર, ગુણવંતાજી, અક્ષત ઉજ્જવલ તંદૂલા સુ૦ ઉજ્જવલ જ્ઞાન

તસ લઘુ બાંધવ રાજનગરમેં, મિથ્યાત પુંજ જલાયો;
પંડિત વીરવિજય કવિ રચના, સંઘ સકળ સુખદાયો રે.
મહા૦ ૧૧

પહેલો ઉત્સવ રાજનગરમેં, સંઘ મળી સમુદાયો;
કરતા જેમ નંદીશ્વર દેવા, પૂરણ હર્ષ સવાયો રે.
મહા૦ ૧૨

કવિત

શ્રુતજ્ઞાન અનુભવ તાન મંદિર, બજાવત ઘંટા કરી,
નવ મોહપુંજ સમૂલ જલતે, ભાંગતે મગ ડીકરી;
કુમ રાજતે જગ ગાજતે દિન અખય તૃતીયા આજયેં,
ગુણવીર વિક્રમ વેદ મુનિ વસુ, ચંદ્ર (૧૮૭૪) વર્ષ વિરાજતે.

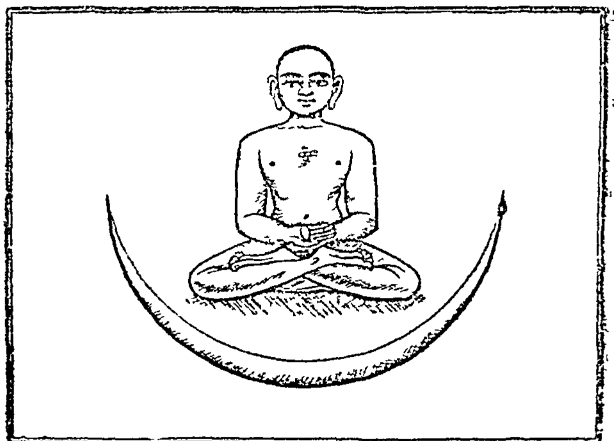
મંત્ર–

ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મજરામૃત્યુ-નિવારણાય પ્રથમ કર્મોચ્છેદકાય શ્રીમતે વીરજિનેંદ્રાય જલં યજામહે સ્વાહા.

પ્રથમ કર્મચ્છેદનાર્થે અષ્ટમ જળપૂજા સંપૂર્ણ
પ્રથમ દિવસ [illegible] જ્ઞાનાવરણીયકર્મછેદનાર્થ
પ્રથમ પૂજાષ્ટક સંપૂર્ણ

વિધિ—આ પ્રમાણે હવે પછી પ્રત્યેક દિવસે જે જે [illegible] પૂજા, તે તે પૂજાના જે બે કાવ્યો હોય તે બે કાવ્ય [illegible] તે તે પૂજાના અંતમાં જાણવા, તથા મંત્રપદ [illegible] [illegible] અને [illegible] પૃષ્ઠ (૫૮) પર છે, તે પણ પ્રત્યેક [illegible] આઠ પૂજા પૂરી થાય ત્યારે [illegible]

શ્રી સિદ્ધપદ—

પ્રથમ ખંડનો—ત્રીજો વિભાગ.

॥ सिद्धाणमानन्दरमालयाणं,
नमो नमोणंत चउक्कयाणं. ॥

अनन्तं केवलज्ञानं, ज्ञानावरणसंक्षयात् ॥
अनन्तं दर्शनं चापि, दर्शनावरणक्षयात् ॥ १ ॥
क्षायिके शुद्धसम्यक्त्व-चारित्रे मोहनिग्रहात् ॥
अनन्ते सुखवीर्ये च, वेद्यविघ्नक्षयात् क्रमात् ॥ २ ॥
आयुषः क्षीणभावत्वात्, सिद्धानामक्षया स्थितिः ॥
नामगोत्रक्षयादेवाऽ-मूर्तानन्तावगाहना ॥ ३ ॥

શ્રીસિદ્ધપદની ઓળખાણ—આત્મા અરિહંત પણે અથવા સામાન્ય કેવળીપણે સમુદ્ઘાત કરીને કે

કર્યા વગર શૈલેશીકરણ કરી પ્રથમ આયુષ્ય સમાપ્ત કરવાના પૂર્વ સમયે એટલે દ્વિચરમ સમયે કર્મની ૭૨ પ્રકૃતિઓનો ક્ષય કરે છે, ને છેલ્લે સમયે ૧૩ કર્મપ્રકૃતિઓનો ક્ષય કરે છે, પાચ હ્રસ્વાક્ષર કાળ પ્રમાણ અયોગી ગુણસ્થાનક સ્પર્શીને કર્મ વિમુક્ત અગ્નિ તપ્ત કાંચન સમાન શુદ્ધ બની મોક્ષ મેળવે છે. અહિંથી સદા-સર્વદાને માટે શરીરનો ત્યાગ કરી એકજ સમયમાં સિદ્ધિગતિમાં સ્થિર થાય છે. ત્યાગ કરતા શરીરમાં જે પ્રમાણે રહ્યો હોય છે તે કરતાં ⅓ ન્યૂન અર્થાત્ ⅔ ભાગ અવગાહનાએ મુક્તિમા શાશ્વત પણે લોકાગ્રને સ્પર્શીને રહે છે. કર્મવિમુક્ત થયા છતા આત્મા મોક્ષમાં જવાને ગતિ કરે છે. જેમ કુંભાર પોતાના ચાકડાને લાકડાની દાંડીથી ખૂબ ભમાવીને દાંડી કાઢી લે તો પણ ભમ્યા કરે છે-ગતિ કરે છે, તેમ ભ્રમણશીલતા ખૂબ અનુભવવાને કારણે મુક્તાત્મા ગતિ કરી લોકાન્તે જાય છે. કાદવથી ભારે થઇ ગએલ તુંબડું પાણીમાં ડૂબેલુ તળીએ હોય, પણ કાદવ ધોવાઇ જાય એટલે તુરત ગતિ કરી પાણીની ઉપર આવીને રહે છે, તેમ કર્મમલ ધોવાઇ જાય ત્યારે આત્મા સંસારની ઉપર જઇને લોકાન્ત સ્પર્શીને રહે છે. બાંધી રાખેલ એરંડાનું ફળ બન્ધન છોડતા માત્રથી જેમ ચારે તરફ ગતિ કરે છે, તેમ બન્ધનમુક્ત આત્મા ગતિ કરી સિદ્ધશિલામા જાય છે. જેમ ધૂમાડો સ્વભાવે ઊંચે જ ગતિ કરે છે તેમ આત્મા આત્મ સ્વભાવે ઊંચે ગતિ કરી લોકાન્તે પહોંચે છે. પિસ્તાલીશ લાખ યોજન [illegible] સ્ફટિક સમાન સ્વચ્છ અર્જુન સુવર્ણની [illegible] છે. [illegible] એક યોજન લોકાન્ત છે ત્યાં

સિદ્ધાત્માઓ અવસ્થિતપણે રહે છે. તેમને ફરી જન્મ લેવાનો નથી, શરીર નથી, કોઈ પણ પ્રકારની પીડા નથી. એવા સિદ્ધો અનન્ત છે. સમયાન્તર જ્ઞાનદર્શનોપયોગને અનુભવે છે. જેઓ રૂપ, રસ, ગન્ધ સ્પર્શ વગેરે ગુણથી રહિત છતાં અનન્ત ગુણવાળા છે. એકત્રીશ ગુણે સિદ્ધાત્માને સમજી શકાય છે. આઠ કર્મના ક્ષયથી ઉત્પન્ન આઠ ગુણે સિદ્ધની આરાધના કરાય છે. જેનો સંપૂર્ણ ખ્યાલ સર્વજ્ઞ ભગવતો જાણુતા છતાં કહી શકતા નથી એવું અદ્ભુત ને અગોચર સિદ્ધનુ સ્વરૂપ છે જંગલમા ચિરવાસવસેલાને જાણકાર પણ નગરના સ્વરૂપને ન સમજાવી શકે એવી જ સ્થિતિ સિદ્ધોના વર્ણન માટે કેવળજ્ઞાનીની છે. સંસારના સમગ્ર સુખને અનન્ત વર્ગ કરીને સિદ્ધના એક પ્રદેશના સુખની સાથે તેની તુલના કરવામાં આવે તો પણ બરાબરી ન થઇ શકે. સિદ્ધના સુખનો એક અંશ પણ લોકાકાશમા ન માય એટલુ તેમને સુખ છે.

૧, અરિહંતો જિન સિદ્ધ છે. ૨. પુંડરીકસ્વામી વગેરે અજિન સિદ્ધ છે. ૩. ગણધરો તીર્થ સિદ્ધ છે. ૪. મરુદેવી માતા અતીર્થસિદ્ધ છે. ૫. ભરત ચક્રવર્તી ગૃહસ્થલિંગ સિદ્ધ છે. ૬. વલ્કલચીરી અન્યલિંગ સિદ્ધ છે. ૭. સાધુઓ સ્વલિંગ સિદ્ધ છે. ૮, ચન્દનબાળા વગેરે સ્રીલિંગસિદ્ધ છે. ૯, ગૌતમસ્વામી વગેરે પુલ્લિંગ સિદ્ધ છે. ૧૦, ગાગેય વગેરે નપુંસકલિંગ સિદ્ધ છે. ૧૧, કરકંડુ વગેરે પ્રત્યેક બુદ્ધ સિદ્ધ છે. ૧૨ કપિલ વગેરે સ્વયંસંબુદ્ધ સિદ્ધ છે. ૧૩, ગુરૂથી બોધ પામીને સિદ્ધિ પામે તેઓ બુદ્ધબોધિતસિદ્ધ છે. ૧૪, એક સમયે એક

સિદ્ધિ પામે તે એક સિદ્ધ છે ૧૫ એક સમયે અનેક સિદ્ધિ પામે તે અનેકસિદ્ધ છે. એ પ્રમાણે સિદ્ધો પંદર ભેદે છે. શ્રીસિદ્ધ પરમાત્મા અમને સિદ્ધિને સમર્પો.

શ્રી સિદ્ધપદનું આરાધન—શ્રી સિદ્ધપદના આઠ ગુણ છે તે માટે આઠ ભેદે તેમનું આરાધન કરાય છે. ૧. જ્ઞાનાવરણીય કર્મના ક્ષયથી અનન્તજ્ઞાન ગુણ પ્રકટ્યો છે. ૨. દર્શનાવરણીય કર્મના ક્ષયથી અનન્ત દર્શન ગુણ પ્રકટ્યો છે. ૩ વેદનીય કર્મના ક્ષયથી અવ્યાબાધ સુખ ગુણ પ્રકટ્યો છે. ૪. મોહનીય કર્મના ક્ષયથી ક્ષાયિક સમ્યકત્વ અને અનન્ત ચારિત્ર ગુણ પ્રગટ્યા છે. ૫. આયુષ્ય કર્મના ક્ષયથી અક્ષયસ્થિતિ–ફરી જન્મ ન લેવા રૂપ શાશ્વતસ્થાન ગુણ પ્રકટ્યો છે ૬. નામ કર્મના ક્ષયથી અનંત અવગાહન યુક્ત અમૂર્ત ગુણ પ્રકટ્યો છે. ૭. ગોત્રકર્મના ક્ષયથી અનંત અવગાહના યુક્ત અગુરૂલઘુ ગુણ પ્રગટ્યો છે. ૮. અન્તરાય કર્મના ક્ષયથી અનન્ત આત્મ વીર્ય વગેરે ગુણ પ્રકટ્યા છે. આ આઠ સિદ્ધના પ્રધાન ગુણો છે. તે ગુણો મેળવવા માટે આરાધના આઠ ભેદે કરાય છે.

શ્રી સિદ્ધપદનો વર્ણ લાલ શા માટે?—શ્રી સિદ્ધપદનું આરાધન લાલ વર્ણે કરાય છે, કારણ કે (૧) સિદ્ધો સંપૂર્ણ સુખી છે. વ્યવહારમાં શરીર અને વસ્ત્ર કેસર [illegible] તરવરતાં હોય ત્યારે તેને સુખી કહેવામાં આવે છે લાલ વર્ણ સુખનો ખ્યાલ આપે છે એ ખ્યાલ સિદ્ધોને માટે [illegible] માટે આરાધના લાલ વર્ણે છે (૨) [illegible] [illegible] વર્ણ લાલ [illegible] છે. આ [illegible]

રાગવાળો છે એમ જણાવવામાં રક્ત શબ્દ વપરાય છે. રક્તનો અર્થ લાલ એવો પણ થાય છે. સિદ્ધિ વધૂ સાથે રક્ત બની સતત રમણ કરતાં સિદ્ધો રક્ત–લાલ ખરેખર છે. (૩) સિદ્ધોનો ખરો ખ્યાલ કર્મવિમુક્તના ખ્યાલથી આવે છે. સિદ્ધ ભગવંતોએ અગ્નિ જેવા લાલચોળ બની કર્મકાષ્ઠ પ્રજાળ્યાં છે, એ ભાન લાલ વર્ણ કરાવે છે (૪) મંત્રશાસ્ત્રમા જુદા જુદા કાર્યોને સિદ્ધ કરવા જુદા જુદા વર્ણો નિશ્ચિત કર્યા છે. તેમાં વશીકરણ માટે લાલ વર્ણ છે. સિદ્ધપદના આરાધક આત્માને મુક્તિ રમણીનુ વશીકરણ કરવું છે, માટે લાલ વર્ણે આરાધન કરવામાં આવે છે.

શ્રી સિદ્ધપદના આરાધનનું ધ્યેય—શ્રી સિદ્ધપદનો આરાધક આત્મા આરાધના કરતાં એક ધ્યેય પ્રધાનપણે કેળવે તે એ કે પોતે કોઈ પણ કાર્યમાં નિષ્ફળ ન જવો જોઇએ. તે ખરાબ કાર્ય કરે નહિ ને સારૂ કાર્ય પાર પાડયા વગર રહે નહિ. વિશ્વમા સારા સારા કાર્યોમા સિદ્ધિ વરતો આત્મા એક વખત સપૂર્ણ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરશે.

સર્વે સિદ્ધિ વરો ને શાશ્વત સુખના ભોગી બનો

બીજે દીવસ

પદ- શ્રીસિદ્ધપદ.
કાઉસગ્ગ-આઠ લોગસ્સનો
વર્ણ-લાલ, એક ધાન્યનુ
આયબીલ, તે ઘઉંનું કરવું.
સ્વસ્તિક-આઠ.

નવકારવાલી-વીસ,
જાપ-ૐ હ્રીઁ નમો સિદ્ધાણં.
પ્રદક્ષિણા તથા
ખમાસમણાં-આઠ

ખમાસમણાનો દુહો—

રૂપાતીત સ્વભાવ જે, કેવલ દંસણ-નાણીરે;
તે ધ્યાતા નિજ આતમા, હોવે સિદ્ધ ગુણખાણીરે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈરે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે. વીર૦

સિદ્ધપદના આઠ ગુણ.

૧ અનન્તજ્ઞાનસંયુતાય શ્રીસિદ્ધાય નમઃ
૨ અનન્તદર્શનસંયુતાય શ્રીસિ૦
૩ અવ્યાબાધગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૪ અનન્તચારિત્રગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૫ અક્ષયસ્થિતિગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૬ અરૂપિનિરંજનગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૭ અગુરૂલઘુગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦
૮ અનન્તવીર્યગુણસંયુતાય શ્રીસિ૦

અથ દ્વિતીયદિવસેઽધ્યાપનીય દર્શનાવરણીયકર્મ સૂદનાર્થં-દ્વિતીયપૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ]

[૧ નદીનાં જળ, ૨ ચંદન કેશર, ૩ મરૂઆ ડમરાનાં ફૂલ, ૪ અષ્ટાંગ ધૂપ, ૫ નવ દીવેટનો દીવો તથા બીજો બે દીવેટનો દીવો, ૬ કમોદના ચોખા, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.]

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—દર્શનાવરણ તે વરણવું, નવ પગઈ દૂરદંત,
દરિસણ નિદ્રા ભેદથી, ચઉ પણ કહે અરિહંત. ૧
બંધોદય સત્તા ધ્રુવા, પયડી નવ તિમ પંચ,
નિદ્રા અધ્રુવોદય કહી, સર્વઘાતિ પણ પંચ. ૨
દંસણતિગ દેશઘાતિયાં, કેવળદંસણ એક;
સર્વઘાતિ મેં દાખિયો, વાદલ મેઘ વિવેક. ૩
બિકટ નિકટ ઘટ પટ લહે, જિમ આવરણ વિયોગ;
જ્ઞાનાંતર ક્ષણથી સહુ, સામાન્યે ઉપયોગ. ૪
એ આવરણબળે કરી, ન લહ્યું દર્શન નાથ,
નૈગમ દર્શન ભટકિયો, પાણી વલોવ્યું હાથ. ૫
પૂરણ દર્શન પામવા, ભજિયે ભવિ ભગવંત;
દૂર કરે આવરણને, જિમ જળથી જળકંત. ૬

ઢાળ પહેલી.

(નમો નમો રે શ્રી શેત્રુંજા ગિરિવર–એ દેશી)

માગધ ને વરદામ પ્રભાસહ, ગંગાનીર વિવેક રે;
દર્શનાવરણ નિવારણ કારણ, અરિહાને અભિષેક રે
નમો રે નમો દર્શનદાયકને. ૧ એ આંકણી.

દર્શનનાયક શ્રી જિનવર તું, લાયકતાને લાગરે;
પ્રીત પટંતર હોય ન છાજે, જો હોય સાચો રાગ રે. નમો૦ ૨
રાગ વિના નવિ રિઝે સાંઇ, નિરાગી વીતરાગ રે;
જ્ઞાનનયન કરી દર્શન દેખે, તે પ્રાણી વડભાગ રે. નમો૦ ૩
ચઉ દંસણ પ્રકૃતિ સૂક્ષ્મ બંધે, ઉદયાદિક ખીણુ અંત રે;
તે આવરણ કઠિન મલ ખાલી, સ્નાતક સંત પ્રસંત રે. નમો૦ ૪
ગ્રંથિ વિકટ જે પોલ પોલીયો, રોકે દર્શન ભૂપ રે;
શ્રી શુભવીર જો નયન નિહાળે, સેવક સાધન રૂપરે. નમો૦ ૫
કાવ્યં—તીર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ ૫૦મા)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ બંધોદયનિવારણાય જલં યજામહે સ્વાહા.

(ઇતિ બંધોદયનિવારણાર્થં પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહા—ઉપદેશક નવ તત્ત્વના, પ્રભુ નવ અંગ ઉદાર,
નવ તિલકે ઉત્તર નવ, પગઈ ઢાળશુદ્ધાર ૧

ઢાળ બીજી

([illegible])
તુજ મૂરતિ મોહનગારી, રસિયા તુજ મૂરતિ મોહનગારી,
[illegible] પરમાનંદ [illegible], ચઉગુણ પડિમા પ્યારી, રસિયા તુ૦
[illegible] ન નિરખી, કુમતિ કદાગ્રહ ધારી.
રસીયા૦ તુ૦ ૧
[illegible] નવ [illegible] નિવારી, રસિયા૦ તુ૦
[illegible] ૨ તુ૦
[illegible], રસિયા૦ તુ૦

દર્શનાવરણ પ્રથમ ઉદયેથી, પરભવ એહ વિચારી.
રસિયા૦ તુ૦ ૩
અલ્પ તેજ નયનાતપ દેખી. જૂએ આડો કર ધારી, રસિયા૦તુ૦
જાણુ પૂરવ ભવ કુમતિની, હજીય ન ટેવ વિસારી. રસિયા૦ તુ૦૪
જયણાયુત ગુરૂ આગમ પૂજો, જિનપડિમા જયકારી, રસિયા૦તુ૦
શ્રીશુભવીરનુ શાસન વરતે, એકવીશ વરસ હજારી.
રસીયા૦ તુ૦ ૫
કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧ સહજ કર્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧–૫૨ માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ ચક્ષુર્દર્શનાવરણનિવારણાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.
(ઇતિ ચક્ષુર્દર્શનાવરણનિવારણાર્થં દ્વિતીય ચદન પૂજા સપૂર્ણ)

તૃતીય પૂષ્પપૂજા.

દોહો—ફૂલ અમૂલક પૂજના, ત્રિશલાનંદન પાય,
સુરભિ દુરભિ નાસા પ્રમુખ, અચક્ષુઆવરણ હઠાય. ૧

ઢાળ ત્રીજી.

(રાજા પધારો મેરે મંદિરે–એ દેશી.)

ડમરો મરૂઓ કેતકી ફૂલે, પૂજાફલ પરકાશ્યાંજી;
ભોગીનિવાસા સંયુત આશા, લક્ષણવંતી નાસા; ભવ ભવ ઠરિયેજી,
જિનગુણ માલ રસાળ, કંઠે ધરિયેજી. ભવ૦ ૧ એ આંકણી.
ગુણ બહુ માન જિનાગમ વાણી, કાને ધરી બહુ માને જી,
દ્રવ્ય ભાવ બહિરાતમ ટાળી, પરભવ સમજે શાને. ભવ૦ ૨
પ્રભુ ગુણ ગાવે ધ્યાન મલ્હાવે, આગમ શુદ્ધ પ્રરૂપે જી,
મૂરખ મૂંગા ન લહે પરભવ, ન પડે વળી ભવકૂપે. ભવ૦ ૩

પરમેષ્ટિને શીશ નમાવે, ફરશે તીરથ ભાવે જી;
વિનય વૈયાવચ્ચાદિક કરતાં, ભરતેશર સુખ પાવે. ભવ૦ ૪
જિમ જિમ ક્ષય ઉપશમ આવરણા, તિમ ગુણ આવિરભાવેજી;
શ્રી શુભવીર વચન રસલબ્ધે, સંભિન્નશ્રોત જણાવે. ભવ૦ ૫
કાવ્યં—સુમનસાં૦ ૧ સમયસાર૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અચક્ષુદર્શનાવરણનિવારણાય પુષ્પાણિ ય૦ સ્વાહા૦

(ઇતિ અચક્ષુર્દર્શનાવરણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહા—અવધિદર્શનાવરણ ક્ષય, ઉપશમ ચઉગતિ માંહિ;
ક્ષાયક ભાવે કેવળી, નમો નમો સિદ્ધ ઉચ્છાહિ. ૧

ઢાળ ચોથી.

(ચંદ્રશેખર ગગન ચલો—એ દેશી.)

અવધિરૂપી ગ્રાહકો, ખટ ભેદ વિશેષે,
અવધિ દર્શન તેહનું સામાન્યે દેખે. ૧
એ ગુણ કેઇ ઉપન્યો, પરભવથી સ્વામી;
આ ભવમાં સુખીયા અમે, તુમ દર્શન પામી. એ આંકણી.
દેવ નિરય ગતિથી લહે, ગુણથી નર તિરિયા,
કાઉસગ્ગમાં મુનિ ભાવથી, ટેકા ઉતરીયા. એ ગુ૦ ૨
પરિણામે ચડતી દશા, રૂપી દ્રવ્ય અનંતા,
જઘન્યથી ઉત્કૃષ્ટથી, સવિ દ્રવ્ય મુણંતા. એ ગુ૦ ૩
ક્ષેત્ર અસંખ્ય અંગુલ લહે, ગુરુ લોક અસંખા,
જઘન્યથી [illegible], ઉત્સર્પિણી અસંખા. એ ગુ૦ ૪

ચાર ભાવ દ્રવ્ય એકમાં, લઘુ ભાવ વિશેષે;
અસંખ્ય પર્યવ દ્રવ્ય પ્રત્યે, ગુરૂદર્શન દેખે. એ ગુ૦ ૫
નંદીસૂત્રે એણી પરે, કહ્યું અવધિનાણ;
નિરાકાર ઉપયોગથી, દર્શન પરિમાણ. એ ગુણ૦ ૬
વિભંગે પણ દાખિયુ, દર્શન સિદ્ધાંતે;
તત્ત્વારથ ટીકા કહે, સમકિત એકાંતે. એ ગુણ૦ ૭
તસ આવરણ દહન ભણી, ધૂપપૂજા કરીયે;
શ્રી શુભવીર શરણ લહી, ભવસાગર તરીયે એ ગુણ૦ ૮

કાવ્યં—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪ માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અવધિઆવરણનિવારણાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ અવધિઆવરણનિવારણાર્થં ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—કેવલદર્શનાવરણનો, તું પ્રભુ ટાળણહાર;
જ્ઞાનદીપકથી દેખિયે, મોટો તુજ આધાર. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(રાગિણી આશાવરી-ગરબાની દેશી)

દીપક દીપતો રે, લોકાલોક પ્રમાણ;
દર્શન દીવડો રે, હણી આવરણ લહે નિર્વાણ દીપક૦ ૧
ક્ષાયકભાવે અનાદિ ચેતન, આઠ પ્રદેશ ઉઘાડા રે;
અવરનુ દર્શન દેખણ ભમિયો, પણ આવરણ તે આડાં. દી૦ ૨
તુમ સેવે તે તુમ સમ હોવે, શક્તિ અપૂરવ યોગે રે;
ક્ષપકશ્રેણિ આરોહી અરિહા, ધ્યાન શુકલ સંયોગે. દી૦ ૩

ઘનઘાતીનો ઘાત કરીને, પ્રથમ સમય સાકારે રે,
સમયાતર દર્શન ઉપયોગે, દર્શનાવરણ વિદારે. દી૦ ૪
મૂલ એક બંધ ચાર સત્તોદય, ઉત્તર પણ એક બાંધે રે,
બહેંતાલીસ ઉદયે પંચાશી સત્તા હણી શિવ સાધે. દી૦ ૫
ઝગમગ જ્યોત દીપક પૂજા, કરતાં કોડિ દિવાળી રે;
શ્રી શુભવીર જિનેશ્વર રાજા, રાજ્યે રઈયત તાજા. દી૦ ૬

કાવ્યં-ભવતિ દીપ૦ ૧ શુચિમનાત્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૫ માં)
મંત્રઃ—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ કેવલ દર્શનાવરણ નિવાર.
ણાય દીપં ય૦ સ્વાહા.
(ઇતિ કેવલદર્શનાવરણનિવારણાર્થં પંચમ દીપકપૂજા સંપૂર્ણ)

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા

દોહા—નિદ્રા દુગ દલ છેદવા, કરવા નિર્મલ જાત,
અક્ષત નિર્મલ પૂજના, પૂજો શ્રી જગતાત. ૧

ઢાળ છઠ્ઠી.

(સુણીજ્ય [illegible] [illegible] રે—એ દેશી)

કહે નિદ્રા પાંચની હેઠી રે, મોહરાયતણી એ ચેટી રે,
દર્શનની ચમરી મોટી રે, નિદ્રા દુગ બહુનો છોટી રે. ૧
એ બહેનો જગત પિયારી રે, નાના મોટાને ઝુઝાવ્યા મારી રે,
આનુદાસ પુરવર પડિયા રે, દીપજ્યોતિને જોવા નહિ
નડિયા રે. એ આંકણી.
કુંભકર્ણને [illegible] રે, ને નિદ્રા ભારી ચડી રે,
[illegible] મન આગે સબ [illegible] રે. એ૦ ૨

તવ નયણુથી નિંદ વછૂટી રે, પ્રચલા લક્ષણ ગતિ ખોટી રે,
દ્વાદશાંગી ગણિરૂપ પેટી રે, મુનિનયણે નિદ્રા પલેટી રે. એ૦ ૩
પૂરવધર પણ શ્રુત મેટી રે, રહ્યા નિગોદમેં દુઃખ વેટી રે;
અપૂર્વે બંધથી છૂટી રે, સત્તા ઉદયે બારમે ખૂટી રે. એ૦ ૪
મુનિરાજ મળીને લૂટી રે, અપ્રમત્તને દંડે કૂટી રે,
છલ જોતી ને રોતી વછૂટી રે, ધ્યાન લહેર બગાડે બૂટી રે. એ૦ ૫
શુભવીર સમા નહીં માંટી રે, નિદ્રાની વનકટી કાટી રે;
થઈ સાદિ અનંતની છેટી રે, શિવસુંદરી સહેજે ભેટી રે. એ૦ ૬

કાવ્યં-ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજભાવ૦ ૨-(પૃષ્ઠ ૫૬મા)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નિદ્રાપ્રચલાવિચ્છેદનાર્થં અક્ષતાન્ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નિદ્રાપ્રચલાવિચ્છેદનાર્થં ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા સંપૂર્ણ)

સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા.

દોહો—આહારે ઉંઘ વધે ઘણી, નિદ્રા દુઃખ ભંડાર,
નૈવેદ્ય ધરી પ્રભુ આગળે, વરિયે પદ અણાહાર. ૧

ઢાળ સાતમી.

(રાગ ગોડી-નાગણ આઈ ક્યું ચન રે—એ દેશી)

થીણુદ્ધી ત્રિક સાંભળો રે, નિદ્રા જે દુઃખદાય, સલુણા
બંધ બીજા ગુણઠાણુસેં રે, છઠ્ઠે ઉદય મુનિરાય, સલુણા,
જિમ જિમ જિનવર પૂજીયે રે, તિમ તિમ ત્રૂટે કર્મ. સ૦ ૧
સંપ કરી સત્તા રહે રે, નવમાને એક ભાગે, સ૦
નિદ્રાનિદ્રા તેહમાં રે, કષ્ટે કરી જે જાગે. સ૦ જિમ૦ ૨

પ્રચલાપ્રચલા ચાલતાં રે, નયણે નિંદ તુખાર, સ૦
જાગે રણસંગ્રામમાં રે, વિજળી જ્યુ ઝળકાર. સ૦ જિમ૦ ૩
દિનચિંતા રાત્રે કરે રે, કરણી જે નર નાર, સ૦
બળદેવનુ બળ તે સમે રે, નરકગતિ અવતાર. સ૦ જિમ૦ ૪
એમ વિશેષાવશ્યકે રે, વરણવિયો અધિકાર, સ૦
સાધુમંડળીમાં રહે રે, એ લઘુ અણગાર. સ૦ જિમ૦ ૫
થીણદ્ધી નિદ્રાવશે રે, હણિયો હસ્તિ મહંત, સ૦
સૂતો ભર નિદ્રાવશે રે, ભૂતળિએ દોય દંત. સ૦ જિમ૦ ૬
અંગ અશુચિ શિષ્યનુ રે, સંશય ભરિયા સાધ, સ૦
જ્ઞાની વયણે કાઢિયો રે, હંસ વનેથી વ્યાધ. સ૦ જિમ૦ ૭
ષટ્‌માસે નિદ્રા લહે રે, શેડવધૂ દષ્ટાંત, સ૦
નિદવિયોગે કેવલી રે, શ્રી શુભવીર ભણંત(ભદંત). સ૦ જિમ૦

કાવ્યં—અનશનં ૧ કુમતબોધ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ મા)
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ થીણદ્ધીત્રિકદહનાય નૈવેદ્યં
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ થીણદ્ધીત્રિકદહનાર્થં સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા સંપૂર્ણ.)

અષ્ટમ ફળપૂજા.

દોહા—વિવિધ ફળે પ્રભુ પૂજતાં, ફળ પ્રગટે નિર્વાણ,
દર્શનાવરણ વિલય હુવે, વિઘટે બંધનાં ઠાણ. ૧

ઢાળ આઠમી.

([illegible] —[illegible])
[illegible], [illegible] — [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible]

આરેક બીજોરા ફળ ટેટી, પૂજે ફળ થાળે ભરિયાં;
ફાગ ગાન ગુણ તાન બજૈયા, દર્શનાવરણ ભયે ડરિયાં. હોરી૦૨
એ પ્રભુદર્શન વિણ ભવ ફરિયા, કુદેવ કુતીર્થ વર્ણવિયા,
કુગુરૂ કુશાસ્ત્ર પ્રશંસા કરિયા, મિથ્યાત્વ ધર્મ હઇયે ધરિયા. હોરી૦૩
બહોત દુઃખે બહુ શોકે ભરિયા, સમકિત દૂષણ આચરિયાં;
કુવ્રત પાળે ને ચાલે અનઇયા. પરમેષ્ટિ ગુરૂ ઓળવિયા. હોરી૦૪
પડણિયા ગુરૂ અપચ્ચખ્ખાસણિયા, ભગવઇ ભાખે ગણધરિયા;
દર્શનાવરણીકર્મ ઘેરૈયા, તીસ કોડાકોડી સાગરિયા હોરી૦ ૫
એસે બંધકો બંધ ઘટૈયા, સાંયુકી આણા શિર ધરિયા,
શૃંગી લવણ મધુરી લહેરિયા, શ્રીશુભવીર પ્રભુ મળિયા. હોરી૦ ૬

કાવ્યં-શિવતરો૦ ૧ શમરસૈ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ દ્વિતીય કર્મદહનાય ફલં ય૦ સ્વાહા.

આઠ પૂજા પુરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીર૦ એ કળશ બોલવો જોઈએ, તે માટે પાનું ૫૮-૫૯-૬૦ જુઓ.

(ઇતિ કર્મદહનાર્થં અષ્ટમ ફળપૂજા સંપૂર્ણ)

ઇતિ દ્વિતીયદિવસેઽધ્યાપનીય દર્શનાવરણીય કર્મસૂદનાર્થં દ્વિતીય પૂજાષ્ટકં સંપૂર્ણ.

શ્રી આચાર્ય પદ——

પ્રથમ ખંડનો ચોથો વિભાગ—

सूरीण दूरीकयकुग्गहाणं
नमो नमो सूरसमप्पहाणं ॥

प्रतिरूपाद्याश्चतुर्दश, क्षान्त्यादिर्दशविधश्रमणधर्म ॥
द्वादश भावना इति, सूरिगुणा भवन्ति षट्त्रिंशत् ॥३॥

શ્રી આચાર્ય પદની ઓળખાણ:—આચાર્ય એટલે આચારની સુંદર ને શ્રેષ્ઠ વ્યવસ્થા સાચવનારા. જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર ને વીર્યાચાર એ પાંચ પ્રકારના આચારનું યથોચિત પાલન કરવું ને કરાવવું એ આ પદ [illegible] છે. [illegible]—જનતાને [illegible] [illegible] આચાર છે, એમ આચાર્ય [illegible]

પણે માનતા હોય ને તેથી જ જનતાના ઉદ્ધાર માટે આ માર્ગ તેઓ સારી રીતે પ્રરૂપે–બતાવે. આર્ય દેશ, આર્ય કુલ ને ઉત્તમ જાતિમાં તેમનો જન્મ થયો હોય. કુલીનતા–ખાનદાની, રૂપ–સૌન્દર્ય ને ઈન્દ્રિયોથી પરિપૂર્ણ ભવ્ય કાયા, વિશાળતા વગેરે ગુણો આચાર્યમાં યોગ્યરૂપે વિકસ્યા હોય, ને તેથી પોતાના યુગમાં તેમની પ્રધાનતા સર્વે સ્વીકારતા હોય. એ યોગ્યતા–જવાબદારી અદા કરવામા તેઓ જરી પણ બેદરકાર ન રહે–પ્રમાદ વશ ન થાય. કામજનક સ્ત્રી કથા, લાલસાને વધારનારી ખાવા પીવાની વાતો, અનર્થ કરનારી દેશની અને રાજ્ય રાજાની કથાઓ આચાર્ય ન કરે, કારણકે તેથી આચાર ભુલાય ને યોગ્યતામા હાનિ પહોચે ક્રોધ, અભિમાન, માયા–કપટ ને લોભ એ આત્માને ચારિત્રથી ચૂકવે છે. આચાર્ય કષાયવિવશ ન બને. પોતે આ સર્વ પાળે ને બીજાને સતત ઉપદેશ આપી પળાવે આચારનુ શિક્ષણ સર્વ કોઈ શિક્ષણ કરતાં ગહન છે, સહેલાઈથી ને આવડતું નથી તે માટે ખૂબ કાળજીની આવશ્યકતા છે આચાર શિખવાની તીવ્ર અભિલાષાથી અનેક યોગ્ય આત્માઓ આચાર્યની નિશ્રામાં આવી રહ્યા હોય છે જીવન સર્વસ્વ આચાર્યને ચરણે સમર્પણ કર્યું હોય છે. આચાર્યને આ હકીકતનો પૂરો ખ્યાલ હોય ને તેથી શિષ્યોને તેઓ વારંવાર આચારની યાદ દેવડાવે, ભૂલતા હોય તો રોકે, પ્રેરણા કરી આચારમાં જોડે, ફરી ફરી પ્રેરણા કરી કડવાં વચનો કહી આચારમા સ્થિર કરે ને એ રીતે પોતાના ગચ્છનુ સુન્દર રીતે રક્ષણ કરે. આગમના ઉત્સર્ગ અને અપવા-

દના રહસ્યોનો ખ્યાલ આચાર્યને ખૂબ હોય. અપવાદના પ્રસંગે ઉત્સર્ગ અને ઉત્સર્ગના પ્રસંગે અપવાદને તેઓ ન ઉપદેશે. જે પ્રસંગે જે કરણીય હોય તેજ તેઓ આદેશે. સૂર્ય ચન્દ્ર સમા જિનવર અને કેવળી ભગવંતના અભાવે જનતા અન્ધારામાં અટવાતી હોય, પોતાને ઉપયોગી પદાર્થને દેખી શકતી ન હોય, પદાર્થને શોધવા ફાંફા મારતી હોય, ત્યારે આચાર્ય મહારાજ દીપકની ગરજ સારે છે. એ દીપકના તેજમાં પણ ઘરના પદાર્થો જોઇ શકાય છે. એ દીપક વગર ઘર અંધારે ભર્યું ભાસે. એ અંધારામાં ભમતા આંધળા લોકો ઊંડા કૂવામાં પડતા હોય છે. આચાર્ય તેમને પડતા બચાવી લઈ અજવાળે લઇ જાય છે. માતા પિતા ભાઇ વગેરે જે હિત નથી કરી શકતા તે આચાર્ય કરે છે. શાસનનું સામ્રાજ્ય ચલાવવા માટે આચાર્ય ભગવંત પાસે અનેક શક્તિઓ હોય છે. લબ્ધિઓ-સિદ્ધિઓ અતિશયોનુ બળ તેમની પાસે પુષ્કળ હોય છે. ધર્મસામ્રાજ્યના સ્વામી આચાર્ય મહારાજના ચરણમા ભલ ભલા ભૂપતિઓ નમી પડે છે. તેમના સેવક થવામાં ગૌરવ સમજે છે. એમની કૃપા અનેકને યોગ્ય બનાવે છે. વન્દન હો શ્રી આચાર્ય ભગવંતને.

શ્રી આચાર્યપદનું આરાધન—શ્રીઆચાર્યપદ છત્રીસ ભેદે આરાધાય છે. આચાર્યના ગુણો ૩૬ છે. 'પંચિંદિય' સૂત્રમાં ૩૬ ગુણો ગણાવ્યા છે. ૩૬ ગુણો આચાર્યના અનેક ગ્રંથ શાસ્ત્રમાં વર્ણવ્યા છે છત્રીસ છત્રીસીઓ આવે છે એ ૩૬ ગુણો [illegible] ભાવનાથી આનન્દ ૩૬ [illegible] છે

શ્રી આચાર્યપદનું આરાધન પીળાવર્ણે શા માટે ?—શ્રી આચાર્યપદનુ આરાધન પીળા–પીતવર્ણે કરવામા આવે છે. તેમા નીચે પ્રમાણે હેતુઓ છે. (૧) આચાર્ય ભગવંત દીપક સમા છે દીપ શિખા પીળી હોય છે. માટે આચાર્ય પણ પીત વર્ણે આરાધાય છે. (૨) જિનશાસનમાં આચાર્ય રાજા સમાન છે. રાજા સુવર્ણના અલંકારોથી વિભૂષિત હોય છે. કનક–સુવર્ણનો વર્ણ પીત–પીળો છે. એ ભાવ સ્પષ્ટ સમજાય તે માટે આચાર્યપદનું આરાધન પીત વર્ણે કરાય છે. (૩) પરવાદી સાથે આચાર્ય ભગવંત વાદ કરે છે. વાદ કરી સ્વસિદ્ધાન્તને રક્ષે છે. વાદમા વિજયશ્રી આચાર્યને વરે છે. વિજયશ્રી સાથે વિવાહ થાય છે, વિજયશ્રીને વરવા તૈયાર–સજ્જ થએલા વરરાજા આચાર્ય છે. પીળી પીઠી ચોળી વરરાજાને તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. પીળો વર્ણ આચાર્યનો એ ભાવ સમજાવે છે. (૪) પરવાદી રૂપી હાથીઓને નસાડવા આચાર્યશ્રી કેસરીસિંહ સમા છે. કેસરીનો વર્ણ પીળો હોય છે તેમ આચાર્યશ્રીનો પણ પીતવર્ણ છે. (૫) મંત્રશાસ્ત્રમાં કોઇને સ્તંભિત કરવા હોય ત્યારે પીત ધ્યાન ધરવાનુ કહ્યું છે. મહાપ્રતાપી આચાર્યશ્રી પાસે સર્વે સ્તબ્ધ બની જાય છે. પરતંત્રને સ્તબ્ધ ને સ્તંભિત કરવા માટે આચાર્યપદનુ આરાધન–ધ્યાન પીતવર્ણે કરવાનું છે.

શ્રીઆચાર્યપદનો આરાધકઃ—આત્મા આચાર્યપદનુ આરાધન કરતો એવી ભાવના કેળવે કે હુ જૈનશાસન સામ્રાજ્યનો રાજા થવાને સર્જાયો છું તે રાજાને યોગ્ય

૩૦ અશુચિભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૧ આશ્રવભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૨ સંવરભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૩ નિર્જરાભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૪ લોકસ્વરૂપભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૫ બોધિદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦
૩૬ ધર્મદુર્લભભાવનાભાવકાય શ્રીઆચા૦

અથ તૃતીય દિવસેઽક્ષ્યાપનીય વેદનીયકર્મનિવારણાર્થં—તૃતીયપૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

(આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોના નામ)

(૧ કસ્તુરી બરાસવાળું જળ, ૨ કેસર, બરાસ, ૩ ૩ ફુલપગર કરીયે, ૪ પચાગ ધૂપ, ૫ બે દિવેટનો દીપક, ૬ કમોદ શાલિ અખંડ, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

પ્રથમ જળપૂજા

દોહા—ત્રીજું અઘાતી વેદની, જાસ લહે શિવશર્મ;
સંસારે સવિ જીવને, તસ લગે એહિજ કર્મ. ૧
બંધોદય અધ્રુવ કહી, ધ્રુવ સત્તાયે હોય;
પયડી અઘાતી જાણીયે, શાતા અશાતા દોય. ૨
કર્મ વિનાશીને હુવા, સિદ્ધ બુદ્ધ ભગવાન,
તે કારણ જિનરાજની, પૂજા અષ્ટ વિધાન. ૩
ચંદન વિલેપન કુસુમની, જિન પુર ધૂપ પ્રદીપ,
અક્ષત નૈવેદ્ય ફળતણી, કરો જિનરાજ સમીપ. ૪

ઢાળ પહેલી.

([illegible] —એ દેશી.)

અંતરની પૂજા રે, નિરંજન આતમા રે,

તીર્થોદકના જળ મેલાય, મનોહર ગંધે તે ભેલાય. ન્હવ૦ ૧
સુરગિરિ દેવા રે, સેવા જિનતણી રે,
કરતાં ન્હવણ તે નિરમળ થાય, કનક રજત મણિકળશ ઢળાય. ન્હવ૦ ૨
સુર વહૂ નાચે રે, માચે વેગશું રે,
ગાયન દેવ તે જિનગુણ ગાય, વૈશાલિક મુખદર્શન થાય. ન્હવ૦ ૩
ચિહું ગતિમાહે રે, ચેતન રોલિયો રે,
સુર નર જે સુખિયા સંસાર, નારક તિરિ દુઃખનો ભંડાર. ન્હવ૦ ૪
[1]શ્યે વશ સુખમાં રે, સ્વામી ન સાંભળ્યા રે,
તેણે હું રઝળ્યો કાળ અનંત, મલિન રતન નવિ તેજ ઝગંત. ન્હ૦ ૫
પ્રભુ નવરાવી રે, મેલ નિવારશું રે,
વેદની વિઘટે મણિ ઝલકંત, શ્રી શુભવીર મળે એકાંત. ન્હ૦ ૬

કાવ્યં—તીર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ૫૦માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ વેદનીયકર્મનિવારણાય જલં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ વેદનીયકર્મનિવારણાર્થં પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહા—વેદનીય કર્મતણી કહું, ઉત્તર પયડી દોય;
જાસ વિવશ ભવચોકમાં, મૂંઝાણા સહુ કોય. ૧

ઢાળ બીજી.

(રાગ આશાવરી—સાહિબ સહઅકણા એ દેશી)

તન વિકસે મન ઉલ્લસે રે, દેખી પ્રભુની રીત,
દાયક દિલ વસિયા.

---

૧ શાતામાં આસક્ત

ઝૂરણુ લાગી જીભડી રે, પૂરણુ બાંધી પ્રીત. દા૦ ૧
નયનજ્યોતિસમ પ્રીતડી રે, એક સુરત હોય કાન, દા૦
વેદની હરિ ધનવંતરી રે, કરિયે આપ સમાન. દા૦ ૨
વેદની ઘર વાસો વસ્યો રે, નહિયા નાથ કુનાથ, દા૦
પાણી વલોવ્યુ એકલું રે, ચતુર ન ચઢિયો હાથ. દા૦ ૩
ખડ્ગધાર મધુ લેપશું રે, તેહવો એ સંસાર, દા૦
લક્ષણ વેદની કર્મનુ રે, ફળ કિંપાક વિચાર. દા૦ ૪
તુજ શાસન પામે થકે રે, લાધ્યો કર્મનો મર્મ, દા૦
કોડી કપટ કોઈ દાખવે રે, પણ ન તજું તુજ ધર્મ. દા૦ ૫
પૂજ્ય મળે પૂજા રચું રે, કેસર ઘોળી હાથ. દા૦
શ્રી શુભવીરવિજય પ્રભુ રે, મળિયો અવિહડ સાથ. દા૦ ૬
કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧ સહજ કર્મ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨ માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ વેદનીયલક્ષણકર્મનિવારણાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.
(ઇતિ વેદનીયકર્મલક્ષણનિવારણાર્થં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સમ્પૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહા—બળિયો સાથ મળે થકે, ચોરતણુ નહીં જોર;
જિનપદ કુસુમે પૂજતા, નાસે કર્મ કઠોર. ૧

ઢાળ ત્રીજી.

[મન મોહન—મુજ મના—એ દેશી.]

કર્મ કઠોર દૂર કરો રે, મિત્તા, પામી શ્રી જિનરાજ,
કુસુમે કરી પૂજા રચો રે મિત્તા, પામી નરભવ આજ રે;
[illegible] મિત્તા, એ પ્રભુ સેવો ને, એ પ્રભુ સેવો જ્ઞાનભંડાર મિત્તા,
[illegible] રે. [illegible] એ૦ ૧ વેદની વશ દુઃખે

કાં પડો રે મિત્તા, જેહને પ્રભુશું વેર, સાહિબ વેરી ન વિસરો રે મિત્તા, તો હોય સાહિબ મહેર રે. રંગી૦ એ૦ ૨
છ ગુણઠાણા ગે રેલ મિત્તા, બંધ અશાતા જાણ; શાતા બાંધે કેવલી રે મિત્તા, તેરમે પણ ગુણઠાણુ રે. રંગી૦ એ૦ ૩
શાતા અશાતા એકપદે રે મિત્તા, ચરમ ગુણે પરિહાર; સત્તા ઉદયથી કેવલી રે મિત્તા, સહે પરિસહ અગિયાર રે.રંગી૦ એ૦ ૪
તીસ કોડાકોડી સાગરૂ રે મિત્તા, લઘુ સાતૈયા ત્રિભાગ, બંધ અશાતા વેદની રે મિત્તા, હવે શાતા સુવિભાગ રે. રંગી૦એ૦૫
પન્નર કોડાકોડી સાગરૂ રે મિત્તા, લઘુ દોય સમય તે થીર; ગોયમ સંશય ટાલિયો રે મિત્તા, ભગવઈમાં શુભવીર રે. રંગી૦ એ૦ ૬

કાવ્યં—સુમનસાં૦ ૧ સમયસાર ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ વેદનીયબંધનિવારણાય પુષ્પાણિ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ વેદનીયબંધનિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ.)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહા—ઉત્તરાધ્યયને થિતિ લઘુ, અંતરમુહૂર્ત્ત કહાય;
પન્નવણામાં બાર તે, શાતાબંધ સંપરાય. ૧
શાતાવેદની બંધનુ, ઠાણ પ્રભુ પુર ધૂપ;
મિચ્છત દુર્ગંધ દૂરે ટળે, પ્રગટે આત્મસ્વરૂપ. ૨

ઢાળ ચોથી.

(વિમળાચળ વેગે વધાવો.—એ દેશી.)

ચઉમાસી પારણું આવે, કરી વિનતિ નિજ ઘર જાવે; પ્રિયા પુત્રને વાત જણાવે, પટકૂળ જરી પથરાવે રે, મહા-

વીર પ્રભુ ઘર આવે, જીરણ શેઠ ભાવના ભાવે રે. મહા૦ ૧ ઉભી શેરિયે જળ છંટકાવે, જાય કેતકી ફૂલ બિછાવે, નિજ ઘર તોરણ બંધાવે, મેવા મિઠાઈ થાળ ભરાવે રે. મહા૦ ૨ અરિહાને દાનજ દીજે, દેતાં દેખી જે રીઝે, ષટમાસી રોગ હરીજે, સીઝે દાયક ભવ ત્રીજે રે. મહા૦ ૩ તે જિનવર સનમુખ જાવું, મુજ મંદિરીયે પધરાવું, પારણું ભલી ભક્તે કરાવું, જુગતે જિનપૂજા પછી રચાવું રે. મહા૦ ૪ પ્રભુને વોળાવા જઈશું, કર જોડી સામા રહીશું, નમી વંદી પાવન થઈશું, વિરતિ અંતરંગે વહીશું રે. મહા૦ ૫ દયા દાન ક્ષમા શીલ ધરશું, ઉપદેશ સજ્જનને કરશું; સત્ય જ્ઞાનદશા અનુસરશું, અનુકંપા લક્ષણ વરશું રે. મહા૦ ૬ એમ જીરણ શેઠ વદંતા, પરિણામની ધારે ચઢંતા; શ્રાવકની સીમે કરંતા, દેવદુંદુભિ નાદ સુણંતા રે. મહા૦ ૭ કરી આયુ પૂરણ શુભભાવે, સુરલોક અચ્યુતે જાવે; શાતાવેદની સુખ પાવે, શુભવીર વચન રસ ગાવે રે. મહાવીર૦ ૮

કાવ્યં—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ શાતાબંધાપહારાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

શ્રીશાતાબંધાપહારાય ચતુર્થં ધૂપપૂજન સંપૂર્ણ.

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—શાતાબંધક પ્રાણિયા, દીપે એહ સંસાર;
તેહ દીપક પૂજા કરી, હરિયે દુઃખ અંધાર. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(મનુજ ભવ ચેતનવાતી—એ દેશી)

સરાગે મુનિ સંયમ રાગે, ઉપસમ એહ અધિકારે,

શાતાવેદની બંધ કરીને, શ્રેણીથકી તે પડિયા રે. સાં૦ ૧
ભાખે ભગવઈ છઠ્ઠ તપ બાકી, સાત લવાયુ ઓછે રે,
સર્વારથસિદ્ધે મુનિ પોહોતા, પૂર્ણાયુ નવિ છોછેરે. સાં૦ ૨
શય્યામાં પોઢયા નિત્ય રહેવે, શિવમારગ વિસામોરે. નિર્મળ
અવધિનાણે જાણે, કેવલી મન પરિણામોરે. સાં૦ ૩
તે શય્યા ઉપર ચંદરૂએ, ઝુંબખડે છે મોતી રે, વિચલુ
મોતી ચોસઠમણનુ, ઝગમગ જાલિમ જ્યોતિરે. સાં૦ ૪
બત્રીશ મણના ચઉ પાલખિયે, સોલ મણાં અડ સુણિયાં રે,
આઠ મણાં સોલશ મુગતાફલ, તિમ બત્રીસ ચઉ મણિયાં રે.
સાં૦ ૫ દો મણ કેરાં ચોશઠ મોતી, ઇગ શય અડવીશ મણિયાં
રે, દો સયને વળી ત્રેપન મોતી, સર્વ થઈને મળીયા રે.
સાં૦ ૬ એ સઘળાં વિચલા મોતીશું; આફળે વાયુયોગેરે,
રાગ રાગિણી નાટક પ્રગટે, લવસત્તમ સુરલોગે રે. સાં૦ ૭
ભૂખ તરસ છીપે રસલીના, સુરસાગર તેત્રીશ રે; શાતા
લહેરમાં ક્ષણ ક્ષણ સમરે, વીરવિજય જગદીશ રે. સાં૦ ૮
કાવ્યં—ભવતિ દીપ૦ ૧. શુચિ મનાત્મ૦ ૨. (પૃષ્ટ ૫૫માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ શાતોત્તરસુખપ્રાપણાય દીપં
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ શાતોત્તરસુખપ્રાપણાર્થે પંચમ દીપકપૂજા સંપૂર્ણ.)

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહો—અક્ષતપૂજાયે કરી, પૂજો જગત દયાળ,
હવે અશાતાવેદની, બંધનાં ઠાણ નિહાળ ૧

ઢાળ છઠ્ઠી.

(બટાઉની દેશી)

પ્રભો ! તુજ શાસન મીઠડું રે, સમતા સાધન સાર;

યોગનાલિકા રૂઅડી, તે તો જ્ઞાનીને ઘરબારરે, હું રોળ્યો એણે સંસાર રે, ગુણ અવગુણ સરિખા ધારરે, હીરા હાથ ખોળ્યો અંધાર રે, ન કરી જ્ઞાનીશું ગોઠડી મેરે લાલ. ૧ શોક કર્યો સંસારમાં રે, પરને પીડા દીધ; ત્રાસ પડાવ્યા જીવને, જીવ બંધીખાને લીધ રે, મુનિરાજની નિંદા કીધરે, મુનિ સંતાપ્યા બહુવિધ રે; રાજા દેવસેનાભિધ રે, એક સરિયશતકે પરસિદ્ધ રે, ન૦ ૨ માણસના વધ આચર્યા રે, છેદન ભેદન તાસ; થાપણ રાખી ઓળવી, કરી ચાડી પડાવ્યા ત્રાસ રે, દમિયા પર ક્રોધ નિવાસરે, કેઈ ઝુઅવિયા રહી પાસ રે, કેઇ જીવની ભાગી આશ રે, થયો કરપી કપિલાદાસ રે ન૦ ૩ એમ અશાતાવેદની રે, બાંધે પ્રાણી અનંત; સૂત્ર-વિપાકે સાંભળો, મૃગાપુત્ર તણો દ્રષ્ટાંત રે, સુણી કંપે સમકિતવંત રે, સુખ અક્ષય પામે એકાંત રે, કરો અક્ષતપૂજા સંતરે, શુભવીર ભજો ભગવંત રે, ન કરી૦ ૩

કાવ્યં—ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજભાવ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અશાતાબંધસ્થાનનિવારણાય અક્ષતં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ અશાતાબંધનિવારણાર્થં ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા સંપૂર્ણ)

અથ સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા.

દોહા—ન કરી નૈવેદ્ય પૂજના, ન ધરી ગુરુની શીખ;
લેશે અશાતા પરભવે, ઘર ઘર માગે ભીખ. ૧

ઢાળ સાતમી.

([illegible] —એ દેશી.)

તુજ સાહેબ અમૃત મીઠું, સંસારમાં નવિ દીઠું રે; [illegible] નવિ ચાખ્યું મીઠું, નારક

દુઃખ તેણે દીઠું રે. મન૦ ૧ દશવિધ વેદન અતુલ તે પાવે, દુઃખમાં કાળ ગુમાવે રે; મ૦ પરમાધામી દુઃખ ઉપજાવે, ભવભાવનાયે ભાવેરે. મ૦ ૨ જેમ વિષભુક્તિ તલાર અચાજા, એક નગરે એક રાજા રે; મ૦ શત્રુસૈન્ય સમાગમ પહેલો, ગામ ગામ વિષ ભેળ્યો રે. મ૦ ૩ ધાન્ય મિઠાઇ મીઠા જળમાં, ગોળ ખાંડ તરૂ ફળમાંરે; મ૦ પડહો વજાવી એમ ઉપદેશે, જે મીઠા જળ પીશેરે; મ૦ ૪ ભક્ષ ભોજ્ય રસ લીના ખાશે, તે યમમંદિર જાશે રે. મ૦ દુરદેશાગત ભોજન કરશે, ખારાં પાણી પીશે રે. મ૦ ૫ તે ચિરજીવ લહે સુખ શાતા, કદીય ન હોય અશાતા રે, મ૦ નૃપઆણા કરી તે રહ્યા સુખિયા, બીજા મરણ લહે દુઃખિયારે. મ૦ ૬ વિષમિશ્રિત વિષયારસ જુતા, બ્રહ્મદત્ત નરક પહુત્તા રે. મ૦ મેઘકુમાર ધન્નો સુખભાજા, શ્રી શુભવીર તે રાજારે, મનમોહન સ્વામિ. ૭

કાવ્યં—અનશનં ૧ કુમતબોધ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ માં)

મંત્ર-ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અશાતોદયનિવારણાય નૈવેદ્યં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ અશાતોદયનિવારણાર્થં સપ્તમ નૈવેદ્ય પૂજા સંપૂર્ણ)

અથ અષ્ટમ ફલપૂજા.

દોહા—આત્મિક ફળ પ્રગટાવિયું, ટાળી શાત અશાત;
ત્રિસલાનંદન આગળે, ફળપૂજા પરભાત. ૧

ઢાળ આઠમી.

[નંદકુમાર કેડે પડ્યો, કેમ ભરીયે—એ દેશી]

વીરકુંવરની વાતડી કેને કહિયે, કેને કહિયે રે કેને કહિયે; નવિ મંદિર બેસી રહિયે, સુકુમાળ શરીર. વીર૦ એ આંકણી. બાળપણાથી લાડકો નૃપ ભાવ્યો, મળી

ચોસઠ ઇંદ્રે મલ્હાવ્યો, ઇંદ્રાણી મળી હુલરાવ્યો, ગયો રમવા કાજ. વીર૦ ૧ છોરૂ ઉછાંછલાં લોકના કેમ રહિયે, એની માવડીને શું કહિયે; કહિયે તો અદેખાં થઇયે, નાશી આવ્યાં બાળ. વીર૦ ૨ આમલકી ક્રીડાવશે વીંટાણો, મોટો ભોરીંગ રોષે ભરાણો; હાથે ઝાલી વીરે તાણ્યો, કાઢી નાંખ્યો દૂર. વીર૦ ૩ રૂપ પિશાચનું દેવતા કરી ચળિયો, મુજ પુત્રને લેઈ ઉછળિયો; વીર મુષ્ટિપ્રહારે વળિયો, સાંભળીયે એમ. વીર૦ ૪ ત્રિશલા માતા મોજમાં એમ કહેતી, સખિયોને ઓલંભા દેતી; ક્ષણ ક્ષણ પ્રભુ નામજ લેતી, તેડાવે બાળ. વીર૦ ૫ વાટ જોવંતા વીરજી ઘેર આવ્યા, ખોળે બેસારી હુલરાવ્યા; માતા ત્રિસલાએ નવરાવ્યા, આલિંગન દેત. વીર૦ ૬ યૌવનવય પ્રભુ પામતા પરણાવે, પછી સંયમશું દિલ લાવે, ઉપસર્ગની ફોજ હઠાવે, લીધું કેવળનાણ. વીર૦ ૭ કર્મસૂદન તપ ભાખિયુ જિનરાજે, ત્રણ લોકની ઠકુરાઈ છાજે; ફળ પૂજા કહી શિવ કાજે, ભવિને ઉપગાર. વીર૦ ૮ શાતા અશાતાવેદની ક્ષય કીધું, આપે અક્ષયપદ લીધું; શુભવીરનું કારજ સીધ્યું, ભાગે સાદિ અનંત. વીર૦ ૯

કાવ્યં—ચિત્તરંગે ૧ રામરંગે ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮મા)

મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રી પરમ૦ વેદનીયકર્મદહનાય, ફળં યજા૦ સ્વાહા.

આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીર૦ એ કલશ બોલવો જોઈએ, તે માટે પાનું ૫૮-૫૯-૬૦ જુઓ

(ઇતિ વેદનીયકર્મસૂદનાર્થં અષ્ટમ ફળપૂજા સંપૂર્ણ ૮)

[illegible]

[illegible]

શ્રી ઉપાધ્યાયપદ.

પ્રથમ ખંડનો પાંચમો વિભાગ—

सुत्तत्थवित्थारणतप्पराणं
नमो नमो वायगकुंजराणं ॥

अङ्गान्येकादश वै, पूर्वाणि चतुर्दशापि योऽधीते ॥
अध्यापयति परेभ्य, पञ्चविंशतिगुण उपाध्याय ॥ १ ॥

શ્રી ઉપાધ્યાયપદની ઓળખાણઃ—તીર્થંકર દેશિત અને ગણધર ગુંફિત દ્વાદશાંગીનુ અધ્યયન કરી ઉપાધ્યાયજી તેનો પાર પામે. તેના અર્થને હૃદયમાં ઉતારે, સૂત્રાર્થનો વિસ્તાર કરવામાં નિશદિન તત્પર રહે. પાષાણ સમા જડ-બુદ્ધિ શિષ્યોને પણ ઉપાધ્યાયજી સૂત્રાર્થના જાણ કરી સકલ જન પૂજનીય બનાવે. જીવોને મોહ વિષધરનું વિષ ચડે

છે ત્યારે તેનુ આત્મજ્ઞાન નાશ પામે છે, ઉપાધ્યાયજીના સમાગમમાં આવતા જીવોનું મોહ ઝેર ઉતરી જાય છે, ચૈતન્ય શૂન્ય થએલા જીવો ચૈતન્ય પામે છે. ઉપાધ્યાયજી ખરેખર વિષ વૈદ્ય છે. સર્વ વ્યાધિ કરતાં ભયંકર વ્યાધિ અજ્ઞાન છે. અજ્ઞાન વ્યાધિથી રીબાતા જીવોને જગતમાં કાંઈ સૂઝતું નથી. ઉપાધ્યાય સમા મહાવૈદ્યજ તે વ્યાધિને દૂર કરવા સમર્થ છે. નાડ પારખીને પ્રાણીઓને શ્રુત રસાયન આપે છે. જે જીવોને તે રસાયન પરિણમે છે તેઓ નીરોગી થઈને સર્વત્ર વિલસે છે. તે ઉપાધ્યાયજી મહાવૈદ્યથી દૂર રહેલા આત્માઓ અજ્ઞાન વ્યાધિથી પીડાયાજ કરે છે. મન રૂપી મદોન્મત્ત હાથી આત્માના ગુણ વનને છિન્નભિન્ન કરી નાખે છે, તેને કાબૂમા રાખવાને સમર્થ એક જ્ઞાનરૂપી અંકુશજ છે. ઉપાધ્યાયજી તે જ્ઞાન અંકુશને આપે છે, એટલુંજ નહિ પરંતુ તેને વાપરવાની કળા પણ શીખવે છે. તે અંકુશનો ઉપયોગ કરી અનેક ભવ્યાત્માઓ મન ગજને વશ કરે છે જે મન હસ્તી ગુણવનને ભાંગતો હતો તેજ વશમાં આવ્યા પછી ગુણવનનુ રક્ષણ કરે છે ને ખીલવે છે. મહાદાનેશ્વરી કોઈ હોય તો તે ઉપાધ્યાય છે. તેઓ સર્વ કરતાં અદ્ભુત વસ્તુનું દાન દે છે, તેમની દેવાની ચીજ જ્ઞાન છે. જ્ઞાન સિવાય બીજી કોઈ વસ્તુ એવી નથી કે જે જીવને ઘણો સમય ટકે ખાનપાન કે ભોગાદિ સાધન સામગ્રી કોઈને આપી હોય તો દિવસ, માસ, વરસ કે છેવટે જીવે ત્યાં સુધી ટકે છે; પછી તો તે નાશજ પામે. જ્યારે ઉપાધ્યાયજીએ આપેલુ જ્ઞાન દાન જીવ મોક્ષમાં જાય ત્યાં સુધી કાયમ રહે છે. ઉપાધ્યાયજીએ આપેલું જ્ઞાનદાન ખૂટતું ન

નથી પણ ઉત્તરોત્તર વધતું જાય છે. અજ્ઞાનથી અન્ધ આંખો-વાળા આત્માને કાંઇ પણ સૂઝતું નથી, તેથી તેઓ ભવમાં અટવાયા કરે છે, આમ તેમ ફાફાં મારે છે. ઉપાધ્યાયજી તેવાઓના નેત્ર રોગની ચિકિત્સા કરે છે. શાસ્ત્રરૂપી શસ્ત્રથી તેમનાં નેત્ર પડલ છેદે છે. અજ્ઞાન પડલ દૂર થાય છે ને આત્માને બધું દેખાવા માડે છે આંખો ઉઘડે એટલે તેને હિતાહિતનુ ભાન થાય છે. હિતને તે સ્વીકારે છે ને અહિતને તજે છે. ઉપાધ્યાયજી ભાવના ચન્દન રસથી લોકોના પાપ તાપને શમાવે છે. ચૌદ સ્વર, તેત્રીસ વ્યંજન, ળ-ક્ષ-જ્ઞ -એ ત્રણ બહુમાન્ય વર્ણો, અનુસ્વાર ને વિસર્ગ એ બાવન વર્ણના શરીરવાળું શાસ્ત્ર ભાવના ચન્દન છે તે ચન્દનનો અર્થ રસ ભલભલા પાપતાપને શમાવવા સમર્થ છે. રાજ-કુમાર જેમ ભાવી રાજા થવાને યોગ્ય છે તેમ ઉપાધ્યાય પણ આચાર્ય પદને યોગ્ય છે. ગચ્છ ચિન્તા તેમને સતત રહે છે. ઉપાધ્યાયજીના સાન્નિધ્યમાં શિષ્યો સંયમમાં સ્થિર બની ઉદ્વિગ્નતાને ત્યજી દે છે.

સતત ભણવા ભણાવવામાં તત્પર એવા ઉપાધ્યાયજીને વન્દન હો.

શ્રી ઉપાધ્યાયપદનું આરાધન પચ્ચીસ ભેદે.

શ્રી ઉપાધ્યાયજીના ગુણો ૨૫ છે. તે ગુણો મેળવવા માટે તેમનું આરાધન ૨૫ ભેદે કરવામાં આવે છે. અગીઆર અંગ ને ૧૪ પૂર્વો એમ ૨૫ ભેદે શ્રુતનું અધ્યયન કરવું કરા-વવું એ એક તેમની ગુણ પચ્ચીશી છે. એવી જુદી જુદી રીતે પચ્ચીશ પચ્ચીશીઓ શાસ્ત્રમાં વર્ણવી છે.

શ્રી ઉપાધ્યાય પદનું આરાધન નીલવર્ણે કેમ?

શ્રી ઉપાધ્યાયપદ નીલ-લીલે વર્ણે આરાધાય છે. તે સહેતુક છે.

(૧) જેમ નીલમણિ-નીલમની પ્રભા શાન્ત ને આકર્ષક હોય છે તેમ શ્રી ઉપાધ્યાયજીની કાન્તિ પ્રશાન્ત અને મોહક હોય છે. નીલવર્ણ એ ભાવ સૂચવે છે.

(૨) પઠન-પાઠન કરાવતા શ્રી ઉપાધ્યાયજીનો જ્ઞાન બગીચો સદા નવપલ્લવિત ને વિકસિત હોય છે. બગીચો લીલોછમ શોભે છે. શ્રી ઉપાધ્યાયજીનો નીલ-લીલો વર્ણ પણ તેમના જ્ઞાન ઉદ્યાનની નહિ કરમાએલી પ્રફુલ્લિતતા જણાવે છે.

(૩) મુનિપદની કૃષ્ણતામાં આચાર્યપદની યોગ્યતાની પીતતા ભળી કૃષ્ણ-પીતના મિશ્રણથી ઉત્પન્ન થએલ નીલવર્ણ ઉપાધ્યાયજીને અભિનવ શોભા આપે છે. ને ત્રીજા ને પાંચમા પદની વચમા સંકળાએલ સુન્દર આશયને સૂચવે છે.

(૪) શ્રી ઉપાધ્યાય પદના ધ્યાન-આરાધનમાં પ્રધાન આશય જ્ઞાન મેળવી અશિવ દૂર કરવાનો છે. એ કલ્યાણ કામનામાટે મન્ત્ર શાસ્ત્રમાં નીલ-લીલા વર્ણે ધ્યાન કરવાનું કહ્યુ છે. ઉપાધ્યાયજીનો નીલ વર્ણ પણ એ માટે છે.

શ્રી ઉપાધ્યાય પદના આરાધકની ભાવના

આ ચોથા પદનો આરાધક આત્મા પોતે આરાધન કરતો એવી દૃઢ ભાવના કેળવે કે 'હું પણ ઉપાધ્યાય પદને યોગ્ય શા માટે ન બનું' યથાર્થ આરાધન માર્ગને ને ભૂમિકાએ લઈ જાય છે. દરેકનુ આરાધન સફલ બનો.

ચોથો દિવસ

પદ-શ્રી ઉપાધ્યાય.
કાઉસગ્ગ ૨૫ લોગસ્સનો.
વર્ણ-લીલો, એક ધાન્યનું તે મગનું આયંબીલ કરવું
ખમાસમણાં-૨૫.

નવકારવાલી-વીસ.
જાપ-ૐ હ્રીં નમો ઉવજ્ઝાયાણં.
પ્રદક્ષિણા તથા સ્વસ્તિક ૨૫

ખમાસમણનો દુહો—

તપ સજ્ઝાયે રત સદા, દ્વાદશ અંગનો ધ્યાતા રે;
ઉપાધ્યાય તે આતમા, જગબંધવ જગભ્રાતા રે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈરે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈરે. વીર૦

ઉપાધ્યાયપદના ૨૫ ગુણઃ—

૧ શ્રીઆચારાઙ્ગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાધ્યાયાય નમઃ
૨ શ્રીસૂત્રકૃતાઙ્ગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૩ શ્રી સ્થાનાઙ્ગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૪ શ્રીસમવાયાઙ્ગસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૫ શ્રીભગવતીસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૬ શ્રીજ્ઞાતાસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૭ શ્રીઉપાસકદશાસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૮ શ્રીઅન્તકૃદ્દશાસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૯ શ્રીઅનુત્તરૌપપાતિકસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૦ શ્રીપ્રશ્નવ્યાકરણસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૧ શ્રીવિપાકસૂત્રપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૨ ઉત્પાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦

૧૩ અગ્રાયણીયપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૪ વીર્યપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૫ અસ્તિપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૬ જ્ઞાનપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૭ સત્યપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૮ આત્મપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૧૯ કર્મપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૨૦ પ્રત્યાખ્યાનપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૨૧ વિદ્યાપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૨૨ કલ્યાણપ્રવાદપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૨૩ પ્રાણાવાયપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦
૨૪ ક્રિયાવિશાલપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપાં૦
૨૫ લોકબિન્દુસારપૂર્વપઠનગુણયુક્તાય શ્રીઉપા૦

અથ ચતુર્થ દિવસેક્ષયાપનીય મોહનીયકર્મ સૂદનાર્થં ચતુર્થ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઇતી ચીજોનાં નામ]

(૧ દ્રાખનાં પાણી, ૨ બાવનાચંદન, ૩ જાય, કેવડો અને જાસુલનાં ફૂલ, ૪ દશાંગ ધૂપ, ૫ બે દીવેટનો દીપક, ૬ વીંટિ ચાખંડ, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

અથ પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા–સંયુતવિજય સુગુરૂ નમી, માતાપિતા સમ જેહ,
બાળકને પાળકતિમે, આગમનિધિ ગુણગેહ ૧
[illegible] ગુરૂ કેરા, ગુરૂથી શક્તિએ નાથ,
[illegible], મોહનીય [illegible] ૨

કષ્ટ તે કરવું સોહિલું, અજ્ઞાની પશુખેલ;
જાણપણું જગ દોહિલું, જ્ઞાની મોહનવેલ. ૩
અજ્ઞાની અવિધિ કરે, તપ જપ કિરિયા જેહ;
વિરાધક પટ કાયનો, આવશ્યકમાં તેહ. ૪
મૂરખ મુખ આગમ સુણી, પડિયા મોહની પાસ;
આગમ લોપે બિહું જણા, નરય નિગોદે વાસ. ૫
મૂરખસંગ અતિ મળે, તો વસિયે વનવાસ;
પંડિતશું વાસો વસી, છેદો મોહનો પાસ. ૬
કુચ્છા મિચ્છ કષાય સવિ, ભય ધ્રુવબંધિ એહ;
શેષ અધ્રુવબંધિ કહી, મિચ્છ ધ્રુવોદય ગેહ. ૭
સગવીસ અધ્રુવોદય કહી, હવે અધ્રુવ સમ બીસ;
સત્તાથી દૂરે કરો, ધ્રુવસત્તા છવ્વીસ. ૮
મોહની દૂર થયે થકે, નાસે કર્મ સંભાર;
કારણથી કારજ સધે, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર. ૯

ઢાળ પહેલી.

(ઓધવ! માધવને કહેજો—એ દેશી)

જળપૂજા જુગતે કરીયે, મોહની બંધ ઠાણ હરિયે, વિનતડી પ્રભુને કરીયે રે, ચેતન ચતુર થઇ ચૂકયો, જિનગુણ મોહવશે મૂકયો રે. ચે૦ ૧ જીવ હણ્યા ત્રસ જળ ભેટી, દેઈ ફાસો મોધર ફૂટી, મુખ દાબી વાધર વેંટી રે. ચે૦ ૨ કલેશ શમ્યા ઉદેરણીયા, અરિહા અવગુણ મુખ ભણિયા, બહુ પ્રતિપાલકને હણિયા રે. ચે૦ ૩ ધર્મી ધર્મથી ચૂકવિયા, સૂરિ પાઠક અવગુણ લવિયા, શ્રુતદાયક ગુરૂ હેલવિયા રે. ચે૦ ૪ નિમિત વશીકરણે ભરિયો, તપસી નામ વૃથા ધરીયો,

પંડિત વિનય નવિ કરિયો રે, ચે૦ ૫ ગામ દેશ ઘર પરજાળ્યાં, પાપ કરી અન્ય શિર ઢાળ્યાં, કપટ કરી બહુ જન વાળ્યાં રે. ચે૦ ૬ બ્રહ્મચારી થઇ ગવરાણો, પરદારશું મુંઝાણો, પરધન દેખી હુલવાણો રે. ચે૦ ૭ પરદ્રોહી મિથ્યાભાષી, વિશ્વાસઘાતી કૂડશાખી, મુનિ છંડી સેવ્યા ખાખી રે. ચે૦ ૮ મોહની બંધ કરી ફરિયો, સિત્તેર કોડાકોડી સાગરિયો, હવે તુમ શાસન અવતરિયો રે. ચે૦ ૯ શ્રી શુભવીર મયા કીજે, જિમ સેવક કારજ સીઝે, વાંક ગુનો બક્ષી દીજે રે, ચેતન ચતુર થઇ ચૂકયો. ૧૦

કાવ્યં—તિર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ ૫૦ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ મોહનીયબંધસ્થાનનિવારણાય જલં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ મોહનીયબંધસ્થાનનિવારણાર્થં પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ.)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહો:—બીજી ચંદનપૂજના, પૂજો ભેળી કપૂર;
અડવીસ પયડી માંહેથી, ચારિત્ર મોહની દૂર. ૧

ઢાળ બીજી.

(ગાન મિલ્હાન મિત્રાવર-નાઃ નદિ સાજણા સાંઈ સલુણા-એ દેશી)

ચંદનપૂજા ચતુર રચાવે, મોહ મહીપતિ મહેલ ખચાવે, ચંદન૦ ચારિત્રમોહની મૂળ જળાવે, જિનગુણ ધ્યાન અનલ સળગાવે. ચં૦ ૧ ચાર અનંતાનુબંધિ વિષધર, સુર વસુદત્ત મુનિરૂપ ધરાવે, ચં૦ રૂપ નાગ એક નાગણી મહોટી, પડિમા... નાગદત્ત ડસાવે. ચં૦ ૨ ... ચારતુ નિ

રહેવે, સજ્જનને એણી પરે સમજાવે, ચં૦ નરક લહે સમકિત ગુણઘાતે, અંતે સમાધિપણું નવિ પાવે. ચં૦ ૩ ચાલીસ સાગર કોડાકોડી, બંધ ઉદય સાસ્વાદન ભાવે, ચં૦ આઠમે ગુણઠાણે વિસ સત્તા પર્વત રેખા ક્રોધ કહાવે. ચં૦ ૪ આઠ ફણાલો માન મણિધર, પથ્થરથંભને કોણ નમાવે, ચં૦ ઘનવશી મૂળ માયા નાગણી, લોભ કરમજી રંગ કોણ હઠાવે. ચં૦ ૫ મેં વશ કીધા મુનિ કિરિયાથી, મંત્રમણિ મોહ રે વશ નાવે, ચં૦ જાગુલી વાદીને પાણી ભરાવે, નાગદત્ત વાસુદત્ત જગાવે. ચં૦ ૬ સામાયિક દંડક ઉચરાવે, એ સમો મંત્ર ન કો જગ આવે, ચં૦ શ્રીશુભવીરના શાસન માંહે, નાગદત્ત અક્ષયપદ પાવે. ચંદન૦ ૭

કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧ સહજકર્મં૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૧-૫૨ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અનંતાનુબંધિદહનાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.

(ઈતિ અનંતાનુબંધિદહનાર્થં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહો—અપચ્ચખ્ખાણી ચોકડી, ટાળી અનાદિની ભૂલ;
પરમાતમ પદ પૂજીયે, કેતકી જાયને ફૂલ. ૧

ઢાળ ત્રીજી.

(રાણીઓ રૂએ રંગ મહેલમાં રે—એ દેશી.)

ફૂલપૂજા જિનરાજનીરે, વિરતિને ઘરબાર રે. સનેહા.
તે ગુણલોપક અપચ્ચખ્ખાણીરે, જે ક્રોધાદિક ચાર રે, સ૦ ચાર ચતુર ચિત્ત ચોરટા રે, મોહ મહીપતિ ઘેર રે. સ૦ ચા૦૧ ચાલીસ સાગર કોડાકોડીરે, બંધથિતિ અનુસાર રે, સ૦

ઉદયવિપાક અબાધાકાળેરે, વર્ષ તે ચારહજાર રે. સ૦ ચા૦ ૨ બંધ ઉદય ચોથે ગુણે રે, નવમે સત્તા ટાળ રે, સ૦ વર્ષ લગે તે પાપ કરી રે, ન ખમાવે ગુરૂ બાળ રે. સ૦ ચા૦ ૩ તિર્યંચની ગતિ એહવી રે, પુઢવીરેખા ક્રોધ રે, સ૦ અસ્થિ નમાવ્યું વરષે નમેરે, બાહૂબલી નરયોધરે. સ૦ ચા૦ ૪ માયા મિંઢા સિંગ સરીસી રે, લોભ છે કર્દમ રંગરે, સ૦ અનીતિપુરે વ્યવહારિયો રે, રણઘંટાને સંગરે. સ૦ ચા૦ ૫ ચાર ધૂતારા વાણિયારે, પાસેથી વાળ્યું વિત્તરે, સ૦ રત્નચૂડ પરે શુભવીર શું રે, લાગે ચતુરનુ ચિત્તરે. સ૦ ચા૦ ૬

કાવ્યં—સુમનસાં૦ ૧ સમયસાર૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૩માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ અપ્રત્યાખ્યાનિ નિવારણાય પુષ્પાણિ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ અપ્રત્યાખ્યાનિ નિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ.)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહો—પ્રત્યાખ્યાની ચોકડી, દહન કરવા ધૂપ;
પૂજક ઉર્ધ્વગતિ લહે, વળી ન પડે ભવકૂપ. ૧

ઢાળ ચોથી

(અને હાં રે વાલ્હોજી વાગે છે વાંસળી રે–એ દેશી.)

અને હાંરે ધૂપ ધરો જિન આગળે રે, કૃષ્ણાગરૂ ધૂપ દશાંગ, ભવિ બલી ગુણઠાણની રે, અને હાં રે ધૂપધાણું રયણે જડ્યુ રે, ઘડ્યુ જાત્યમયી કનકાંગ, ભવિ૦ અને હારે ધૂપ૦ ૧ અ૦ મુનિવરરૂપ ન દાખવે રે, ચિતિ બંધ પુરવની રીત, ભવિ૦ અ૦ બંધોદય ગુણઠાણે પાંચમે રે, હવે ક્ષાયક [illegible] ભવિ૦ અ૦ ધૂ૦ ૨ અ૦ સોલ સામતને ભાળવી રે,

વચ્ચે ઘેરી હણ્યા લઈ લાગ, શ્રેણિ૦ અ૦ નાઠા આઠે સેનાપતિ રે, નવમાને બીજે ભાગ. શ્રેણિ૦ અ૦ ધૂ૦ ૩ અ૦ ચઉમાસા લગે એ રહે રે, મરણે નરની ગતિ જાણ શ્રે૦ અ૦ રજ રેખા સમ ક્રોધ છે રે, કઠથંભ સમાણો માન; શ્રેણિ૦ અ૦ ધૂ૦ ૪ અ૦ માયા ગોમૂત્ર સારખી રે, છે લોભ તે ખંજન રંગ, શ્રેણિ૦ અ૦ મુનિવર મોહને નાસવે રે, રહી શુભવીરને સંગ. શ્રેણિ૦ અ૦ ધૂ૦ ૫

કાવ્યં—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૪ માં)

મંત્ર—ॐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ પ્રત્યાખ્યાનિદહનાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ પ્રત્યાખ્યાનિઃદહનાર્થે ચતુર્થ ધૂપપૂજા સપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—સંજ્વલનાની ચોકડી, જબ જાયે તવ ગેહ;
જ્ઞાનદીવો પરગટ હુવે, દીપકપૂજા તેહ. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(ચંદ્રપ્રભ જિન ચંદ્રમા રે–એ દેશી)

જગદીપકની આગળે રે, દીપકનો ઉદ્યોત. સંજ્વલનો જ્વલતે થકે રે, ભાવ દીપકની જ્યોત. હો જિનજી. ૧ તેજે તરણીથી વડો રે, દોય શિખાનો દીવડો રે, ઝગકે કેવળ જ્યોત. એ આંકણી. બંધસ્થિતિ પૂરવ પરે રે, સંજ્વલનો તિગ જાણ, બંધ ઉદય સત્તા રહે રે, અનિયટ્ટિ ગુણઠાણ હો જિનજી. તે૦ ૨ લોભદશા અતિ આકરી રે, નવમે બંધ પળાય, ઉદય ને સત્તા જાણિયે રે, જે સૂક્ષ્મ સંપરાય. હો જિનજી. તે૦ ૩ સાહિબ શ્રેણિ સંચર્યા રે, લોભનો

ખંડ પ્રચંડ, ગુણઠાણા સરિખો કરી રે, ખેરવ્યો ખંડાખંડ. હો જિનજી. તે૦ ૪ પક્ષલગેં ગતિ દેવની રે, જળરેખા સમ ક્રોધ, નેત્રલતા સમ માનથી રે, ચરમ ચરણનો રોધ. હો જિનજી. તે૦ ૫ માયા અવલેહી સમી રે, લોભ હરિદ્રા રંગ, ક્ષાયક ભાવે કેવળી રે, શ્રી **શુભવીર** પ્રસંગ હો જિનજી. તેજે૦ ૬

કાવ્યં—ભવતિ દીપ૦ ૧ શુચિમનાત્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૫ મા)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦સંજ્વલનજ્વલનાય દીપં ય૦સ્વાહા.

(ઇતિ સંજ્વલનજ્વલનાર્થં પંચમ દીપકપૂજા સંપૂર્ણ.)

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહો—નવ નોકષાય તે ચરણમાં, તે રાગદ્વેષ પરિણામ;
કારણ જેહ કષાયનાં, તિણ નોકષાય તે નામ. ૧

ઢાળ છઠ્ઠી.

(સંભવ જિન જઇ વસિયે ચાલોને સખિ !–એ દેશી.)

વીર કને જઈ વસિયે, ચાલોને સખિ ! વીર કને જઇ વસિયે, અક્ષતપૂજા જિનની કરતાં, અક્ષયમંદિર વસિયે, હાસ્યાદિક ષટ્ ખટપટકારી, તાસ વદન નવિ પસિયે. ચા૦ ૧ હાસ્ય રતિ દશ કોડાકોડી, સાગર બંધન કસિયે, અરતિ ને ભય શોક દુગંછા, વિશ કોડાકોડી ખસિયે. ચા૦ ૨ ભય રતિ, હાસ્ય, દુગંછા અપૂરવ, શેષ પ્રમત્ત બંધ ધસિયે, ઉદય અપૂરવ સત્તા નવમે, પંચમ ભાગે નસિયે. ચા૦ ૩ હાસ્ય (કમો.ઉદરના મુનિ દેખે, ચોકઠમપતિ મોહ વસિયે, મો. ૩ નદિપાના મુખી પડિમા, કાઉસ્સગ્ગમાં મુનિ હસિયે. ચા૦ ૪ મોહની હાસ્ય વિનોદે વસતા, જેમ તેમ મુખથી ભસિયે

કોઈ દિન રતિ કોઈ દિન અરતિમાં, શોક મસિ લેઇ ઘસિયે. ચા૦ ૫ સંસારે સુખ લેશ ન દીઠું, ભયમોહની ચિહું દિશિયે, ચરણ દુગંચ્છા ફગ ચંડાળે, જન્મ મેતારજ ઋડપિયે. ચા૦ ૬ મોહમહિપતિ મહા તોફાને, મુંઝાણા અહનિશિયે, શ્રી શુભવીર હજૂરે રહેતાં, આનંદ લહેર વિલસિયે. ચા૦ ૭

કાવ્યં—ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજભાવ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૬મા)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ હાસ્યષટ્કનિવારણાય અક્ષતં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ હાસ્યષટ્કનિવારણાર્થં ષષ્ટ અક્ષતપૂજા સંપૂર્ણ)

સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા.

દોહો—આહારે વેદ ઉદય વધે, જેહથી બહુ જંજાળ;
નિર્વેદી આગળ ઠવો ભરી નૈવેદ્યનો થાળ. ૧

ઢાળ સાતમી.

(અમે જાણ્યા તમારી વાત રે—એ દેશી.)

મળીને વિછડશો નહીં કોય રે, મન માન્યા મોહનને મળી. એ આંકણી. વેદે વાહ્યો જીવ, વિષયી થયો, ભવમાહે ઘણું ભટકાય રે, મન૦ મોહની ઘર વસ્યો, મોહની ખોળતો, મળે મોહન ન ઓળખાય રે. મન૦ ૧ જે ગુણશ્રેણે ચડ્યા, વેદ ઉદયે પડ્યા, આષાઢાભૂતિ મુનિરાય રે, મન૦ એમ અનેક તે ચૂકયા, તપબળ વને મૂકયા, શકયા નહીં વેદ છૂપાય રે. મન૦ ૨ મહાનિશીથે કહ્યા ભવ બહુલ લહ્યા, વેદ ઉદયરૂપી રાય રે, મન. વેદવિલુદ્ધા પ્રાણી કરે સંપદહાણી, રાવણ નમે સીતાના પાય રે. મન૦ ૩ દેવ અચ્યુતનિવાસી, પૂરવપ્રિયા પાસી, મણુઅ નારીશું લપટાયરે, મન૦ પન્નવણાયે

કહ્યા, વેદવિવશ રહ્યા, ઘર છંડી વિદેશે જાય રે. મન૦ ૪ ગળે ફાંસો ધરે, ઝંપાપાત કરે, માત પિતાશું ન લજાય રે, મ૦ વેદ ત્રિહું ઉદયાણે, નવમે ગુણઠાણે, મિથ્યાતે નપું બંધાય રે. મ૦ ૫ નવમ દુજા સુધી, પુરૂપ પ્રિયા બંધી, હવે સત્તાથી છેદાય રે, મ૦ નર નપુંસક નારી, નવમેથી હારી, પટ્ ત્રણ્ય ચોથાને ભાય રે. મન૦ ૬ નરીથ્થી નપું જોડી, સાગર કોડાકોડી; દશ પન્નર વીશ કહાય રે, મન૦ વેદે નડયો, જડયો, સંસારી ઘડયો, નિર્વેદી ચડયો નહીં છાય રે. મન૦ ૭ અબ તું સ્વામિ મળ્યો, નરભવજ ફળ્યો, નૈવેદ્ય પૂજા ફળદાય રે, મન૦ શ્રી શુભવીર હજૂરે, રહો આનંદ પૂરે, ભવવેદન વિસરી જાય રે, મન માન્યા મોહનને૦ ૮

કાવ્યં—અનશનં૦ ૧ કુમતબોધ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૭ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ વેદનિકસૂદનાય નૈવેદ્યં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ વેદનિકસૂદનાર્થં સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા સંપૂર્ણ.)

અષ્ટમ ફલપૂજા.

દોહો—મોહ મહાભટ કેસરી, નામે તે મિથ્યાત;
ફળપૂજા પ્રભુની કરી, કરીશુ તેહનો ઘાત. ૧

ઢાળ આઠમી.

(રાગ વસંત–ધમાર–ઐસો મેરે સજના–એ દેશી.)

મોહ મહિપતિ મહેલમેં બેઠે, દેખે આયો વસંત, સજના૦ વીરજિણંદ રહે વનવાસે, મોહકો ન્યારો ભગવંત ચતુર કે ચિત્ત ચંદ્રમા હો. ૧. મંજરી પિંજરી કોયલ ટહુકે, દુઃખીઓ નરરાવ, સજના. ધર્મરાજ જિનરાજજી

ખેલે, હોરિ ગોરી અજ્જવીકાય ચ૦ ૨. સંતોષ મંત્રી વડો મુખ આગે, સમકિત મંડળી ભૂપ લલના. સામંત પંચ-મહાવ્રત છાજે, ગાજે મદ્દવ ગજ રૂપ ચ૦ ૩. ચરણ કરણ ગુણ પ્યાદલ ચાલે, સોનાની શ્રુતબોધ, લલના. શીલાંગરથ શિર સાંઇ સુહાવે, અધ્યવસાય જસ યોધ. ચ૦ ૪. મોહ-રાય પણ ઈણ સમે આયો, માયાપ્રિયા સુત કામ, લલના. મંત્રી લોભ ભટ દુર્દ્ધર ક્રોધા, હાસ્યાદિ ષટ્‌રથ નામ. ચ૦ ૫. મિથ્યાતમંડળી રાય અટારો, બંધ ઉદય નિજઠાણ લલના. સમકિત મિશ્રમોહની લઘુ ભાઈ, ઉદયે સત્તમ સમ્મ જાણ ચ૦ ૬. સિત્તેર સાગર કોડાકોડી, મિથ્યાત્વનો સ્થિતિબંધ લલના. સત્તા ત્રણયની અડ ગુણઠાણે, માનહસ્તીયે ચાહે ધંધ ચ૦ ૭. તસ રક્ષક મન જિન પલટાયો, મોહ તે ભાગો જાય લલના. ધ્યાન કેશરિયા કેવળ વરીયા, વસંત અનંત ગુણ ગાય ચ૦ ૮. તે શુભવીર જિણંદે દાખ્યો, કર્મસૂદન તપ એહ, લલના. તપફળ ફળપૂજા કરી યાચો, સાચો સાંઈશું કરો નેહ. ચતુરાં૦ ૮.

કાવ્યં—શિવતરો૦ ૧ શમરસૈ:૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ દર્શનમોહનીયનિવારણાય૦ ફલાનિ ય૦ સ્વાહા.

કલશ—ગાયો ગાયો રે મહાવીર૦ (પૃષ્ઠ ૫૮-૫૯-૬૦)

(ઇતિ દર્શનમોહનીયનિવારણાર્થં અષ્ટમફલ પૂજા સંપૂર્ણ.)

ઇતિ ચતુર્થદિવસેઽધ્યાપનીય મોહનીયકર્મ સૂદનાર્થં

વસતિ પ્રમુખ નવ બ્રહ્મચર્ય વાડથી જેઓ સુરક્ષિત છે. ક્ષાન્તિ વગેરે દસ સાધુ ધર્મને જેઓ આદરે છે. બાર સાધુ પ્રતિમા અને બાર તપને જેઓ આરાધે છે. આ મોક્ષ સાધનાની વાનગીથી આમ અનેક પ્રકારે સાધુઓ આત્મસાધના કરે છે.

વન્દન હો સાચા સાધક સકલ સાધુ ભગવંતોને!

સાધુપદનું આરાધન ૨૭ પ્રકારે શા માટે?

પાંચમું સાધુપદ ૨૭ પ્રકારે આરાધ્ય છે. કારણ કે સાધુના ગુણ ૨૭ છે.

છ વ્રત, છ જીવકાયની રક્ષા, પાંચ ઈન્દ્રિયનો નિગ્રહ, લોભ ત્યાગ, ક્ષમા, ભાવવિશુદ્ધિ, પ્રતિલેખન વગેરે કરણ વિશુદ્ધિ, સંયમયોગનું સેવન, કુશલ મન, વિશુદ્ધ વચન, નિર્મલ કાયા, શીતાદિ પરિસહોનું સહેવુ, મારણાન્તિક સુધીના ઉપસર્ગોમાં પણ અડગપણું એ ૨૭ ગુણો છે. આ ૨૭ ગુણો એક પ્રકારે ગણાવ્યા છે. જુદી જુદી રીતે અનેક પ્રકારે ૨૭ ગુણો ગણાવી શકાય છે. શાસ્ત્રમાં સત્યાવીશ પ્રકારે ૨૭ ગુણો ગણાવ્યા છે. તે ૨૭ ગુણો પ્રાપ્ત કરવા માટે ૨૭ પ્રકારે આરાધન કરાય છે.

સાધુપદનો વર્ણ શ્યામ શા માટે?—

સાધુ પદનો વર્ણ શ્યામ-કૃષ્ણ છે, તેના હેતુઓ આ પ્રમાણે છે—

(૧) આચાર્ય પદ રૂપ સુવર્ણની પરીક્ષા સાધુ ધર્મરૂપ કસોટીથી થાય છે. સાધુધર્મની કસોટીમાંથી પસાર થયા વિના સાધુ આચાર્યપદ સુવર્ણની કાંઇ કિંમત નથી. કસોટીનો પત્થર શ્યામ હોય છે, સાધુ પદ પણ શ્યામ છે.

(૨) સાધુઓ જૈન સામ્રાજ્યમાં સૈનિક સમા છે એ સૈન્ય જેટલું મજબૂત ને વિશાળ તેટલુજ જૈન સામ્રાજ્ય મજબૂત ને વિશાળ છે. સૈન્યની મજબૂતીનો આધાર તેની યુદ્ધ સામગ્રી ઉપર છે. શસ્ત્રાસ્ત્ર સર્વે લોહમય હોય છે લોઢાના મજબૂત બખ્તર–કવચથી પોતાનું રક્ષણ કરતો શસ્ત્રધારી યોધો જ્યારે રણે ચઢયો હોય ત્યારે શત્રુને સાક્ષાત્ શ્યામવર્ણો યમરાજ સામે ન આવ્યો હોય એમ લાગે. સાધુ પદનો શ્યામ વર્ણ મોહાદિ શત્રુ સામે યમસમા કવચધારી યોધાના ભાવને સમજાવે છે

(૩) જ્ઞાનધ્યાન ને ક્રિયાની સાધનામાં સતત તત્પર સાધુઓ રહે છે. સતત શ્રમશીલ સાધુઓના શ્રમને સ્પષ્ટ જણાવતો વર્ણ શ્યામ છે. શ્યામ વર્ણ શ્રમસૂચક છે તે સહેજે સમજાય એવું છે.

(૪) સાધુ ધર્મની આરાધનામાં બાહ્ય મલિનતાથી દુગુંછા–જુગુપ્સા કરવાની નથી શરીર–વસ્ત્ર મલિન હોય તેથી કાંઇ સાધુતામાં ક્ષતિ આવતી નથી, સાધુતાની ક્ષતિ તો શરીરને વસ્ત્રને ન્હાઇ–ધોઇને ટાપટીપ કરવામાં છે. મલિનતાની ચીડ દૂર કરવાને સાધુઓનો શ્યામ વર્ણ છે. જો શ્યામ વર્ણ પ્રત્યે પ્રેમ જાગૃત થઇ જાય તો સાધુ ધર્મ ગમી જાય, ને એ ન ગમે ત્યાં સુધી કાંઇ નથી.

(૫) વર્ણોનો વિકાસ પણ ઉત્તરોત્તર આ ક્રમથી થાયછે. ગુણિઓમાં અન્તિમ સાધુ પદ છે ને વર્ણોમાં અન્તિમ કૃષ્ણ વર્ણ છે છેલ્લાની સાથે છેલ્લા વર્ણને યોગ એ સુયોગ છે–ઉચિત છે.

(૬) સાધુ પદ એટલે મોહાદિ શત્રુઓ સામે લડવા મેદાને પડેલુ ધર્મમહારાજાનુ સૈન્ય-દલ સૈનિકમાં શત્રુ પ્રત્યે જેટલી વિદ્વેશ ભાવના જાગૃત થઇ હોય તેટલા વેગથી તે લડે છે. મોહાદિ તરફ સાધુમાં પૂર્ણ વિદ્વે વૃત્તિ જાગૃત હોય છે. એ વૃત્તિનો પોષક વર્ણ શ્યામ મંત્રશાસ્ત્ર પણ વિદ્વેશભાવ ઘાતકવૃત્તિ માટે કૃષ્ણ-શ્યા વર્ણ સમર્થ છે એમ આદેશે છે. સાધુ પદનો શ્યા વર્ણ ખૂબભાવસૂચક છે.

સાધુપદના આરાધકના અભિલાષ—

સાધુપદની આરાધના કરતો આરાધક તીવ્ર અભિલા કેળવે કે શુદ્ધ સાધુપદ મને ક્યારે મળે. આ આરાધનથ મારામા સાધુપદ પામ કરવાની યોગ્યતા આવે. યોગ્યતા વગર કોઇ પણ પદ મળી શકતું નથી. સાધુ પદ સમુ કોઇ પણ પદ દુનીયામાં નથી. સર્વ ગુણોનો આધાર એ પદ ઉપર અવલંબે છે ઉચિત આરાધના કરતા આરાધકોમાં એ યોગ્યતા પ્રકટે ત્યારે જ તે આરાધન સફળ છે

* * *

વિશ્વના જીવ માત્ર સાધુ પદના આરાધક બનો ને તેને અનુસરો.

પાંચમો દીવસ

પદ-શ્રી સાધુ.	નવકારવાલી-વીસ,
કાઉસગ્ગ-૨૭ લોગસ્સ.	જાપ-ૐ હ્રીં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં.
વર્ણ-કાળો, આયંબીલ એક ધાનનું, તે અડદનું.	સ્વસ્તિક-૨૭.
ખમાસમણાં-૨૭.	પ્રદક્ષિણા-૨૭.

ખમાસમણાનો દુહો—

અપ્રમત્ત જે નિત્ય રહે, નવિ હરખે નવિ શોચે રે;
સાધુ સુધા તે આતમા, શું મુંડયે શું લોચ્યે રે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઇરે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઇરે. વીર૦

સાધુપદના ૨૭ ગુણઃ—

૧ પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે નમઃ૦
૨ મૃષાવાદવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૩ અદત્તાદાનવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૪ મૈથુનવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૫ પરિગ્રહવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૬ રાત્રિભોજનવિરમણવ્રતયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૭ પૃથ્વીકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૮ અપ્કાય રક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૯ તેજસ્કાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૦ વાયુકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૧ વનસ્પતિકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦

૧૨ ત્રસકાયરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૩ એકેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૪ દ્વીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૫ ત્રીન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૬ ચતુરિન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૭ પઞ્ચેન્દ્રિયજીવરક્ષકાય શ્રીસાધવે૦
૧૮ લોભનિગ્રહકારકાય શ્રીસાધવે૦
૧૯ ક્ષમાગુણયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૨૦ શુભભાવનાભાવકાય શ્રીસાધવે૦
૨૧ પ્રતિલેખનાદિક્રિયાશુદ્ધકારકાય શ્રીસાધવે૦
૨૨ સંયમયોગયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૨૩ મનોગુપ્તિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૨૪ વચનગુપ્તિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૨૫ કાયગુપ્તિયુક્તાય શ્રીસાધવે૦
૨૬ ક્ષુધાદિદ્વાવિંશતિપરિસહસહનતત્પરાય શ્રીસાધવે૦
૨૭ મરણાન્તઉપસર્ગસહનતત્પરાય શ્રીસાધવે નમઃ

અથ પંચમ દિવસેઽધ્યાપનીય આયુષ્યકર્મસૂદનાર્થં પંચમ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ.]

(૧ સાકરનું પાણી, ૨ કેસર, ૩ જાય અને ચમેલીનાં ફૂલ, ૪ સુંદર દશાંગ ધૂપ, ૫ ચાર દિવેટનો દીપક, ૬ અખંડ ચોખા, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—પંચમ કર્મતણી કહું, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર;
મોહરાય દરબારમાં, જીવિત કારાગાર. ૧
ચાર અઘાતી આઉખાં, બંધોદય સુવિચાર,
સત્તાયે પણ જોડિયે, અધ્રુવપદ નિરધાર. ૨
ચાર ગતિમાં જીવડો, આયુકર્મને યોગ;
બંધ ઉદયથી અનુભવે, સુખ દુઃખ કેરા ભોગ. ૩
ચરમશરીરી વિણુ જિકે, જીવ ઇણે સંસાર;
સમય સમય બાંધે સહી, કર્મ તે સાત પ્રકાર. ૪
અંતરમુહૂર્તે આઉખું, ભવમાં એકજ વાર;
બાંધી અબાધા અનુભવી, સંચરિયા ગતિ ચાર. ૫
એમ પુદ્ગલપરાવર્ત્તના, કરી સંસાર અનંત;
નિર્ભયદાયક નાથજી, મળિયો તું ભગવંત. ૬
જળપૂજા જુગતે કરી, ધરી પ્રભુચરણે શીશ;
ચાર પયડીમા સુરગતિ, દાયક ઠાણુ કહીશ. ૭

ઢાળ પહેલી.

(શીતલ જિન મહજ્જનદા-એ દેશી)

તીર્થોદક કલશા ભરિયે, અભિષેક પ્રભુને કરિયે, પ્રાતિહારજ શોભા ધરિયે, લઘુ ગુરૂ આશાતના હરિયે. સલૂણા સંત એ રીત કીજે, દેવઆયુ લહે ભવ બીજે. સ૦ ૧
પરમાતમ પૂજા રચાવે, સમતા રસ ધ્યાન ધરાવે, શોક સંતાપ અલ્પ કરાવે, સાધુ સાધ્વીને વોહરાવે. સ૦ ૨
ગુણી રાગ ધરે વ્રત પાળે, સમકિત ગુણને અજુવાળે, જયણા અનુકંપા ઢાળે, કરે ગુરૂવંદન ત્રણ્ય કાળે. સ૦ ૩

તાપ સહંતા, બ્રહ્મચારી વનમાં વસંતા, કષ્ટે કરી દુઃખ દમતા, બાળ તપસી નામ ધરંતા. સ૦ ૪ બંધ કરતો સાતમો જાણો, ઉદયે ચોથો ગુણઠાણો, ઓઘે સુરઆયુ પ્રમાણો, સત્તા ઉપશમ ગુણઠાણો. સ૦ ૫ લોક લોકોત્તર ગુણધારી, અંતે પરિણામ સમારી, દેવલોકમાંહે અવતારી, શુભવીર વચન બલિહારી. સલૂણા. ૬

કાવ્યં—તીર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ. ૫૦માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ દેવાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાય જલં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ દેવાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાર્થં પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ)

દ્વિતીય ચંદન પૂજા.

દોહા—પર્યાપ્તિ પૂરી કરી, સમકિતદૃષ્ટિ દેવ;
ન્હવણ વિલેપન કેસરે, પૂજે જિન તતખેવ. ૧

ઢાળ બીજી.

(ઓસા વરસા કંકુ ગાગીજી, મનોહર મનગમતા—એ દેશી)

દુનિયામાં દેવ ન દૂજાજી, જિનવર જયકારી, કરે અંગવિલેપન પૂજાજી, જિ૦ તેમ સમકિતી સુર પૂજેજી; જિ૦ મિથ્યાત્વી પણ કોઈ બૂઝેજી. જિ૦ ૧ તિહાં પહેલો ભવનનિકાયજી, જિ૦ એક સાગર અધિકું આયજી, જિ૦ ઉત્તરથી દક્ષિણ ઊણુંજી; જિ૦ નવમાં દો પલિય તે ઊણાજી. જિ૦ ૨ વ્યંતર એક પલિયનું આયજી, જિ૦ સુણ સાહિબ ત્રીજ નિકાયજી, જિ૦ લાખ વરસ અધિકેરુંજી, જિ૦ રવિ ચંદ્ર પલ્યોપમ પૂરુંજી જિ૦ ૩ ગ્રહ રિખ તારક નિકાયજી

જિ૦ પલ્ય અર્ધ ને ચોથે પાયજી. જિ૦ સૌધર્મે સાગર દોયજી જિ૦ બીજે અધિકેરાં હોયજી. જિ૦ ૪ દોય કલ્પે સગહિય જાણોજી, જિ૦ એ પરમાયુ પરિમાણોજી, જિ૦ દશ ચઉદશ સત્તર દિજેજી; જિ૦ મહાશુક્ર લગે તે લીજેજી. જિ૦ ૫ હવે કીજે અધિક એક એકેજી, જિ૦ એકત્રીશ નવમે ગ્રૈવેકેજી; જિ૦ તેત્રીશ તે પંચ વિમાનેજી; જિ૦ સમકિતદૃષ્ટિ તિહાં માનેજી જિ૦ ૬ શિવ સાધન બાધક ટાણેજી; જિ૦ સુરસુખ તે દુઃખ કરી જાણેજી; જિ૦ કલ્યાણક રંગે ભીનાજી; જિ૦ શુભવીર વચન રસ લીનાજી. જિનવર૦ ૭

કાવ્યં:—જિનપતે૦ ૧ સહજકર્મ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૧-૫૨માં)

મંત્ર — ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ સુરાસુરનિંગડભંજનાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.

(ઈતિ સુરાયુર્નિંગડભંજનાર્થં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહાઃ—ત્રીજી કુસુમની પૂજના, પૂજે નિત્ય જિનરાય,
પંડિત સંગ કરે સદા, શાસ્ત્ર ભણે ધરે ન્યાય. ૧
ન્યાયે ઉપાર્જના કરે, જયણાયુત સુનિદાન;
ભદ્રક ભાવે નવિ કરે, આરંભ નિંદા ઠાણ. ૨
પરઉપકારાદિક ગુણે, બાંધે મણુઅનું આય;
તુજ શાસન રસિયા થઈ, શિવમારગ કેઈ જાય. ૩

ઢાળ ત્રીજી.

(આસણુરા જોગી.—એ દેશી)

કુસુમની પૂજા કર્મ નસાવે, નાગકેતુ પરે ભાવેરે; સુણજો જગસ્વામિ ! આયુ નિકાચિત છે પણ તકેવી, કર્મનું

મત જા રે પિયા તુજ વારૂંગી; બાલ ખેલમેં નવિ બતલાયો, અબ નયને લલકારૂંગી; મત૦ ૧ માત પિતા સયણા લજવાતે, લાજત દશ દોષ ડારૂંગી. મત૦ એ તુજ ખ્યાલ બૂરા દુનિયામેં, ક્યા મેં મુખ દેખારૂંગી. મત૦ ૨ રયણી ઘોરમેં ચોર ફિરત હે, પિયુ હરરોજ પોકારૂંગી. મ૦ ઇતને દીન ઓઝલમે રહેતી, સહેતી દુનિયાં ગારૂંગી; મ૦ ૩ તીન લોક સાહિબકી આના, મે તેરે શિર ધારૂંગી. મ૦ દીપકી જ્યોતસેં મંદીર રહેનાં, પરઘર ચાર વિસારૂંગી. મ૦ ૪ ચાર સજ્જાયે ફૂલ બિછાઉં, છતિયાંસે બિલ ગારૂગી; મ૦ રંગમહેલમેં સહેલ કરંતાં, ગોદમેં પુત્ત રમારૂગી. મ૦ ૫ ગંગાનીરસે અંગ પખારૂં, નાથ સગાંસે તારૂગી; મ૦ નવલ વધૂસેં પુત્તસગાઈ, મંગળતૂર બજારૂગી મ૦ ૬ નાથસેં હોતી પુત્ત પનોતી, સખિયાં ગીત ઉચારૂગી; મ૦ શ્રી શુભવીર ચતુર ચોરીમેં, શિર પર લૂણ ઉતારૂંગી. મત૦ ૭

કાવ્ય:—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૪માં)

મંત્રઃ—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦નરાયુર્વિંગમાદતરંગકુટુંબપ્રાસયે ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નરાયુર્વિંગમાદતરંગ કુટુબપ્રાપ્ત્યર્થ ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહો—મનમંદિર દીપક જિસ્યો, દીપે જાસ વિવેક;
તસ તિરિયાયુ નહિ કદા, થાનકબંધ અનેક. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(ચોરી અસન નિવારીયે—એ દેશી.)

દીપકપૂજા જિનતણી, નિત કરતાં હો અવિવેક તે

એકલડાં મેં આચર્યાં, મ૦ તિરિય ગતિનાં આય. મ૦ ૨ એકેં-દ્રિયમાંહે રહ્યો, મ૦ બાવીશ વરસ હજાર, મ૦ ક્ષુલ્લક ભવ સત્તર કર્યા, મ૦ શ્વાસોશ્વાસ મોઝાર. મ૦૩ બેઇંદ્રિય ગુરૂ આયુથી, મ૦ જીવે વરસ તે બાર; મ૦ ઓગણપચાસ વાસરા, મ૦ તેઇંદ્રિય અવતાર. મ૦ ૪ છમાસી ચઉરિંદ્રિયે, મ૦ પલ્ય પણિંદી તીન, મ૦ બંધ કહ્યો સાસ્વાદને, મ૦ ઉદયે પંચમ હીન. મ૦ ૫ સત્તા ખસી ગઇ સાતમે, મ૦ પૂજ્ય હુઆ શુભવીર, મ૦ હું પણ મળિયો અવસરે, મ૦ પૂજું અક્ષત થઇ થીર. મ૦ ૬

કાવ્યં:—ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજભાવ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ તિર્યગાયુર્નિવારણાય અક્ષતાન્ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ તિર્યગાયુર્નિવારણાર્થં ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા સંપૂર્ણ.)

સપ્તમ નૈવેદ્ય પૂજા.

દોહો—અણાહારી પદ મેં કર્યાં, વિગ્ગહગઇએ અનંત.
નૈવેદ્ય પૂજા ફળ દિયો, અણાહારી પદ સંત. ૧

ઢાળ સાતમી.

(માતા યશોદાજી હુલરાવે, જાઓ ગનોપાલ બાળપણે વાલો—એ દેશી.)

આહાર કરંતા અહર્નિશ માગ્યો, નાવ્યો ઇણે સંસાર, સાંભળ વિશરામી, નૈવેદ્ય થાળ ઠવી જિન આગે, માગુ પદ અણાહાર, સાં૦ દેતાં નહિ તુજ વાર, સા૦ તુજ સરિખો નહીં કોઇ આ સંસાર; નિરાશંસાન નમસ્કાર, સાં૦

મુજ અવગુણ ન વિચાર. સાં૦ ૧ મદ મચ્છર હોવી અતિ વિષયી, જીવતણો હણનાર, સાં૦ મહારંભી મિથ્યાત ને રૌદ્રી, ચોરીનો કરનાર; સાં૦ ઘાતક જિન અણગાર, સાં૦ વ્રતનો ભંજનહાર, સાં૦ મદિરા માંસ આહાર, સાં૦ ભોજન નિશિ અંધાર, સાં૦ ગુણી નિંદાનો ઠાર, સાં૦ લેશ્યા ધુર અધિકાર, સાં૦ નારકીમાં અવતાર, સાં૦ ઇણે લક્ષણ નિરધાર, સાં૦ અવગુણનો નહીં પાર, સાં૦ પણ આવ્યો તુજ દરબાર, સાં૦ નિજરૂપ દિયો એક વાર, સાં૦ જેમ વિદ્યાધર ઉપગાર, સાં૦ સંજીવની બુટી ચાર, સાં૦ સાજો કીધો ભરતાર, સાં૦ શુભવીર વડો આધાર, સાંભળ૦ ૨

કાવ્યં—અનશનં૦ ૧ કુમતબોધ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૭ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નરકાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાય૦ નૈવેદ્યં ય૦ સ્વાહા૦

ઇતિ નરકાયુર્બંધસ્થાનનિવારણાર્થં સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા સંપૂર્ણ.

અષ્ટમ ફલપૂજા.

દોહો—બંધની બેડી ભાંજવા, જિનગુણધ્યાન કુઠાર,
ફળપૂજાથી તે હુવે, ફળથી ફળ નિરધાર. ૧

ઢાળ આઠમી.

(પરિગ્રહ મમતા પરિહરો—એ દેશી.)

ફળપૂજા વીતરાગની, કરતાં દુઃખ પલાય. ગગુણ૦
અરિહંતપૂજ અણોચતા, જીવ તે નરકે જાય. સગુણ૦ ૧
નંદ ગમન જિન ચાલિયે, ગ્યો ટળે સંતાપ. સ૦ શોક

ધે સંતાપથી, શોક નરકની છાપ. સ૦ બંધ૦ ૨ ઇગ તિગ સગ દશ સત્તરૂ, બાવીશ ને તેત્રીસ. સ૦ સાગર સાતે નરકમાં, નારકી પાડે ચીશ. સ૦ બધ૦ ૩ દશવિધ દાહક વેદના, વૈતરણીના દુઃખ. સ૦ પરમાધામી વશ પડ્યા, ઘડીય ન પામે સુખ. સ૦ બંધ૦ ૪ જાતિસ્મરણે જાણતા, અનુભવિયા અવદાત. સ૦ તોપણ રાવણ જૂઝનો, લક્ષ્મણશું કરી ઘાત. સ૦ બંધ૦ ૫ પરમાધામી દેખીને, નાખે અગ્નિ-મઝાર. સ૦ ચોથી નરકે બૂઝવ્યા, સીતેંદ્ર તેણી વાર. સ૦ બંધ૦ ૬ રાય વસુ નરકે પડ્યા, સુભૂમ સરિખા વીર. સ૦ સાંભળી હૈડાં કમકમે, ધ્રૂજે વછૂટે શરીર. સ૦ બંધ૦ ૭ આદિ તુરિય બંધ ઉદયથી, સત્તા સાતમે ટાળ. સ૦ કર્મ સૂદન તપફળ દીયો, શ્રી શુભવીર દયાળ. સ૦ બંધ૦ ૮

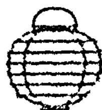
કાવ્યં—શિવતરો૦ ૧ શમરસૈ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નરકાયુર્નિગડવિફલત્વાય ફલાનિ ય૦ સ્વાહા.

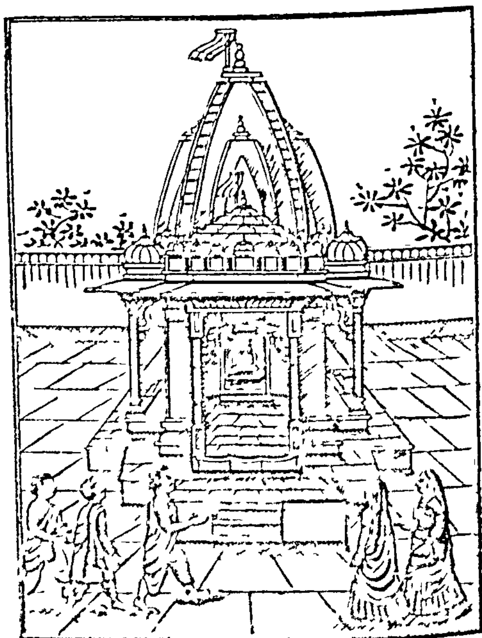
આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીર૦ એ કળશ બોલવો જોઈએ, તે માટે પાનુ ૫૮–૫૯–૬૦ જુઓ.

ઇતિ નરકાયુર્નિગડાંતકરત્વાર્થં અષ્ટમ ફળપૂજા સંપૂર્ણ.

ઇતિ પંચમ દિવસેઽધ્યાપનીય આયુ કર્મ સૂદનાર્થં પંચમ પૂજાષ્ટક સંપૂર્ણ.

શ્રી દર્શનપદ—

પ્રથમ ખંડનો-સાતમો વિભાગ.

जिणुत्ततत्ते रुइलक्खणस्स ।
णमो णमो निम्मलदंसणस्स ॥

श्रद्धा लिंगं विनयाः शुद्धिर्दोषाः प्रभावना भणिता ॥
भूषणलक्षणयतना आगारा भावना स्थाना ॥ १ ॥

इत्यादिभेद-सदृशं दर्शनमनिशं गुरुम् ॥
ज्ञानं तपसां मूलं, शिवसाधनमानमाम्यनिशम् ॥ २ ॥

શ્રી દર્શનપદનું સ્વરૂપ—

શુદ્ધ દેવ શુદ્ધ ગુરૂ ને શુદ્ધ ધર્મ એ તાત્વિક સંપતિ છે. તેના પ્રત્યે અન્તરંગ પ્રેમરૂચિ-ચવી તેનુ નામ સમ્યકત્વ–સમ્યગ્દર્શન છે. શુદ્ધ વસ્તુ પ્રત્યે સાચો રાગ–પ્રેમ જાગૃત થવો એ સાધારણ નથી, ભારે કર્મી આત્માઓને એ અનુરાગ થતો નથી. જ્યારે કર્મસ્થિતિ અન્તઃ કોટાકોટી સાગરોપમ પ્રમાણ થાય છે, ત્યારે સમ્યકત્વ પ્રાપ્ત થાય છે. જ્યારે સમ્યકત્વ મલે છે, ત્યારે આત્માનું ભવભ્રમણ પણ મર્યાદિત થઈ જાય છે. અર્ધ પુદ્ગલ પરાવર્તથી અધિક તેને સંસારમાં રહેવાપણું રહેતું નથી. ઉપશમ સમ્યકત્વ, ક્ષાયોપશમિક સમ્યકત્વ ને ક્ષાયિક સમ્યકત્વ એમ સમ્યગ્દર્શનના ત્રણ પ્રકાર છે. ક્ષાયિક સમ્યકત્વ સિવાયના બીજા બે સમ્યકત્વો આવ્યા પછી પાછા ચાલ્યા પણ જાય છે. ઉપશમ સમ્યકત્વ આખા ભવચક્રમાં વધારેમાં વધારે પાંચ વખત પ્રાપ્ત થાય છે. ક્ષાયોપશમિક સમ્યકત્વ અસંખ્યાતી વખત આવે છે, ને ક્ષાયિક તો એકજ વખત મળે છે. તે મળ્યા પછી પાછું જતુંજ નથી. મૂળ મજબૂત હોય તોજ વૃક્ષ મજબૂત રહે છે, ધર્મની મજબૂતીનો આધાર સમ્યકત્વ ઉપર છે. સમ્યકત્વ એ ધર્મવૃક્ષનું મૂળ છે. ધર્મરૂપી નગરમાં પ્રવેશ કરવા માટે દ્વાર સમું સમ્યકત્વ છે. એ ન ઉઘડે ત્યાં સુધી ધર્મમા પ્રવેશ થઈ શકતો નથી. ધર્મમહેલનુ સુન્દર ચણતર સમ્યકત્વ પીઠ–પાયા ઉપર નિર્ભર છે, એ પાયો ન હોય–કાચો હોય તો ધર્મમહાલય સ્થિર થઈ શકતો નથી. ધર્મ જગતનો આધાર સમ્યકત્વ

છે. ઉપશમરસનુ ભાજન સમ્યકત્વ છે. એ ભાજન-પાત્ર વગર ઉપશમ રસ ઢોળાઈ જાય છે, સમ્યકત્વ એ ગુણ રત્નનુ નિધાન છે. જે સમ્યકત્વ સિવાય જ્ઞાન એ અજ્ઞાન કહેવાય છે ને ચારિત્ર પણ ફળ આપતું નથી. મોક્ષ મેળવવા માટે સમ્યકત્વ એ પ્રધાન કારણ છે. શ્રદ્ધા—લક્ષણ ભૂષણ વગેરે ભેદોથી સમ્યકત્વનું ભાન થાય છે. શુદ્ધ સમ્યગ્દર્શનને ત્રિકરણ યોગે નમન હો.

શ્રી દર્શન પદનું આરાધન.

શ્રી દર્શન પદનું આરાધન ૬૭ પ્રકારે કરવામાં આવે છે. સમ્યકત્વના ભેદ ૬૭ છે—૪ શ્રદ્ધા, ૩ લિંગ, ૧૦ વિનય, ૩ શુદ્ધિ, ૫ દૂષણ, ૮ પ્રભાવક, ૫ ભુષણ, ૫ લક્ષણ, ૬ યતના, ૬ આકાર, ૬ ભાવના ને ૬ સ્થાનક. એમ ૬૭ ભેદ છે. એ ભેદો આરાધવા માટે—પ્રાપ્ત કરવા માટે આરાધન ૬૭ પ્રકારે કરવામાં આવે છે.

શ્રી દર્શન પદનો શ્વેતવર્ણ શા માટે ?

સમ્યકત્વ એ ગુણ છે. ગુણો હમેશાં ઉજ્જવળ હોય છે ઉત્તમ વર્ણ શ્વેત છે, તે ઉત્તમ ગુણ સાથે હોય તે સ્વાભાવિક છે. દર્શનપદ એ સુદર્શનચક્ર સમાન છે. તે ચક્ર શુક્લ છે માટે દર્શનપદ શુક્લ છે. દર્શનથી ધર્મમાં દૃઢતા આવે છે એ દૃઢતા વજ્રમયી હોય છે. વજ્ર ઉજ્જવલ છે. તેથી દર્શન પદ ઉજ્જવલ છે. દર્શન એ ગુણ રત્નનું માટે મજબૂત કિલ્લો છે કિલ્લો ઈંટ ચૂનાનો શુભ્ર શ્વેત હોય છે, તેમ દર્શનપદ શ્વેત છે ગુણોથી આત્મા શાન્ત થાય છે. શાન્ત

માટે ધ્યાન શ્વેત વિહિત છે. દર્શનનુ ધ્યાન શ્વેત વર્ણે કરાય માટે તેનો વર્ણ શ્વેત છે

શ્રી દર્શન પદના આરાધકની ભાવના.

સમ્યગ્ દર્શનનું આરાધન કરતો આરાધક દૃઢપણે ચિત્ત વૃત્તિ કેળવે કે 'तमेव सच्च निस्संक, जं जिणेहिं पवेइयं' 'તેજ સત્ય ને નિઃશંક છે કે જે તીર્થંકરોએ કહ્યું છે' તે આરાધકને શુદ્ધ ધર્મ ઉપર એટલો પ્રબલ વિશ્વાસ હોય કે તે શુદ્ધ ધર્મ સિવાય બીજે કદી પણ જાય નહિ. સંસારની કોઈ પણ ઇચ્છા માટે પણ તે જેવા તેવાને કરગરે નહિ. ગમે તેવી આપત્તિ આવે તો પણ ધર્મશ્રદ્ધાને ગૂમાવે નહિ. દેવો પણ તેને ફેરવી શકે નહિ. ઇન્દ્રો પણ એ આરાધકની પ્રશંસા કરે.

* * *

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ને ધર્મ પ્રત્યે અંતરંગ પ્રેમ-વિશ્વાસ-રૂચિ દરેકમાં જાગૃત થાવ ને જાગૃત થયેલા એ અવિચલ રહો.

છટ્ઠો દિવસ.

પદ-શ્રી સમ્યગ્ દર્શનનું.
કાઉસગ્ગ-૬૭ લોગસ્સનો.
વર્ણ-સફેદ. આયંબીલ
એક ધાન્યનું-તે ચોખાનું.
પ્રદક્ષિણા-૬૭.

નવકારવાલી-વીસ.
જાપ-ૐ હ્રીઁ નમો દંસણસ્સ
સ્વસ્તિક-૬૭
ખમાસમણાં-૬૭.

ખમાસમણનો દુહો—

શમ સંવેગાદિક ગુણા, ક્ષય ઉપશમ જે આવે રે,
દર્શન તેહીજ આતમા, શું હોય નામ ધરાવે રે.-વીર૦
વીર જિણેસર ઉપદિશે, તમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, રિદ્ધિ મળે સવિ આઈ રે-વીર૦

દર્શન પદના ૬૭ ગુણ:—

૧ પરમાર્થસંસ્તવરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૨ પરમાર્થજ્ઞાતૃસેવનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૩ વ્યાપન્નદર્શનવર્જનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૪ કુદર્શનવર્જનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૫ શુશ્રૂષારૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૬ ધર્મરાગરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૭ વૈયાવૃત્યરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૮ અર્હદ્વિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૯ સિદ્ધવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૦ ચૈત્યવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૧ શ્રુતવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૨ ધર્મવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ

૧૩ સાધુવર્ગવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૪ આચાર્યવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૫ ઉપાધ્યાયવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૬ પ્રવચનવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમ
૧૭ દર્શનવિનયરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૮ "સંસારે શ્રીજિનઃ સારઃ" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૧૯ "સંસારે શ્રીજિનમતઃ સારઃ" ઇતિચિંતનરૂપશ્રીસદ્દર્શ૦
૨૦ "સંસારે જિનમતસ્થિતશ્રીસાધ્વાદિઃ સારઃ" ઇતિચિન્તનરૂપ શ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૨૧ શંકાદૂષણરહિતાય શ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૨૨ કાંક્ષાદૂષણરહિતાય શ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ
૨૩ વિચિકિત્સાદૂષણરહિતાય શ્રીસ૦
૨૪ કુદૃષ્ટિપ્રશંસાદૂષણરહિતાય શ્રીસ૦
૨૫ તત્પરિચયદૂષણરહિતાય શ્રીસ૦
૨૬ પ્રવચનપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૨૭ ધર્મકથાપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૨૮ વાદિપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૨૯ નૈમિત્તિકપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૩૦ તપસ્વિપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૩૧ મન્ત્રાદ્યાદિવિદ્યાગુણપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૩૨ ચૂર્ણાંજનાદિસિદ્ધપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૩૩ કવિપ્રભાવકરૂપશ્રીસ૦
૩૪ જિનશાસને કૌશલ્યભૂષણરૂપશ્રીસ૦
૩૫ પ્રભાવનાભૂષણરૂપશ્રીસ૦
૩૬ તીર્થસેવાભૂષણરૂપશ્રીસ૦

૩૭ ધૈર્યભૂષણરૂપશ્રીસ૦
૩૮ જિનશાસને ભક્તિભૂષણરૂપશ્રીસ૦
૩૯ ઉપશમગુણરૂપશ્રીસ૦
૪૦ સંવેગગુણરૂપશ્રીસ૦
૪૧ નિર્વેદગુણરૂપશ્રીસ૦
૪૨ અનુકમ્પાગુણરૂપશ્રીસ૦
૪૩ આસ્તિક્યગુણરૂપશ્રીસ૦
૪૪ પરતીર્થિકાદિવંદનવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૪૫ પરતીર્થિકાદિનમસ્કારવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૪૬ પરતીર્થિકાદિઆલાપવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૪૭ પરતીર્થિકાદિસંલાપવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૪૮ પરતીર્થિકાદિઅશનાદિદાનવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૪૯ પરતીર્થિકાદિગન્ધપુષ્પાદિપ્રેષણવર્જનરૂપશ્રીસ૦
૫૦ રાજાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૧ ગણાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૨ બલાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૩ સુરાભિયોગાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૪ કાન્તારવૃત્ત્યાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૫ ગુરુનિગ્રહાકારયુક્તશ્રીસ૦
૫૬ "સમ્યક્ત્વં ચારિત્રધર્મસ્ય મૂલમ્" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦
૫૭ "સમ્યક્ત્વં ધર્મપુરસ્ય દ્વારમ્" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦
૫૮ "સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્ય પ્રતિષ્ઠાનમ્" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦
૫૯ "સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્યાધારઃ" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦
૬૦ "સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્ય ભાજનમ્" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦
૬૧ "સમ્યક્ત્વં ધર્મસ્ય નિધિસંનિભમ્" ઇતિચિન્તનરૂપશ્રીસ૦

૬૨ "અસ્તિ જીવ" ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તાશ્રીસ૦
૬૩ "સ ચ જીવો નિત્યઃ" ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તાશ્રીસ૦
૬૪ "સ ચ જીવઃ કર્માણિ કરોતિ" ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તાશ્રીસ૦
૬૫ "સ ચ જીવઃ સ્વકૃતકર્માણિ વેદયતિ" ઇતિશ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તા-શ્રીસ૦
૬૬ "જીવસ્યાસ્તિ નિર્વાણમ્" ઇતિ શ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તાશ્રીસદ્દર્શના૦
૬૭ "અસ્તિ મોક્ષોપાયઃ" ઇતિશ્રદ્ધાનસ્થાનયુક્તાશ્રીસદ્દર્શનાય નમઃ

અથ ષષ્ઠ દિવસેઽધ્યાપનીય નામકર્મચ્છેદનાર્થં ષષ્ઠ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોનાં નામ]

(૧ દૂધ અભિષેક, ૨ સુવર્ણ સાથે ઘસેલુ કેસર, ૩ પંચવર્ણાં ફૂલે જાળી ભરિયે, ૪ પચાંગ ધૂપ, ૫ બે દીવેટનો દીપક. અથવા એકસો ને ત્રણ દીપક કરી વંશમાળે ધરીયે; ૬ અક્ષત પચવર્ણા (ચોખા), નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—પ્રણમું શ્રી શંખેશ્વરો, સાહિબ સુગુણ પવિત્ત;
સુગુરુ ગુરૂ ઉપકારે કરી, સાધુ ગુણ આવે ચિત્ત. ૧
નામકરમ હવે દાખવું, ચિત્રક સરિખું જેહ;
નટ જેમ બહુરૂપી કરે, તેમ [illegible] તેહ. ૨
ઉંચ નીચ કેઆકૃતિ, ખંધ્યુ દેહે હોય.
મૂળ નીલ [illegible], આયુષ નામ ને જેમ. ૩
રૂપે હરિયાળા સાંભળા ને [illegible]
ગોપ તનુ પીત [illegible]. ૪

કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧ સહજકર્મં૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૧-૫૨માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ સ્થાવરદશકનિવારણાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ સ્થાવરદશક નિવારણાર્થં દ્વિતીય ચન્દનપૂજા સંપૂર્ણ)

તૃતીય પૃષ્પપૂજા.

દોહો—એ દશ પયડિ પાપની, પાપે બંધ કરંત;
ત્રસ દશ પામે જીવડો, જિમ અંશે પુણ્યવંત.

ઢાળ ત્રીજી.

(રહો રહો રે યાદવ દો ઘડિયાં—એ દેશી)

રહો રહોરે રસભર દો ઘડિયાં, દો ઘડિયાં દિલસેં અડિયાં. રહો૦ એ આંકણી. કુસુમની પૂજા કરી ફળ માગું, પરમાતમ પાઉં પડિયાં. રહો૦ ૧ વિગલેંદ્રિ પંચેંદ્રિ કહાયો, પ્રભુ ઓળખાણ હવે પડિયાં; રહો૦ બાદર નામ જે નજરે દેખે, ઉવેખે કેમ નજરે ચડિયાં. રહો૦ ૨ થઇ પર્યાપ્તો લબ્ધિ કરણે, ચરણે આયો ન વિછડિયાં, રહો૦ એક તનુ એક જીવ કહાવે, પ્રત્યેકમાં પણ આગે વડિયા. રહો૦ ૩ દંતાદિક તનુ થિર થિરનામે, તહવી મન અમે થિર કરિયા, રહો૦ નાભિઉપર તનુ શુભ સહુ દેખે, તેણે તુમ હૃદયકમલ ધરિયા. રહો૦ ૪ સરસને વાહલો સુભગથી લાગુ, જળ અમ પર તુમ પાય નદિયા, રહો૦ સુસ્વર સુણતાં લાગે મીઠો, તુજ [illegible] અંગ નજરિયા. રહો૦ ૫ આદેયનામ વચન જગ માને, શ્રી શુભવીર સુખ ચડિયા રહો૦ જસ [illegible] [illegible] કીર્તિ [illegible] તુમ ચડિયા. રહો૦ ૬

કાવ્યં-સુમનસાં૦ ૧ સમયસાર૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ત્રસદશકનિવારણાય પુષ્પાણિ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ ત્રસદશકનિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સંપૂર્ણ)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહો—ધૂપે જિનવર પૂજીએ, પ્રત્યેક દાહનહાર;
પયડિ ન જાયે મૂળથી, જબ લગે એ સંસાર. ૧

ઢાળ ચોથી.

(વીર જિણંદ જગત ઉપકારી—એ દેશી)

આજ ગઈ મન કેરી શંકા, જબ તુમ દર્શન દિઠજી; દૂર ગઇ લોકસંજ્ઞા છારી, આગમ અમીય તે મીઠજી. આજ૦ ૧. ગુરૂ લઘુ અંગે એક ન હોવે, અગુરૂલઘુ તે જાણુજી; સાસઉસાસ લીએ પજ્જત્તો, શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણુજી. આજ૦ ૨. લંબ ગાત્ર મુખમા પડજીભી, પયડિ ઉદય ઉપઘાતજી, બળિયો પણ નવિ ગુણ પર આવે, નામ ઉદય પરઘાતજી. આજ૦ ૩. તાપ કરે રવિબિંબ જે જીના, આતપ નામ કહાયજી, અંગ ઉપાંગ સુતાર પુતળિયાં, નિર્માણ ઘાટ ઘડાયજી. આજ૦ ૪. ચંદ્રિય સુર ખજુઆ શશિબિંબે, તાપ-વિના પરકાશજી; ઉદ્યોત નામ કરમ ન જાણુ, આગમ નયન ઉજાસજી. આજ૦ ૫. કેવળ ઉપજે ત્રિભુવન પૂજે, વર અતિશય ગંભીરજી; જિનનામ ઉદયે સમવસરણું, બેઠા શ્રી શુભવીરજી આજ૦ ૬.

કાવ્યં—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃ૦ ૫૮ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ પ્રત્યેકાષ્ટકપ્રકૃતિનિવારણાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ પ્રત્યેકાષ્ટકપ્રકૃતિનિવારણાર્થં ચતુર્થ ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—વીશ કોડાકોડી સાગરૂ, મૂળ ગુરૂ થિતિ બંધાય;
ઉત્તર પયડિ નિહાળવા, દીપકપૂજા રચાય. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(સાહિબા મોતી દ્યો હમારા.—એ દેશી)

દીપકપૂજા જ્યોતિ જગાવું, ઉત્તરપયડિ તિમિર હરાવું; સાહિબ તેં થિતિબંધ ખપાવ્યો, સેવકનો હવે લાગ તે ફાવ્યો, સાહિબા સંસાર અટારો, મોહના મુજ તારો. ૧. એ આંકણી. સુહુમ વિગલ તિગ બંધ અઢાર, મણુઅદુગે પન્નર અવધાર; સંઘયણાગિઇ જુગલ કરીશ, દશ ઉપર દુગ વુડ્ઢી વીશ. સા૦ ૨. સુરભિ મહુર શીત શુભ ચઉ ફાસા, થિર છ સુગઇ સુરદુગ દશ ખાસા; પીતામ્લે વળી રક્ત કષાયે, નીલ કડુક વળી કૃષ્ણ તીખાયે, સા૦ ૩. સાડાબાર પન્નર સુગે એકે, સાડાસત્તર વીશ કવિયે વિવેકે, વૈક્રિય નિરિય તિરિ ઉરલ દુગકા, તેય પણ અથિર છ તસ સાસ ચઉક્કા. સા૦ ૪. થાવર કુખગઇ જાતિ પણિંદી, પાપ ફરસ દુરગંધ એગિંદી, છત્તીસ પયડિને વિશ જોડી, સવળે સાગર કોડાકોડી. સા૦ ૫. આહારકદુગ જિનનામ કરંતો, સાગર એક કોડાકોડી અંતો, જો જિનનામ નિકાચિત કીજે, તો શુભવીર ત્રીજા ભવ સીઝે. સાહિબા તેં થિતિબંધ ખપાવ્યો. સા૦ ૬.

કાવ્યં—ભવતિ દીપ૦ ૧. શુચિ મનાત્મ૦ ૨.(પૃષ્ઠ ૫૫ માં)
અથ મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ સ્થિતિબંધનિવારણાય દીપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ સ્થિતિબંધનિવારણાર્થં પંચમ દીપકપૂજા સંપૂર્ણ.)

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહો—વન્ન ચઉ તેઅ કમ્મણ, અગુરૂલઘુ નિર્માણ;
ઉપઘાત નવ ધ્રુવબંધિ છે, અડવન્ન અધ્રુવા જાણ. ૧

ઢાળ છઠ્ઠી.

(ત્રીજે ભવ વર થાનક તપ કરી—એ દેશી.)

અક્ષતપૂજા જિનની કરતાં, નામકરમ ક્ષય જાવે; નામની સરવ અઘાતિ પયડિયાં, વરતે નિજ નિજ ભાવે રે. પ્રાણી, અરૂપી ગુણ નિપજાવો; પૂજ્યની પૂજા રચાવો રે. પ્રા૦ ૧ એ આંકણી. થાવર ચઉ આતપ છેવટ્ઠું, હુંડ નિરયદુગ જાણું; ઇગ દુ તિ ચઉ જાતિ એ બાંધી, પામી પ્રથમ ગુણઠાણું રે. પ્રાણી૦ ૨ મજ્ઝાગિઇ સંઘયણ તિરિ દુગ, દોહગ તિગ ઉદ્યોત; અશુભ વિહાયોગતિ સાસ્વાદન, બાંધ કહે ભગવંત રે. પ્રાણી૦ ૩ મણુઅ ઉરલદુગ વજ્ર સંઘયણ, ચોથે બંધ કહાવે, અજસ અથિર દુગ છટ્ઠે બંધે, સાતમે જસ બંધાવે રે. પ્રાણી૦ ૪ અગુરૂલઘુ ચઉ જિન નિરમાણ, સુરદુગ સુખગઈ કહિયે; તસ નવ ઉરલ વિણુ તણુઅંગા, વર્ણાદિક ચઉ લહિયે રે. પ્રાણી૦ ૫ સમચઉરંસ પણિંદી જાતિ, બાંધે આઠ ગુણઠાણે; બંધહેતુ ગણ વીર ખપાવે, ઉજ્જ્વલ ધ્યાનને ટાણે રે. પ્રા૦ ૬

કાવ્યં—ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજ્ઞાન૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬ માં)
મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ નામકર્મબંધનિવારણાય અક્ષતાન્ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નામકર્મબંધનિવારણાર્થં ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા સંપૂર્ણ.)

સપ્તમ નૈવેદ્ય પૂજા.

દોહો—ચઉવન્ના તેઅ કમ્મણુ, નિમિત્ત અથિર થિર હોય;
અગુરુલઘુ ઉદયિની, શેષ અધ્રુવ તે જોય. ૧

ઢાળ સાતમી.

[દેખો ગતિ દૈવની રે—એ દેશી]

નૈવેદ્યપૂજા ભાવિયે રે, પુદ્ગલ આહાર ગ્રહંત, ભાગ અસંખે આહારતા રે, નિર્જરે ભાગ અનંત, જગતગુરૂ આપજો રે, આપજો પદ અણાહાર. જ૦ ૧. એ આંકણી. એ રીત દૂરે હુવે રે, નામ ઉદય જબ જાય, સુહુમતિગાયવ ધુર ગુણે રે, ઉદય કહે જિનરાય જ૦ ૨. બીજે વિગલ ઇગ થાવર રે, ચોથે અણાઇજ્જ દોઈ; પૂર્વી દુહગ વૈક્રીદુગે રે, દેવ નિરયગતિ જોય. જ૦ ૩. તિરિગઇ ઉદ્યોત પાંચમે રે, છઠ્ઠે આહારક દોય, ચરમ સંહનનતિગ સાતમે રે, ઋષભદુગ ઉપશમ હોય. જ૦ ૪. ઉરલાથિર ખગઇ દુગા રે, પત્તેયતિગ છ સંઠાણ, તે અડકમ્મ ધુર સંઘયણને રે, અગુરૂલઘુ ચઉ જાણ. જ૦ ૫. દુસર સુસર ચઉવન્ના રે, નિર્માણ ઉદય સયોગી, સુભગાઇજ્જ જસ તસ તિગો રે, નરગઇ પણિંદી અયોગી. જ૦ ૬. જો જિનનામ ઉદય હુવે રે, તો તીર્થંકર સીધ, યોગ નિરોધ કરી હુઆ રે, શ્રી શુભવીર તે સિદ્ધ. જગત૦ ૭

કાવ્ય—અનશનં૦ ૧ કુમતબોધ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૭ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નામકર્મઉદયવિચ્છેદનાય નૈવેદ્યં યજા૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નામકર્મ ઉદયનિવારણાર્થં સપ્તમ નૈવેદ્યપૂજા સંપૂર્ણ.)

અષ્ટમ ફલપૂજા.

દોહો—આહારકદુગ જિણ નરદુગ, વૈક્રિયની અગિયાર;
એ અનુવસત્તા કહી, બીજી ધ્રુવ સંસાર. ૧

ઢાળ આઠમી.

(પ્રભાતે ઊઠીને માતા મુખડું જોય—એ દેશી.)

આવી રૂડી ભગતિ મેં પહેલાં ન જાણી, પહેલાં ન જાણી રે સ્વામિ, પહેલાં ન જાણી, સંસારની માયામાં મેં વલોવ્યું પાણી. આવી૦ એ આંકણી. કલ્પતરૂનાં ફળ લાવીને, જે જિનવર પૂજે; કાળ અનાદિ કર્મ તે સંચિત્ત, સત્તાથી ધ્રુજે. આવી૦ ૧ થાવર તિરિ નિરયાયવ એ દુગે, ઇગ વિગલા લીજે; સાધારણ નવમે ગુણઠાણે, ધુરભાગે છીજે. આવી૦ ૨ કેવળ પામી શિવગતિ ગામી, સેલેશી ઠાણે, ચરમ સમય દોમાંહે સ્વામિ, અંતિમ ગુણઠાણે. આવી૦ ૩ બાકી નામકરમની પયડિ, સઘળી તિહાં જાવે; અજરામર નિકલંક સ્વરૂપે, નિઃકર્મો થાવે. આવી૦ ૪ તે સિદ્ધ કેરી પડિમા પૂજે, સિદ્ધમયી હોવે, નાણી ધોઈ નિરમળ ચિત્તે, આરીસો જોવે આવી૦ ૫ કર્મસૂદન તપ કેરી પૂજા. ફળ તે નર પાવે, શ્રી શુભવીર સ્વરૂપ વિલોકી, શિવવહૂ ઘર આવે. આવી૦ ૬.

કાવ્ય—શિવતરોઃ ૧ શમરસૈ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૮ માં)

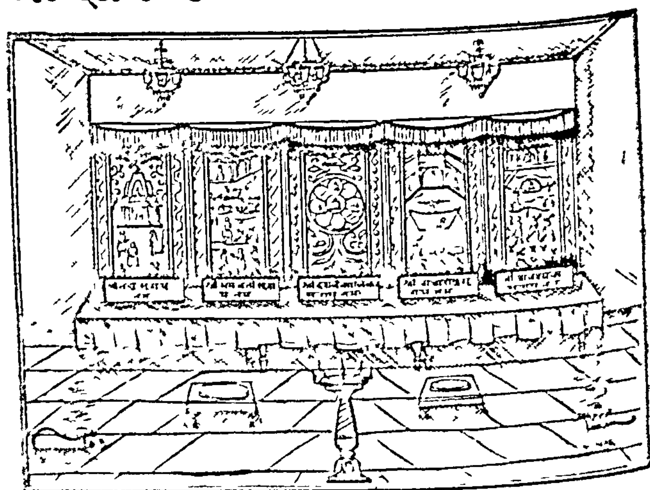
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નામકર્મસત્તાવિચ્છેદનાય ફલાનિ ય૦ સ્વાહા.

આઠ પૂજા પુરી થયે—ગાયો ગાયો રે મહાવીર૦ એ કળશ બોલવો જોઇએ, તે માટે પાનું ૫૮—૫૯—૬૦ જુઓ.

ઇતિ નામકર્મસત્તાવિચ્છેદનાર્થં અષ્ટમ ફલપૂજા સંપૂર્ણં

(ઇતિ પંચમ દિવસે ક્ષપણીય નામકર્મ નિવારણાર્થં પંચમ પૂજાષ્ટકં સંપૂર્ણં.)

શ્રી જ્ઞાનપદ—

પ્રથમ ખંડનો-આઠમો વિભાગ.

अन्नाणसम्मोहतमोहरस्स ।
नमो नमो नाणदिवायरस्स ।

यथार्थवादनिभेदादथवा, मति पूर्वमिव श्रुतम् ॥
बोधा चाप्यवधिर्वा, मन पर्यवमीरितम् ॥१॥

एकं केवलमाख्यात-मेकपञ्चाशदित्यमी ॥
ज्ञानभेदा जिनैरुक्ता, भव्याम्भोजविकासकाः ॥२॥

શ્રી જ્ઞાનપદનું સ્વરૂપ—

વિશ્વમાં વસ્તુઓ બે પ્રકારની છે, એક યથાર્થ-વાસ્ત-
વિક [illegible] અને અયથાર્થ-મિથ્યા તે સત્ય અને અસત્ય

બન્ને પ્રકારના પદાર્થોનું જ્ઞાન પણ બે પ્રકારે થાય છે. સત્ય પદાર્થનું સત્યજ્ઞાન અને સત્ય પદાર્થનું અસત્યજ્ઞાન. એજ પ્રમાણે અસત્ય પદાર્થનું સત્યજ્ઞાન અને અસત્ય પદાર્થનું અસત્યજ્ઞાન. સત્ય પદાર્થ સત્ય છે ને અસત્ પદાર્થ અસત્ય છે એ યથાર્થ-જ્ઞાન છે, ને સત્ય પદાર્થ અસત્ય છે ને અસત પદાર્થ સત્ય છે તે અયથાર્થ જ્ઞાન છે. યથાર્થ જ્ઞાન એજ ખરૂં જ્ઞાન છે. જ્યારે અયથાર્થજ્ઞાન એ ખરી રીતે જ્ઞાન નથી પણ અજ્ઞાન છે. સર્વજ્ઞપ્રણીત આગમમા કહેલા તત્ત્વો યથાર્થ છે. તેનો વાસ્તવિક બોધ એ જ્ઞાન છે, એ જ્ઞાનથી ભક્ષ્ય-ખાવાલાયક ને અભક્ષ્ય-ખાવાને અયોગ્યની સમજ પડે છે. પેય ને અપેય, ગમ્ય ને અગમ્ય, કૃત્ય ને અકૃત્યનુ જ્ઞાનથી વાસ્તવ ભાન થાય છે. સકલ ક્રિયાનું મૂલ શ્રદ્ધા છે ને તે શ્રદ્ધાનું મૂલ જ્ઞાન છે. જ્ઞાનમૂલક શ્રદ્ધા દઢ ને નિશ્ચલ રહે છે. મતિ-શ્રુત-અવધિ-મનઃપર્યવ ને કેવળ એમ જ્ઞાનના પાંચ પ્રકાર છે. કેવળજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન ને અવધિજ્ઞાન એ ત્રણે જ્ઞાનો વિશિષ્ટ હોવા છતાં પણ લોકને ઉપકાર વચનદ્વારાજ કરી શકે છે. વ્યવહાર મતિ શ્રુત પૂર્વક પ્રવર્તે છે. તેમા પણ શ્રુત જ્ઞાન એ પૂર્ણ માર્ગદર્શક છે દ્વાદશાંગી એ શ્રુતજ્ઞાનનું સર્વસ્વ છે. તીર્થંકર ભાષિત ને ગણધર ગુંફિત એ દ્વાદશાંગ શ્રુતને ભણ્યો ભણે છે, ભણાવે છે, સાંભળે છે, સુણે છે. લખે લખાવે છે, તે શ્રુતના સંરક્ષણ માટે અપૂર્વ કાર્ય કરી છૂટે છે. જો દ્વાદશાંગ શ્રુત જ્ઞાનના ભાન રૂપી પર્યાલોચનમાં પણ ત્રણે લોકના ભાવો હાથમાં રહેલા નિર્મલ જલની જેમ સ્પષ્ટ જાણી શકાય છે. તે શ્રુત જ્ઞાનની પૂજા એના ભેદ

ઉતરે છે તે આત્મા પણ લોકમાં પૂછવા લાયક, સલાહ દેવા લાયક, પૂજનીય, વન્દનીય, વર્ણનીય ને માનનીય બને છે. શ્રુતજ્ઞાનના સામર્થ્યથી પોતે તરે છે ને બીજાને તારે છે. વન્દન હો તે પ્રકાશ પૂર્ણ જ્ઞાન સૂર્યને !

શ્રી જ્ઞાનપદનું આરાધન—

શ્રી જ્ઞાનપદની આરાધના એકાવન પ્રકારે કરવાની છે, જ્ઞાનના ભેદ એકાવન છે. મતિજ્ઞાનના ૨૮ ભેદ, શ્રુતજ્ઞાનના ૧૪ ભેદ, અવધિજ્ઞાનના ૬ ભેદ, મનઃપર્યવજ્ઞાનના ૨ ભેદ ને કેવલજ્ઞાનને। ૧ ભેદ એમ સર્વ મળી ૨૮+૧૪+૬+૨+૧=૫૧ ભેદ જ્ઞાનના થાય છે. તે સર્વની આરાધના કરવા માટે ૫૧ પ્રકારે આરાધન કરવામાં આવે છે.

શ્રી જ્ઞાનપદનો વર્ણ ઉજ્જવળ-શુકલ છે.

જ્ઞાન એ પ્રકાશ છે. અજ્ઞાન એ અન્ધકાર છે. અન્ધારૂં કાળું છે ને પ્રકાશ ઉજ્જવળ-શુકલ છે, જ્ઞાનપ્રકાશ એ શુકલ છે, જ્ઞાન ગુણ છે માટે ઉજ્જવળ છે, જ્ઞાન સ્ફટિક સમાન નિર્મળ છે માટે ઉજ્જવળ-શુકલ છે, જ્ઞાનનું ધ્યાન આત્માને શાન્ત કરે છે. શ્વેત ધ્યાન શાન્તિ માટે છે જ્ઞાન શુકલ છે ને તેનુ શુકલ ધ્યાન ધ્યાવાનુ છે.

શ્રી જ્ઞાનપદનો આરાધક—

શ્રી જ્ઞાનપદની વિશિષ્ટ આરાધના કરતા આરાધક આત્મા કદી પોતે માને કે હુ અજ્ઞાની નથી પણ હું જ્ઞાની છું. આ માટે વસ્તુ માત્રનો શુદ્ધ બોધ મને પ્રકટ ન થાય ? એ આરાધક આત્મા અજ્ઞાનીઓની અજ્ઞાન-અંધ

તજમાં કદી ફસાય નહિ. એ અજ્ઞાન પ્રત્યે આકર્ષાય નહિ. એને અજ્ઞાન લોભાવે નહિ એની વિવેક દૃષ્ટિ સતત જાગૃત રહે, તેને સત્યાસત્યનું ભાન હોય, તેની પ્રવૃત્તિ માત્ર મુક્ત થવા માટે હોય.

* * *

જગત્ જીવમાત્ર જ્ઞાનપદની યથાવત્ આરાધના કરી સત્ય ને સંપૂર્ણ જ્ઞાન મેળવી મુક્ત બનો.

સાતમો દિવસ.

પદ—શ્રી જ્ઞાન.	નવકારવાલી—વીસ.
કાઉસગ્ગ—૫૧ લોગસ્સનો	જાપ—ૐ હ્રીં નમો નાણસ્સ
વર્ણ—સફેદ. આયંબિલ એક	સ્વસ્તિક—૫૧.
ધાન્યનું, તે ચોખાનું	પ્રદક્ષિણા— ખમાસમણાં— } ૫૧.

ખમાસમણાનો દુહો:—

જ્ઞાનાવરણીય જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે;
તો હુએ એહિજ આતમા, જ્ઞાન અબોધતા જાય રે. વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈ રે. વીર૦

જ્ઞાન પદના ૫૧ ગુણ:—

૧ સ્પર્શનેન્દ્રિયવ્યંજનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ.
૨ રસનેન્દ્રિયવ્યંજનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૩ ઘ્રાણેન્દ્રિયવ્યંજનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૪ શ્રોત્રેન્દ્રિયવ્યંજનાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ

૫ સ્પર્શનેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૬ રસનેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૭ ઘ્રાણેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૮ ચક્ષુરિન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૯ શ્રોત્રેન્દ્રિય-અર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૦ માનસાર્થાવગ્રહમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૧ સ્પર્શનેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૨ રસનેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૩ ઘ્રાણેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમ
૧૪ ચક્ષુરિન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૫ શ્રોત્રેન્દ્રિય-ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૬ મન ઈહામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૭ સ્પર્શનેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૧૮ રસનેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમ
૧૯ ઘ્રાણેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૦ ચક્ષુરિન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૧ શ્રોત્રેન્દ્રિય-અપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૨ મનોઽપાયમતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૩ સ્પર્શનેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૪ રસનેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૫ ઘ્રાણેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૬ ચક્ષુરિન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૭ શ્રોત્રેન્દ્રિય-ધારણામતિજ્ઞાનાય નમઃ
૨૮ મનોધારણામતિજ્ઞાનાય નમ

૨૯ અક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૦ અનક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૧ સંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૨ અસંજ્ઞિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૩ સમ્યક્શ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૪ મિથ્યાશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૫ સાદિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૬ અનાદિશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૭ સપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૮ અપર્યવસિતશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૩૯ ગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૦ અગમિકશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૧ અંગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૨ અનંગપ્રવિષ્ટશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૩ અનુગામિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૪ અનનુગામિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૫ વર્ધમાન-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૬ હીયમાન-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૭ પ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૮ અપ્રતિપાતિ-અવધિજ્ઞાનાય નમઃ

૪૯ ઋજુમતિ-મનઃપર્યવજ્ઞાનાય નમઃ

૫૦ વિપુલમતિ-મનઃપર્યવજ્ઞાનાય નમઃ

૫૧ લોકાલોકપ્રકાશક-કેવલજ્ઞાનાય નમઃ

અથ સપ્તમ દિવસેઽધ્યાપનીય ગોત્રકર્મસૂદનાર્થં સપ્તમ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ.

[આ પૂજામાં જોઈતી ચીજોના નામ]

(૧ સાકરનુ પાણી, ૨ ચંદન કેસર, ૩ વિવિધ ફુલ, ૪ અગરબત્તી, ધૂપ, ૫ બે દીવેટનો દીપક, ૬ ગોધુમ, અક્ષત, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—ગોત્રકરમ હવે સાતમુ, વ્યાપ્યુ ઇણે સંસાર;
ગોત્રકરમ છેદ્યા વિના, નવિ પામે ભવપાર. ૧
ચક્ર દંડ સંયોગથી, ઘડતો ઘટ કુંભાર;
ઘી ભરિયો ઘટ એકમેં, બીજે મદિરા છાર. ૨
ઉંચ નીચ ગોત્રે કરી, ભરીયો આ સંસાર;
કર્મદહન કરવા ભણી, પૂજા અષ્ટ પ્રકાર. ૩

ઢાળ પહેલી.

(રાગ બંગાલો-બિલાવલ.)

(મેં કીનો નહી, પ્રભુ વિના ઓરશુ રાગ—એ દેશી)

કેસરવાસિત કનક કળશશું, જળપૂજા અભિષેક, સમકિત રંગે સદ્ગુરૂ સંગે, ધરતો વિનય વિવેક, મેં કીનો નહી, યા રીત ગોતકો બંધ, યા રીત ગોતકો બંધ. મેં કી૦ યા૦ ૧. એ આંકણી. બહુશ્રુત ભક્તિ કરતા [illegible], પૂજ્યા ગુરૂ [illegible], [illegible], પામે જગ બહુમાન. મેં કી૦ ૨. [illegible] પામે નિર્મળ [illegible]. મેં કી૦ ૩

બૌદ્ધગુરૂને બાહ્યે હુતો, પગ અણુરસી રાય; અજ્ઞાની
મુનિ ઉપવિકારી, બાજીગરનો ન્યાય. મેં કી૦ ૪. મંડુઆ
શ્રાવકને કહે સ્વામિ, હોય જિનધર્મ આઘાત, અજાણ્યો
શ્રુતઅર્થ વદંતાં, માની ગુરૂગમ વાત. મે કી૦ ૫. જ્ઞાની
ગુરૂની સેવા કરતાં, આરાધે જિનધર્મ; અણુવ્રત ધરતો નય
અનુસરતો, નિર્મલ ગુણ ગ્રહે ધર્મ. મેં કી૦ ૬ ભણે ભણાવે
વળી જિનઆગમ, આશાતન વરજંત; શ્રી શુભવીર જિને-
શ્વરભકતે, ઉત્તમ ગોત્ર બાંધંત. મેં કીનો૦ ૭

કાવ્યં—તીર્થોદકૈઃ ૧ સુરનદી૦ ૨ જનમનો૦ ૩ (પૃષ્ઠ ૫૦માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ગોત્રબંધનિવારણાય જલં
ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ ગોત્રબંધ નિવારણાર્થે પ્રથમ જલપૂજા સંપૂર્ણ.)

દ્વિતીય ચંદનપૂજા.

દોહો—જ્ઞાનાદિક ગુણ નવિ હતો, બંધ ઉદયમેં કોય;
તિણે અઘાતી તે કહી, ગોત્રની પયડી દોય. ૧

ઢાળ બીજી.

(પ્રતિમા લોપે પાપિયા, ધૌવનવન કેશ્યાન જિનજી રે ઢેલા.)

જિનતનુ ચંદન પૂજતાં, ઉત્તમ કુળ અવતાર જિનજી,
ગોત્રવડે પ્રાણી રહે, માન લહે સંસાર જિનજી, હું
મુનિગોત્ર સંસારનાં ૧ ઉત્તમ કુલના ઉપન્યા, [illegible]
[illegible] જિનજી, [illegible] ઉચ્ચગોત્ર
[illegible], જિનજી. હું ૨ [illegible]

જિનદેવ, જિનજી; વાસવકલ્પે આવતાં, ચક્રી હરિ બળદેવ. જિનજી. તું૦ ૩ નીચગોત્ર થાવરસમા, મણિ હીરા ઝલકંત, જિનજી. ગંગા ક્ષીરસમુદ્રનાં, યમુના જળ વહંત. જિનજી. ૪ કલ્પતરૂ સહકારનાં, કેતકી પત્ર ને ફૂલ, જિનજી. મંગળ કારણ, શિર ધરે, મંદ પવન અનુકૂળ જિનજી. તું૦ ૫ એમ સંસારે પ્રાણિયા, ઉત્તમ ગોત્ર વિશેષ, જિનજી. માત લહે મહત્તા વળી, બાહુબળી ભરતેશ; જિનજી. તું૦ ૬ ધર્મ રયણની યોગ્યતા, ઉંચગોત્ર કહાય, જિનજી. શ્રી મહાવીર જિનેશ્વરૂ, સિદ્ધારથકુળ જાય. જિનજી. તું૦ ૭

કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧ સહજકર્મ૦ ૨ (પૃષ્ટ ૫૧-૫૨ માં)

મંત્રઃ—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ઉચ્ચૈર્ગોત્રાતીતાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ ઉચ્ચૈર્ગોત્રાતીતાર્યં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ.)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહો—જિનવર ફૂલે પૂજતાં, ઉંચ ગોત્ર બંધાય;
ઉત્તમ કુળમાં અવતરી, કર્મ રહિત તે થાય. ૧

ઢાળ ત્રીજી.

([illegible] ગોરમ — એ દેશી)

[illegible] કૃપાનિધિ, ઉત્તમ કુળ અવતરતાં પાર ન આવ્યો, [illegible] ગતિ, તુમ આગમ અજવાળે મુજ સમજાવ્યો. [illegible] સમકિત સંયુત વ્રત આચરતા, જિનપૂજા કરનાર [illegible], શ્રાવક મુનિ [illegible] ગુણ ધરતા, ઉંચગોત્ર તણો બંધ

કરતાં. સુ૦ ૧ તુમે સત્તા ઉદયે અનુભવિયો, શૈલેશીકરણ કરી ખવિયો; તે રત્ન ચખવી મુજ હેલવિયો, એક ખામી જે નવિ ભેળવિયો. સુ૦ ૨ એક સમયે એક બંધાયે, તેહુ એ અનુબંધી થાયે, સત્તોદય અધ્રુવ કહેવાયે, સુખિયા થઇએ જબ એ જાયે. સુ૦ ૩ ઉપુગમે અડ મુહૂરત કરિયો, ઉંચગોત્રે ગુરૂ કિઇ આચરિયો; દશ કોડાકોડી સાગરિયો, દશસેં વરસે લોનળી કરિયો. સુ૦ ૪ હવે મેં તુજ આણા શિર ધરિયો, થઇ અંત કોડાકોડી સાગરિયો, મોટો દરિયો પણ મેં તરિયો, શુભવીર પ્રભુ સેવન કરિયો. સુ૦ દયાનિધિ૦ ૫

કાવ્યં—સુમનસાં૦ ૧ સમવસાર૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૩માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ઉચ્ચૈર્ગોત્રનિવારણાય પુષ્પાણિ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ ઉચ્ચૈર્ગોત્રનિવારણાર્થં તૃતીય પુષ્પપૂજા સમાપ્ત.)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહા—નવિ હોય અશાતિની, ગોત્રકરમની એહ;
નીચગોત્ર કારણ કહ્યું, જે અનુભવિયા તેહ. ૧

ઢાળ ચોથી.

[illegible]—એ દેશી.

જિનવર અંગે પૂજા ધૂપ, ધૂમ્રશિખ ઉંચી ચાલે; પામી પંચેન્દ્રીના રૂપ, નીચગોત્ર મુજ કેમ આવ્યો. ૧ કહીયે કારણ મુજને દેવ, તુજ આગમરસ નવિ ચાખ્યો; ન કરી [illegible] [illegible]

મુનિવર જેહ, નિંદા તેહતણી ભાખી; પરગુણ ઢાંકી અવગુણ લેહ, કૂડી વાતતણો સાખી. ૩ વિણુદીઠી અણુસાંભળી વાત, લોક વચ્ચે ચલવે પાપી; ચાડી કરતાં પાડી જાતિ, વાડી ગુણતણી કાપી. ૪ ગુણ અવગુણ મેં સરિખા કીધ, અરિહા ભક્તિ નવિ કીધી; ઉત્તમ કુળ જાતિ પ્રસિદ્ધ, વાહ્યો મદ ગારવ રિદ્ધિ. ૫ નીચ ઠાણ સેવંતા નાથ, બંધે નીચ ગોત્ર કરીયો; શ્રી શુભવીરનો ઝાલ્યો હાથ, સહેજે ભવસાયર તરિયો. ૬

કાવ્યં—અગરમુખ્ય૦ ૧ નિજગુણાક્ષય૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૪માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નીચૈર્ગોત્રબંધસ્થાનોચ્છેદનાય ધૂપ ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નીચ્ચૈર્ગોત્રબંધસ્થાનોચ્છેદનાર્થં ચતુર્થં ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ.)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—કાળપ્રસંગે હંસ નૃપ, બાવું પ્રાણ પરિહાર;
ગંગાજળ જળધિ મળે, નીચ ઠાણ સુવિચાર. ૧

ઢાળ પાંચમી.

(ગુનહ કોઈ ગમગો નહી રે—એ દેશી.)

જ્ઞાનમ દીપક જ્યોતિ ધરી રે, પૂજા રચું મનોહાર; પ્રભુજી, નીચ કુળે હવે નહીં રે રહું રે, પૂજા અરૂચિ ભાવે કરી રે, નીચકુળે અવતાર. પ્ર૦ ૧ તુજ આગળ નવિ દીપ ધર્યો રે, નાસ્તિક ભાવ મથાલ, પ્ર૦ માતંગ કુત્સિત જાતિ કરે રે, કરે અશુચિ ખાન. પ્ર૦ ૨ માછી ગોવાળી ઢાળી

તેથી રે, મોની ને શુચિકાર. પ્ર૦ ૨ગુ વનેચર પાપીયો રે, હોય [1]અશુભ વિચાર. પ્ર૦ ૩ વર્ધમાન માહણ રાંક કુળીરે, ભિક્ષુક કુળ અવતાર; પ્ર૦ જિનદર્શન નવિ શીશ નમે રે, તે થિર વઉતા ભાર. પ્ર૦ ૪ ગર્દભ જંબુક નીચ તિરી રે, કિલ્બિષિયા જે દેવ; પ્ર૦ ઝાડુ દિયે ગુરુ આગળે રે, પરભવ નિંદક ટેવ. પ્ર૦ ૫ જીવ મરીચિ કુળમદથી રે, વિપ્ર ત્રિદંડિક થાય, પ્ર૦ શ્રી શુભવીર જિનેશ્વરૂ રે, દેવાનંદ ઘર જાય. પ્રભુજી૦ ૬

કાવ્યં—અવતિ દીપ૦ ૧ શુચિમનાત્મ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૫ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ નીચૈર્ગોત્રોઽપનિવારણાય દીપં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ નીચૈર્ગોત્રોચ્છેદનિવારણાર્થં પંચમ દીપપૂજા સંપૂર્ણ)

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહો—નીચ કુળોદય જિનમતિ, દૂર થકી દરબાર;
ઉંચ સુખ દરશન દેખતાં, ટોક વડો વ્યવહાર. ૧

ઢાળ છઠ્ઠી.

(વડો વડ જિનેશ્વર રથ—એ દેશી.)

અક્ષતપૂજા કોગુન કેરી, નીચૈર્ગોત્ર વિખેરી રે, ઉચ્ચ આગમ પુર સુંદર શેરી, પડ નહીં ભવફેરી રે. અક્ષત૦ ૧ ચાંચાળક્ષુ હવે ધૂપ ઢાંકે, પાંચમે ઉચ્ચે ટાળે રે; ... જપ ઉંચું આવે, દક્ષાદિ નીચ ગવારે રે. અ૦ ૨ હરિકેશી ચંડાળી જાત, સંયમધર મુનિરાયા રે; નીચગોત્ર ઉદયે ઉ

---

[1] અશુભ ...

લહે, સેવક દૂર રહે, લાજિયે અમો સારા શહેરમેં. દુ૦ મે૦ ૨ સંસારસુખ લીયો, વગ્ગ અનંત કિયો, તોભિ ન એક પ્રદેશમેં, દુ૦ મેં૦ સિદ્ધકો સુખ લીનો, તાકો એકાંશ કીનો; માવે ન લોકાકાશમેં. દુ૦ મેં૦ ૩ તાકો જો અંશ દેવે, તામેં કયા હાનિ હોવે, સાહિબ ગરીબ નીવાજીયે, દુ૦ મેં૦ મેહેર નજર જોવે, સેવક કામ હોવે, લોક લોકોત્તર છાજીયે, દુ૦ મે૦ ૪ કર્મહુ કઠિન જડયો, સાંચુ કે સુખ ચડયો, બાત કરત હમ લાજીયે. દુ૦ મેં૦ આપહિ તેજે ગાયો, કર્મપડલ છાયો; એતનો અંતર ભાંજીયે. દુ૦ મેં૦ ૫ શ્રેણિક આદે નવા, ઓણી સાંચુકી દવા, જિનપદ લેત બિરાજીયે. દુ૦ મે૦ સાચી ભગતિ કહી, કારણ યોગ સહી, કારજ કોટી દિવાજીયે. દુ૦ મેં૦ ૬. કર્મ સૂદન તપ નામ પ્રભુકો જપે, જાગીયે જ્ઞાન અવાજીયે. દુ૦ મેં૦ કોઈ ન નામ લેવે. સ્વામિ આશિષ દેવે, શ્રી શુભવીર બળે ગાજિયે, દુનિયા કે સાંઈ. મેંખી૦ ૭

કાવ્યં—શિવતરોઃ૦ ૧, શમરસૈઃ૦ ૨. (પૃષ્ટ ૫૮ માં)

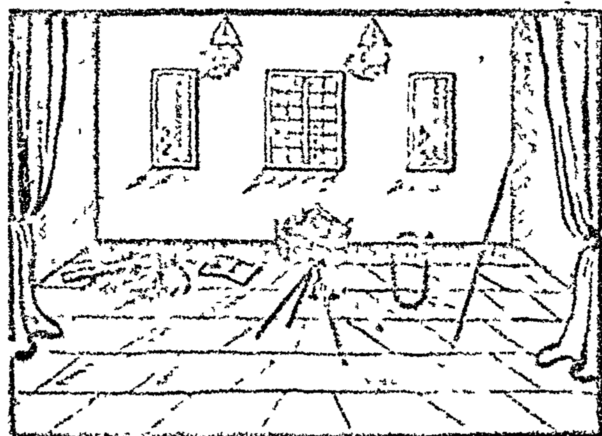
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ગોત્રાતીતાય ફલાનિ ય૦ સ્વાહા.

આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે, મહાવીર૦ એ કળશ બોલવો જોઇએ, તે માટે પાનુ ૫૮-૫૯-૬૦ જુઓ.

[illegible] ગોત્રાતીતાયં અષ્ટમ ફલપૂજા સંપૂર્ણ. ૮

ઇતિ [illegible] ગોત્રકર્મસૂદનાયં [illegible] પૂજા [illegible] સંપૂર્ણ

શ્રી ચારિત્ર પદ—

પ્રથમ ખંડનો—નવમો વિભાગ.

आराहिआखंडिअसक्किअस्स ।
नमो नमो संजमवीरियस्स ॥

संवरमयमात्मरतं, येनाऽऽत्मनि गुप्तो भवे ॥
[illegible] चारित्रम् ॥९॥

શ્રી ચારિત્ર પદનું સ્વરૂપ—

[illegible] ઉપાધિથી [illegible] છે. [illegible] ચારિત્ર [illegible] છે.

લહે, સેવક દૂર રહે, લાજિયે અમો સારા શહેરમેં. હુ૦ મેં૦ ૨ સંસારસુખ લીયો, વગ્ગ અનંત કિયો, તોભિ ન એક પ્રદેશમેં, હુ૦ મેં૦ સિદ્ધકો સુખ લીનો, તાકો એકાંશ કીનો; માવે ન લોકાકાશમેં. હુ૦ મેં૦ ૩ તાકો જો અંશ દેવે, તામેં કયા હાનિ હોવે, સાહિબ ગરીબ નીવાજીયે, હુ૦ મેં૦ મેહેર નજર જોવે, સેવક કામ હોવે, લોક લોકોત્તર છાજીયે, હુ૦ મેં૦ ૪ કર્મહુ કઠિન જડયો, સાંયુ કે સુખ ચડયો, બાત કરત હમ લાજીયે. હુ૦ મેં૦ આપહિ તેજે ગાયો, કર્મપડલ છાયો; એતનો અંતર ભાંજીયે. હુ૦ મેં૦ ૫ શ્રેણિક આદે નવા, ઓળી સાંયુકી દવા, જિનપદ લેત બિરાજીયે. હુ૦ મેં૦ સાચી ભગતિ કહી, કારણુ યોગ સહી, કારજ કોટી દિવાજીયે. હુ૦ મેં૦ ૬. કર્મ સૂદન તપ નામ પ્રભુકો જપે, જાગીયે જ્ઞાન અવાજીયે. હુ૦ મેં૦ કોઈ ન નામ લેવે, સ્વામિ આશિષ દેવે, શ્રી શુભવીર બળે ગાજિયે, દુનિયાં કે સાંઈ. મેંખી૦ ૭

કાવ્યં—શિવતરોઃ૦ ૧, શમરસૈઃ૦ ૨. (પૃષ્ટ ૫૮ માં)

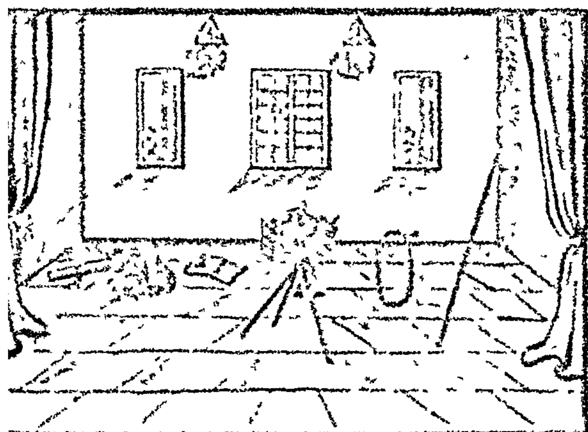
મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ગોત્રાતીતાય ફલાનિ ય૦ સ્વાહા.

આઠ પૂજા પૂરી થયે—ગાયો ગાયો રે, મહાવીર૦ એ કળશ બોલવો જોઇએ, તે માટે પાનું ૫૮–૫૯–૬૦ જુઓ.

ઇતિ ગોત્રાતીતાયં અષ્ટમ ફળપૂજા સંપૂર્ણ. ૮

ઇતિ અષ્ટમ જિનધ્યાનનીત ગોત્રકર્મસૂદનાર્થં અષ્ટમ પૂજાષ્ટક સંપૂર્ણ

શ્રી ચારિત્ર પદ—

પ્રથમ ખંડનો—નવમો વિભાગ.

[illegible] ।
नमो नमो [illegible] ॥

[illegible] ।
[illegible] ॥

શ્રી ચારિત્ર પદનું સ્વરૂપ—

[illegible]

શુદ્ધ આચરણમાં પ્રવૃત્તિ એ ચરણ–ચારિત્ર છે, ને અશુદ્ધ આચરણનો ત્યાગ એ વિરતિ છે. અશુદ્ધ આચરણા સર્વ પ્રકારે છોડવી તે સર્વ વિરતિ છે. ને અંશે અંશે છોડવી તે દેશવિરતિ છે. ગૃહસ્થોને દેશવિરતિ હોય છે ને મુનિઓને સર્વવિરતિ હોય છે. પાણીમાં તરીને પેલે પાર પહોંચવાની પૂર્ણ રુચિ હોય તરવાની કળા પણ આવડતી હોય, પણ જ્યા સુધી પાણીમા પેસીને હાથ પગ ચલાવીને તરવાની ક્રિયા ન કરે, ત્યા સુધી સામે પાર પહોચે નહિં. એજ પ્રમાણે સમ્યગ્ દર્શનથી સંસાર અકારો લાગતો હોય. ને સંસારથી છૂટકારો કેમ થાય તેનુ જ્ઞાન પણ હોય, પણ જ્યાં સુધી આચરણ ન કરે, ત્યા સુધી સંપૂર્ણ ફળ મળી શકતું નથી–મુક્તિ મળતી નથી. ચારિત્રથી પૂર્ણ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. સામાયિક, છેદોપસ્થાપનીય, પરિહારવિશુદ્ધિ, સૂક્ષ્મસંપરાય ને યથાખ્યાત એ પાચ પ્રકાર ચારિત્રના છે. ઉત્તરોત્તર પૂર્વ કરતાં પછીના ચારિત્રમા આત્મવિકાસની વૃદ્ધિ થાય છે. તીર્થંકર ભગવંતો પણ ચારિત્ર–સંયમ સ્વીકારે છે, તેનું સારી રીતે વિશુદ્ધિ પૂર્વક પાલન કરે છે, તીર્થસ્થાપન કરતા ચારિત્ર ધર્મની પ્રધાનપણે પ્રરૂપણા કરે છે. તે અનેક ભવ્ય આત્માઓને ચારિત્ર આપે છે. છ ખંડની ઋદ્ધિ–રાજ્ય લક્ષ્મીનો ત્યાગ કરીને ચક્રવર્તીઓ ચારિત્ર મહારાજાના સૈનિક બનવામા ગૌરવ અનુભવે છે. લોકમા [illegible] થતો ને સર્વત્ર તિરસ્કાર પામતો રંક–દરિદ્ર–દુઃખીઓ પણ ચારિત્ર ધર્મનું શરણ સ્વીકારે [illegible] ! જગતમા મહા જન પૂજનીય બને [illegible] બને છે. નિર્મળ ચારિત્ર પાલન કરતા પૂજ્ય [illegible]

વરોના ચરણમાં દેવેન્દ્રો ને અસુરેન્દ્રો નમે છે. ને આનંદ અનુભવે છે. ચારિત્રના ગુણો અનન્ત છે, તેટલા સત્તર છે ને દશ પણ છે. પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, દશ યતિધર્મ ને બાર મૈત્રી વગેરે ભાવના એજ ચારિત્ર ધર્મને સ્થિર ને મજબૂત કરે છે. વિધિએ વિનયે નમન હો ચારિત્ર ધર્મને.

શ્રી ચારિત્રપદનું આરાધન—

શ્રી ચારિત્રનું આરાધન ૭૦ પ્રકારે કરવાનું આવે છે. ચારિત્રના પ્રકારો વિવિધ છે. પાંચ મહાવ્રત, દશ ક્ષાન્તિ વગેરે સાધુધર્મ, સત્તર પ્રકારે સંયમ, દશ વૈયાવચ્ચ, નવ બ્રહ્મચર્યની ગુપ્તિઓ, જ્ઞાન દર્શન ને ચારિત્ર એ ત્રણ, બાર પ્રકારે તપ, ને ચાર ક્રોધ, માન, માયા ને લોભનો નિગ્રહ એમ સર્વ મળી ૫+૧૦+૧૭+૧૦+૯+૩+૧૨+૪=૭૦ [illegible] થાય છે. તે દરેકનું આરાધન ચારિત્ર ધર્મનું આરાધન છે. માટે ચારિત્ર પદ વિશેષ પ્રકારે આરાધ્ય છે

શ્રી ચારિત્રપદનો શુક્લ વર્ણ—

ચારિત્ર ધર્મનો વર્ણ ઉજ્જ્વળ [illegible]

ચારિત્રપદનો આરાધક—

ચારિત્રપદની આરાધના કરતો આરાધક પોતાના હૃદયમાં દૃઢપણે નિશ્ચય કરે કે સંપૂર્ણ શુદ્ધ ચારિત્રનું પાલન કરવા હું સમર્થ છું. તે અંશે અંશે પણ અવિરતપણે ચારિત્ર ધર્મમા આગળ વધે. તેનું આચરણ ચરણ વિરોધી ન હોય. તેના જીવનમાં સચ્ચરિતની સુવાસ મહેકતી હોય તેના વર્તનમાં દુશ્ચારિત્રની મલિનતા ન હોય. ચારિત્ર એજ ઉર્ધ્વગામિતાનું પ્રધાન કારણ છે એમ તેના મનમાં મજબૂત થયુ હોય.

* * *

સામાયિકાદિ ચારિત્ર ધર્મના ક્રમસર સેવન પૂર્વક વિશ્વના આત્માર્થી આત્માઓ યથાખ્યાત ચારિત્રના અપૂર્વ આસ્વાદને અનુભવો.

આઠમો દિવસ

પદ–શ્રી ચારિત્ર.	નવકારવાલી–વીશ.
કાઉસગ્ગ–૭૦ લોગસ્સનો	જાપ–ૐ હ્રીં નમો ચારિત્તસ્સ
વર્ણ–સફેદ-આયંબિલ	સ્વસ્તિક–૭૦.
એક ધાન્યનું. તે ચોખાનું.	પ્રદક્ષિણા– ખમાસમણાં } ૭૦

ખમાસમણાનો દુહો:–

જાણ ચારિત્ર તે આતમા, નિજસ્વભાવમાં રમતો રે;
લેશ્યા શુદ્ધ અલંકર્યો, મોહ વને નવી ભમતો રે.–વીર૦
વીર જિનેશ્વર ઉપદિશે, તુમે સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઈ રે. વીર૦

ચારિત્રપદના ૭૦ ગુણ—

૧ પ્રાણાતિપાતવિરમણરૂપચારિત્રાય નમઃ
૨ મૃષાવાદવિરમણરૂપચારિત્રાય નમઃ
૩ અદત્તાદાનવિરમણરૂપચારિત્રાય નમઃ
૪ મૈથુનવિરમણરૂપચારિ૦
૫ પરિગ્રહવિરમણરૂપચારિ૦
૬ ક્ષમાધર્મરૂપચારિત્રાય નમઃ
૭ મૃદુતાધર્મરૂપચારિ૦
૮ આર્જવધર્મરૂપચારિ૦
૯ મુક્તિધર્મરૂપચારિ૦
૧૦ તપોધર્મરૂપચારિ૦
૧૧ સંયમધર્મરૂપચારિ૦
૧૨ સત્યધર્મરૂપચારિ૦
૧૩ શૌચધર્મરૂપચારિ૦
૧૪ અકિંચનધર્મરૂપચારિ૦
૧૫ બ્રહ્મચર્યધર્મરૂપચારિ૦
૧૬ પૃથિવીરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૭ ઉદકરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૮ તેજોરક્ષાસંયમચારિ૦
૧૯ વાયુરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૦ વનસ્પતિરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૧ બેઇન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૨ તેઇન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૩ ચઉરિન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦

૨૪ પઞ્ચેન્દ્રિયરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૫ અજીવરક્ષાસંયમચારિ૦
૨૬ પ્રેક્ષાસંયમચારિ૦
૨૭ ઉપેક્ષાસંયમચારિ૦
૨૮ અતિરિક્તવસ્ત્રભક્તાદિપરિસ્થાપનત્યાગરૂપસંયમચારિ૦
૨૯ પ્રમાર્જનરૂપસંયમચારિ૦
૩૦ મનઃસંયમચારિ૦
૩૧ વાક્સંયમચારિ૦
૩૨ કાયસંયમચારિ૦
૩૩ આચાર્યવૈયાવૃત્યરૂપસંયમચારિ૦
૩૪ ઉપાધ્યાયવૈયાવૃત્યરૂપસંયમચારિ૦
૩૫ તપસ્વિવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૩૬ લઘુશિષ્યદિવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૩૭ ગ્લાનસાધુવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૩૮ સાધુવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૩૯ શ્રમણોપાસકવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૪૦ સઙ્ઘવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૪૧ કુલવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૪૨ ગણવૈયાવૃત્યરૂપચારિ૦
૪૩ પશુપણ્ડકાદિરહિતવસતિવસનબ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦
૪૪ સ્ત્રીહાસ્યાદિવિકથાવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦
૪૫ સ્ત્રી આસનવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦
૪૬ સ્ત્રી અઙ્ગોપાઙ્ગનિરીક્ષણવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦
૪૭ કુડ્યાન્તરસ્થિતસ્ત્રીગાનકામાદિવચનવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૮ પૂર્વક્રીડિતસ્મરણવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૪૯ અતિસરસઆહારવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૫૦ અતિમાત્રાહારકરણવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૫૧ અઙ્ગવિભૂષાવર્જન બ્રહ્મગુપ્તિચારિ૦

૫૨ અનશનતપોરૂપચારિ૦

૫૩ ઊનોદરીતપોરૂપચારિ૦

૫૪ વૃત્તિસંક્ષેપણતપોરૂપચારિ૦

૫૫ રસત્યાગતપોરૂપચારિ૦

૫૬ કાયક્લેશતપોરૂપચારિ૦

૫૭ સંલીનતાતપોરૂપચારિ૦

૫૮ પ્રાયશ્ચિત્તતપોરૂપચારિ૦

૫૯ વિનયતપોરૂપચારિ૦

૬૦ વૈયાવૃત્ત્યતપોરૂપચારિ૦

૬૧ સ્વાધ્યાયતપોરૂપચારિ૦

૬૨ ધ્યાનતપોરૂપચારિ૦

૬૩ કાયોત્સર્ગતપોરૂપચારિ૦

૬૪ સમ્યગ્જ્ઞાનયુક્તચારિ૦

૬૫ સમ્યગ્દર્શનયુક્તચારિ૦

૬૬ સમ્યક્ચારિત્રયુક્તચારિ૦

૬૭ ક્રોધનિગ્રહકરચારિ૦

૬૮ માનનિગ્રહકરચારિ૦

૬૯ માયાનિગ્રહકરચારિ૦

૭૦ લોભનિગ્રહકરચારિ૦

અથ અષ્ટમ દિવસેઽધ્યાપનીય અન્તરાયકર્મસુદ નાર્થં અષ્ટમ પૂજાષ્ટક પ્રારંભ

[આ પૂજામાં જોઇતી ચીજોનાં નામ.]

(૧ પંચામૃત જળ, ૨ કેસર, ૩ માલતી જાયનાં ફૂલ, ૪ અષ્ટાંગ ધૂપ. ૫ પાંચ દીવેટનો દીપક, એમજ વળી અહીં એકસો ને અઠાવન દીપકની શ્રેણિ વંશમાલે ધરિયે, ૬ તંદુલના નંદાવર્ત્ત રકેબીમાં કરીયે, ૭ નૈવેદ્ય, ૮ ફળ.)

પ્રથમ જળપૂજા.

દોહા—શ્રી શંખેશ્વર શિર ધરી, પ્રણમી શ્રી ગુરૂ પાય,
વંછિતપદ વરવા ભણી, ટાળીશું અંતરાય. ૧
જેમ રાજા રીઝયો થકો, દેતાં દાન અપાર;
ભંડારી ખીજ્યો થકો, વારતો તેણી વાર. ૨
તેમ એ કર્મ ઉદય થકી. સંસારી કહેવાય;
ધર્મ કરમ સાધન ભણી, વિઘન કરે અંતરાય ૩
અરિહાને અવલંબીને, તરિયે ઇણે સંસાર;
અંતરાય ઉચ્છેદવા, પૂજા અષ્ટપ્રકાર. ૪

ઢાળ પહેલી.

(માગી અબાના વડલા હેઠ, ભર્યાં સરોવર લહેર્યાં લે છે રે—એ દેશી)

જળપૂજા કરી જિનરાજ, આગળ વાત વીતી કહો રે કહેતાં નવિ આણી લાજ, કર જોડીને આગળ રહો રે જળ૦ ૧. જિનપૂજાનો અંતરાય, આગમ લોપી નિંદા ભાખી રે, વિપરીત પ્રરૂપણા થાય, દીનતા કરુણા તજી રે. જળ૦ ૨. તપસી ન નમ્યા અણગાર, જીવતાં મેં હિંસા કીધી રે. નવિ [illegible] આ સંસાર, ગુરુ સહિયા રે [illegible]

નાયક છે. અર્થ ૩. શાક ઉપર દીધો હોય, ખાંડ કર્મ [illegible] પરમ આગમો હોય, પરમાત્મ [illegible] પ્રકાશિયાં છે; પરમ [illegible] ૪. અનુગ્રાને [illegible] અંતરાય, દાન દીયંતાં [illegible] દીપિયા છે. અર્થ ૪. [illegible] ઉપાય, [illegible] ને વારિયા છે, [illegible] છે. અર્થ ૫. [illegible] દાન, [illegible] લખ્યો છે; [illegible] અર્થ ૬. [illegible] ચૂર્ણમાં [illegible] છે, અંતરાય ૭ [illegible] છે. અર્થ [illegible] કરમ [illegible] હોય, તે [illegible] ૮. [illegible] છે. અર્થ ૯ [illegible] વીર [illegible] (પૂજા ૧૦મા) [illegible]

[illegible]

દ્વિતીય ગ્રહપૂજા.

દોહરા—[illegible] ૧

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ન દીધું મુનિરાજને રે, શ્રેણિકને દરબાર. કરપી૦ ૧. કરપી ચાઅ ન સાંભળે રે, તેણે નવિ પામે ધર્મ; ધર્મ વિના પણ પ્રાણીયા રે, છંડે નહિ કુકર્મ. ક૦ ૨. દાનતણા અંતરાયથી રે, દાનતણો પરિણામ; નવિ પામે ઉપદેશથી રે, લોક ન લે તસ નામ. ક૦ ૩. કૃપણતા અતિ સાંભળી રે, નાવે ઘર અણગાર, વિશ્વાસી ઘર આવતાં રે, કલ્પે મુનિ આચાર. ક૦ ૪. કરપી લક્ષ્મીવંતને રે, મિત્ર સજ્જન રહે દૂર; અલ્પધની ગુણ દાનથી રે, વંછે લોક પંડૂર. ક૦ ૫. કલ્પતરૂ કનકાચલે રે, નવિ કરતા ઉપકાર; તેથી મરૂધર રૂડો કેરડો રે, પંથક છાય લગાર. ક૦ ૬. ચંદનપૂજા ધન વાવરે રે, ક્ષય ઉપશમ અંતરાય; જિમ જયસુર ને શુભમતિ રે, ક્ષાયિક ગુણ પ્રગટાય. ક૦ ૭. શ્રાવક દાન ગુણે કરી રે, તુંગિયાભંગ દુવાર, શ્રી શુભવીર વખાણિયા રે, પંચમ અંગ મઝાર. ક૦ ૮.

કાવ્યં—જિનપતે૦ ૧. સહજકર્મં૦ ૨. (પૃષ્ઠ ૫૧-૫૨માં)

મંત્રઃ—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ દાનાંતરાયનિવારણાય ચંદનં ય૦ સ્વાહા.

(ઇતિ દાનાન્તરાયનિવારણાર્થં દ્વિતીય ચંદનપૂજા સંપૂર્ણ)

તૃતીય પુષ્પપૂજા.

દોહા— હવે ત્રીજી સુમનસતણી, સુમનસ કરણ સ્વભાવ;
ભાવ સુગંધ કરણ ભણી, દ્રવ્ય કુસુમ પ્રસ્તાવ. ૧.
માલતી ફૂલે પૂજતી લાભવિઘન કરી હાણ,
વણિકસુતા લીલાવતી, પામી પદ નિરવાણ. ૨.

ઢાળ ત્રીજી.

(... આવો રે, કહું એક વાતડી.—એ દેશી.)

મનમંદિર આવો રે, કહું એક વાતડી; અજ્ઞાની સંગે રે, રમિયો રાતડી. મન૦ ૧. વ્યાપાર કરેવા રે, દેશ વિદેશ ચલે; પરસેવા ઉતરા રે, કોડી ન એક મળે. મન૦ ૨. રાજગ્રહી નયરે રે, દ્રમક એક ફરે; ભિક્ષાચર વૃત્તિએ રે, દુઃખે પેટ ભરે, મન૦ ૩. લાભાંતરાયે રે, લાભ ન તાસ દીસે; ભિક્ષા પાવતો રે, પોતાનો આતમીએ મન૦ ૪. ઢંઢણ અણગારો રે, ગોચરી નિત્ય ફરે, પ્રભુના અંતરાયે રે, આહાર વિના વિચરે. મન૦ ૫. આદીશ્વર સાહિબ રે, પ્રથમાંતરાય વશે. સંવચ્છર ઘરે; વરસી તપ પારણું રે, આતમ ધ્યાન ઠરે; ગુણ ઠાણ મન૦ ૬ મિથ્યાત્વે ગાઢો રે, સમકિતી નિત્ય ધરે. મન૦ ૭. ક્ષેત્ર ગુણઠાણો ભવાગ્નિ રે, સમકિતી નિત્ય ધરે. મન૦ ૭. ક્ષેત્ર ગુણઠાણો નિત્ય જિનવર ઘેરે રે, આવકડે, સંતોષ ભાવ ધરી, સંસારે ભમતાં રે, હું પણ આવી દૂરભવ ભાવે. મન૦ ૮. મળ્યો; અન્તરાયનિવારક રે, શ્રી શુભવીર મળ્યો. મન૦ ૯.

કાવ્યં-સુમનસાં૦ ૧ સમયસાર૦ ૨. (પૃ૦ ૫૩ મા)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ લાભાંતરાયનિવારણાય પુષ્પાણિ યજામહે.

(... તૃતીય પુષ્પપૂજા સમાપ્ત.)

ચતુર્થ ધૂપપૂજા.

દોહરા—કર્મ કઠિન કઠ કાપવા, ધ્યાન હુતાશન જોગ, ધૂપે જિન પૂજા કરો, અંતરાય હરે ભોગ. ૧.

એક વાર જે ભોગમાં, આવે વસ્તુ અનેક;
અશન પાન વિલેપને, ભોગ કહે જિન છેક. ૨.

ઢાળ ચોથી.

(રાગ આશાવરી—છેડો નાહ—એ દેશી)

બાજી બાજી બાજી ભૂલ્યો બાજી, ભોગ વિઘન ઘન ગાજી. ભૂલ્યો બાજી; આગમજ્યોત ન તાજી; ભૂલ્યો૦ કર્મ કુટિલવશ કાજી, ભૂલ્યો૦ સાહિબ સુણુ થઇ રાજી, ભૂલ્યો૦ એ આંકણી. કાળ અનાદિ ચેતન રઝળે, એકે વાત ન સાજી, મયણા ભયણી ન રહે છાની, મળિયા માત પિતાજી, ભૂલ્યો૦ ૧. અંતરાય થાનક સેવનથી, નિર્ધન ગતિ ઉપરાજી; કૂપની છાયા કૂપ સમાવે. ઈચ્છા તેમ સવિ ભાંજી. ભૂલ્યો૦ ૨. નૈગમ એક નારી ધૂતી, પણ ઘેબર ભૂખ ન ભાગી, જમી જમાઈ પાછો વળિયો, જ્ઞાન દશા તવ જાગી. ભૂલ્યો૦ ૩. કહુભી કષ્ટે ધનપતિ થાવે, અંતરાય ફરી આવે; રોગી પરવશ અન્ન કુરૂચિ, ઉત્તમ ધાન ન ભાવે. ભૂલ્યો૦ ૪. ક્ષાયિકભાવે ભોગની લબ્ધિ, પૂજા ધૂપ વિશાળા, વીર કહે ભવ સાતમે સિદ્ધા, વિનયધર ભૂપાળા. ભૂલ્યો બાજી૦ ૫

કાવ્ય—અગરમુખ્યં૦ ૧. નિજગુણાક્ષયં૦ ૨. (પૃષ્ઠ ૫૪માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ભોગાંતરાયદહનાય ધૂપં ય૦ સ્વાહા.

(ઈતિ ભોગાંતરાયદહનાર્થં ચતુર્થ ધૂપપૂજા સંપૂર્ણ ૪)

પંચમ દીપકપૂજા.

દોહા—ઉપભોગ વિઘન પતંગિયો, પડત જગત જસુ જ્યોત;
ત્રિશલાનંદન આગળે, દીપકનો ઉદ્યોત ૧

ભોગવી વસ્તુ ભોગવે, તે કહિયે ઉપભોગ;
ભૂષણ ચીવર વનિતા, ગેહાદિક સંયોગ. ૨

ઢાળ પાંચમી.

(મન લાગ્યું—જિનરાજકું મન મેરો રહ્યા—એ દેશી.)

જિનરાજકું સદા મોરી વંદના, વંદના વંદના વંદના રે, જિનરાજકું સદા૦ એ આંકણી. ઉપભોગાંતરાય હટાવી, ભોગીપદ મહાનંદનારે, જિ૦ અંતરાય હઠી અંગારી, નિર્ધનને પરછંદનારે. જિ૦ ૧. દેશ વિદેશે ઘર ઘર સેવા, લીમહેલ નરિંદનાર; જિ૦ મુળિય વિપાક સુખી ગિરનારે, દેતક લોક મુણીંદનારે. જિ૦ ૨. ભાવિક પરસ્ત્રી વિરતિએ રહેતી, પવનપ્રિયા નામી નંદનારે; જિ૦ તેહ કમલની સતી સીતાજી, પદમાણી આનંદના રે. જિ૦ ૩. મુનિવરને મોદક અંટકાણી, પછી ફરી ખાઉં નિંદના રે. જિ૦ પ્રભુ કરી પાત્રે નિરખી, સજ્જનનું શોક નિકંદના રે. જિ૦ ૪. એમ સંભાર વિકંદન દેખો; આણું ઘર ઘુ જિનવંદના રે; જિ૦ સફળી સાંઢ વિરત વિચારે, [illegible] રે. જિ૦ ૫. [illegible] નંદના રે; જિ૦ [illegible] શુભવીર [illegible] જિનરાજકું સદા૦ ૬

કાવ્યં—[illegible]

મંત્ર—[illegible]

[illegible]

ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા.

દોહા—વીર્ય વિઘન ઘનપડલસેં, અવરાણું રવિતેજ;
કાળગ્રીષ્મ સમજ્ઞાનથી, દીપે આત્મ સતેજ. ૧
અક્ષત શુદ્ધ અખંડશું, નંદાવર્ત્ત વિશાળ;
પૂરી પ્રભુ સન્મુખ રહી, થુણીયે જગત દયાળ. ૨

ઢાળ છઠ્ઠી.

(સફળ ભઇ મેરી આજુકી ઘરિયા—એ દેશી.)

જિણંદા પ્યારા મુણીંદા પ્યારા, દેખોરી જિણંદા ભગવાન; દેખોરી જિણંદા પ્યારા. એ આંકણી. ચરમ પયડિકો મૂલવિખરિયાં, ચરમ તીરથ સુલતાન; દે૦ દર્શન દેખત મગન ભયે હે, માગત ક્ષાયિક દાન. દે૦ ૧ પંચમ વિઘનકો ખય ઉપશમસેં, હોવત હમ નહીં લીન, દે૦ પાંગલ બળહીણા દુનિયામેં, વીરો સાલવી દીન. દે૦ ૨ હરિબળ ચક્રી શક્ર જ્યુ બળી એ, નિર્બળ કૂળ અવતાર; દે૦ બાહુબળી બળ અક્ષય કીનો, ધન ધન વાલી કુમાર. દે૦ ૩ સફળ ભયો નર જન્મ હમેરો, દેખત જિનદેદાર, દે૦ લોહચમક જ્યું ભગતિસેં હલિયે, પારસ સાઈ વિચાર. દે૦ ૪ કીરયુગલ શ્રીહી ચંચુમે ધરતે, જિન પૂજત ભયે દેવ, દે૦ અક્ષતસેં અક્ષયપદ દેવે, શ્રી શુભવીરકી સેવ. દેખોરી૦ ૫

કાવ્યં—ક્ષિતિતલે૦ ૧ સહજભાવ૦ ૨ (પૃષ્ઠ ૫૬ માં)

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ વીર્યાંતરાયદહનાય અક્ષતાન્ ય૦ સ્વાહા

(ૐ હ્રીં વીર્યાંતરાયદહનાય ષષ્ઠ અક્ષતપૂજા મંત્ર)

અષ્ટમ નૈવેદ્યપૂજા.

દોહા—નિર્વેદી આગળ ધરો, શુચિ નૈવેદનો થાળ;
વિવિધ જાતિ પકવાન્નશું, શાળી અમુલક દાળ. ૧
અણાહારીપદ મેં કર્યાં, વિગ્રહ ગઈઅ અનંત;
દૂર કરી તેમ દીજીએ, દિયો અણાહારી ભદંત. ૨

ઢાળ આઠમી.

([illegible])

અજિયનમેં અવિકારા, જિણંદા તેરી અજિયનમેં અવિકારા; રાગ દ્વેષ પરમાણુ નિપના, ઉનસેં ન્યારે અવિકારા, જિ૦ શાંતરૂપિ પરમાણુ નિપાયા, તુજ મુદ્રા મનોહારા. જિ૦ ૧ દ્રવ્ય ગુણ પર્યાય ને મુદ્રા, [illegible] ઉદાર, જિ૦ પંચ વિઘન ઘન પટલ પલાયા, દીપત જિન [illegible]. જિ૦ ૨ કર્મ વિનાશી શિવ [illegible], [illegible]; જિ૦ વસ્તુરિદ્ધિ [illegible] દૂર પલાયા, [illegible]; જિ૦ ૩ તીન ચોકડી [illegible], [illegible]. જિ૦ [illegible], [illegible]. જિ૦ ૪ [illegible]. જિ૦ [illegible]. [illegible]. જિ૦ ૫ [illegible]; જિ૦ [illegible], [illegible]. જિ૦ ૬ નૈવેદ્ય [illegible]; જિ૦ [illegible]. જિ૦ ૭ [illegible]; જિ૦ [illegible] [illegible]. ૮

ફળપાયો રે, મહા૦ ૮ મૃગ બળદેવ મુનિ રથકારક, ત્રણ્ય હુઆ એક ઠાયો, કરણ કરાવણ ને અનુમોદન, સરખાં ફળ નિપજાયો રે મહા૦ ૮ શ્રી વિજયસિંહસૂરીશ્વર કેરા, સત્યવિજય બુધ ગાયો, કપુરવિજય તસ ખિમાવિજય તસ, વિજય પરંપર ધ્યાયો રે મહા૦ ૯ પંડિત શ્રી શુભવિજય સુગુરૂ મુજ, પામી તાસ પસાયો, તાસ શિષ્ય ધીરવિજય સલૂણા, આગમ રાગ સવાયો રે મહા૦ ૧૦ તસ લઘુ બાંધવ રાજનગરમેં, મિથ્યાત્વપુંજ જલાયો, પંડિત વીરવિજય કવિરચના, સંઘ સકળ સુખદાયો રે મહા૦ ૧૧ પહેલો ઉત્સવ રાજનગરમે, સંઘ મળી સમુદાયો, કરતા જેમ નંદીશ્વર દેવા, પુરણ હર્ષ સવાયો રે મહા૦ ૧૨

કળશ—શ્રુતજ્ઞાન અનુભવ તાન મંદિર, બજાવત ઘંટા કરી, તવ મોહપુંજ સમૂલ જલતે, ભાંગતે સગ ઠીકરી, હમ રાજતે જગ જાગતે દિન, અખયતૃતીયા આજયેં, શુભવીર વિક્રમ વેદ મુનિ વસુ, ચંદ્ર વર્ષ વિરાજતે. ૧ (સંવત ૧૮૭૭)

ઇતિ અષ્ટમ દિવસે અવ્યાપનીય અંતરાયકર્મસૂદનાર્થં અષ્ટમ પૂજાષ્ટક સંપૂર્ણ.

ઇતિ પંડિત શ્રી વીરવિજયજી મહારાજ કૃત ચોસઠપ્રકારી પૂજા સમાપ્ત

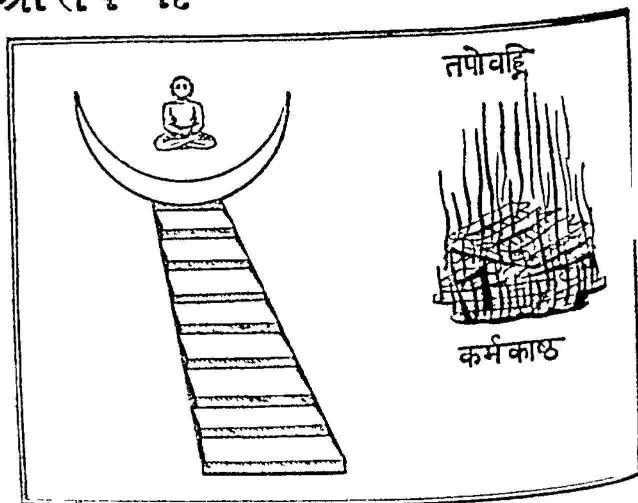
અહીં આઠે કર્મનું મૂળ ઉન્મૂલન કરવાને અર્થે, પ્રત્યેક કર્મ આશ્રયીને ઉપવાસથી માંડીને આઠ કવલ પર્યંતનું તપ દિવસ આઠ સુધી કરવું જોઈએ, તેને કર્મસૂદનતપ કહે છે. એ તપ આઠ કર્મનું કુલ ચોસઠ દિવસપર્યંત કરવું, તેનો યંત્ર નીચે મુજબ — [આ તપની વિશેષ વિધિ ગુરુમહારાજ પાસેથી જાણવી]

કર્મનો અનુક્રમાંક	જેને આશ્રયીને તપ કરવાનું છે તે કર્મનાં નામ	ઉપવાસ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૧	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૨	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૩	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૪	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૫	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૬	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૭	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
૮	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

દેવવંદન માળા વિધિ આદિ

[illegible]

શ્રી તપ પદ—

પ્રથમ ખંડનો—દશમો વિભાગ.

कम्मद्दुमुम्मूलणकुंजरस्स ।
नमो नमो तिव्वतवोभरस्स ।

द्विविधं स्यादनशन-मौनोदर्यं तथा द्विधा ।
चतुर्धा वृत्तिसंक्षेप, कायक्लेशस्तथैकधा ॥ १ ॥

एकधा रसत्यागः संलीनत्वं तथा द्विधा ।
एवं बाह्यतपोभेदा, द्वादश श्रीजिनोदिता ॥ २ ॥

दशधा प्रायश्चित्तं स्यात्, सप्तधा विनयस्तथा ।
वैयावृत्त्यं दशविध, स्वाध्यायः पञ्चधा मतः ॥ ३ ॥

चतुर्भिन्नं तथा ध्यान-मुत्सर्गो द्विविधस्तथा ।
षड्भिरप्यदिमे भेदास्तपसोऽभ्यन्तरस्य वै ॥ ४ ॥

प्राग्भवान् तपस्या [illegible], [illegible] [illegible]। [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]॥

શ્રી તપપદનું સ્વરૂપ—

કાચી ધાતુને પાકી બનાવવી હોય, કે પાકી ધાતુના વિવિધ સુન્દર આકાર ઘડવા હોય તો તેને તપાવવી પડે છે. સોનું એ ધાતુ [illegible] છે તેને [illegible] કરવા માટે ને તેને સુન્દર સ્થિતિમાં મૂકવા માટે તપાવવાની ખાસ આવશ્યકતા છે. સોનાને તપાવનાર [illegible] છે તે તપ કહેવાય છે. બાહ્ય [illegible] [illegible] [illegible] સાથે એવા પ્રકારનો ભેદ [illegible] છે તે બાહ્ય તપ કહેવાય છે. તેના ૬ ભેદ છે. બીજું આભ્યન્તર તપ ૬ પ્રકારનો છે. તે તપ [illegible] કોઈ [illegible] નથી. તેનું પ્રમાણ [illegible] [illegible] છે. શ્રી આદિનાથ પ્રભુએ તીર્થંકર [illegible] [illegible] હોય છે કે [illegible] [illegible] [illegible] છે, છતાં વિવિધ તપને કરે છે તપથી તેમને [illegible] જરૂર છે તો અન્યને કેમ ન હોય? [illegible] [illegible] થી સાથે એવા નિકાચિત કર્મોને પણ [illegible] નષ્ટીભૂત કરવાનું કાર્યમાં [illegible] હોય તો તે પ્રધાન તપમાં છે. [illegible] [illegible] કર્મોને [illegible] વિપુલ કરવાની શક્તિ તપ-શક્તિમાં છે. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

નવમો દિવસ

પદ-શ્રી તપ	નવકારવાલી-વીશ--
કાઉસગ્ગ-૫૦ લોગસ્સનો	જાપ-ૐ હ્રીં શ્રી નમો તવસ્સ
વર્ણ-સફેદ આયંબિલ	સ્વસ્તિક—૫૦
એક ધાન્યનુ તે ચોખાનું.	પ્રદક્ષિણા- ખમાસમણાં- } ૫૦

ખમાસણનો દુહો :—

ઈચ્છારોધે સંવરી, પરિણતિ સમતા યોગે રે,
તપ તે એહીજ આતમા, વર્તે નિજ ગુણ ભોગે રે.
વીર જિણેસર ઉપદિશે, સાંભળજો ચિત્ત લાઈ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, સિદ્ધિ મળે સવિ આઈ રે. વીર૦

તપ પદના ૫૦ ગુણ—

૧ યાવત્કથિકતપસે નમઃ
૨ ઈત્વરકથિકતપસે નમઃ
૩ બાહ્ય-ઔનોદર્યતપસે નમઃ
૪ અભ્યન્તર ઔનોદર્યતપસે નમઃ
૫ દ્રવ્યત-વૃત્તિસંક્ષેપતપસે નમઃ
૬ ક્ષેત્રતઃ-વૃત્તિસંક્ષેપતપસે નમઃ
૭ કાલતઃ-વૃત્તિસંક્ષેપતપસે નમઃ
૮ ભાવતઃ-વૃત્તિસંક્ષેપતપસે નમઃ
૯ કાયક્લેશતપસે નમઃ
૧૦ રસત્યાગતપસે નમઃ
૧૧ ઇન્દ્રિય-કષાય-યોગવિષયકસંલીનતાતપસે નમઃ
૧૨ સ્ત્રી-પશુ-પંડકાદિવર્જિતસ્થાનાવસ્થિતતપસે નમઃ

૧૩ આલોચનપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૪ પ્રતિક્રમણપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૫ મિશ્રપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૬ વિવેકપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૭ કાયોત્સર્ગપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૮ તપઃપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૧૯ છેદપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૨૦ મૂલપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૨૧ અનવસ્થિતપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૨૨ પારાંચિતપ્રાયશ્ચિત્તપદે નમઃ
૨૩ જ્ઞાનવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૪ દર્શનવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૫ ચારિત્રવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૬ મનોવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૭ વચનવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૮ કાયવિનયરૂપતપસે નમઃ
૨૯ ઉપચારવિનયરૂપતપસે નમઃ
૩૦ આચાર્યવૈયાવૃત્ત્યતપસે નમઃ
૩૧ ઉપાધ્યાયવૈયાવૃત્ત્યતપસે નમઃ
૩૨ સાધુવૈયાવૃત્ત્યતપસે નમઃ
૩૩ તપસ્વિવૈયાવૃત્ત્યતપસે નમઃ
૩૪ લઘુશિષ્યાદિવૈયાવૃત્ત્યતપસે નમઃ
૩૫ [illegible] નમઃ
૩૬ [illegible] નમઃ

શ્રીમદ્ મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી મહારાજકૃત નવપદ પૂજા.

વિધિ.

આ પૂજામાં અવશ્ય જરૂરની કેટલીએક ચીજો :—

દુધ, દહિ, ઘૃત, શર્કરા, શુદ્ધ જળ, એ પંચામૃત; કેશર સુગંધિ ચન્દન, કર્પૂર, કસ્તૂરી, અંબર, રોલી, [illegible] છુટાં ફૂલ, ફૂલોની માળા, ફૂલોના ચંદરવા, ધૂપ, અક્ષત પ્રમુખ નવ જાતિના ધાન્ય, નવ પ્રકારના નૈવેદ્ય, નવ પ્રકારના ફળ, નવ પ્રકારની પકવ વસ્તુ, મિસ્રિ. પતાસા, (ઓલા) પ્રમુખ અંગલુંછણા માટે સફેદ વસ્ત્ર, પહેરવા માટે ઉત્તમ વસ્ત્ર, વાસક્ષેપ, ગુલાબજળ, અત્તર ઇત્યાદિ; તથા [illegible] પાના નવ કળશ, નવ રકેબીઓ અને થાળીઓ, આરતિ મંગળ દીપક, બજાવાની ઘંટી, ચામરજોડ, ઇત્યાદિ સર્વે વસ્તુઓ પ્રથમથી એવી રીતે ગોઠવી કરીને રાખવી કે જેથી પૂજા પદને અડચણ ન આવે, પછીથી વિધિ કહી છે. વિશેષ વિધિ ગુરુગમથી જાણવો.

[illegible] વિધિ:—દેવ તથા ગુરુનો [illegible] પૂજાઓ ભણાવીએ ત્યારે નવ સ્નાત્રીયા કરવા. [illegible] પ્રભુજીમાં પંચામૃત ભરવું, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (પૂજામાં [illegible] જુઓ.)

શ્રીમદ્ મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી મહારાજકૃત નવપદ પૂજા.

વિધિ.

આ પૂજામાં અવશ્ય જરૂરની કેટલીએક ચીજો :—

દુધ, દધિ, ધૃત, શર્કરા, શુદ્ધ જળ, એ પંચામૃત; કેશર સુગંધિ ચન્દન, કપૂર, કસ્તૂરી, અગર, રોલી, મૌલીસૂત્ર છુટાં ફૂલ, ફૂલોની માળા, ફૂલોના ચંદ્રવા, ધૂપ, અક્ષત પ્રમુખ નવ જાતિના ધાન્ય, નવ પ્રકારના નૈવેદ્ય, નવ પ્રકારના ફળ, નવ પ્રકારની પકવ વસ્તુ, મિશ્રિ, પતાસા, (ઓલા) પ્રમુખ અંગલુહણાં માટે સફેદ વસ્ત્ર, પહેરવા માટે ઉત્તમ વસ્ત્ર, વાસક્ષેપ, ગુલાબજળ, અત્તર ઈત્યાદિ; તથા નાળચાવાળા નવ કળશ, નવ રકેબીઓ અને થાળાઓ, આરતિ મંગળ દીપક, ભગવાનની આંગી, સમવસરણ, ઇત્યાદિ સર્વ વસ્તુઓ પ્રથમથી એવી રીતે ગોઠવી કરીને રાખવી કે જેથી પૂજા વખતે અડચણ ન આવે, સંક્ષેપમાં વિધિ કહ્યો છે. વિશેષ વિધિ ગુરુગમથી જાણવો.

કળશ ઢાલન વિધિ:—ચૈત્ર તથા આસો માસમાં પૂજાઓ ભણાવીયે ત્યારે નવ સ્નાત્રિયા કરવા, મોટા કળશ પ્રમુખમાં પંચામૃત ભરવું, સ્થાપનામા શ્રીફળ તથા રોકડ નાણું ધરવું, તે ગુરુ પાસે મંત્રાવી, કેશરથી તિલક કરવું. કંકણદોરો હાથે બાંધવો, ડાબા હાથમાં સ્વસ્તિક કરીને વિધિ યુકત સ્નાત્ર ભણાવવું. (તે સ્નાત્ર આ પુસ્તકના ૨૦માં પૃષ્ઠમાં છાપેલ છે ત્યાં જુઓ.)

(૧) પહેલું–શ્રી અરિહંત પદમાં તન્દુલ ધૂપ, દીપ, નૈવેદ્ય પ્રમુખ અષ્ટ દ્રવ્ય, વાસક્ષેપ, નાગરવેલ પ્રમુખનાં પાન, રકેબીમાં ધરીને, તે રકેબી હાથમાં રાખવી. કળશને મૌલિસૂત્ર બાંધી, કુમકુમના સ્વસ્તિક કરી, પંચામૃતથી ભરી, ને કળશો હાથમાં લેઇ,પ્રથમ શ્રીઅરિહંત પદની પૂજા ભણાવવી. તે સંપૂર્ણ ભણી રહ્યા પછી મોટા થાળમાં પ્રતિમાજીને પધરાવવા પછી 'ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાણં' એ પ્રમાણે બોલીને અભિષેક કરી શ્રી અરિહંત પદની પૂજા કરવી, અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૨) બીજું–સિદ્ધપદ રકત વર્ણે છે, માટે ઘઉં રકેબીમાં ધરી શ્રીફળ તથા અષ્ટદ્રવ્ય લઇને નવ કળશ પંચામૃતથી ભરી બીજી પૂજા ભણવી, તે સંપૂર્ણ થયા પછી 'ૐ હ્રીં નમો સિદ્ધાણં ' એમ કહી કળશથી અભિષેક કરી અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

(૩) ત્રીજું – આચાર્યપદ પીળે વર્ણે છે, માટે ચણાની દાળ, અષ્ટ દ્રવ્ય, શ્રીફળ પ્રમુખ લઈ, નવ કળશ પંચામૃતથી ભરી ત્રીજી પૂજા ભણવી, તે સંપૂર્ણ થયા પછી 'ૐ હ્રીં નમો આયરિઆણં' એમ કહી કળશ વડે અભિષેક કરવો, અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચડાવવા.

(૪) ચોથું – ઉપાધ્યાય પદ નીલ વર્ણે છે, માટે મગ, તથા અષ્ટ દ્રવ્ય લઈ, પૂર્વોક્ત વિધિએ પૂજા ભણાવવી. સંપૂર્ણ થયા પછી 'ૐ હ્રીં નમો ઉવજ્ઝાયાણં' એમ કહી કળશ વડે અભિષેક કરવો, ને અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચડાવવા.

(૫) પાંચમું–શ્રી સાધુપદ શ્યામ વર્ણે છે, માટે

અડદ અષ્ટ દ્રવ્યાદિ લેવા બીજી વિધિ પ્રથમ પ્રમાણે કરી પૂજા ભણાવવી, તે સંપૂર્ણ થયાથી 'ૐ હ્રીં નમો સવ્વ સાહૂણં' કહેવું.

(૬) છઠું–દર્શનપદ શ્વેત વર્ણે છે, માટે અક્ષત લેવા '**ૐ હ્રીં નમો દંસણસ્સ**' કહેવું, બીજી સર્વ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૭) સાતમું–જ્ઞાનપદ શ્વેત વર્ણે છે, માટે અક્ષત લેવા '**ૐ હ્રીં નમો નાણસ્સ** કહેવું. બીજી સર્વ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૮) આઠમું–ચારિત્રપદ પણ શ્વેતવર્ણે છે. માટે અક્ષત લેવા, '**ૐ હ્રીં નમો ચારિત્તસ્સ**' કહેવું. બીજી સર્વ વિધિ પૂર્વોક્ત રીતે કરવી.

(૯) નવમું–તપપદ શ્વેત વર્ણે છે, માટે અક્ષત લેવા પૂર્વોક્ત વિધિ કરીને '**ૐ હ્રીં નમો તવસ્સ**' કહી અભિષેક કરી અષ્ટ દ્રવ્ય અનુક્રમે ચઢાવવા.

પછી અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરવી અને આરતિ કરવી

નવપદપૂજા વિધિ સંપૂર્ણ

પ્રથમ શ્રી અરિહંતપદ પૂજા.

કાવ્યં. ઉપજાતિવૃત્તમ

ઉપ્પન્નસન્નાણમહોમયાણં, સપ્પાડિહેરાસણસંઠિયાણં;
સદ્દંસણાણંદિયસજ્જણાણં, નમો નમો હોઉ સયા જિણાણં.૧

ભુજંગપ્રયાતવૃત્તમ

નમોઽનન્તસન્તપ્રમોદપ્રદાન- પ્રધાનાય ભવ્યાત્મને ભાસ્વતાય;
થયા જેહના ધ્યાનથી સૌખ્યભાજા, સદા સિદ્ધચક્રાય શ્રીપાળરાજા.૨
કર્યો કર્મ દુર્મર્મ ચકચૂર જેણે, ભલા ભવ્ય નવપદ ધ્યાનેન તેણે;
કરી પૂજના ભવ્ય ભાવે ત્રિકાળે, સદા વાસિયો આત્મા તેણુ કાળે.૩
જિકે તીર્થંકરકર્મ ઉદયે કરીને, દીયે દેશના ભવ્યને હિત ધરીને;
સદા આઠ મહાપાડિહારે સમેતા, સુરેશે નરેશે સ્તવ્યા બ્રહ્મપુત્તા.૪
કર્યાં ઘાતિયા કર્મ ચારે અલગ્ગા; ભવોપગ્રહી ચાર જે છે વિલગ્ગા;
જગત પંચકલ્યાણકે સૌખ્ય પામે, નમો તેહ તીર્થંકરા મોક્ષકામે.૫

ઢાળ-ઉલાલાની દેશી.

તીર્થપતિ અરિહા નમુ, ધર્મ ધુરંધર ધીરો જી;
દેશના અમૃત વરસતા, નિજ વીરજ વડ વીરો જી. ૧

ઉલાલો-વરઅક્ષય નિર્મળ જ્ઞાન ભાસન, સર્વ ભાવ પ્રકાશતા;
નિજ શુદ્ધ શ્રદ્ધા આત્મભાવે, ચરણ થિરતા વાસતા.
જિનનામકર્મપ્રભાવ અતિશય, પ્રતિહારજ શોભતા,
જગજંતુ કરુણાવંત ભગવંત, ભવિક જનને થોભતા.

પૂજા. ઢાળ. શ્રીપાળના રાસની.

ત્રીજે ભવ વર સ્થાનક તપ કરી, જેણે બાંધ્યું જિનનામ,
ચોસઠ ઇંદ્રે પૂજિત જે જિન, કીજે તાસ પ્રણામ રે.

ભવિકા ! સિદ્ધચકપદ વંદો, જેમ ચિરકાળે નંદો રે. ભવિકા ! સિ૦ ૧
એ આંકણી.

જેહને હોય કલ્યાણક દિવસે, નરકે પણ અજવાળું;
સકળ અધિક ગુણ અતિશય ધારી, તે જિન નમી અઘ ટાળું રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૨

જે તિહું નાણ સમગ્ગ ઉપ્પન્ના, ભોગ કરમ ક્ષીણ જાણી;
લેઇ દીક્ષા શિક્ષા દિયે જનને તે નમિયે જિનવાણી રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૩

મહાગોપ મહામાહણ કહિયે, નિર્યામક સત્થવાહ;
ઉપમા એહવી જેહને છાજે, તે જિન નમિયે ઉત્સાહ રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૪

આઠ પ્રતિહારજ જસ છાજે, પાંત્રીસ ગુણયુત વાણી;
જે પ્રતિબોધ કરે જગ જનને, તે જિન નમિયે પ્રાણી રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૫

ઢાળ

અરિહંતપદ ધ્યાતો થકો, દવ્વહ ગુણ પજ્જાયરે,
ભેદ છેદ કરી આતમા, અરિહંતરૂપી થાય રે.
વીર જિનેસર ઉપદિશે, સાંભળજો ચિત્ત લાઇ રે;
આતમ ધ્યાને આતમા, ઋદ્ધિ મળે સવિ આઇ રે. વીર૦ ૧
આ કાવ્ય પ્રત્યેક પૂજા દીઠ અંતે કહેવું

કાવ્યં – દ્રુતવિલંબિતવૃત્તમ્

વિમલ કેવલ ભાસન ભાસ્કરં, જગતિ જંતુ મહોદય કારણં;
જિનવરં બહુમાનજલૌઘતઃ, શુચિમનાઃ સ્નપયામિ વિશુદ્ધયે. ૧
સ્નાત્ર કરતાં જગદ્ગુરૂ શરીરે, સકળ દેવે વિમલ કલશ નીરે;
આપણાં કર્મમલ દૂર કીધાં, તેણે તે વિબુધ ગ્રંથે પ્રસિદ્ધા ૨

હર્ષ ધરી અપ્સરાવૃંદ આવે, સ્નાત્ર કરી એમ આશીષ પાવે;
જિહાં લગે સુરગિરિ જંબૂદ્વીપો, અમતણા નાથ દેવાધિદેવો. ૩

શ્રી અરિહંતપદ કાવ્યમ્

જિયંતરંગારિગણે સુનાણે, સપ્પાડિહેરાઇસયપ્પહાણે;
સંદેહસંદોહરયં હરંતે, ઝાએહ નિચ્ચંપિ જિણેરિહંતે. ૧

મંત્ર—ॐ હ્રીં શ્રી પરમપુરૂષાય પરમેશ્વરાય જન્મ-જરા-મૃત્યુ-નિવારણાય શ્રીમતે અર્હતે જલાદિકં યજામહે સ્વાહા.

પ્રથમ અરિહંતપદપૂજા સમાપ્ત ૧

દ્વિતીય શ્રી સિદ્ધપદપૂજા.

કાવ્ય. ઇન્દ્રવજ્રાવૃત્તમ્

સિદ્ધાણમાણંદ-રમાલયાણં, નમો નમોઽણંત-ચઉક્કયાણં.

કાવ્યં. ભુજંગપ્રયાતવૃત્તમ્

કરી આઠકર્મ ક્ષયે પાર પામ્યા, જરાજન્મમરણાદિભય જેણે વામ્યા;
નિરાવર્ણ જે આત્મરૂપે પ્રસિદ્ધા, થયા પાર પામી સદા સિદ્ધબુદ્ધા ૧
ત્રિભાગોનદેહાવગાહાત્મદેશા, રહ્યા જ્ઞાનમય જાતવર્ણાદિ લેશા;
સદાનંદસૌખ્યાશ્રિતા જ્યોતિરૂપા, અનાબાધ અપુનર્ભવાદિ સ્વરૂપા ૨

ઢાળ ઉલાલાની દેશી

સકલ કરમમલ ક્ષય કરી, પૂરણ શુદ્ધ સ્વરૂપોજી;
અવ્યાબાધ પ્રભુતામયી, આતમ સંપત્તિ ભૂપોજી. ૧

ઉલાલો—જેહ ભૂપ આતમ સહજ સંપત્તિ, શક્તિવ્યક્તિપણે કરી;
સ્વદ્રવ્ય ક્ષેત્ર સ્વકાલ ભાવે, ગુણ અનંતા આદરી,
સુસ્વભાવ ગુણ પર્યાય પરિણતિ, સિદ્ધસાધન પરભણી;
મુનિરાજ માનસ હંસ સમવડ, નમો સિદ્ધ મહાગુણી. ૨

પૂજા. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની.

સમયપએસંતર અણફરસી, ચરમ તિભાગ વિશેષ;
અવગાહન લહી જે શિવ પોહોતા, સિદ્ધ નમો તે અશેષ રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૬

પૂર્વ પ્રયોગ ને ગતિ પરિણામે, બંધન છેદ અસંગ;
સમય એક ઉર્ધ્વગતિ જેહની, તે સિદ્ધ પ્રણમો રંગ રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૭

નિર્મળ સિદ્ધશિલાની ઉપરે, જોયણ એક લોગંત;
સાદિ અનંત તિહાં સ્થિતિ જેહની, તે સિદ્ધ પ્રણમો સંત રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૮

જાણે પણ ન શકે કહી પુરગુણ, પ્રાકૃત તેમ ગુણ ભાસ;
ઉપમા વિણ નાણી ભવમાંહિ, તે સિદ્ધ દીયો ઉલ્લાસ રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૯

જ્યોતિશું જ્યોતિ મળી જસ અનુપમ, વિરમી સકલ ઉપાધિ;
આતમરામ રમાપતિ સમરો, તે સિદ્ધ સહજ સમાધિ રે.
ભવિકા ! સિદ્ધચક્ર૦ ૧૦

રૂપાતીત સ્વભાવ જે, કેવલ દંસણ નાણી રે;
તે ધ્યાતાં નિજ આતમા, હોયે સિદ્ધ ગુણખાણી રે; વીર૦ ૨

કાવ્યં—વિમલકેવલ૦ (પૃષ્ઠ ૧૮૩માં જુઓ.)

શ્રી સિદ્ધપદ કાવ્યમ્

દુટ્ઠટ્ઠકમ્માવરણપ્પમુક્કે, અનંતનાણાઈ સિરીચઉક્કે;
સમગ્ગલોગગ્ગપયપ્પસિદ્ધે, ઝાએહ નિચ્ચંપિ સમગ્ગ સિદ્ધે, ૨

મંત્ર—ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ પરમ૦ સિદ્ધાય જલાદિકં યજામહે સ્વાહા.

દ્વિતીય શ્રી સિદ્ધપદપૂજા સમાપ્ત. ૨

તૃતીય શ્રી આચાર્યપદ પૂજા

કાવ્યં ઇન્દ્રવજ્રાવૃત્તમ્

સૂરીણ દૂરીકયકુગ્ગહાણું, નમો નમો સૂરસમપ્પહાણું.

ભુજંગપ્રયાતવૃત્તમ્

નમું સૂરિરાજા સદા તત્ત્વતાજા, જિનેન્દ્રાગમે પ્રૌઢ સામ્રાજ્યભાજા;
ષટ્વર્ગ વર્ગિત ગુણે શોભમાના, પંચાચારને પાળવે સાવધાના. ૧
ભવિપ્રાણીને દેશના દેશ કાળે, સદા અપ્રમત્તા યથા સૂત્ર આલે,
જિકે શાસનાધાર દિગ્દન્તિકલ્પા, જગે તે ચિરંજીવજો શુદ્ધ જલ્પા. ૨

ઢાળ. ઉલાલાની દેશી

આચારજ મુનિપતિ ગણિ, ગુણછત્રીશી ધામોજી;
ચિદાનંદ રસ સ્વાદતા, પરભાવે નિઃકામોજી. ૧
ઉલાલો–નિઃકામ નિર્મળ શુદ્ધચિદ્ઘન, સાધ્ય નિજ નિરધારથી;
નિજ જ્ઞાન-દર્શન ચરણ-વીરજ, સાધના વ્યાપારથી.
ભવિજીવ બોધક તત્ત્વશોધક, સયલ ગુણ સંપત્તિધરા;
સંવરસમાધિ ગતઉપાધિ, દુવિધ તપ ગુણઆગરા. ૨

પૂજા ઢાળ શ્રીપાળના રાસની

પંચ આચાર જે સુધા પાળે, મારગ ભાખે સાચો,
તે આચારજ નમિયે તેહશું, પ્રેમ કરીને જાચો રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૧
વર છત્રીશ ગુણે કરી સોહે, યુગપ્રધાન જન મોહે;
જગ બોહે ન રહે ખિણ કોહે, સૂરિ નમું તે જોહે રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૨
નિત્ય અપ્રમત્ત ધર્મ ઉવએસે, નહીં વિકથા ન કષાય;

ધરે પંચને વર્ગ વર્ગિત ગુણૌઘા; પ્રવાદિ દ્વિપોચ્છેદને તુલ્ય સિંઘા;
ગણી ગચ્છ સંધારણે સ્થંભભૂતા; ઉપાધ્યાય તે વંદિયે ચિતપ્રભૂતા.૨

ઢાળ ઉલાળાની દેશી

ખંતિજુઆ મુત્તિજુઆ, અજ્જવ મદ્દવજુત્તાજી,
સચ્ચં સોયં અકિંચણા, તવ સંજમ ગુણરત્તાજી.
ઉલાળો—જે રમ્યા બ્રહ્મસુગુત્તિ ગુત્તા, સમિતિ સમિતા શ્રુતધરા;
સ્યાદ્વાદવાદે તત્ત્વવાદક, આત્મ પર વિભંજનકરા.
ભવભીરુ સાધન ધીર શાસન, વહન ધોરી મુનિવરા;
સિદ્ધાન્ત વાયણ દાન સમરથ, નમો પાઠક પદધરા. ૨

પૂજા. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની.

દ્વાદશ અંગ સજ્ઝાય કરે જે, પારગ ધારગ તાસ;
સૂત્ર અર્થ વિસ્તાર રસિક તે, નમો ઉવજ્ઝાય ઉલ્લાસરે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૬

અર્થ સૂત્ર ને દાન વિભાગે, આચારજ ઉવજ્ઝાય;
ભવ ત્રીજે જે લહે શિવસંપદ; નમિયે તે સુપસાય રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૭

મૂરખ શિષ્ય નિપાઇ જે પ્રભુ, પાહાણને પલ્લવ આણે;
તે ઉવજ્ઝાય સકલજન પૂજિત, સૂત્ર અર્થ સવિ જાણે રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૮

રાજકુમાર સરિખા ગણચિંતક, આચારજ પદ યોગ;
જે ઉવજ્ઝાય સદા તે નમતા, નાવે ભવ ભય સોગ રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૧૯

બાવનાચન્દન રસ સમ વયણે, અહિતતાપ સવિ ટાળે;
તે ઉવજ્ઝાય નમીજે જે વળી, જિનશાસન અજુવાળે રે.
ભવિકા ! સિદ્ધચક્ર પદ વંદો. ૨૦

તપ તેજ દીપે કર્મ ઝીપે, નૈવ છીપે પર ભણી;
મુનિરાજ કરુણાસિંધુ ત્રિભુવન, બંધુ પ્રણમું હિત ભણી.૨

પૂજા. ઢાળ. શ્રીપાળના રાસની.

જેમ તરુ ફૂલે ભમરો બેસે, પીડા તસ ન ઉપાવે;
લેઈ રસ આતમ સંતોષે, તેમ મુનિ ગૌચરી જાવે રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૨૧

પંચ ઇન્દ્રિયને જે નિત્ય ઝીપે, ષટ્કાયક પ્રતિપાળ;
સંયમ સત્તર પ્રકારે આરાધે, વંદુ તેહ દયાળ રે
ભવિકા ! સિ૦ ૨૨

અઢાર સહસ શીલાંગના ધોરી, અચળ આચાર ચારિત્ર;
મુનિ મહંત જયણાયુત વંદી, કીજે જન્મ પવિત્ર રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૨૩

નવવિધ બ્રહ્મગુપ્તિ જે પાળે. બારસવિહ તપ શૂરા;
એહવા મુનિ નમિયે જો પ્રગટે, પૂરવ પુણ્ય અંકુરા રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૨૪

સોના તણી પરે પરીક્ષા દીસે, દિન દિન ચઢતે વાને;
સંજમ ખપ કરતા મુનિ નમિયે, દેશ કાળ અનુમાને રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૨૫

ઢાળ.

અપ્રમત્ત જે નિત્ય રહે, નવિ હરખે નવિ શોચે રે;
સાધુ સુધા તે આતમા, શું મૂંડે શું લોચે રે ? વીર૦ ૫

કાવ્યં-વિમલ કેવલ૦ (પૃષ્ટ ૧૮૩માં જુઓ.)

શ્રી સાધુપદ કાવ્યમ્

ખંતે ય દંતે ય સુગુત્તિગુત્તે; મુત્તે પસંતે ગુણજોગજુત્તે,
ગયપ્પમાએ ગયમોહમાયે, ઝાએહ નિચ્ચં મુણિરાયપાએ. ૫

મંત્ર-ૐ હ્રીં શ્રી પરમ૦ સાધવે જલાદિકં યજામહે સ્વાહા

પંચમ મુનિપદપૂજા સમાપ્તા પ

ષષ્ઠ શ્રી સમ્યગ્દર્શનપદ પૂજા

કાવ્ય—ઇન્દ્રવજ્રાવૃત્તમ

વિણુત્તતત્તે રુઈલક્ખણુસ્સ, નમો નમો નિમ્મલદંસણુસ્સ.

ભુજંગપ્રયાતવૃત્તમ

વિપર્યાસ હઠવાસનારૂપ મિથ્યા; ટળે જે અનાદિ અછે જેમ પથ્યા.
જિનોક્તે હોયે સહજથી શ્રદ્ધાનં; કહિયે દર્શનં તેહ પરમં નિધાનં.૧
વિના જેહથી જ્ઞાન અજ્ઞાનરૂપ; ચરિત્ર વિચિત્રં ભવારણ્ય કૂપં.
પ્રકૃતિ સાતને ઉપશમે ક્ષય તે હોવે,તિહાં આપરૂપે સદા આપ જોવે.૨

ઢાળ. ઉલાલાની દેશી

સમ્યગ્દર્શન ગુણ નમો, તત્વ પ્રતીત સ્વરૂપો જી;
જસુ નિરધાર સ્વભાવ છે, ચેતનગુણ જે અરૂપો જી. ૧
ઉલાલો-જે અનુપ શ્રદ્ધા ધર્મ પ્રગટે, સયલ પર ઇહા ટળે;
નિજ શુદ્ધ સત્તા પ્રગટ અનુભવ, કરણરૂચિતા ઉચ્છળે.
બહુમાન પરિણતિ વસ્તુ તત્વે, અહવ તસુ કારણપણે;
નિજ સાધ્યદૃષ્ટે સર્વ કરણી. તત્વતા સંપત્તિ ગણે. ૨

પૂજા. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ધર્મ પરીક્ષા, સદ્દહણા પરિણામ;
જેહ પામીજે તેહ નમીજે, સમ્યગ્દર્શન નામ રે.
ભવિકા! સિ૦ ૨૬

મલ ઉપશમ ક્ષયઉપશમ ક્ષયથી, જે હોય ત્રિવિધ અભંગ;
સમ્યગ્દર્શન તેહ નમીજે, જિનધર્મે દૃઢરંગ રે.
ભવિકા! સિ૦ ૨૭

હોય પંચ મત્યાદિ સુજ્ઞાન ભેદે, ગુરૂપાસ્તિથી યોગ્યતા તેહ વેદે;
વળી જ્ઞેય-હેય-ઉપાદેય રૂપે, લહે ચિત્તમાં જેમ ધ્વાંત પ્રદીપે. ૨

ઢાળ. ઉલાલાની દેશી.

ભવ્ય નમો ગુણ જ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક ભાવેજી;
પરજાય ધર્મ અનંતતા, ભેદાભેદ સ્વભાવે જી. ૧

ઉલ્લાલો—જે મુખ્ય પરિણતિ સકલજ્ઞાયક, બોધ ભાવવિલચ્છના;
મતિ આદિ પંચ પ્રકાર નિર્મળ, સિદ્ધ સાધન લચ્છના.
સ્યાદ્વાદસંગી તત્વરંગી, પ્રથમ ભેદાભેદતા;
સવિકલ્પ ને અવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સંશય છેદતા ૨

પૂજા. ઢાળ શ્રીપાળના રાસની.

ભક્ષાભક્ષ ન જે વિણ લહિયે, પેય-અપેય વિચાર;
કૃત્ય-અકૃત્ય ન જે વિણ લહીયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૩૧

પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી અહિંસા, શ્રી સિદ્ધાંતે ભાખ્યું;
જ્ઞાનને વંદો જ્ઞાન મ નિંદો, જ્ઞાનીએ શિવસુખ ચાખ્યું રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૩૨

સકલ ક્રિયાનું મૂળ જે શ્રદ્ધા, તેહનું મૂળ જે કહિયે;
તે જ્ઞાન નિત નિત વંદીજે, તે વિણ કહો કેમ રહિયે રે.
ભવિકા ! સિ૦ ૩૩

પંચ જ્ઞાનમાંહી જેહ સદાગમ, સ્વપર પ્રકાશક જેહ;
દીપક પરે ત્રિભુવન ઉપકારી, વળી જેમ રવિ શશિ મેહ રે
ભવિકા ! સિ૦ ૩૪

શ્રી ચારિત્રપદ કાવ્યમ્

સુસંવરં મોહનિરોધસારં, પંચપ્પયારં વિગયાઈયારં;
મૂલોત્તરાણેગગુણં પવિત્તં, પાલેહ નિચ્ચંપિ હુ સચ્ચરિત્તં. ૮

મંત્ર-ૐ હ્રીં શ્રીં પરમ૦ ચારિત્રાય જલાદિકં યજામહે સ્વાહા.

અષ્ટમ ચારિત્રપદ પૂજા સમાપ્તા. ૮

નવમ શ્રી તપઃપદ પૂજા.

કાવ્યં. ઈંદ્રવજ્રાવૃત્તમ્

કમ્મદ્દુમોમ્મૂલણકુંજરસ્સ; નમો નમો તિવ્વત વોભરસ્સ.

માલિનીવૃત્તમ્

ઇય નવપયસિદ્ધં, લદ્ધિવિજ્જાસમિદ્ધં;
પયડિયસુરવગ્ગં, હ્રીંતિરેહાસમગ્ગં;
દિસિવઇસુરસારં, ખોણિપીઢાવયારં;
તિજયવિજયચક્કં, સિદ્ધચક્કં નમામિ. ૧

ભુજંગપ્રયાતવૃત્તમ્

ત્રિકાલિકપણે કર્મ કષાય ટાળે,
નિકાચિતપણે બાંધિયા તેહ બાળે,
કહ્યું તેહ તપ બાહ્ય અંતર દુભેદે,
ક્ષમાયુક્ત નિર્હેતુ દુર્ધ્યાન છેદે ૨
હોયે જાસ મહિમાથકી લબ્ધિ સિદ્ધિ,
અવાછકપણે કર્મ આવરણશુદ્ધિ;
તપો તેહ તપ જેહ મહાનંદ હેતે,
હોય સિદ્ધિ સીમંતિની જિમ સંકેતે. ૩
ઇમ્યા નવપદ ધ્યાનને જેહ ધ્યાવે,
સદાનંદ ચિદ્રૂપતા તેહ પાવે;

વળી જ્ઞાનવિમલાદિ ગુણરત્ન ધામા,
નમું તે સદા સિદ્ધચક્ર પ્રધાના. ૪

માલિની વૃત્તમ્

ઇમ નવપદ ધ્યાવે, પરમ આનંદ પાવે,
નવમે ભવ શિવ જાવે, દેવ નરભવ પાવે,
જ્ઞાનવિમલ ગુણ ગાવે, સિદ્ધચક્ર પ્રભાવે,
સવિ દુરિત શમાવે, વિશ્વ જયકાર પાવે, ૫

ઢાળ. ઉલાલાની દેશી.

ઇચ્છારોધન તપ નમો, બાહ્ય અભ્યંતર ભેદે જી,
આતમ સત્તા એકતા, પરપરિણતિ ઉચ્છેદે જી ૧
ઉલાલો–ઉચ્છેદ કર્મ અનાદિ સંતતિ, જેહ સિદ્ધપણું વરે;
યોગ સંગે આહાર ટાળી, ભાવ અક્રિયતા કરે
અંતર મુહૂરત તત્ત્વ સાધે, સર્વ સંવરતા કરી;
નિજ આત્મસત્તા પ્રગટ ભાવે, કરો તપ ગુણ આદરી. ૨

ઢાળ.

એમ નવપદ ગુણ મંડલ, ચઉ નિક્ષેપ પ્રમાણે જી;
સાત નયે જે આદરે, સમ્યગજ્ઞાને જાણે જી ૩
ઉલાલો–નિર્ધારસેતી ગુણી ગુણનો, કરે જે બહુમાન એ,
તસુ કરણ ઈહા તત્ત્વ રમણે, થાય નિર્મળ ધ્યાન એ
એમ શુદ્ધસત્તા ભળ્યો ચેતન, સકલ સિદ્ધિ અનુસરે,
અક્ષય અનંત મહંત ચિદ્ઘન, પરમ આનંદતા વરે. ૪

કળશ.

હરિગીત છંદ

ઇય સયલ સુખકર ગુણપુરંદર, સિદ્ધચક્ર પદાવલી;
સવિ લદ્ધિ વિજ્જા સિદ્ધિમંદિર, ભવિક પૂજો મનરલી.

અષ્ટ સકલ સમૃદ્ધિની, ઘટમાંહે ઋદ્ધિ દાખી રે,
તેમ નવપદ ઋદ્ધિ જાણજો, આતમરામ છે સાખી રે. વીર૦ ૧૧
યોગ અસંખ્ય છે જિન કહ્યા, નવપદ મુખ્ય તે જાણો રે;
એહ તણે અવલંબને, આતમ ધ્યાન પ્રમાણો રે વીર૦ ૧૨
ઢાળ બારમી એહવી, ચોથે ખંડે પૂરી રે;
વાણી વાચકજસ તણી, કોઈ નયે ન અધૂરી રે. વીર૦ ૧૩

શ્રી તપપદ કાવ્યમ્

બજ્ઝં તહાભિંતરભેય(મે)યં, કસાયદુબ્ભેયકુકમ્મભેયં;
દુક્ખક્ખયત્થે કયપાવનાસં, તવં તવેહ હાહાગમયં નિરાસં.૯

મંત્ર—ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મજરા-મૃત્યુનિવારણાય શ્રીમતે તપસે જલાદિકં યજામહે સ્વાહા.

શ્રીમદ્ યશોવિજયજી ઉપાધ્યાય કૃત નવપદ પૂજા સમાપ્ત

નવપદની આરાધનની સમજણ માટે તેનું યંત્ર અહીં આપવામાં આવે છે—

અંક.	નામ.	વર્ણ	ગુણ.	કાઉસ્સગ્ગ લોગસ્સ	ખમાસમણ	પ્રદક્ષિણા	નવકારવાળી	ધાન્ય
૧	અરિહંતપદ	શુક્લ	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦	ચોખા
૨	સિદ્ધપદ	રક્ત	૮	૮	૮	૮	,,	ઘઉં
૩	આચાર્યપદ	પીત	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	,,	ચણા
૪	ઉપાધ્યાયપદ	નીલ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	,,	મગ
૫	સાધુપદ	શ્યામ	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	,,	અડદ
૬	દર્શનપદ	શુક્લ	૬૭	૬૭	૬૭	૬૭	,,	ચોખા
૭	જ્ઞાનપદ	શુક્લ	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	,,	,,
૮	ચારિત્રપદ	શુક્લ	૭૦	૭૦	૭૦	૭૦	,,	,,
૯	તપપદ	શુક્લ	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	,,	,,

અવશ્ય કરવાની ક્રિયાઓ.—નવ દિવસ બ્રહ્મચર્ય પાળવું. ભોંય ઉપર સંથારો કરવો. બે ટંક પ્રતિક્રમણ કરવું. [illegible] પડિલેહણ [illegible] દેવવંદન. નવ [illegible] [illegible] ન [illegible] [illegible]

પૂજન કરવું પૂર્વાચાર્યોએ સિદ્ધાન્તમાંથી તે યંત્રવિધાન આ પ્રમાણે દર્શાવ્યું છે—

૧. સર્વ મધ્યમાં अर्हं બીજ સ્થાપન કરવું. તે બીજ ફેની વચમાં આવે તેમ अर्हंને ફરતો ॐકાર કરવો. તે ॐકારને ह्रींકારથી વીંટવો એ ત્રણે બીજને બે કુંડાળાની આકૃતિવાળા ૭ અનાહતથી વીંટી લેવા. તે અનાહતને ફરતા अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ऋ, ॠ, ऌ, ॡ, ए, ऐ, ओ, औ, अं, अः એ સોળ સ્વરો સ્થાપન કરવા. આ अर्हं પદની કર્ણિકા કહેવાય છે. ઉપરોક્ત સર્વનું ધ્યાન આ કર્ણિકામાં કરવાનું છે

૨ આ કર્ણિકાને ફરતું આઠ પાંખડીવાળા કમળના આકારનું વલય કરવું, તેના અગ્રભાગને (૧) ॐ ह्रीं सिद्धेभ्य स्वाहा पूर्वमां. (૨) ॐ ह्रीं आचार्येभ्य स्वाहा. દક્ષિણમાં. (૩) ॐ ह्रीं उपाध्यायेभ्यः स्वाहा. પશ્ચિમમાં (૪) ॐ ह्रीं सर्वसाधुभ्य स्वाहा. ઉત્તરમાં, (૫) ॐ ह्रीं दर्शनाय स्वाहा. અગ્નિકોણમાં (૬) ॐ ह्रीं ज्ञानाय स्वाहा નૈઋત્ય ખૂણામાં (૭) ॐ ह्रीं चारित्राय स्वाहा. વાયવ્ય ખૂણામાં. (૮) ॐ ह्रीं तपसे स्वाहा. ઈશાન ખૂણામાં લખવું આ પ્રથમ વલય.

૩ આ પ્રથમ વલયને ફરતું ગોળાકારે સોળ પાંખડીવાળું બીજું વલય કરવું. તેમાં ઉપરની પાંખડીથી અનુક્રમે એકાન્તરિત-એક છોડીને બીજી એમ આઠ વર્ગ અનાહત સહિત લખવા. તે આઠ વર્ગો આ પ્રમાણે: ૧ अवर्ग २ कवर्ग ३ चवर्ग ४ टवर्ग ५ तवर्ग ६ पवर्ग ७ यवर्ग ८ शवर्ग તેમાં અવર્ગમાં સોળ સ્વરો, કવર્ગથી માંડી પવર્ગ સુધી દરેકમાં પાંચ વર્ણો ને છેલ્લા બે વર્ગોમાં

૪ વર્ણો આવે છે એ આઠ વર્ગની વચમા બાકી રહેલી પાંખડીમાં ॐ नमो अरिहंताणं લખવું. એ પ્રમાણે બીજુ વલય કરવું.

૪ ત્રીજા વલયમાં આઠ દિશામાં આઠ અનાહતો લખવા ને વચમાં ॐ ह्रीँ अर्हँ नमो जिणाणं વગેરે એક લીટીમાં બે એમ ફરતા લખવા. એક ચક્રાવામાં ૧૬ આવે એજ પ્રમાણે બીજા ૧૬ ઉપર બીજી પંક્તિમાં, ને ત્રીજી પંક્તિમાં ત્રીજા સોળ એમ સર્વ મળી ૪૮ લબ્ધિ પદો લખવા.

૫ તે લબ્ધિ પદના વલયને શુદ્ધ શ્વેતવર્ણના ह्रीँકારને ત્રિગુણિત કરી વીંટવું. અર્થાત્ લબ્ધિ પદના વલયની ઉપર ह्रीँ લખીને તેના ઇકારના અન્તભાગથી એક રેખા કાઢી વલય ફરતી ત્રણ વખત વીંટવી ને ચોથી રેખાને અન્તે क्रौँ લખવો. તે પરિધિને ફરતી આઠ ગુરુપાદુકા લખવી

૬ ગુરુ પાદુકાના વલયની ઉપર ડાબી બાજુ બે રેખાને અન્યોન્ય ગુંથીને કલશાકાર અમૃતમંડલ કરવું. તેની ચાર દિશામા જયાદિ ચાર દેવીઓ ને ચાર વિદિશામા જંભાદિ ચાર દેવીઓ લખવી.

૭ કલશાકારની ફરતા ॐ ह्रीँ विमलस्वामिने नमः। ઇત્યાદિ લખી સિદ્ધચક્રના અધિષ્ઠાયક દેવદેવીઓ સ્થાપવા.

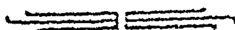
૮ તે કલશની આજુબાજુ ૧૬ વિદ્યાદેવીઓ, ૨૪ યક્ષો જમણી બાજુ ને ૨૪ યક્ષિણીઓ ડાબી બાજુ સ્થાપન કરવા. કલશના મૂળમા નવ ગ્રહો, કંઠ ભાગમાં નવ નિધિઓ કલશરૂપે ડાબી જમણી બાજુમા લખવા. ચાર પ્રતિહાર

દ્વારપાલો ચાર દિશામાં, માણિભદ્ર વગેરે ચાર વીરો ચાર દિશામાં લખવા. પૂર્વ વગેરે આઠ દિશામાં આઠ ને ઉપર નીચે એમ દશ સ્થાને દશ દિક્પાલ સ્થાપવા. પોતાની જમણી બાજુના નાગકોણમાં ક્ષેત્રપાલને સ્થાપન કરવા.

આ સર્વ સંક્ષેપથી સ્થાપના વિધાન કહ્યું છે. વિસ્તારથી ગુરુગમ પાસેથી ક્રિયાકાર દ્વારા સમજવું. આ સિદ્ધચક્ર યંત્રોદ્ધાર વિદ્યાપ્રવાદ નામના દશમા પૂર્વમાંથી ઉદ્ધરેલ છે. તેનું વ્યવસ્થિત પૂજન ધ્યાન કરવાનું છે. સિદ્ધચક્રજીની આરાધનાનું સર્વસ્વ આ યંત્રોદ્ધાર છે. તેના વિધિપૂર્વક પૂજન વિધાનની પ્રતિ ક્રમશઃ મળી આવી છે. તેના અનુભવીઓ દ્વારા શુદ્ધ વિધાન સાથે એ પૂજન કરવું કરાવવું તે આ આરાધનાનું ખાસ કર્તવ્ય છે. શ્રીસિદ્ધચક્રનો સકલ ફલાદેશ આ યંત્રને અવલંબીને છે. આ યંત્રોદ્ધારના સ્નાત્ર જળથી, પૂજનથી તથા ધ્યાનથી અનેક ઋદ્ધિ સિદ્ધિ પ્રકટે છે. સકલ મનોવાંછિત સફળ થાય છે શ્રી સિદ્ધચક્ર યંત્રોદ્ધાર પૂજન ભણાવતા પણ અપૂર્વ ઉલ્લાસ પ્રકટે છે, વિઘ્ન માત્ર દૂર થાય છે. અપૂર્વ શાન્તિ સ્થપાય છે. नमोऽस्तु श्रीसिद्धचक्रस्य ॥

શ્રી સિદ્ધચક્ર-નવપદ આરાધન વિધિ

પ્રથમ ખંડ સંપૂર્ણ.

તાન માન ગુણ જ્ઞાનલય, નિર્મલ નાદ સુરંગ;
સોલમી પૂજા કરી, પામ્યો સમરસ ચંગ. ૧

સોરઠ—મધુમાદન ગગેણ ગીયતે

સરસ વય વેષ મુખરૂપ કુચ શોભતી,
વિવિધ ભૂષાંગિની સુરકુમારી;
એકશત આઠ સુરકુમર કુમરી તિહાં,
વિવિધ વીણાદિ વાજીંત્રધારી સરસ૦ ૧
અભિનવ હસ્તકી હાવભાવે કરી, વિવિધ જુગતે બહુ નાચકારી;
દેવના દેવને દેવરાજી યથા,
કરતિ નૃત્યં તથા ભૂમિચારી. સરસ૦ ૨

ગીત રાગ શુદ્ધ નટ

એકશત આઠ નાચે, દેવકુમર કુમરી;
દોં દોં દોં મુરજ ગુંજતી, નાચતી દઇ ભમરી. એક૦ ૧
ઘનકુચ યુગ હાર રાજિ, કસી કંચુકી બંધી;
સોલસ સિંગાર શોભિત, વેણી કુસુમ ગુંથી. એક૦ ૨
નટ કટિકટ ઠહ ઠહ, વિચ પટ્ટિ તાલ વાજે;
દેખાવતી જિન હસ્તકી, નૃત્યકી નવિ લાજે. એક૦ ૩
તિન તિનાતિ તતિ વાજે, રણઝણંતિ વીણા;
તાંડવ જેમ સુર કરંત, તેમ કરો ભવિ લીણા. એક૦ ૪

કાવ્યમ્

આલોકના કૃત્યવિદો તતોઽસ્ય, ગંધર્વ નાટ્યાધિપતી અમર્ત્યૌ,
તૂર્યંત્રિકં સજ્જયતિસ્મ તત્ર, પ્રસોનિંપણ્ણો પુરતઃ સુરેન્દ્રૈઃ ૧૬

ષોડશ ગીત પૂજા સમાપ્ત ૧૬

સપ્તદશ સર્વવાદ્ય પૂજા પ્રારંભ

વાજીંત્ર આરતી મંગલ દીવાની પૂજા ૧૭ મી, વસ્તુ છંદ

સાંત રસમય, સાંત રસમય, અરથ ઉદાર;
અટ્ઠુત્તર સય કવિતવર, કરિય દેવ અરિહંત ગુણમય,
સાત આઠ પદ ઓસરિય, ધરિઅ પાણિ ચિર કમલ જોડીય;
તિહિ વાર મસ્તક ધરીય, ભૂમિતલ નિય જાણું;
સકરંગુલ ઉંચો ભણું, નમુત્થુણં સુદ્દઢું જાણું ૧

સામેરી ગતેણ ગીયતે.

સમવસરણ જેમ વાજાં વાજે, દેવ દુંદુભિ અંબર ગાજે,
ઢોલ નિશાન વિશાળ;
મંગળ ઝલ્લરિ પણવ નફેરી,, કંસાલા દડવડી વર ભેરી;
શરણાઇ રણકાર. ૧

સુરજ વંશ સુરતી નવિ મૂકે, સત્તરગી પૂજા નવિ ચૂકે,
સીસા વંશ કહે જિન જીવો, આરતિ તેમ મંગળ પઈવો. ૨

ગીત. રાગ ગુર્જરી

પ્રભુ જય તું જય જિનરાજ જીવો પ્રભુ,
શંખ સરણાઇ વાજિંત્ર ઓપેઃ
મહુઅરિ પરિ પરિ દેવકી દુંદુભી,
હે! નહિ જિન વચ કોઇ લોપે. પ્ર૦ ૧.
ભેર નિશાન કરતાલ તલતાલશું,
ઝલ્લરી પણવ ભેરી નફેરી;

વાજતાં દેવ વાજિંત્ર ગાઢું કહે,
સકલ ભવિકો મસો ભવ ન ફેરી પ્ર૦ ૨
એણીપેરે ભવિક વાજિંત્ર પૂજા કરી, કહે સુખે તું પ્રભુ! વિજન લેવો;
ઈણપેરે કેમ અમે જિનપ પૂજા કરું, આરતિ સાથે મંગળ પઈવો.
પ્ર૦ ૩.

સપ્તદશ સર્વવાદ્ય પૂજા પ્રારંભ.

વાજીંત્ર આરતી મંગલ દીવાની પૂજા ૧૭ ની, વસ્તુ છંદ

સાંત રસમય, સાંત રસમય, અરથ ઉદાર;
અઠ્ઠુત્તર સય કવિતવર, કરિય દેવ અરિહંત ગુણમય;
સાત આઠ પદ ઓસરિય, ધરિય પાણિ સિર કમલ જોડીય;
ત્રિણિ વાર મસ્તક ધરીય, ભૂમિતલ નિય જાણુ,
ચઉરંગુલ ઉંચો ભણે, નમુત્થુણં મુદ્દે જાણુ ૧

સામેરી રાગેણ ગીયતે.

સમવસરણ જેમ વાજાં વાજે, દેવ દુંદુભિ અંબર ગાજે,
ઢોલ નિશાન વિશાળ,
ઝંઝળ ઝલ્લરિ પણવ નફેરી,, કંસાલા દડબડી વર ભેરી;
શરણાઇ રણકાર. ૧

કુંજર વંશ મુરલી નવિ મૂકે, સત્તરમી પૂજા નવિ ચૂકે,
વીણા વંશ કહે જિન જીવો, આરતિ તેમ મંગળ પઇવો. ૨

ગીત. રાગ ગુર્જરી

પહુ જીવ તું જીવ જિનરાજ જીવો પહુ,
શંખ સરણાઇ વાજિંત્ર બોલે:
ઝલ્લરિ પરિ પરિ દેવકી દુંદુભી.
કો નહિ જિન વદે કોઇ તોલે. પહુ૦ ૧

ઢોલ નિશાન કરતાલ તલતાલશું,
ઝલ્લરી પણવ ભેરી નફેરી;

વાજતા દેવ વાજિંત્ર આણે કહે,
સકલ અધિકો પ્રભો ભવ ન ફેરી પહુ૦ ૨

ઇણિપરે ભવિક વાજિંત્ર પૂજા કરી, કહે સુખે તું પ્રભુ ચિરંજીવો;
ઇણિપરે કેમ અમે જિનપ પૂજા કરું, આરતિ સાથે મંગલ પઇવો.
પહુ૦ ૩.

કાવ્યમ.

મૃદંગ ભેરી વરવેણુ વીણા, પડ્ભામરી–ઝલ્લરિ–કિંકિણીનાં;
ભંભાદિકાનાં ચ તદા નિનાદૈઃ, ક્ષણં જગન્નાથમયં બભુવ. ૧૭

સપ્તદશ સર્વવાદ્ય પૂજા સમાપ્ત. ૧૭

વસ્તુ છંદ

એહ વિધિવર, એહ વિધિવર, સત્તર ગુણ ભેદ,
પૂજા પરમેશ્વરતણી, કરીય દેવ નર નારી શ્રાવક,
સમકિતધારી નિપુણ નર, વીતરાગ શાસન પ્રભાવક,
સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલ સુર, શ્રી જિન ભવન મઝાર;
સકલ પૂજા અનુમોદતાં, કરતાં હરખ અપાર. ૧

કળશ

ધન્યાશ્રી રાગેણ ગીયતે

ગુણીયો ગુણીયો રે પ્રભુ તું! સુરપતિ જેમ થુણિયો;
તીન ભુવન મનમોહન લોચન, પરમ હર્ષ તબ જણિયો રે. પ્રભુ૦ ૧
એક શત આઠ કવિત નિત અનુપમ, ગુણમણિ ગુંથી ગુણિયો;
ભવિક જીવ! તુમ થય થુઇ કરતાં, દુરિત મિથ્યામતિ ખણિયો રે પ્રભુ૦ ૨

તપગચ્છ અંબર દિનકર સરિખો, વિજયદાન ગુરૂ મુણિયો;
જિન ગુણ સંઘ ભગતિ કરી પસરી, કુમતિ તિમિર સબ હણિયો રે. પ્રભુ૦ ૩

એણીપરે સત્તરભેદ પૂજા વિધિ શ્રાવકકું જિને ભણિયો;
સકલ મુનીશ્વર કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને, ચિંતવિત તસ ફળ ચુણિયો રે પ્રભુ૦ ૪

શ્રી સકલચંદ્રજી ઉપાધ્યાય કૃત સત્તરભેદી પૂજા સમાપ્ત.

પ્રભુ સન્મુખ બોલવાની સ્તુતિઓ.

૧ ધન્યોઽહં કૃતપુણ્યોઽહં, નિસ્તીર્ણોઽહં ભવાર્ણવાત્,
અનાદિભવકાન્તારે, દૃષ્ટો યેન શ્રુતો મયા.

૨ અદ્ય પ્રક્ષાલિતં ગાત્રં, નેત્રે ચ વિમલીકૃતે
મુક્તોઽહં સર્વપાપેભ્યો, જિનેંદ્ર તવ દર્શનાત્

૩ દર્શનાત્ દુરિતધ્વંસઃ, વન્દનાત્ વાંછિતપ્રદઃ;
પૂજનાત્ પૂરકઃ શ્રીણાં, જિનઃ સાક્ષાત્ સુરદ્રુમઃ.

૪ દર્શનં દેવદેવસ્ય, દર્શનં પાપનાશનમ્;
દર્શનં સ્વર્ગસોપાનં, દર્શનં મોક્ષસાધનમ્.

૫ કલેવ ચન્દ્રસ્ય કલંકમુક્તા, મુક્તાવલિશ્ચારુગુણપ્રપન્ના;
જગત્ત્રયસ્યાભિમતં દદાના, જૈનેશ્વરી કલ્પલતેવ મૂર્તિઃ.

૬ અદ્યાભવત્સફલતા નયનદ્વયસ્ય,
દેવ ત્વદીયચરણામ્બુજવીક્ષણેન;
અદ્ય ત્રિલોકતિલક પ્રતિભાસતે મે,
સંસારવારિધિરયં ચુલુકપ્રમાણઃ.

૭ તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ!
તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય;
તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય;
તુભ્યં નમો જિન! ભવોદધિશોષણાય

૮ યૈઃ શાન્તરાગરુચિભિઃ પરમાણુભિસ્ત્વં,
નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલામભૂત !;
તાવન્ત એવ ખલુ તેઽપ્યણવઃ પૃથિવ્યાં,
યત્તે સમાનમપરં ન હિ રૂપમસ્તિ.

૯ ધન્યાસ્ત એવ ભુવનાધિપ! યે ત્રિસન્ધ્ય-
માારાધયન્તિ વિધિવદ્ વિધુતાન્યકૃત્યાઃ;
ભક્ત્યોલ્લસતૂપુલકપક્ષ્મલદેહદેશાઃ
પાદદ્વયં તવ વિભો! ભુવિ જન્મભાજઃ

૧૦ પ્રશમરસનિમગ્નં દૃષ્ટિયુગ્મં પ્રસન્નં,
વદનકમલમઙ્કઃ કામિનીસઙ્ગશૂન્યં,
કરયુગમપિ યત્તે શસ્ત્રસંબન્ધવન્ધ્ય;
તદસિ જગતિ દેવો વીતરાગસ્ત્વમેવ.

૧૧ ઐન્દ્રશ્રેણિનતા પ્રતાપભવનં ભવ્યાઙ્ગિ નેત્રામૃતં,
સિદ્ધાન્તોપનિષદ્વિચારચતુરૈઃ પ્રીત્યા પ્રમાણીકૃતા,
મૂર્તિઃ સ્ફૂર્તિમતી સદા વિજયતે જૈનેશ્વરી વિસ્ફુરન્,
મોહોન્માદઘનપ્રમાદમદિરામત્તૈરનાલોકિતા.

૧૨ નેત્રાનન્દકરી ભવોદધિતરી, શ્રેયસ્તરોર્મઞ્જરી,
શ્રીમદ્ધર્મમહાનરેન્દ્રનગરી, વ્યાપલ્લતાધૂમરી;
હર્ષોત્કર્ષશુભપ્રભાવલહરી, રાગદ્વિષાં જિત્વરી,
મૂર્તિઃ શ્રીજિનપુઙ્ગવસ્ય ભવતુ શ્રેયસ્કરી દેહિનામ્.

૧૩ અર્હન્તો ભગવન્ત ઇન્દ્રમહિતાઃ, સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતા,
આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરાઃ, પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકાઃ;
શ્રીસિદ્ધાન્તસુપાઠકા મુનિવરા, રત્નત્રયારાધકાઃ,
પઞ્ચૈતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં, કુર્વન્તુ વો મઙ્ગલમ્.

૧૪ પૂર્ણાનન્દમયં, મહોદયમયં, કૈવલ્યચિદ્દૃઙ્મયં,
રૂપાતીતમયં, સ્વરૂપરમણં, સ્વાભાવિકીશ્રીમયમ્;
જ્ઞાનોદ્યોતમયં, કૃપારસમયં, સ્યાદ્વાદવિદ્યાલયં,
શ્રીસિદ્ધાચલતીર્થરાજમનિશં, વન્દેહમાદીશ્વરમ્.

૧૫ કિં કર્પૂરમયં ? સુધારસમયં ? કિં ચન્દ્રરોચિર્મયં ?
કિં લાવણ્યમયં ! મહામણિમયં ? કારુણ્યકેલિમયમ્ ?
વિશ્વાનન્દમયં ? મહોદયમયં ? શોભામયં ? ચિન્મયં ?
શુક્લધ્યાનમયં ? વપુર્જિનપતેર્ભૂયાદ્ ભવાલમ્બનમ્.

૧૬ દીનોદ્ધારધુરન્ધરસ્ત્વદપરો નાસ્તે મદન્યઃ કૃપા—
પાત્રં નાત્ર જને જિનેશ્વર! તથાપ્યેતાં ન યાચે શ્રિયમ્;
કિન્ત્વર્હન્નિદમેવ કેવલમહો સદ્બોધિરત્નં શિવં,
શ્રીરત્નાકર! મંગલૈકનિલય! શ્રેયસ્કરં પ્રાર્થયે.

૧૭ સકલ કરમ વારી, મોક્ષમાર્ગાધિકારી,
ત્રિભુવનઉપકારી, કેવળજ્ઞાનધારી;
ભવિજન નિત સેવો, દેવ એ ભક્તિભાવે,
એહી જિનવર ભજંતા, સર્વ સંપત્તિ આવે.

૧૮ જિનવર પદ સેવા, સર્વ સંપત્તિ દાઈ,
નિશદિન સુખદાઈ, કલ્પવલ્લિ સહાઈ;
નમિ-વિનમિ લહીજે સર્વ વિદ્યા વડાઈ,
ઋષભ જિનહ સેવા સાધતાં તેહ પાઈ.

૧૯ પાપોભવ તુમ ચરણની સેવા, હું તો માગું દેવાધિદેવા!
સામું જુઓને સેવક જાણી, એવી ઉદયરત્નની વાણી.

[illegible] તું અકલંકી રૂપ [illegible], [illegible]
તું [illegible], [illegible] ૧
[illegible]
[illegible]

કાને કુંડલ શિર છત્ર બીરાજે, ચક્ષુ ટીકા નિરધારી;
અષ્ટ બીજોરૂં હાથ સોહીએ, તુમ વન્દે સહુ નરનારી. ૩
અગ્નિકાષ્ટાસે સર્પ નિકાલા, મંત્ર સુણાયા બહુ ભારી;
પૂર્વ જનમકા વૈર ખોલાયા, જળ વરસાયા નિરધારી. ૪
જળ આવી પ્રભુ નાકે અડીયા, આસન કંપ્યા નિરધારી;
નાગ નાગણી છત્ર ધરે છે, પૂર્વ જનમકા ઉપગારી. ૫
રૂપવિજય કહે સુણ મેરી લાવણી, એસી શોભા બહુ સારી;
માતપિતા બંધવ બહુ સાથે, સંયમ લીધા નિરધારી. ૬

પૂ૦ આચાર્ય શ્રી વિજયામૃતસૂરીશ્વરજી મહારાજ કૃત

૨૧ ઋષભદેવ ભગવાનની સ્તુતિ

જેણે કીધી સકલ જનતા નીતિને જાણનારી,
ત્યાગી રાજ્યાદિક વિભવને જે થયા મૌનધારી;
વ્હેતો કીધો સુગમ સબળો મોક્ષનો માર્ગ જેણે,
વન્દુ છુ તે ઋષભજિનને ધર્મ–ધોરી પ્રભુને. ૧

૨૨ શ્રી શાન્તિ જિન સ્તુતિ.

જાણ્યા જાયે શિશુ સકળના લક્ષણો પારણાથી,
શાન્તિ કીધી પણ પ્રભુ તમે માતના ગર્ભમાંથી;
ષટ્‌ખંડો ને નવનિધિ તથા ચૌદ રત્નો તજીને,
પામ્યા છો જે પરમ પદને આપજો તે અમોને.

૨૩ શ્રી નેમિ જિન સ્તુતિ.

લોભાવે લલનાતણા લલિત શું ત્રિલોકના નાથને?
કંપાવે ગિરિતેટી વાયુ લહરી શું સ્વર્ગના શૈલને?
શું સ્થાયે જિનદેવ એ પશુતણા પોકારને સાંભળે?
શ્રીમન્નેમિજિનેન્દ્ર સેવનથકી શું શું જગે ના મળે?

૨૪ શ્રી પાર્શ્વ જિન સ્તુતિ

પૃથ્વીમાં બળતો દયાનિધિ તમે જ્ઞાને કરી સાપને,
આપી સર્વ જનો સમક્ષ ક્ષણમાં આપી નવકારમંત્રને.
કીધો શ્રી ધરણેંદ્રને ભવથકી તાર્યો ઘણા ભવ્યને,
આપો પાર્શ્વજિનેન્દ્ર નાથ રહિતા સેવા તમારી મને.

૨૫ શ્રી વીર જિન સ્તુતિ.

શ્રી સિદ્ધાર્થ નરેંદ્રના કુળનભે ભાનુ સમા છો વિભુ,
મ્હારા ચિત્ત ચકોરને જિન તમે છો પૂર્ણ ચંદ્ર પ્રભુ;
પામ્યો હું પશુતા તજી સુરપણું, હું આપના ધર્મથી,
રક્ષો શ્રીમહાવીર દેવ! મુજને, પાપી મહાકર્મથી.

---

૨૬ પૂ. મુનિશ્રી રામવિજયજી મહારાજ કૃત

અરિહંત ચોવીસ ઇન્દ્ર પૂજીત સિદ્ધ પ્રભુ કરી વિંદના,
શાસન દીપક સૂરિવરો, છે ઉપાધ્યાયે શોભતા;
સિદ્ધાંત સૂત્રો ભણાવતાં પંચમ પદે વળી મુનિવરા,
[illegible] ગુણ આરાધતાં વળી પંચ પ્રભુજી સુખકરા.
આનંદ પુરે ઉદયવંતા પૂર્ણ જ્ઞાનમયી પ્રભુ,
અરૂપી શુદ્ધ સ્વરૂપરમણી શુદ્ધ ઉપયોગમયી વિભુ,
દાન પ્રકાશે દયા ગરજે [illegible] [illegible] પ્રભુ,
[illegible] તીર્થપતિની વંદના [illegible]

૨૭ પ્રથમ મંગલ વીર પ્રભુનું વિઘ્નઘાતક [illegible],
ગૌતમ પ્રભુનું બીજું મંગલ જ્ઞાનમંદિર [illegible].
સ્થૂલિભદ્ર પ્રમુખ મુનિનું ત્રીજું મંગલ [illegible],
જિન ધર્મનું ચોથું મંગલ [illegible] [illegible]

૨૯ પ્રભુ—ગીત

પૂર્ણાનંદ સ્વરૂપ, તારું જિનજી છે રૂપ;
ત્રણ જગતમા અનૂપ, મનો હાર હાર હાર. ॥ ૧ ॥
જોવા દિલડું લલચાય, જોઈ હઈડું હરખાય;
કાપે સર્વ કષાય, ગતિ ચાર ચાર ચાર. ॥ ૨ ॥
નહિ રાગ કે રોષ, વળી વિગત દોષ;
પ્રકટ પૂર્ણ સંતોષ, અવિકાર કાર કાર. ॥ ૩ ॥
ભમ્યો ભવ મોઝાર, વિના તારો સન્તાન;
હવે ઉતારો પાર, કૃપા ધાર ધાર ધાર. ॥ ૪ ॥
નેમિ અમૃત પસાય, પૂણ્યે પામ્યો સુખદાય;
ધર્મ ધુરંધર રાય, મને તાર તાર તાર. ॥ ૫ ॥

૩૦ પ્રભુ—ગીત

પામ્યો પ્રભુનો દરબાર, થયા દર્શન સુખકાર;
ત્રણ જગનો આધાર, તુંહિ સાર સાર સાર ॥ ૧ ॥
મૂર્તિ શોભે અપાર, જિનમંદિર મોઝાર;
દીપે આગી મનોહાર, વદું વાર વાર વાર ॥ ૨ ॥
તુજ વિના આધાર, ભમ્યો અનંત સંસાર,
હવે કૃપા ભંડાર, દયા ધાર ધાર ધાર. ॥ ૩ ॥
દુખ સહ્યા અપાર, કરો ભવોદધિ પાર;
તુંહિ તારણહાર, કરો પાર પાર પાર. ॥ ૪ ॥
નેમ અમૃત મનોહાર, ખાન્તિ શોભે અપાર,
નિરંજન નિરાકાર, મોહે તાર તાર તાર. ॥ ૫ ॥

૩૧ જેનો પ્રબોધ પ્રસરે જગમાં પવિત્ર,
જેનુ સદા પરમ મંગલ છે ચરિત્ર,

જેનું જપાય જગમાં શિવરૂપ નામ,
તે વીરને પ્રણયથી કરીએ પ્રણામ.

૨૨ આવ્યો શરણે તુમારે, જિનવર કરજો આશ પૂરી અમારી,
નાવ્યો ભવપાર મ્હારો, તુમ વિણ જગમાં સાર લે કોણ મ્હારી?
ગાયો જિનરાજ આજે, હરખ અધિકથી પરમ આનંદકારી,
પાયો તુમ દર્શ નાસે ભવોભવ ભ્રમણા નાથ! સર્વે અમારી.

૨૩ જોયા હશે પૂજ્યા હશે નિરખ્યા હશે પણ કો ક્ષણે
હે! જગતબંધુ ચિત્તમાં ધાર્યો નહિ ભક્તિપણે,
જન્મ્યો પ્રભુ તે કારણે દુઃખપાત્ર હું સંસારમાં,
હા! ભક્તિ તે ફળતી નથી જે ભાવ શૂન્યાચારમાં.

નવપદનાં ચૈત્યવંદનો (૧)

જો ધુરિ સિરિઅરિહંત. મૂલ દઢ પીઠ પઇટ્ઠિઓ;
સિદ્ધ-સૂરિ-ઉવજ્ઝાય-સાહુ, ચિહું સાહ ગરિટ્ઠિઓ.
દંસણુ-નાણુ-ચરિત્ત-તવહિ, પડિસાહા સુન્દરુ;
તત્તક્ખર સરવગ્ગ લદ્ધિ, ગુરૂપયદલ દુમ્બરુ.
દિસિવાલ જક્ખજક્ખિણી; પમુહ સુરકુસુમેહિં અલંકિઓ
સો સિદ્ધચક્ક ગુરુકપ્પતરૂ, અમ્હ મનવંછિય ફલ દિઓ.

(૨)

[ઈન્દ્રવજ્રા વૃત્તમ્]

ઉપ્પન્નસન્નાણમહોમયાણં, સપ્પાડિહેરાસણસંઠિયાણં;
સદ્દેસણાણંદિયસજ્જણાણં, નમો નમો હોઉ જિણાણં.
સિદ્ધાણમાણંદરમાલયાણં, નમો નમોણંતચઉક્કયાણં,
સૂરીણ દૂરીકયકુગ્ગહાણં, નમો નમો સૂરસમપ્પહાણં
સુત્તત્થવિત્થારણતપ્પરાણં, નમો નમો વાયગકુંજરાણં;
સાહૂણ સસાહીઅ સંજમાણં, નમો નમો સુદ્ધદયાદમાણં.
જિણુત્તતત્તે રુઇલક્ખણસ્સ, નમો નમો નિમ્મલદંસણસ્સ
અન્નાણસમ્મોહરસ્સ, નમો નમો નાણદિવાયરસ્સ
આરાહિયખંડિયસક્કિઅસ્સ, નમો નમો સંજમવીરિયસ્સ
કમ્મદ્દુમોમ્મૂલણકુંજરસ્સ, નમો નમો તિવ્વતવોભરસ્સ.

(માલિની વૃત્તમ્)

ઈય નવપયસિદ્ધં, લદ્ધિવિજ્જાસમિદ્ધં;
પયડિયસરવગ્ગં હ્રીં તિરેહાસમગ્ગં;
દિસિવઈ સુરસારં, ખોણિપીઢાવયારં,
તિજયવિજયચક્કં, સિદ્ધચક્કં નમામિ.

(૩)

પહેલે દિન અરિહંતનું, નિત્ય કીજે ધ્યાન;
બીજે પદ વળી સિદ્ધનું, કીજે ગુણગાન. ૧
આચારજ ત્રીજે પદે, જપતા જયજયકાર,
ચોથે પદે ઉપાધ્યાયના, ગુણ ગાઓ ઉદાર. ૨
સકલ સાધુ વંદો સહી, અઢીદ્વીપમાં જેહ,
પંચમપદ આદર કરી, જપજો ધરી સસનેહ. ૩
છટ્ઠે પદે દર્શન નમો, દરિસણ અજુઆળો;
નમો નાણ પદ સાતમે, જિમ પાપ પખાળો ૪
આઠમે પદ આદર કરી, ચારિત્ર સુચંગ;
પદ નવમે બહુ તપ તણો, ફળ લીજે અભંગ ૫
એણીપરે નવપદ ભાવશું એ, જપતા નવનવ કોડ;
પંડિત શાંતિ વિજય તણો, શિષ્ય કહે કરજોડ. ૬

(૪)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીએ, આસો ચઈતર માસ;
નવદિન નવ આંબિલ કરી, કીજે ઓળી ખાસ. ૧
કેસર ચંદન ઘસી ઘણાં, કસ્તુરી બરાસ;
જુગતે જિનવર પૂજીયા, મયણા ને શ્રીપાળ. ૨
પૂજા અષ્ટ પ્રકારની, દેવવંદન ત્રણ કાળ;
મંત્ર જપો ત્રણ કાળ ને, ગણણું તેર હજાર. ૩
કષ્ટ ટળ્યું ઉંબર તણું, જપતા નવપદ જાપ.
શ્રી શ્રીપાળ નરિંદ થયા, વાધ્યો બમણો પ્રતાપ. ૪
સાતસેં કોઢી સુખ લહ્યા, પામ્યા નિજ આવાસ;
પુણ્યે મુક્તિવધૂ વર્યા, પામ્યા લીલ વિલાસ ૫

૧ શ્રી અરિહંતપદનું ચૈત્યવંદન (૫)

જય જય શ્રી અરિહંત ભાનુ, ભવિ કમલ વિકાશી;
લોકાલોક અરૂપી રૂપી, સમસ્ત વસ્તુ પ્રકાશી.

સમુદ્ઘાત શુભ કેવલે, ક્ષય કૃત મળ રાશિ,
શુક્લ ચમર શુચિ પાદસે, ભયો વર અવિનાશી.

અંતરંગ રિપુગણુ હણીએ, હુયે અપ્પા અરિહંત;
તસુ પદ પંકજમેં રહી, હીરધર્મ નિત સંત.

૨ શ્રી સિદ્ધપદનું ચૈત્યવંદન (૬)

શ્રી શૈલેશી પૂર્વ પ્રાંત, તનુ હીન ત્રિભાગી;

પુવ્વપઓગ પ્રસંગસે, ઉરધ ગત જાગી.
સમય એકમેં લોકપ્રાંત, ગયે નિગુણુ નિરાગી;
ચેતન ભૂપે આત્મરૂપ, સુદિશા લહી સાગી.
કેવલ દંસણુ-નાણુથી એ, રૂપાતીત સ્વભાવ;

સિદ્ધ ભયે તસુ હીરધર્મ, વંદે ધરી શુભ ભાવ.

૩ શ્રી આચાર્યપદનું ચૈત્યવંદન. (૭)

જિનપદ કુલ મુખરસ અનિલ, મિત રસ ગુણ ધારી;
પ્રબલ સબલ ઘન મોહકી, જિણુ તે ચમૂ હારી.
ઋજુવાદિક જિનરાજ ગીત, નય તનુ વિસ્તારી;
ભવ કૂપે પાપે પડત, જગ જન નિસ્તારી.
પચાચારી જીવકે, આચારજ પદ સાર;
તીનકું વંદે હીરધર્મ, અઠ્ઠોત્તરસો વાર.

૪ શ્રી ઉપાધ્યાયપદનું ચૈત્યવંદન (૮)

ધન ધન શ્રી ઉવજ્ઝાય રાય, ચડતા ઘન ભંજન;
જિનવર દેશિત દુવાલસંગ, કર કૃત જનરંજન.

ગુણવન ભંજણ મય ગયંદ, સુખ શાન્તિ હિમ ગંજણ;
કુભાવંધ લોલ લોચણું, ભવ્ય સુ સુખ સંગમ. ૨
મહામાનુએ જિન કહ્યો છે, આગમને પદ ગુંથ;
તીન ચૌ અનુનિશ હીર ધર, વંદે પાઠક પદં. ૩

૫ શ્રી સાધુપદનું ચૈત્યવંદન. (૯)

કંચણ નાણ ચરિત્ત ધરી, પર શિવપદ ગામી,
ધર્મ શુક્લ શુચિ ચઉદે, અહિંસ ભય કામી. ૧
ગુણ પ્રમત્ત અપ્રમત્તને, નમો અંતરજામી,
મોનય ઇંદ્રિય દમન સુત, શમ ભજે અભિરામી. ૨
સાઇત્રિસપન (૨૭) ગુણ ધાર્યો છે, પંચમ પદ મુનિરાજ;
તત્પદ પંકજ નમન હૈ, હીરધર્મ કે કાજ. ૩

૬ શ્રી દર્શનપદનું ચૈત્યવંદન (૧૦)

દ્રવ્ય પુદ્ગલ પરિવર્ત અર્ધ, પરિમિત સંસાર,
ગ્રંથિભેદ તણ કરિ લહે, શમ ગુણનો આધાર ૧
ક્ષાયક (૫) વેદક નહિ ત્યાગ એ, ઉપશમ પાંચ (૫) પ્રકાર;
વિના જેણુ ચારિત્ર ન હું, નહિ મુક્તિ નિરધાર. ૨
શ્રી સુદેવ ગુરુ ધર્મની રે; શુચિ અંજન અભિરામ;
દર્શનકું નિત હીર ધર્મ, અહર્નિશ કરત પ્રણામ. ૩

૭ શ્રી જ્ઞાનપદનું ચૈત્યવંદન. (૧૧)

સિદ્ધ હિત રત્ન શાસ ભણિ (૩૩૬), જિન ભાષિત નાણ
ભાવ નિક્ષેપે જિનજિન, ... પંચ (૫૧) ભાખ્યું ૧
... ... (૩) ...
લોકાલોક સ્વરૂપ ૨

નાણાવરણી નાશથી એ, ચેતન નાણ પ્રકાશ;
સપ્તમ પદમેં હીર ધર્મ, નિત ચાહત અવકાશ. ૩

૮ શ્રી ચારિત્રપદનું ચૈત્યવંદન. (૧૨)

જસ્સ પસાયે સાહુ પાય, જુગ જુગ સમિતેંદ,
નમન કરે શુભ ભાવ લાય, કુણ નરપતિ વૃંદ. ૧
જંપે ધરી અરિહંતરાય, કરી કર્મ નિકંદ;
સુમતિ પંચ તીન ગુપ્તિ યુત, દે સુખ અમંદ. ૨
ઇષુ કૃતિ (૨૫) માન કષાયથી એ, રહિત લેશ શુચિવંત;
જીવ ચરિત્તકું હીરધર્મ, નમન કરત નિત સંત. ૩

૯ શ્રી તપપદનું ચૈત્યવંદન. (૧૩)

શ્રી ઋષભાદિક તીર્થનાથ, તદ્ભવ શિવ જાણ;
બિહિ અંતરપિ બાહ્ય મધ્ય, દ્વાદશ પરિમાણ. ૧
વસુ કર (૨૮) મિત આમોસહી, આદિક લબ્ધિ નિદાન;
ભેદે સમતા યુત ખિણે, દગ્ધન (૮) કર્મ વિતાન. ૨
નવમે શ્રી તપ પદ ભલો એ, ઇચ્છારોધ સરૂપ;
વંદનસે નિત હીરધર્મ, હર ભવતુ ભવકૂપ. ૩

નવપદનાં ચૈત્યવંદન. (૧૪)

બાર ગુણ અરિહંતના, તેમ સિદ્ધના આઠ;
છત્રીસ ગુણ આચાર્યના, જ્ઞાનતણા ભંડાર. ૧
પચીસ ગુણ ઉપાધ્યાયના, સાધુ સત્તાવીસ;
શ્યામ તનુ શોભતા, જિનશાસનના ઈશ. ૨
જ્ઞાન નમું એકાવને, દર્શનના સડસઠ;
સીત્તેર ગુણ ચારિત્રના, તપના બાર તે જિટ્ઠ ૩

એમ નવપદ ગુણને કરી, [illegible] (૩૦૮) [illegible],
[illegible] કરી [illegible], તેના [illegible]. ૩
[illegible] મુંકી, [illegible];
[illegible] મુક્તિ [illegible], [illegible]. ૪

(૧૯)

શ્રી સિદ્ધચક્ર [illegible], [illegible];
[illegible] સેવીએ, [illegible]. ૧
અરિહંતાદિક નવ પદ, [illegible] નવ નિધિ દાતા,
એ સંસાર અસાર પાર, [illegible]. ૨
અમરાપદ [illegible] સેવીએ, [illegible];
મોહન કહે વિધિયુત કરો, જિન [illegible]. ૩

(૨૦)

શ્રી અરિહંત ઉદાર કાંતિ, [illegible];
બીજો સિદ્ધ અનંત [illegible], [illegible]. ૧
આચારજ [illegible], [illegible];
જિન આગમ સિદ્ધાંત [illegible], [illegible]. ૨
બોધિ [illegible], [illegible];
આવો [illegible]. ૩
[illegible],
ચિંતામણિ [illegible]. ૪
[illegible]
[illegible]. ૫
[illegible]
[illegible]

(૧૭)

સુલલિત નવપદ ધ્યાનથી, પરમાનંદ લહીએ;
ધ્યાન અગ્નિથી કર્મના, ઇંધિન પુણ્ય દહીએ. ૧
ઇતિ ભીતિ ને રોગ શોક, સવિ દૂર પણાસે;
ભોગ સંજોગ સુબુદ્ધિતા, ગ્રાસ સુવિલાસે. ૨
સિદ્ધચક્ર તપ કીજતાં એ, ઉત્તમ પ્રભુતા સંગ;
મોહન નાણ પ્રસિદ્ધતા, ગંગારંગ તરંગ. ૩

(૧૮)

પહેલે પદ અરિહંતના, ગુણ ગાઉં નિત્ય;
બીજે સિદ્ધ તણા ઘણા, સમરો એક ચિત્તે. ૧
આચારજ ત્રીજે પદે, પ્રણમો બિહું કર જોડી;
નમીએ શ્રીઉવજ્ઝાયને, ચોથે પદ મોડી. ૨
પંચમ પદ સર્વ સાધુનું, નમતા ન આણો લાજ;
એ પરમેષ્ઠી પંચને, ધ્યાને અવિચળ રાજ. ૩
દંસણ શંકાદિક રહિત, પદ છટ્ઠે ધારો;
સર્વ નાણ પદ સાતમે, ક્ષણ એક ન વિસારો. ૪
ચારિત્ર ચોકખું ચિત્તથી, પદ અષ્ટમ જપીએ;
સકલ ભેદ વિચ દાનમૂલ, તપ નવમે તપીએ. ૫
એ સિદ્ધચક્ર આરાધતાં, પૂરે વાંછિત કોડ;
સુમતિ વિજય કવિરાજનો, રામ કહે કર જોડ. ૬

(૧૯)

સિદ્ધચક્ર મોટા મંત્રરાજ, પૂજા ફલ પ્રસિદ્ધિ;
જાસ [illegible]થી સંપજે, સંપૂર્ણ ઋદ્ધિ. ૧

અરિહંતાદિ નવપદો, નિત્ય નવનિધિ દાતા;
એ સંસાર અસાર પંથ, શિવ પાર વિખ્યાતા. ૨
અક્ષયાચલ પદ સંપજે એ, પહોંચે મનના કોડ;
મોહન કહે નવ પદ ભણી, વંદુ બે કર જોડ. ૩

(૨૦)

જાણો ભવ ઉદ્યોત પદ, નવ દિવસ નિરંતર,
આંબિલ તપ એક ટંકના [illegible] રૂડું કર. ૧
ગણું પ્રાત અતિભાવશું, [illegible] કીજે,
ચૈત્ય પ્રભાતી વીતરાગ, પૂજા [illegible] કીજે. ૨
સ્વામી વત્સલ [illegible], નવ [illegible],
ઉજમણું સિદ્ધચક્રનું, મોહન [illegible]. ૩

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નવપદનાં સ્તવનો.

(૧)

નવપદ ધ્યાન સદા જયકારી. એ આંકણી.

અરિહંત સિદ્ધ આચારજ પાઠક,
સાધુ દેખો ગુણ રૂપ ઉદારી. નવ૦ ૧
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર હે ઉત્તમ,
તપ દોય ભેદે હૃદય વિચારી. નવ૦ ૨
મંત્ર જડી ઓર તંત્ર ઘણેરા,
ઉન સબકું હમ દૂર વિસારી. નવ૦ ૩
બહોત જીવ ભવજલસે તારે;
ગુણ ગાવત હે બહુ નર નારી. નવ૦ ૪
શ્રી જિનભક્ત મોહન મુનિવંદન,
દિન દિન ચઢતે હર્ષ અપારી. નવ૦ ૫

(૨)

કીસકે ચેલે કીસકે પૂત. એ દેશી

સેવોરે ભવિ ભાવે નવકાર, જંપે શ્રી ગૌતમ ગણધાર;
ભવિ સાંભળો હારે સંપદ થાય, ભ૦ હારે સંકટ જાય, ભ૦
આસો ને ચૈત્રે હરખ અપાર, ગણણું કીજે તેર હજાર. ભ૦ ૧
ચાર વર્ષ ને વળી ષટ્માસ, ધ્યાન ધરો ભવી ધરી વિશ્વાસ, ભ૦
ધ્યાયોરે મયણા સુંદરી શ્રીપાળ, તેહનો રોગ ગયો તત્કાળ ભ૦ ૨
અષ્ટ કમલ દલ પૂજા રસાલ, કરી ન્હવણ છાંટયુ તત્કાળ, ભ૦
સાતસો મહીપતિ તેહને રે ધ્યાન, દેહડી પામ્યા કંચનવાન. ભ૦ ૩
મહિમા કહેતા નાવે પાર, સમરો તિણ કારણ નવકાર, ભ૦
ઈહભવ પરભવ દીયો સુખવાસ, પામે ઋદ્ધી લીલવિલાસ. ભ૦ ૪

[illegible] લાભ [illegible], [illegible] ૮
[illegible]સાગર પંડિત શિષ્ય, [illegible] ૯

(૨)

[illegible]

[illegible] સિદ્ધચક્રને ભાવે [illegible];
[illegible], [illegible]
પહેલે પદે અરિહંત નમીજે, [illegible],
ત્રીજે આચારજ તીમ સમરો, [illegible] ૧
ચોથે પદે ઉવજ્ઝાય નમીજે, પંચમે સાધુ
છઠ્ઠે દર્શન સાતમે નાણ, [illegible] ૨
આઠમે પદ ચારિત્ર [illegible], નવમે તપ [illegible];
એ નવપદ ભાવે આરાધ્યા, [illegible] ૩
મન વચ તનુ [illegible] શુદ્ધિ [illegible], પડિક્કમણાં દોય;
[illegible] ૪
[illegible];
[illegible] ૫
[illegible]
[illegible] ૬
[illegible] ૭
[illegible],
[illegible] ૮
[illegible]
[illegible] ૯

પુંડરિકાદિક પાંચે તીરથ, ચૈત્યના પાંચ પ્રકારરે;
થાવર તીરથ એહ કહ્યાંરે, તીર્થમાળા મનોહારરે સી૦ ૩
વિહરમાન વીશ જંગમ તીરથ, જે કોડિ કેવળી [illegible]રે;
વિચરંતા દુઃખ દોહગ ટાળે, જંગમ તીરથ [illegible] સી૦ ૪
સંઘ ચતુર્વિધ જંગમ તીરથ, આગમ સોહાવેરે,
અડતાલીશ ગુણે ગુણવંતા, તીર્થપતિ નમે ભાવેરે સી૦ ૫
દરશણ ધ્યાવો ગુણ ગાવો, [illegible],
[illegible] સી૦ ૬
મેરુપ્રભ પરમેશ્વર [illegible], [illegible];
વિજયસૌભાગ્યસૂરિ [illegible] સી૦ ૭

(૮)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ૧

[illegible]
[illegible] ૨

[illegible]
[illegible] ૩

[illegible]
[illegible] ૪

તપ તપિયા ગુણરત્ન સંવત્સર, ખંધક ક્ષમાના દરિયા;
ચૌદ હજાર સાધુમાં અધિકા, ધન્નો તપગુણ ભરિયા.
હો પ્રાણી! તપ૦ ૫
પદ્ ભેદ બાહિર તપના પ્રકાશ્યા, અભ્યંતર પટ્ ભેદ;
બાર ભેદે તપ તપતાં નિર્મળ, સફળ અનેક ઉમેદ.
હો પ્રાણી! તપ૦ ૬
કનકકેતુ એહ પદને આરાધી, સાધી આતમ કાજ,
તીર્થંકર પદ અનુભવ ઉત્તમ, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી મહારાજ.
હો પ્રાણી! તપ૦ ૭

(૮)

નવપદ ધરજો ધ્યાન, ભવિજન! નવપદ ધરજો ધ્યાન;
એ નવપદનુ ધ્યાન કરંતા, પામે જીવ વિશ્રામ. ભવિ૦
અરિહંત સિદ્ધ આચારજ પાઠક, સાધુ સકળ ગુણ ખાણ. ભવિ૦
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર એ ઉત્તમ, તપ તપો કરી બહુમાન. ભ૦
આસો ચૈત્રની સુદિ સાતમથી, પૂનમ લગી પ્રમાણ. ભવિ૦
એમ એકયાસી આબિલ કીજે, વરસ સાડાચાર માન. ભવિ૦
પડિક્કમણા દોય ટંકના કીજે, પડિલેહણ બે વાર. ભવિ૦
દેવવંદન ત્રણ ટંકના કીજે, દેવ પૂજો ત્રિકાળ. ભવિ૦
બાર, આઠ, છત્રીશ, પચવીશને, સત્તાવીશ, સડસઠ સાર ભ૦
એકાવન, સીત્તેર, પચાસનો, કાઉસગ્ગ કરો સાવધાન. ભ૦
એક એક પદનુ ગુણણુ, ગણીએ દોય હજાર, ભવિ૦ ૧
એહવી વિધિ જે એ તપ આરાધે, તે પામે ભવ પાર. ભવિ૦ ૧
કર જોડી સેવક ગુણ ગાવે, મોહન ગુણ મણિમાળ. ભવિ૦ ૧૨
તાસ શિષ્ય મુનિ હેમ કહે છે, જન્મ મરણ દુઃખ ટાળ. ભ૦ ૧૩

(૯)

સિદ્ધચક્ર સેવો રે પ્રાણી, ભવોદધિમાંહે તારક [illegible]
વિધિપૂર્વક આરાધી જે, જિમ અનુક્રમે શિવપદ લીજે [illegible]
પહેલે પદે અરિહંત, બીજે પદે વળી સિદ્ધ અનંત
ત્રીજે પદે આચાર્ય જાણુ, ચોથે પદે ઉપાધ્યાય [illegible] સિદ્ધ૦ ૨
પાંચમે પદે સકલ મુનીંદ, છઠ્ઠે દર્શન વિશુદ્ધ [illegible]
સાતમે પદે જ્ઞાન વિશુદ્ધ, આઠમે ચારિત્ર [illegible] સિદ્ધ૦ ૩
નવમે પદ તપ સાર, એક એકનો [illegible]
નવ આંબિલ ઓળી કીજે, [illegible]
દેવવંદન ત્રણ વાર, પડિક્કમણું પડિલેહણ [illegible]
[illegible] આરાધો, શ્રીપાળ મયણાએ [illegible] સિદ્ધ૦ ૫

(૧૦)

[illegible] રે [illegible]
[illegible] જ્ઞાન [illegible] જિનવર [illegible]

ઉપદેશમાળામાં કિરિયા તેહની, કાય કલેશ તસ હુંત રે.જ્ઞા૦
જયંત ભૂપો રે જ્ઞાન આરાધતો, તીર્થંકરપદ પામે રે;
રવિ શશિ મેહપરે જ્ઞાન અનંતગુણી, સૌભાગ્યલક્ષ્મી હિત
કામેરે જ્ઞાનપદ૦ ૭

(૧૧)

ઓ ભવિ પ્રાણી રે ! સેવો,સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમો નહિ મેવો.ઓ
જે સિદ્ધચક્રને આરાધે, તેહની કીરતિ જગમાં વાધે. ઓ૦
પહેલે પદે રે અરિહંત, બીજે સિદ્ધ બુદ્ધ ધ્યાન મહંત;
ત્રીજે પદે રે સૂરીશ, ચોથે ઉવજ્ઝાય ને પાંચમે મુનીશ. ઓ૦
છઠ્ઠે દરશન કીજે, સાતમે જ્ઞાનથી શિવ સુખ લીજે;
આઠમે ચારિત્ર પાળો, નવમે તપથી મુકિત ભાળો. ઓ૦
ઓળી આયંબિલની કીજે, નોકારવાલી વીશ ગણીજે;
ત્રણે ટંકના રે દેવ, પડિલેહણ પડિક્કમણાં આખેલ. ઓ૦
ગુરુમુખ કિરિયા રે કીજે, દેવ ગુરુ ભકિત ચિત્તમાં ધરીજે;
એમ કહે રામનો રે શિષ્ય, ઓલી ઉજવશો જગદીશ ઓ૦

(૧૨)

અવસર પામીને રે, કીજે નવ આંબિલની ઓળી,
ઓલી કરતા આપદ જાયે, રિદ્ધિ સિદ્ધિ લહીએ બહુલી. અ૦ ૧
આસો ને ચૈત્ર આદરશું, સાતમથી સંભાળી રે,
આળસ મેલી આબિલ કરશે, તસ ઘર નિત્ય દિવાળી. અ૦ ૨
પૂનમને દિન પુરી થાતે. પ્રેમશુ પખાલી રે;
સિદ્ધચક્રને શુદ્ધ આરાધી, જાપ જપે જપમાલી. અ૦ ૩
દેહરે જઇને દેવ જુહારો, આદીશ્વર અરિહંત રે;
ચોવીશે ચાહીને પૂજો, ભાવશુ ભગવંત. અવસર૦ ૪

ઠે પડિક્કમણું બોલ્યું, દેવવંદન ત્રણ કાળ રે;
શ્રીપાળ તણી પરે સમજી, ચિત્તમાં રાખો [illegible] ભવિ૦ ૫
ભક્તિ પાળી અંતરજામી, આરાધો એકાંત રે;
[illegible] પદ સંભરતાં, આવે ભવનો અંત. ભવિ૦ ૬
[illegible] ચોરાશું સુદિ ચૈત્ર એ, [illegible] રે.
[illegible] ગાતાં સુખ સંપત્તિ, [illegible] ૭
[illegible] વાચક ઉપદેશે, [illegible] રે
[illegible] ભાવક તે જાણીને, મુક્તિપુરીમાં [illegible] ૮

(૧૩)

[illegible] પૂર્વક આરાધન કરતાં, [illegible]

[illegible]

શ્રદ્ધા પરિણુતિ આતમ કેરી, નમીએ વારંવાર. ભવિજન૦ ૭
અઠ્ઠાવીસ ચૌદ ને પટ્ દુગ એક, મત્યાદિકના જાણુજી રે;
એમ એકાવન ભેદે પ્રણુમો, સાતમે પદ વર નાણુ. ભવિજન૦ ૮

નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ ભેદ, ચારિત્ર છે વ્યવહારજી રે;
નિજ ગુણુ સ્થિરતા ચરણુ તે પ્રણુમો, નિશ્ચય શુદ્ધ પ્રકાર ભવિ૦૯

બાહ્ય અભ્યંતર તપ તે સંવર, સમતા નિર્જરા હેતુજી રે;
તે તપ નમીએ ભાવ ધરીને, ભવ સાયરમાં સેતુ. ભવિજન૦ ૧૦

એ નવપદમાં પણુ (પાંચ) છે ધર્મી, ધર્મ તે વરતે ચારજી રે;
દેવ ગુરૂ ને ધર્મ તે એહમાં, દો તીન ચાર પ્રકાર ભવિજન૦ ૧૧

મારગદેશક અવિનાશીપણું, આચાર વિનય સંકેતેજી રે;
સહાયપણું ધરતા સાધુજી, પ્રણુમો એહ જ હેતે. ભવિજન૦ ૧૨

વિમલેશ્વર સાન્નિધ્ય કરે તેહને, ઉત્તમ જેહ આરાધેજી રે;
પદ્મવિજય કહે તે ભવિ પ્રાણી, નિજ આતમ હિત સાધે. ભ૦ ૧૩

---

(૭) નોકારવાળીની સજઝાય.

બાર જપુ અરિહંતના, ભગવંતના રે ગુણ હું નિશદીશ;
સિદ્ધ આઠ ગુણ જાણીયે, વખાણીએરે ગુણ સૂરિ છત્રીસ;
નોકારવાલી વંદીયે. ૧

ચિર નંદીયેરે ઉઠી ગણીયે સવેર; સૂત્ર તણા ગુણ ગુંથિયા;
મણિઆ મોહનરે મહ મોટો મેર. નોકા૦ ૨

પંચવીશ ઉવજ્ઝાયના, સત્તાવીશ રે ગુણ શ્રી અણગાર;
એકસો આઠગુણે કરી. ઈમ જપીયે રે ભવિયણ નવકાર. નોકા૦

મોક્ષ જાપ અંગુઠડે, વૈરી જુઠડેરે, તર્જની અંગુલી જોય,
બહુ સુખદાયક મધ્યમા, અનામિકારે વશ્યારથ હોય. નોકા૦૪

આકર્ષણ ટચી અંગુલી, વલી સુણજોરે એ ગણવાની રીતિ;
મેરૂ ઉલ્લંઘન મત મમ કરજો રે, નખ અગ્રે પ્રીતિ. નોકા૦ ૫

નિશ્ચલ ચિત્તે જે ગણે, જે ગણે સંખ્યાદિકથી એકાંત;
તેહને ફળ હોએ અતિઘણું, ઈમ બોલે રે જિનવર સિધ્ધાંત નો૦

શંખ પ્રવાલ સ્ફટિક મણિ, પન્ના જીવ રતાંજલી મોતી સાર;
રૂપ સોવન રયણ તણી ચંદન અવર અગર ને ઘનસાર નોકા૦૭

સુંદર ફલ રૂદ્રાક્ષની જપમાલિકારે રેશમની અપાર;
પંચવરણ સમ સૂત્રની, વલી વસ્તુ વિશેષ તણી ઉદાર. નોકા૦૮

ગૌતમ પૂછતે કહ્યો, મહાવીરે રે એ સયલ વિચાર;
લબ્ધિ કહે ભવિયણ સુણો, ગણજો ભણજો રે નિત્ય સજ્ઝાયો
નવકાર. નોકા૦૯

પંચ મહાવ્રત સૂધા પાલે, ધર્મ શુકલ ઉજવાલેજી,
ક્ષપક શ્રેણિ કરી કર્મ ખપાવે, દમપદ ગુણ ઉપજાવેજી. ૧

૬ શ્રી દર્શનપદ થોય

જિન પન્નત્ત તત્ત સુધા સરધે, સમકિત ગુણ ઉજવાલેજી;
ભેદ છેદ કરી આતમ નિરખી, પશુ ટાલી સુર પાવેજી,
પ્રત્યાખ્યાને સમ તુલ્ય ભાખ્યો, ગણધર અરિહંત શૂરાજી;
એ દરશન પદ નિત નિત વંદો, ભવસાગરકો તીરાજી. ૧

૭ શ્રી જ્ઞાનપદ થોય.

મતિ શ્રુત ઈન્દ્રિય જનિત કહીએ, સહીએ ગુણ ગંભીરોજી;
આતમધારી ગણધર વિચારી, દ્વાદશ અંગ વિસ્તારોજી;
અવધિ મનઃપર્યવ કેવલ વલી, પ્રત્યક્ષ રૂપ અવધારોજી;
એ પંચ જ્ઞાનકું વંદો પૂજો, ભવિજનને સુખકારોજી ૧

(૮) શ્રી ચારિત્ર પદની થોય

કર્મ અપચય દૂર ખપાવે, આતમ ધ્યાન લગાવેજી,
બારે ભાવના સુધી ભાવે, સાગર પાર ઉતારેજી;
પટ્ ખંડ રાજકું દૂર તજીને, ચક્રી સંજમ ધારેજી,
એહવો ચારિત્ર પદ નિત વંદો, આતમગુણ હિતકારેજી. ૧

(૯) શ્રી તપ પદની થોય

ઇચ્છારોધન તપ તે ભાખ્યો, આગમ તેહનો સાખીજી;
દ્રવ્ય ભાવસે દ્વાદશ દાખી, જોગ સમાધિ રાખીજી,
ચેતન નિજ ગુણ પરણતિ પેખી, તેહીજ તપ ગુણ દાખીજી,
લબ્ધિ સકલનો કારણ દેખી, ઈશ્વર મુખસે ભાખીજી. ૧

રૂમઝુમ કરતી પાયે નેઉર, દીસે દેવી રૂપાળીજી,
નામ ચક્કેસરીને સિદ્ધાઇ, આદિ જિન વીર રખવાલીજી;
વિઘન કોડ હરે સહુ સંઘનાં, જે સેવે એના પાયજી,
ભાણવિજય કવિ સેવક નય કહે, સાનિધ્ય કરજે માયજી. ૪

(૫)

જિનશાસન વંછિત, પૂરણ દેવ રસાલ,
ભાવે ભવિ ભણીયે, સિદ્ધચક્ર ગુણમાલ;
ત્રિહું કાલે એહની, પૂજા કરે ઉજમાલ,
તે અજર અમર પદ, સુખ પામે સુવિશાલ. ૧
અરિહંત. સિદ્ધ વંદો, આચારજ, ઉવજ્ઝાય,
મુનિ, દરિસણ, નાણ, ચરણ, તપ એ સમુદાય;
એ નવપદ સમુદિત, સિદ્ધચક્ર સુખદાય;
એ ધ્યાને ભવિનાં, ભવ કોટી દુઃખ જાય. ૨
આસો ચૈતરમાં, શુદિ સાતમથી સાર,
પૂનમ લગે કીજે, નવ નવ આંબિલ નિરધાર;
દોય સહસ ગણણું, પદ સમ સાડાચાર,
એકયાશી આંબિલ, તપ આગમ અનુસાર. ૩
સિદ્ધચક્રનો સેવક, શ્રી વિમલેસર દેવ,
શ્રીપાલતણી પરે, સુખ પૂરે સ્વયમેવ;
દુઃખ દોહગ નાવે, જે કરે એહની સેવ,
શ્રીસુમતિ સુગુરુનો, રામ કહે નિત્યમેવ. ૪

(૬)

અરિહંત નમો વલી સિદ્ધ નમો, આચારજ વાચક સાહુ નમો,
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર નમો, તપ એ સિદ્ધચક્ર સદા પ્રણમો. ૧

[illegible] અનંત ધ્યા-ધ્યાવો, વળી [illegible]
જિનમંદિરવંદન વિધિશું, આંબિલ તપ ગણણું ગણો વિધિશું. ૨
જે ભાવી જે તપ કરશે, શ્રીપાળતણી પરે ભવ તરશે;
સિદ્ધચક્રને કુણ આવે તોલે, એહવા જિન આગમ ગુણ બોલે. ૩
સાઢાચાર વરસે તપ પૂરો, એ કર્મ વિદારણ તપ શૂરો;
સિદ્ધચક્રને મનમંદિર થાપો, નય વિમલેશ્વર વર આપો.

(૭)

પ્રહ ઊઠી વંદુ, સિદ્ધચક્ર સદાય,
જપીએ નવપદનો, જાપ સદા સુખદાય;
વિધિપૂર્વક એ તપ, જે કરે થઈ ઉજમાળ,
તે સવિ સુખ પામે, જેમ મયણા શ્રીપાળ. ૧

માલવપતિ પુત્રી, મયણા અતિ ગુણવંત,
તસ કર્મ સંયોગે, કોઢી મળીયો કંત;
ગુરુ વયણે તેણે, આરાધ્યુ તપ એહ,
સુખ સંપદ વરિયા, તરિયા ભવજળ તેહ. ૨

આંબિલ ને ઉપવાસ, છઠ્ઠ વળી અઠ્ઠમ,
દશ અઠ્ઠાઈ પંદર, માસ છમાસ વિશેષ,
ઈત્યાદિક તપ બહુ, સહુમાંહે શિરદાર,
જે ભવિયણ કરશે, તે તરશે સંસાર. ૩

તપ સાનિધ્ય કરશે, શ્રી વિમલેશ્વર યક્ષ,
સહુ સંઘના સંકટ, ચૂરે થઈ પ્રત્યક્ષ;
પુંડરીક ગણધર, કનકવિજય બુધ શિષ્ય,
બુધ દર્શનવિજય કહે, પહોંચે સકલ જગીશ. ૪

(૮)

અંગ દેશ ચંપાપુરી વાસી, મયણા ને શ્રીપાળ. સુખાશી, સમક્તિશું મન વાસી; આદિ જિનેશ્વરની ઉલ્લાસી, ભાવે પૂજા કીધી મન આશી, ભાવ ધરી વિશ્વાસી, ગલિત કોઢ ગયો તેણે નાશી, સુવિધિશું સિદ્ધચક્ર ઉપાસી, થયા સ્વર્ગના વાસી, આસો ચૈત્ર તણી પૂર્ણમાસી, પ્રેમે પૂજા ભકિત વિકાસી, આદિ પુરુષ અવિનાશી. ૧

કેસર ચંદન મૃગમદ ઘોળી, હરખેશું ભરી હેમ કચોળી, શુદ્ધ જળે અંઘોળી, નવ આંબિલની કીજે ઓળી, આસો શુદિ સાતમથી ખોલી, પૂજો શ્રી જિન ટોળી, ચઉગતિ માંહે આપદા ચોળી, દુર્ગતિનાં દુઃખ દૂરે ઢોળી, કર્મ નિકાચિત રોળી; કર્મ કષાય તણા મદ રોળી, જેમ શિવ રમણી ભમર ભોળી, પામ્યા સુખની ઓળી ૨

આસો શુદ સાતમશું વિચારી, ચૈત્રી પણ ચિત્તશું નિરધારી, નવ આંબિલની સારી; ઓળી કીજે આળસ વારી, પ્રતિક્રમણ બે કીજે ધારી, સિદ્ધચક્ર પૂજો સુખકારી, શ્રી જિનભાષિત પર ઉપકારી, નવ દિન જાપ જપો નરનારી, જેમ લહો મોક્ષની બારી; નવપદ મહિમા અતિ મનોહારી, જિન આગમ ભાખે ચમત્કારી, જાઉં તેહની બલિહારી ૩

શ્યામ ભમર સમ વીણા કાળી, અતિ સોહે સુંદર સુકુમાળી, જાણે રાજ મરાળી, જલહલ ચક્ર ધરે રૂપાળી, શ્રી જિનશાસનની રખવાળી, ચક્રેશ્વરી મેં ભાળી, જે એ ઓળી કરે ઉજમાળી, તેના વિઘ્ન હરે સા બાળી, સેવક

[illegible] મંગાવો, [illegible] [illegible], [illegible] જિન [illegible]
[illegible], તે પર નિત્ય [illegible]

(૯)

શ્રી સિદ્ધચક્ર સેવો સુવિચાર, [illegible]
[illegible], જિન [illegible] [illegible], મન [illegible]
[illegible] નવપદ ધ્યાન ધરીજે, જિનવર [illegible]
[illegible] દેવ [illegible] દીજે, [illegible]
[illegible] દીજે [illegible]
[illegible] ચાર, દીજે દાન [illegible]

[illegible] આચાર્ય [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

વિમલેશ્વર યક્ષ સેવા સારે, આપદા કષ્ટને દૂર નિવારે;
દોલત લક્ષ્મી વધારે; મેઘવિજય કવિયણના શિષ્ય,
આણી હૈડે ભાવ જગદીશ, વિનય વદે નિશદીશ. ૪

(૧૦)

વિપુલ કુશલમાલા કેલિગેહં વિશાલા-
સમવિભવ નિધાનં શુધ્ધ મંત્ર પ્રધાનમ્;
સુર નરપતિ સેવ્યં દિવ્ય માહાત્મ્ય ભવ્ય,
નિહત દુરિત ચક્રં સંસ્તુવે સિધ્ધચક્રમ્. ૧

દમિત કરણવાહં ભાવતો યઃ કૃતાહં,
કૃતિ નિકૃતિ વિનાશં પૂરિતાંગિવ્રજંશમ્;
નમિત જિનસમાજં સિધ્ધચક્રાદિબીજં,
ભજતિ સ ગુણરાજી સોઽનિશં સૌખ્યરાજી: ૨

વિવિધસુકૃતશાખો ભઙ્ગપત્રૌઘશાલી,
નયકુસુમમનોજ્ઞઃ પ્રૌઢ સંપત્ફલાઢ્યઃ
હરતુ વિનુવતાં શ્રી-સિધ્ધચક્રં જનાનાં,
તરુરવિ ભવતાપા-નાગમઃ શ્રીજિનાનામ્. ૩

જિનપતિ પદસેવા સાવધાના ધુનાના,
દુરિતરિપુકદંબ-કાન્ત કાન્તિં દધાના;
દદતુ તપસિ પુસા સિધ્ધચક્રસ્ય નવ્ય—
પ્રમદમિહ રતાનાં રોહિણી મુખ્યદેવ્યઃ ૪

(૧૧)

જં ભત્તિજુત્તા જિણ સિધ્ધસૂરિ, ઉવજ્ઝાય સાહૂણ કમે નમંતિ;
સુદંસણુન્નાણ તવો ચરિતં પુઅંતુ, પાવેહ સુહં અણંતં. ૧

[illegible]સિરિ સિદ્ધચક્કં નમિઉં નવા [illegible],
[illegible] સિદ્ધચક્ક તવે રયાણં, કુણંતુ [illegible]
[illegible] વીરજિણેણ મુણિં, [illegible], [illegible]
[illegible] તપ્પરાણં. સો આગમો [illegible]
[illegible] વિમલપયાણં, દેવા [illegible]
[illegible] સુયાણ જત્તા, [illegible]

(૧૨)

શ્રી સિદ્ધચક્રમાં છે ત્રણ તત્વ દેવ ગુરુ ધર્મ [illegible],
[illegible] ધરી સાર, બે પદ દેવ તત્વમાં [illegible]
[illegible] પદ છે સારા, ધર્મમા ચાર [illegible]
[illegible] ધાર, સિદ્ધચક્રનો કરો [illegible]
[illegible] વિમલેશ્વર સુર પૂરે આશ, [illegible]
[illegible] શિવવાસ. ૧

શ્રી મયણાસુંદરીની સઝાય

[illegible] માતા [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] સાંભળો, મનમાં [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

રાય કહે પુત્રી પ્રત્યે, હું તુઠો તુમ જેહો રે;
વંછીત વર માગો તદા, આપુ અનુપમ જેહોરે. ન૦ ૬
સુરસુંદરીએ વર માગીઓ, પરણી શુભ ઠામોરે:
મયણાસુંદરી વયણાં કહે, કર્મ કરે તે હોય રે ન૦ ૭
કરમે તુમારે આવીઓ, વર વરો બેટી જેહોરે;
તાત આદેશે કર ગ્રહ્યો, વરીયો કુષ્ટી તેહોરે. ન૦ ૮
આંબિલનો તપ આદરી, કોલ અઢારનો કાલોરે;
સદ્ગુરૂ આજ્ઞા શિર ધરી, હુઓ રાય શ્રીપાલો રે. ન૦ ૯
તપ પ્રસાદે સુખ સંપદા, પ્રત્યક્ષ સ્વર્ગ પહુંતોરે;
ઉપસર્ગ સવી દૂરે ટળ્યા, પામ્યો સુખ અનંતો રે. ન૦ ૧૦
દેશ દેશાંતર ભમી કરી, આવ્યો તે વરસંતો રે;
નવ રાણી પામ્યા ભલી, રાજ્ય પામ્યો મનરંગોરે. ન૦ ૧૧
તપગચ્છ દિનકર ઉગીયો, શ્રી વિજયસેન સુરીંદોરે,
તાસ શિષ્ય વિમલ એમ વિનવે, સતીય નામે આણંદોરે ન૦ ૧૨

સમાપ્ત.